Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2026/2108

19.9.2026

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2026/2108,

16. september 2026,

millega kehtestatakse liidu tolliseadustik ja asutatakse Euroopa Liidu Tolliamet ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 952/2013

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikleid 33, 114 ja 207,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ([1]),

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ([2])

ning arvestades järgmist:

(1) Liit ja siseturu toimimine põhinevad tolliliidul. Nii liidu ettevõtjate kui ka tolli huvides koondati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 952/2013 ([3]) ühte õigusakti ehk liidu tolliseadustikku tollialased õigusnormid, mis sisaldusid varem mitmes eri õigusaktis. Nimetatud määrus sisaldab üldisi norme ja protseduure, mis aitavad tagada liidu tasandil kehtestatud tariifi- ja muude meetmete rakendamise liidu ning väljaspool liidu tolliterritooriumi asuvate riikide või territooriumide vahel toimuva kaubavahetuse puhul, ning imporditollimaksude kogumist käsitlevaid sätteid. Liikmesriigi toll vastutab nende õigusnormide rakendamise eest selliste tegevusülesannete abil nagu tolliprotseduuride kohaldamine, riskianalüüsi ja kontrollide tegemine ning karistuste kohaldamine tollialaste õigusnormide rikkumise korral.

(2) Määruse (EL) nr 952/2013 rakendamisel on ilmnenud puudusi mitmes valdkonnas. Need puudused hõlmavad järgmist: muudes liidu poliitikavaldkondades kui tollialastes õigusaktides sätestatud ebapiisavad või ebatõhusad meetmed liidu ja selle kodanike kaitsmise tagamiseks kaupadega seotud mittefinantsriskide eest; tolli piiratud suutlikkus tulla tõhusalt toime kolmandatest riikidest kaugmüügi (e-kaubanduse tehingute) teel imporditavate kaupade suureneva mahuga; määrusega (EL) nr 952/2013 loodud IT-süsteemide arhitektuuri piiratud suutlikkus digitaliseerida tolliprotsesse, et pidada sammu tehnoloogia arenguga, eelkõige andmete kasutamisel põhineva tehnoloogiaga, ning tolliliidu toimivate juhtimisstruktuuride puudumine, mille tulemuseks on erinevad tavad ja tollialaste õigusnormide ebaühtlane rakendamine liikmesriikides. Need puudused põhjustavad sisemiste ja väliste riskide ja ohtude tõttu takistusi tolliliidu ja seega siseturu nõuetekohasele toimimisele.

([1]) ELT C, C/2023/864, 8.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/864/oj.
([2]) Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2024. aasta seisukoht (ELT C, C/2025/1035, 27.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1035/oj) ja nõukogu 3. septembri 2026. aasta esimese lugemise seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata). Euroopa Parlamendi 16. septembri 2026. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).
([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

(3) On asjakohane, et tollialastes õigusaktides võetaks arvesse üleilmse kaubanduse struktuuri, tehnoloogia ja ärimudelite ning sidusrühmade, sealhulgas ettevõtjate, tarbijate ja elanike vajaduste kiiret arengut. Seepärast tuleb määrusesse (EL) nr 952/2013 teha palju muudatusi. Selguse huvides tuleks kõnealune määrus kehtetuks tunnistada ja asendada.

(4) Selleks et näha ette tulemuslikud vahendid tolliliidu eesmärkide saavutamiseks, tuleks läbi vaadata, lihtsustada ja ühtlustada mitmeid õigusnorme ja protseduure, mis reguleerivad kauba liidu tolliterritooriumile toomist või sealt väljaviimist. Tollialaste õigusaktide rakendamise seisukohast olulise teabe kogumiseks, töötlemiseks ja vahetamiseks tuleks ette näha tänapäevased integreeritud koostalitlusvõimelised elektroonilised teenused, nimelt Euroopa Liidu tolliandmekeskus (edaspidi „ELi tolliandmekeskus“). Tuleks asutada Euroopa Liidu Tolliamet (edaspidi „ELi Tolliamet“), mis toimiks keskse tegevorganina, millel on suutlikkus tolliliidu koordineeritud juhtimiseks konkreetsetes valdkondades.

(5) Pärast määruse (EL) nr 952/2013 vastuvõtmist on tolli roll arenenud nii, et see hõlmab üha enam sellise liidu ja riigisisese õiguse kohaldamist, millega kehtestatakse nõuded tollijärelevalve alla kuuluva kauba suhtes, eeskätt mittefinantsnõuded, mis on vajalikud sellise kauba siseturule toomiseks ja seal ringlemiseks. Sellised mittefinantsnõuded on aastate jooksul hüppeliselt suurenenud vastavalt liidu ettevõtjate ja elanike kasvavatele ootustele seoses ohutuse, julgeoleku, puuetega inimeste juurdepääsu, kestlikkuse, inimeste, loomade ja taimede tervise ja elu, keskkonna, inimõiguste ja intellektuaalomandi õiguste kaitse ning liidu väärtustega. Kasutusele tuleb võtta uued vahendid, nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2024/1781 ([4]) kehtestatud digitaalne tootepass, mis võimaldavad tagada, et toodetega seotud käesolevas määruses määratletud muud tolli kohaldatavad õigusaktid vastavad jätkuvalt nendele ootustele. Seepärast on vaja kajastada mittefinantsriskide suurenevat arvu ja keerukust, lisades tolli missiooni eraldi viite avalike huvide kaitsmisele tolli pädevuse piires ja asjakohasel juhul tihedas koostöös teiste pädevate asutustega.

(6) Pidades silmas tolli rolli ja ärimudelite muutumist ning selleks, et toll saaks tegutseda ühtsena ja aidata kaasa siseturu sujuvale toimimisele, on vaja täpsemalt kirjeldada tolli missiooni, näidates selgemalt ära selle eesmärgid ja ülesanded. Lisaks avaldab kiire tehnoloogiline areng, eelkõige tehisintellekti alal, märkimisväärset mõju tolli tegevusele, sealhulgas reaalajas riskianalüüsi valdkonnas.

(7) Oma missiooni täitmisel peaks toll püüdlema ka kulutõhususe poole, vältides dubleerimist ning edendades tolliprotsesside tulemuslikkust ja seonduvate ressursside tõhusat kasutamist liidu ja liikmesriikide tasandil. Ta peaks koguma, analüüsima ja vahetama asjakohast teavet, et toetada tõenduspõhist otsustuste tegemist. Kui kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2024/2747 ([5]) on kehtestatud siseturu hädaolukorrarežiim, võib toll aidata kaasa kriisi seisukohast oluliste kaupade voole.

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1781, millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisainինõuete sätestamise raamistik, muudetakse direktiivi (EL) 2020/1828 ja määrust (EL) 2023/1542 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/125/EÜ (ELT L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2024. aasta määrus (EL) 2024/2747, millega luuakse siseturu hädaolukorra ja vastupanuvõimega seotud meetmete raamistik ning muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 2679/98 (siseturu hädaolukorra ja vastupanuvõime määrus) (ELT L, 2024/2747, 8.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2747/oj).

(8) Käesolevas määruses on asjakohane jätta kehtima õigusraamistik, mille alusel kohaldatakse tollialaste õigusaktide teatavaid sätteid liidu kaubaga kauplemisele tolliterritooriumi selliste osade vahel, mille suhtes kohaldatakse nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ ([6]) või (EL) 2020/262 ([7]), ja tolliterritooriumi selliste osade vahel, mille suhtes neid direktiive ei kohaldata, või liidu kaubaga kauplemisele tolliterritooriumi selliste osade vahel, mille suhtes neid direktiive ei kohaldata. Võttes arvesse, et asjaomase kauba puhul on tegemist liidu kaubaga, ning arvestades selle liidusisese kauplemisega seotud meetmete fiskaalset olemust, on põhjendatud lihtsustada kõnealuse kauba suhtes kohaldatavaid tolliformaalsusi.

(9) Käesoleva määruse laiema kohaldamisala arvesse võtmiseks tuleks teatavaid määruses (EL) nr 952/2013 sätestatud määratlusi kohandada, et viia need kooskõlla muudes liidu õigusaktides sätestatutega ja selgitada termineid, millel on eri valdkondades erinev tähendus. Tollialastesse õigusaktidesse tuleks lisada uued määratlused, et selgitada teatavate tolliprotsessides osalejate ülesandeid ja kohustusi. Importija ja eksportija puhul peaksid uued määratlused panema kõnealused isikud vastutama tolli ees selliste kaupade nõuetele vastavuse eest, millega nad tehinguid teevad, sealhulgas finants- ja mittefinantsriskide eest, kooskõlas tooteid käsitlevate õigusaktidega, et tugevdada tollijärelevalvet. Uue mõiste „kaugmüügiks mõeldud kauba importija“ puhul peaksid uued määratlused tagama, et mõnel juhul ei peeta väljastpoolt liitu toimuva veebimüügi puhul importijaks mitte tarbijat, vaid ettevõtjat, ning et kõnealune ettevõtja peab võtma endale vastavad kohustused, samuti peaksid need tagama, et kõnealune ettevõtja on võtnud kohustuse järgida kauba liidu tolliterritooriumile sisenemisel või sealt väljumisel asjaomaseid tollialaseid õigusakte ja muid tolli kohaldatavaid õigusakte ning et ta esitab või teeb kättesaadavaks ja säilitab asjakohased andmed sellise nõuetele vastavuse kohta. Samuti tuleks kasutusele võtta uued määratlused seoses tollijärelevalve, riskijuhtimise ja tollikontrolli sätete laiema kohaldamisalaga. Peale selle tuleks selgitada, et kui liidu tollialastes õigusaktides sisalduvates määratlustes viidatakse rahvusvahelistes lepingutes sisalduvatele tollisätetele, hõlmab see asjaomaseid mitmepoolseid keskkonnalepinguid, mille osalised liit ja liikmesriigid on, niivõrd kui viimati nimetatud lepingutega reguleeritakse kaupade nõuetele vastavust.

(10) Lisaks traditsioonilisele tollimaksude, käibemaksu ja aktsiisimaksu kogumisele ning tollialaste õigusaktide kohaldamisele on tollil keskne tähtsus ka muude liidu õigusaktide ja kohaldataval juhul muude asjaomaste riigisiseste õigusaktide täitmise tagamisel. Tuleks kasutusele võtta „muude tolli kohaldatavate õigusaktide“ mõiste, et luua toimiv raamistik kõnealustes õigusaktides sätestatud, kaubale esitatavate erinõuete kohaldamise ja järelevalve reguleerimiseks. Muude tolli kohaldatavate õigusaktide mõiste peaks hõlmama meetmeid, mis on õigustatud kõlbluse, avaliku korra või avaliku julgeoleku seisukohast, inimeste, loomade või taimede tervise ja elu kaitsmiseks, keskkonna kaitsmiseks, kunstilise, ajaloolise või arheoloogilise väärtusega rahvusliku rikkuse kaitsmiseks ning tööstus- või kaubandusomandi ja muude avalike huvide kaitsmiseks, sealhulgas uimastite lähteainete, teatavaid intellektuaalomandiõigusi rikkuvate kaupade ja sularaha kontroll, samuti kaubanduspoliitika meetmed, kalavarude kaitse ja majandamise meetmed ning Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 215 alusel vastu võetud piiravad meetmed. Erinevused riiklikes keeldude ja piirangute loeteludes tekitavad märkimisväärseid raskusi mitmesse liikmesriiki importimisel. Kaubanduse ja tolli toimimise hõlbustamiseks on oluline, et liit teeks tööd riiklike keeldude ja piirangute loetelude järkjärgulise ühtlustamise nimel. Lisaks on oluline vastu võtta keeldude ja piirangute kehtestamisel kasutatavate õigusterminite ühtlustatud määratlused, et vältida liikmesriikide erinevaid tõlgendusi.

([6]) Nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj).

([7]) Nõukogu 19. detsembri 2019. aasta direktiiv (EL) 2020/262, millega nähakse ette aktsiisi üldine kord (ELT L 58, 27.2.2020, lk 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2020/262/oj).

(11) Õigusselguse suurendamiseks tuleks muuta teatavaid tolliotsuseid käsitlevaid norme. Esiteks on asjakohane selgitada, et tolliotsuse tegemiseks pädev toll on taotleja asukoha järgne pädev toll, sest asukoht on peamine põhimõte, mille kohaselt saavad teatavad ettevõtjad teatavatel tingimustel ja eelnevalt kindlaksmääratud aja jooksul, mille võib läbi vaadata, kasutada käesoleva määrusega kehtestatud lihtsustusi ja maksta tollimakse seal, kus nad asuvad. Teiseks tuleks täielikkuse ja õigusselguse huvides kehtestada ka 30 päeva pikkune tähtaeg, mille jooksul peab taotleja esitama tollile lisateavet, kui viimane leiab, et tolliotsuse tegemise taotlus ei sisalda kogu nõutavat teavet.

(12) Selgitada tuleks tagajärgi, mis tulenevad sellest, kui toll ei tee taotluse kohta otsust ettenähtud tähtaja jooksul. Samuti tuleks kehtestada põhimõte, et sellistel juhtudel loetakse, et taotluse kohta on tehtud negatiivne otsus ja et taotleja võib esitada kaebuse vastavalt tolliotsuseid käsitlevatele üldistele normidele.

(13) Nagu on rõhutatud kontrollikoja eriaruandes nr 4/2021 „Tollikontroll: ebapiisav ühtlustamine kahjustab ELi finantshuve“ ja määruse (EL) nr 952/2013 rakendamise hinnangus, on samuti soovitatav käsitleda ühtse seire puudumist kriteeriumidele vastavuse ja tolliotsustes kindlaks määratud kohustuste täitmise üle, tugevdades asjakohaseid sätteid. Ühelt poolt peaksid tolliotsuste saajad mitte ainult täitma asjaomases otsuses kindlaks määratud kohustusi, vaid ka jälgima pidevalt oma kohustuste täitmist ja kehtestama sisekorralduse, mille kaudu sellised enesejälgimise toimingud võivad ära hoida, leevendada või parandada võimalikke vigu nende tolliprotsessides. Teiselt poolt peaks toll selle tagamiseks, et tolliotsuse saaja täidab tolliotsusega kehtestatud kohustusi, jälgima korrapäraselt seda, kuidas kõnealused saajad selliseid otsuseid täidavad, eelkõige juhul, kui otsuse saaja asukoht on olnud liidu tolliterritooriumil vähem kui kolm aastat ja võib seetõttu suurema tõenäosusega põhjustada riske. Kui toll saab teada, et tolliotsuse saaja ei vasta enam kriteeriumidele või ei täida tolliotsuses kindlaks määratud kohustusi, peaks ta põhjendamatu viivituseta võtma asjakohaseid meetmeid kooskõlas kohaldatavate normidega. See on eriti oluline juhul, kui neil isikutel on eristaatus, näiteks volitatud ettevõtja või usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatus, ning nad saavad seetõttu kasutada tolliprotsessides teatavaid hõlbustusi. Lisaks peaks toll liidu tasandil riskijuhtimise tugevdamiseks teavitama ELi Tolliametit kõigist taotluse alusel tehtud tolliotsustest ja teatama talle jälgimistoimingutest, et seda teavet saaks riskijuhtimise eesmärgil arvesse võtta.

(14) Lisaks siduva tariifiinformatsiooniga seotud otsustele (edaspidi „STI-otsused“) ja siduva päritoluinformatsiooniga seotud otsustele (edaspidi „SPI-otsused“), mille toll on teinud taotluse alusel ja teatavatel tingimustel, on tollialastesse õigusaktidesse lisatud komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2024/1072 ([8]) otsused siduva tolliväärtuse informatsiooni kohta (edaspidi „SVI-otsused“). Tollialaste õigusaktide kasutajate huvides on asjakohane sätestada neid siduva informatsiooniga seotud kolme liiki otsuseid käsitlevad õigusnormid samas õigusaktis.

([8]) Komisjoni 25. jaanuari 2024. aasta delegeeritud määrus (EL) 2024/1072, millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2015/2446 tolliväärtuse määramise valdkonnas siduva informatsiooniga seotud otsuste ning siduva päritoluinformatsiooniga seotud otsuste osas (ELT L, 2024/1072, 15.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1072/oj).

(15) Selgemalt tuleks määrata kindlaks liidu tolliterritooriumile siseneva ja sealt väljuva kauba eest vastutavate isikute õigused ja kohustused. Regulaarseid tollitoiminguid tegevad isikud peaksid olema jätkuvalt registreeritud tollis, kes vastutab selle koha eest, kus nad asuvad. Üksainus registreerimine peaks kehtima kogu tolliliidus, kuid see tuleks hoida ajakohasena. Seepärast peaks ettevõtjatel olema kohustus teavitada tolli oma registreerimisandmete muutustest. Liidu tolliterritooriumile siseneva ja sealt väljuva kauba eest vastutavad isikud peaksid tagama, et kaup vastab kohaldatavale õigusele, sealhulgas elanike turvalisust ja julgeolekut kaitsvatele normidele, samuti õigusaktidele, mille eesmärk on ennetada riske inimeste, loomade või taimede tervisele ja elule, keskkonnale või tarbijatele, nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/988 ([9]) üldise tooteohutuse kohta, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/2853 ([10]) tootevastutuse kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1020 ([11]) turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta. Samuti tuleks sätestada importija kohustused, eelkõige kohustus omada asukohta liidu tolliterritooriumil ja erandid sellest kohustusest. Need kohustused peaksid lähtuma kehtivatest normidest, mille kohaselt peab deklarandi asukoht olema liidus. Samamoodi tuleks sätestada eksportija kohustused.

(16) Kui kaugmüügi teel kaupu tarniv või kaupade kaugmüüki vahendav isik märgib, et ta tegutseb importijana, peaks see isik tagama, et kaup vastab tollialastele õigusaktidele ja muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele toodete liidu siseturule laskmisel.

(17) Ettevõtjatele, kes vastavad teatavatele kriteeriumidele ja tingimustele, mille alusel toll saab neid käsitada nõuetele vastavate ja usaldusväärsete kauplejatena, võib anda volitatud ettevõtja staatuse ja nad võivad seega kasutada tolliprotsessides hõlbustusi. Kuigi volitatud ettevõtja süsteem tagab suurema osa liidu kaubandusega tegelevate kauplejate usaldusväärsuse, on sellel teatavad puudused, mida on rõhutatud määruse (EL) nr 952/2013 hindamises ja kontrollikoja järeldustes. Nende probleemide, eelkõige liikmesriikide erinevate tavade ning volitatud ettevõtja nõuetele vastavuse kontrollimisega seotud probleemide lahendamiseks tuleks asjaomaseid norme muuta, et kehtestada tolli kohustus kontrollida nõuetele vastavust vähemalt iga kolme aasta järel.

(18) Muutused tolliprotsessides ja tolli toimimises nõuavad uut partnerlust tolli ja ettevõtjate vahel, nimelt usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate ettevõtjate süsteemi. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevaks ettevõtjaks saamise kriteeriumid ja tingimused peaksid tuginema volitatud ettevõtja staatuse kriteeriumidele, kuid tagama ka sellele, et kaupleja tegevus on tolli jaoks läbipaistev. Seepärast on usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevatelt ettevõtjatelt asjakohane nõuda, et nad annaksid tollile juurdepääsu oma elektroonilistele süsteemidele, kus peetakse arvestust nende nõuetele vastavuse ja kauba liikumise üle, tingimusel et selline juurdepääs on proportsionaalne ja rangelt vajalik. Sellise läbipaistvusega peaksid kaasnema teatavad eelised, mis võivad hõlmata võimalust kaup tolli nimel vabastada, ilma et oleks vaja tolli aktiivset sekkumist, välja arvatud juhul, kui muude tolli kohaldatavate õigusaktidega nõutakse vabastamisele eelnevat heakskiitu, ning võimalust lükata tollivõla tasumine edasi. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatust ei tohiks anda isikutele, kes on muid tolli kohaldatavaid õigusakte korduvalt või tõsiselt rikkunud.

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/988, milles käsitletakse üldist tooteohutust ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1025/2012 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2020/1828 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/95/EÜ ja nõukogu direktiiv 87/357/EMÜ (ELT L 135, 23.5.2023, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/988/oj).

([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/2853, mis käsitleb vastutust puudusega toodete eest ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/374/EMÜ (ELT L, 2024/2853, 18.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2853/oj).

([11]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011 (ELT L 169, 25.6.2019, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1020/oj).

(19) Selleks et tagada tolliliidu terviklikkus ning et liikmesriigi toll kohaldaks järjepidevalt usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatust, on vaja kehtestada kord, mis võimaldab ELi Tolliametil ja komisjonil sekkuda juhtudel, kui on märke sellest, et usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatusega kaupleja ei täida nõudeid. Selline kord peaks võimaldama ELi Tolliametil koostöös pädevate tollidega kontrollida usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse nõuete täitmist, eelkõige juhul, kui muul liikmesriigil kui see, kus kaupleja asub, on kauplejapoolse nõuete täitmise osas põhjendatud kahtlusi. See kord on oluline, et vältida usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse ebaseaduslikku kohaldamist ning takistada nö tagaukse kaudu sisenemist liidu tolliterritooriumile. Selleks et vältida erinevusi nõuete täitmise tagamisel, peaks komisjonil juhul, kui asukohaliikmesriik ei tegutse õigel ajal või asjakohaselt, olema õigus sekkuda rakendusaktiga, millega nõutakse, et kõnealune liikmesriik peataks usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse või tunnistaks selle kehtetuks.

(20) Võimalus pidada kaugmüügi tolliladu peaks koos muude kaugmüüki ja lihtsustusi käsitlevate sätetega stimuleerima pakkide asemel hulgikoguste kasutamist, muutes üksikute pakkide voo tolli jaoks paremini hallatavaks. Kaugmüügi tolliladu peaks võimaldama kauba suunamist vabasse ringlusse lubamise protseduurile müügi hetkel ja laost väljaviimisel, mis tähendab, et kauba lattu paigutamise ajal peab kaup vastama tingimustele, mida kohaldataks kõnealuse kauba suhtes siis, kui see lastaks sel hetkel liidu turule. Tollil peaks olema võimalik kontrollida hulgikogustena sissetoodud kauba vastavust liidu turgu reguleerivatele normidele selle tollilattu saabumisel. Selline kaugmüügi tolliladu peaks olema kättesaadav üksnes ettevõtjatele, kes vastavad usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse usaldusväärsuse kriteeriumidele, et vältida väärkasutust ebausaldusväärsete ettevõtjate poolt.

(21) Tolliprotsessides toimunud muudatuste tõttu on vaja selgitada ka tolliesindajate rolli. Nii otsene kui ka kaudne esindamine peaks olema jätkuvalt võimalik, kuid tuleks selgitada, et importija või eksportija kaudne esindaja võtab endale kõik selle importija või eksportija kohustused, st mitte ainult kohustuse tasuda või tagada tollivõlg, vaid ka kohustuse järgida muid tolli kohaldatavaid õigusakte. Sel põhjusel peab tolliesindajate elu- või asukoht olema liidu tolliterritooriumil, kus nad esindavad importijaid või eksportijaid, et tagada nõuetekohane vastutus importijate ja eksportijate kohustuste finants- ja mittefinantsaspektide eest. Liidus asukohta omava kaudse tolliesindaja kasutamine on seega kättesaadav ja proportsionaalne alternatiiv nende importijate ja eksportijate jaoks, kellel ei ole liidus ärilist kohalolekut. Lisaks peaks kolmandates riikides asukohta omavatel tolliesindajatel olema võimalik jätkata oma teenuste osutamist liidus, kui nad esindavad isikuid, kes ei pea asuma liidu tolliterritooriumil.

(22) Komisjoni soovituses 2003/361/EÜ ([12]) määratletud mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtjatel on liidu väliskaubanduses oluline roll, kuid sageli seisavad nad tollinõuete täitmisel silmitsi proportsionaalselt suurema haldus- ja regulatiivse koormusega. Seepärast on oluline võtta arvesse nende konkreetset olukorda ja toetada meetmeid, mis hõlbustavad nendepoolset nõuete täitmist, sealhulgas lihtsustatud protseduuride, selgete suuniste ja kättesaadava tolliesindamise kaudu. Tuleks võtta vastu suunised mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate toetamiseks, tunnistades selliste ettevõtjate ainulaadseid probleeme, säilitades seejuures volitatud ettevõtja ning usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse kohaldamisel väliskaubandusprotsesside terviklikkuse ja turvalisuse. Tuleks teha pidevaid jõupingutusi, et mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks protseduure lihtsustada ja kättesaadavamaks muuta, tagades, et hõlbustatakse ja edendatakse nende olulist rolli liidu väliskaubanduses.

([12]) Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlemise kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj).

(23) Selleks et tagada digitaliseerimise ühtne tase ja luua võrdsed tingimused kõigi liikmesriikide ettevõtjatele ning aidata kaasa siseturu sujuvale toimimisele, tuleks luua ELi tolliandmekeskus, mis hõlmab tolli jaoks ette nähtud tsentraliseeritud, turvalisi ja kübervastupidavaid elektroonilisi teenuseid ja süsteeme. ELi tolliandmekeskus peaks võimaldama rakendada tollialaseid õigusakte, näiteks seoses järgmisega: tolliformaalsused; tollikontrollid; tollivõla, liidu käitlustasu, aktsiisimaksu ja käibemaksu arvutamine ja sellest teatamine; tagatiste haldamine ning kaupade tolliseire. ELi tolliandmekeskus peaks aitama kaasa ka muude tolli kohaldatavate õigusaktide rakendamisele. ELi tolliandmekeskus peaks tagama seal töödeldavate andmete kvaliteedi, tervikluse, jälgitavuse ja ümberlükkamatuse, nii et ei saatja ega saaja ei saaks hiljem andmevahetuse olemasolu vaidlustada. Andmete töötlemine ELi tolliandmekeskuses peaks vastama asjakohastele küberturvalisuse ja isikuandmete töötlemise reeglitele. Komisjon ja ELi Tolliamet koostöös liikmesriikidega peaksid kavandama ELi tolliandmekeskuse ühiselt. Komisjonile tuleks anda ka ülesanne arendada, käitada ja hallata ELi tolliandmekeskust ning tal peaks olema võimalik usaldada see ülesanne ELi Tolliametile.

(24) Võttes arvesse ELi tolliandmekeskuse rolli liidus tolli jaoks töödeldavate andmete tervikluse ja turvalisuse tagamisel, mis on avalik huvi ja mida võib pidada ühiskonna üheks põhihuviks, on vaja kaitsta ELi tolliandmekeskuses hallatavaid andmeid, sealhulgas isikuandmeid ja muid tundlikke andmeid, mis on seotud kaubavooga ning liidu ja liikmesriikide õiguse rakendamisega, loata juurdepääsu ja muu ohu eest selliste andmete terviklusele ja turvalisusele. Seetõttu on vaja, et taristu ja teenuste suhtes, mille kaudu ELi tolliandmekeskus tegutseb, kohaldataks teatavaid tingimusi, et tagada liidu suveräänsus selles valdkonnas. Nende tingimuste täitmist tuleks tõendada ning ülitähtsate teenuste puhul on oluline, et neid tõendeid täiendaks füüsiliste ja juriidiliste isikute julgeolekukontroll, nagu see on ette nähtud liidu või liikmesriigi õiguses. Lisaks tuleks ELi tolliandmekeskus kavandada nii palju kui võimalik selliselt, et välditaks sõltuvust konkreetsest teenuseosutajast.

(25) Selleks et tagada ELi tolliandmekeskuse usaldusväärsus, koostalitlusvõime ja pikaajaline kestlikkus, on oluline, et selle arendamisel ja haldamisel järgitaks tarkvaraarenduse, süsteemide testimise, katsetamise ja aktsepteerimismenetluste vallas rahvusvaheliselt tunnustatud standardeid ja parimaid tavasid. See hõlmab põhjalikku funktsionaalset ja mittefunktsionaalset testimist, esinduslikke sidusrühmi hõlmavaid struktureeritud katseetappe ning selgelt kindlaks määratud aktsepteeritavuse kriteeriume tulemuslikkuse, nõuetele vastavuse ja turvalisuse valideerimiseks. Nende meetmete eesmärk on tagada, et süsteem toetaks ühtlustatud tolliformaalsusi kogu liidus ning vastaks nii liikmesriikide kui ka ettevõtjate tegevusnõuetele.

(26) ELi tolliandmekeskuse rakendamine peaks hõlmama meetmeid, millega tagatakse selle katkematu kättesaadavus ja toimimine isegi tõsise kriisi korral. Talitluspidevuse meetmed peaksid hõlmama eelkõige liiasust, tõrkesiirdemehhanisme ja andmete taastamise protokolle, samuti menetlusi, mida tuleb järgida ELi tolliandmekeskuse mittekättesaadavuse või tõrke korral. ELi tolliandmekeskuse füüsilise taristu osas tuleks kaaluda liiasuslahendusi geograafiliselt hajutatud tegevuskohtades, et tagada talitluspidevus ühe tegevuskoha tõrke korral.

(27) ELi tolliandmekeskuse eesmärk on asendada liikmesriikide ja komisjoni poolt määruse (EL) nr 952/2013 artikli 16 lõike 1 kohaselt välja töötatud olemasolevad elektroonilised süsteemid, millest mõned kaotatakse järk-järgult ülemineku käigus. Neid olemasolevaid riiklikke elektroonilisi süsteeme ei taastata, kui ELi tolliandmekeskuse funktsioonid ei ole ettenähtud tähtaegadeks kättesaadavad. Seepärast tuleks selliseks juhtumiks näha ette ajutine lahendus. Kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu hiljutise praktikaga ([13]) on asjakohane selgitada, et automaatne teabevahetus ettevõtjate, tolli ja teiste sidusrühmade vahel ELi tolliandmekeskuses ja selle kaudu ei välista nende asutuste või ettevõtjate vastutust seoses asjaomaste tolliprotsessidega. Isegi kui tolli osalemine meetme vastuvõtmises piirdub ELi tolliandmekeskuse kaudu toimuva elektroonilise teabevahetusega, tuleks lugeda, et meetme on vastu võtnud asjaomane toll nii, nagu tegutseks ELi tolliandmekeskus kõnealuse tolli eest.

([13]) Üldkohtu 7. veebruari 2023. aasta määrus, Euranimi *vs* komisjon, T-81/22, ECLI:EU:T:2023:57.

(28) ELi tolliandmekeskus peaks võimaldama andmevahetust teiste süsteemide, platvormide või keskkondadega, et parandada tolli poolt oma ülesannete täitmisel kasutatavate andmete kvaliteeti ning jagada asjakohaseid tolliandmeid teiste asutustega, eesmärgiga suurendada kontrollide tulemuslikkust siseturul. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2024/903 ([14]) ning komisjoni 23. märtsi 2017. aasta teatises „Euroopa koostalitlusvõime raamistik. Rakendusstrateegia" kindlaks määratud lähenemisviisiga peaks ELi tolliandmekeskus edendama piiriülest ja valdkondadevahelist koostalitlusvõimet Euroopas. See peaks ära kasutama selliste liidu tasandil kättesaadavate olemasolevate riskiteabe allikate potentsiaali nagu toidu- ja söödaalane kiirhoiatussüsteem (RASFF) ning toiduks mittekasutatavate toodete kiirhoiatussüsteem (Safety Gate), turujärelevalve info- ja teavitussüsteem (ICSMS) ja intellektuaalomandi õiguskaitse portaal. See peaks toetama strateegilise ja operatiivkoostöö, sealhulgas teabevahetuse ja koostalitlusvõime arendamist tolli ja muude asutuste, organite ja teenistuste vahel nende pädevuse piires. Lisaks peaks ELi tolliandmekeskus pakkuma mitmesuguseid täiustatud andmeanalüüse, sealhulgas tehisintellekti kasutamise abil. See andmeanalüüs peaks hõlbustama riskianalüüsi, majandusanalüüsi ja prognoosivat analüüsi, et ennetada võimalikke riske seoses liitu saabuvate või sealt välja liikuvate saadetistega.

(29) Selleks et tagada kaubavoogude parem järelevalve ja ühtlustatud meetod koostöö tegemiseks muude pädevate asutuste kui tolliga, peaks ELi tolliandmekeskus saama kasutada ELi tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna koostööraamistikku, ning kui seda raamistikku ei saa kasutada, pakkuma kõnealustele muudele pädevatele asutustele spetsiaalset teenust, mille abil on neil võimalik saada asjakohaseid andmeid, anda ja jagada tollile teavet ning tagada valdkondlike nõuete täitmine. See spetsiaalne teenus oleks vajalik juhul, kui muudel pädevatel asutustel puudub elektrooniline süsteem, mida saaks liidendada ELi tolliandmekeskusega.

(30) Selleks et testida ELi tolliandmekeskuse funktsioone enne selle töölerakendamist kõigi ettevõtjate jaoks, olenemata nende staatusest või asjaomasest tolliprotsessist, on asjakohane lubada komisjonil otsustada kehtestada vabatahtlikkuse alusel katseetapp. Sellise katseprojektiga testitaks teatavate protsesside ja funktsioonide rakendamist vabatahtlikkuse alusel ilma juriidilise kohustuseta. Läbipaistvuse ja huvitatud sidusrühmadele teabe andmise huvides on oluline, et komisjon avalikustaks katseetapi kavandamise, korraldamise ja kestuse ning kohaldatavad ja testitavad funktsioonid.

(31) Ametiasutustel, ettevõtjatel, tarbijatel ja elanikel peaks olema võimalik teatada liitu imporditavatest või liidust eksporditavatest kaupadest, mis ei vasta asjakohaste tolli kohaldatavate liidu õigusaktide nõuetele. Nende kaupade kohta esitatav teave peaks olema kättesaadav ELi tolliandmekeskuses ja seda peaks olema võimalik kasutada riskijuhtimise eesmärgil.

(32) Lisaks ELi tolliandmekeskusele peaks liikmeriikidel olema jätkuvalt võimalik töötada välja oma rakendused ELi tolliandmekeskuse andmete kasutamiseks. Liikmesriigid peavad tagama, et nende rakendused on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2022/2555 ([15]), eelkõige mis puudutab küberturvalisuse riskijuhtimismeetmeid. Turule jõudmise aja lühendamiseks peaks liikmesriikidel olema võimalik anda ELi Tolliametile rahalised vahendid ja volitused selliste rakenduste väljatöötamiseks. Sellistel juhtudel peaks ELi Tolliamet välja töötama rakendused kõigi liikmesriikide huvides. Seda saaks teha nii, et luuakse avatud lähtekoodiga, konkreetsest teenuseosutajast sõltumatud rakendused, järgides IT-lahenduste jagamise ja taaskasutamise raamistikku.

([14]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2024. aasta määrus (EL) 2024/903, millega kehtestatakse meetmed avaliku sektori koostalitlusvõime kõrge taseme tagamiseks kogu liidus (Koostalitleva Euroopa määrus) (ELT L, 2024/903, 22.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/903/oj).

([15]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta direktiiv (EL) 2022/2555, mis käsitleb meetmeid, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus, ja millega muudetakse määrust (EL) nr 910/2014 ja direktiivi (EL) 2018/1972 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv (EL) 2016/1148 (küberturvalisuse 2. direktiiv) (ELT L 333, 27.12.2022, lk 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

(33) ELi tolliandmekeskus peaks võimaldama andmevoogu. Kasutajatel peaks olema võimalik edastada ja töödelda ELi tolliandmekeskuses kõiki asjakohaseid andmeid, mida on vaja nende tollialastest õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmiseks. Neid andmeid tuleks töödelda liidu tasandil ja neid tuleks täiendada kogu liitu hõlmava riskianalüüsiga. Saadud andmed tuleks teha kättesaadavaks liikmesriikide tollidele, kes töötlevad neid andmeid seejärel oma kohustuste täitmiseks. Peale selle tuleks ELi tolliandmekeskuse andmete töötlemise järel tehtud kontrollide tulemustest andmekeskusele aru anda. On oluline, et ELi tolliandmekeskus võimaldaks selles kättesaadavaid andmeid võimalikult kiiresti töödelda.

(34) ELi tolliandmekeskusele esitatud andmed on suures osas isikustamata andmed, mille ettevõtjad on esitanud kaupade kohta, millega nad kauplevad. Need andmed võivad sisaldada ka isikuandmeid, eelkõige ettevõtja või asutuse nimel tegutsevate füüsiliste isikute nimesid. Isikuandmete ja äriteabe võrdse kaitse tagamiseks tuleks kehtestada konkreetsed juurdepääsureeglid, konfidentsiaalsusreeglid ja ELi tolliandmekeskuse kasutamise tingimused. Eelkõige tuleks kindlaks määrata, millistel üksustel lisaks asjaomastele isikutele, komisjonile, tollile ja ELi Tolliametile on võimalik ELi tolliandmekeskuses kättesaadavatele andmetele juurde pääseda või neid töödelda, tasakaalustades nende üksuste vajadusi vajadusega tagada, et tolli jaoks kogutud isikuandmeid ja konfidentsiaalseid andmeid kasutatakse täiendavatel eesmärkidel üksnes minimaalselt vajalikul määral.

(35) Liikmesriikidel peaks olema võimalus määrata komisjoniga konsulteerides kindlaks konkreetsed andmed, mille avalikustamine kahjustaks nende olulisi julgeolekuhuve ja mis märgistatakse tehniliselt ELi tolliandmekeskuses nii, et selliste andmete edasine töötlemine piirdub asjaomase liikmesriigi pädevate asutustega, välja arvatud juhul, kui need asutused annavad edasiseks töötlemiseks sõnaselgelt loa. Isik, kes edastab andmed ELi tolliandmekeskusele, peaks selgelt määrama kindlaks selliste andmete töötlemise piirangud, mida saab seostada konkreetsete tarneahelate või andmekategooriatega. Selle võimaluse kasutamiseks peaks asjaomane liikmesriik teavitama komisjoni konkreetsetest olulistest julgeolekuhuvidest, mis on kaalul, ja selgitama, miks ta leiab, et neid huve ei saa piisavalt kaitsta ELi tolliandmekeskuses andmetöötlust käsitlevate sätete üldraamistiku alusel.

(36) Tingimusel, et järgitakse andmekaitsenorme, eelkõige tundlikke tolliandmeid ja tundlikke äriandmeid käsitlevaid norme, võib igakülgselt põhjendatud taotluse korral teha agregeeritud mittekonfidentsiaalsed, isikustamata ja äriliselt mittetundlikud tolliandmed konkreetsetel eesmärkidel kättesaadavaks kolmandatele isikutele.

(37) Selleks et Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) saaks kasutada oma uurimisvolitusi seoses liidu huve kahjustavate pettuste ja kelmustega, on asjakohane, et tal oleks ELi tolliandmekeskuse andmetele juurdepääs, mis on väga sarnane komisjoni juurdepääsuga. Seepärast peaks OLAFil olema õigus töödelda kõnealuseid andmeid kooskõlas andmekaitse tingimustega, mis on sätestatud asjaomastes liidu õigusaktides, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL, Euratom) nr 883/2013 ([16]) ning nõukogu määruses (EÜ) nr 515/97 ([17]).

([16]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

([17]) Nõukogu 13. märtsi 1997. aasta määrus (EÜ) nr 515/97 liikmesriikide haldusasutuste vastastikusest abist ning haldusasutuste ja komisjoni vahelisest koostööst tolli- ja põllumajandusküsimusi käsitlevate õigusaktide nõutava kohaldamise tagamiseks (EÜT L 82, 22.3.1997, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/515/oj).

(38) Samuti peaks Euroopa Prokuratuuril olema taotluse korral võimalik saada ELi tolliandmekeskuse andmeid, et ta saaks viia läbi uurimisi tolliga seotud küsimustes.

(39) Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametil (Europol) peaks olema taotluse korral võimalik saada ELi tolliandmekeskuse andmeid, et täita oma ülesandeid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/794 ([18]). Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametil (Frontex) peaks olema taotluse korral võimalik saada ELi tolliandmekeskuse isikustamata andmeid.

(40) Selleks et säilitada liikmesriikide riiklikes IT-süsteemides täidetavad funktsioonid, peaks liikmesriikide maksuhalduritel olema võimalik töödelda andmeid otse ELi tolliandmekeskuses. Seega tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/625 ([19]) kohaselt toiduohutuse eest vastutavatele asutustele ning määruse (EL) 2019/1020 kohaselt turujärelevalve eest vastutavatele asutustele tagada ELi tolliandmekeskuses õiged teenused ja vahendid, et nad saaksid kasutada asjakohaseid tolliandmeid, et aidata kaasa asjaomaste liidu õigusaktide täitmise tagamisele ning teha tolliga koostööd, et minimeerida nõuetele mittevastavate toodete liitu sisenemise riski.

(41) Nõukogu määruse (EL) 2017/1939 ([20]) artikli 24 kohaselt peavad ELi Tolliamet ja pädevad tollid teavitama Euroopa Prokuratuuri põhjendamatu viivituseta igast kuriteost, mille puhul Euroopa Prokuratuur võib teostada oma pädevust kooskõlas nimetatud määruse artikli 22 ja artikli 25 lõigetega 2 ja 3. ELi Tolliamet ja pädevad tollid peaksid hoiduma selliste meetmete võtmisest, mis võiksid ohustada liikmesriigi pädeva kohtu- või õiguskaitseasutuse või Euroopa Prokuratuuri poolt samade asjaolude suhtes algatatud kriminaaluurimise konfidentsiaalsust.

(42) Reeglid ja sätted, mis käsitlevad juurdepääsu ELi tolliandmekeskusele ja teabevahetust, ei tohiks mõjutada määrusega (EÜ) nr 515/97 loodud tolliinfosüsteemi (edaspidi „TIS“) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1896 ([21]) kohaseid aruandekohustusi olukorrateadlikkuse kontekstis.

([18]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj).

([19]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/625, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus) (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/625/oj).

([20]) Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

([21]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2019. aasta määrus (EL) 2019/1896, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1052/2013 ning (EL) 2016/1624 (ELT L 295, 14.11.2019, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj).

(43) Komisjon peaks pärast seda, kui ta on hinnanud olemasolevaid kaitsemeetmeid, mis on igas asutuses või asutuste kategoorias kehtestatud, et tagada isikuandmete ja tundlike äriandmete nõuetekohane käsitlemine, kehtestama rakendusnormid, milles määratakse kindlaks asjaomaste asutuste ELi tolliandmekeskusele juurdepääsu üksikasjalikud reeglid.

(44) On asjakohane, et ELi tolliandmekeskus säilitab isikuandmeid maksimaalselt kümme aastat. See ajavahemik on põhjendatud, võttes arvesse tolli võimalust teatada tollivõlast kuni kümme aastat pärast saadetise kohta vajaliku teabe saamist ning tagamaks, et komisjon, ELi Tolliamet, OLAF, Euroopa Prokuratuur, toll ja teised pädevad asutused saavad kontrollida, kas ELi tolliandmekeskuses olev teave vastab muudes süsteemides hoitavale ja muude süsteemidega vahetatud teabele. Lisaks tuleks see ajavahemik viia kooskõlla säilitamistähtajaga, mida nõutakse muude tolli kohaldatavate õigusaktidega, kui sellised õigusaktid on tollikontrolli jaoks asjakohased. Samuti on asjakohane, et kui isikuandmeid on vaja kohtu- ja haldusmenetluste, uurimiste ja vabastusjärgse kontrolli jaoks, siis säilitamistähtaeg peatatakse, et vältida isikuandmete kustutamist ja seega seda, et neid ei saa kõnealustel eesmärkidel kasutada.

(45) ELi tolliandmekeskuses olevate isikuandmete ja muude andmete kaitse peaks hõlmama ka õigusnorme andmesubjektide õiguste piiramise kohta. Seepärast on asjakohane, et toll, komisjon või ELi Tolliamet saavad vajaduse korral piirata andmesubjektide õigusi, tagamaks, et ei ohustata õiguskaitsetegevust, riskianalüüsi ega tollikontrolli. Lisaks võib selliseid piiranguid kohaldada ka siis, kui see on vajalik õiguskaitsetegevusest tuleneva kohtu- või haldusmenetluse kaitsmiseks. Sellised piirangud peaksid olema igakülgselt põhjendatud tolli, komisjoni või ELi Tolliameti tegevuse ja eesõigustega ning piirduma ajaga, mis on vajalik nende eesõiguste säilitamiseks.

(46) Käesoleva määruse kohane isikuandmete töötlemine peaks toimuma kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679 ([22]) või (EL) 2018/1725 ([23]) või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2016/680 ([24]) nende vastava kohaldamisala piires. Iga asutust või organit – välja arvatud toll, komisjon ja ELi Tolliamet –, kes töötleb isikuandmeid ELi tolliandmekeskuses, tuleb käsitada kohaldatavate õigusnormide kohaselt vastutava töötlejana.

([22]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([23]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([24]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj).

(47) Selleks et tagada koostalitlusvõime ja andmevahetus teatavate muude liidu tolliväliste süsteemidega ning seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2022/2399 ([25]) osutatud tolliformaalsustega, peaks ELi tolliandmekeskus integreerima kõnealuse määrusega loodud Euroopa Liidu tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna sertifikaate käsitleva teabe vahetamise süsteemi (EU CWS-CERTEX). Kuni ELi tolliandmekeskus ei ole EU CWS-CERTEXi täielikult integreerinud, peaks ELi tolliandmekeskus andmeid äriliselt ja tehniliselt teisendama, et võimaldada andmevahetust EU CWS-CERTEXi kaudu.

(48) Tuleks määrata kindlaks andmenõuded, et anda ettevõtjatele ühiseid suuniseid andmete kohta, mida nad vajavad oma eesmärkide täitmiseks, eelkõige seoses tollialaste õigusaktide rakendamisega. ELi tolliandmekeskus on selliste andmete jaoks ühtne kontaktpunkt ning seetõttu tuleks selliste andmete vormindamise ja kodeerimise reeglid sätestada ELi tolliandmekeskuse tehnilistes spetsifikatsioonides, mis on paindlikum vahend kui õigusnormid. Siiski on vaja ühtlustatud tolliandmete mudelit, mis sisaldab semantilisi andmenõudeid.

(49) Tollikontrolli ühtlustatud kohaldamise tagamiseks liikmesriikides on äärmiselt oluline liidu tasandi tollivaldkonna riskijuhtimine. Praegu on olemas ühtne riskijuhtimise raamistik, mis sisaldab võimalust määrata tollikontrolli tegemiseks kindlaks ühised prioriteetsed kontrollivaldkonnad ning ühised riskikriteeriumid ja -standardid finantsriskide valdkonnas, kuid selles esineb märkimisväärseid puudusi. Selleks et käsitleda tollikontrolli ühtlustatud kohaldamise ning ühtlustatud riskijuhtimise puudumist, mis kahjustab liidu ja liikmesriikide finants- ja mittefinantshuve, on asjakohane riskijuhtimise normid läbi vaadata, et kehtestada usaldusväärsem riskijuhtimise lähenemisviis, mis käsitleks nii finants- kui ka mittefinantsriske. See hõlmab kontrollikoja tuvastatud finantsriskide juhtimisega seotud struktuursete probleemide lahendamist. Eelkõige on asjakohane kirjeldada, milliseid tegevusi hõlmab tollivaldkonna riskijuhtimine, tsüklilise lähenemisviisi alusel. Samuti on oluline määrata kindlaks komisjoni, ELi Tolliameti ja liikmesriikide tollide ülesanded ja kohustused. Lisaks on oluline anda komisjonile õigus kehtestada ühised prioriteetsed kontrollivaldkonnad ning ühised riskikriteeriumid ja -standardid ning määrata kindlaks muude tolli kohaldatavate õigusaktide puhul konkreetsed valdkonnad, mis väärivad prioriteetset ühist riskijuhtimist ja kontrolli, ohustamata seejuures julgeolekut.

(50) Seepärast on asjakohane kehtestada liidu tasandi riskijuhtimismeetmed ja -sätted, et tagada liidu tasandil riskijuhtimise jaoks oluliste põhjalike andmete, sealhulgas kõigi kontrollide tulemuste ja hinnangute kogumine. Tuleks ette näha ühtne riskianalüüs ja vastavate liidu kontrollisoovituste andmine tollile. Kooskõlas põhimõttega „järgi või selgita“ tuleks neid kontrollisoovitusi kas järgida või esitada mõjuvad põhjused, miks neid ei järgita. Samuti tuleks ette näha võimalus anda juhis selle kohta, et liitu saatmiseks ette nähtud kaupa ei tohi laadida ega transportida. Liidu tasandi riskide ja ohtude analüüs peaks põhinema pidevalt ajakohastatavatel liidu tasandi andmetel ning selles tuleks täpsustada meetmed ja kontrollid, mida tuleb teha liidu territooriumile toomise ja sealt väljaviimise piiripunktides.

([25]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. novembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2399, millega luuakse Euroopa Liidu tollivaldkonna ühtne teeninduskeskkond ja muudetakse määrust (EL) nr 952/2013 (ELT L 317, 9.12.2022, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2399/oj).

(51) Eelkõige õiguskaitse- ja julgeolekuasutustega tehtava koostöö raames peaks liidu tasandi riskijuhtimine võimaluse korral aitama kaasa strateegilistele analüüsidele ja ohuhinnangutele, mis tehakse liidu tasandil, sealhulgas Europoli ja Frontexi poolt, et aidata kaasa kuritegevuse tõhusale ja tulemuslikule tõkestamisele ja selle vastu võitlemisele. Tollialaste õigusaktide ja muude tolli kohaldatavate õigusaktide rikkumisel peaks olema mõju importijate, sealhulgas kaugmüügiks mõeldud kauba importijate, või eksportijate riskiprofiilile.

(52) Kauba tolliprotseduurile suunamise protsess tuleb uuesti läbi vaadata, et võtta arvesse asjaomase protseduuriga seotud isikute uusi ülesandeid ja kohustusi. Seepärast peab tollile teabe esitamise kohustuse võtma endale kauba eest vastutav isik ehk importija, eksportija või transiidiprotseduuri pidaja, mitte deklarant. Vastutav isik peaks esitama andmed tollile või tegema need tollile kättesaadavaks niipea, kui need on olemas, ja igal juhul enne kauba tolliprotseduurile lubamist, et toll saaks teha riskianalüüsi ja võtta asjakohaseid meetmeid.

(53) E-kaubanduse puhul ning võttes arvesse e-kaubanduse tehingute suuremat mahtu, on asjakohane, et isikud, kes kasutavad direktiivi 2006/112/EÜ XII jaotise 6. peatüki 4. jaos sätestatud erikorda (edaspidi „impordi ühe akna süsteemi kord“ või „IOSS-kord“), peaksid esitama andmed imporditavate kaupade müügi kohta hiljemalt makse aktsepteerimisele järgneval päeval.

(54) Tollil peaks igakülgselt põhjendatud asjaoludel olema võimalik lubada usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevatel ettevõtjatel oma vabastatud kauba andmeid hiljem täiendada, sest need kauplejad jagavad tolliga pidevalt andmeid oma tehingute kohta ning neid saab pidada usaldusväärseks. Sellised asjaolud võivad olla seotud lisadokumentidega või sellega, et kauba lõplikku tollivääртust ei ole võimalik kauba vabastamise hetkel määrata.

(55) Selleks et lihtsustada tolliprotsessi kauba toomisel liidu tolliterritooriumile, tagades samal ajal, et selle kauba eest vastutab üks isik, peaksid erinevad tarneahelas osalejad esitama oma osa asjaomase kauba kohta käivast asjakohasest teabest ja seostama selle konkreetse saadetisega. Kaup tuleks liidu tolliterritooriumile tuua üksnes juhul, kui on olemas importija või importija eest tegutsev kaudne esindaja, kelle asukoht on liidus ja vastutab kõnealuse kauba eest. Importija või importija eest tegutsev kaudne esindaja peaks esitama tollile teabe kauba ja tolliprotseduuri kohta, millele kaup tuleks suunata, ning peaks tegema seda võimalikult varases etapis ja võimaluse korral enne kauba füüsilist saabumist. Teenuseosutajal või tolliesindajal peaks olema võimalik esitada teavet importija nimel ja importija eest, kuid importija peaks jääma vastutavaks selle tagamise eest, et kaup vastab finants- ja mittefinantsriske käsitlevatele nõuetele. Vedajad, kes kauba tegelikult kohale toovad, peaksid samuti esitama kauba kohta teavet enne kauba laadimist või saabumist (edaspidi „lasti eelteave“) ning seostama oma teabe importija teabega, kui see on varem esitatud, ilma et neil oleks tingimata juurdepääs kõigile importija esitatud andmetele. Lisaks peaks keerukamate tarneahelate ja transpordivõrkude arvesse võtmiseks olema võimalik nõuda teatavatelt muudelt isikutelt liidu tolliterritooriumile toodava kauba kohta teabe täiendamist. Importijal, vedajal või muul tollile teavet esitaval isikul peaks olema kohustus seda muuta, kui ta teab, et teave ei ole enam õige, kuid enne, kui toll on avastanud nõuete eiramise, mida ta kavatseb kontrollida.

(56) Liidu tolliterritooriumile toodud liiduvälist kaupa tuleks käsitada ajutiselt ladustatuna alates hetkest, mil vedaja teatab kauba saabumisest, kuni kauba tolliprotseduurile suunamiseni, välja arvatud juhul, kui kaup on juba transiidiprotseduurile suunatud. Asjakohase tollijärelevalve tagamiseks peaks selline olukord olema ajaliselt piiratud ega tohiks kesta kauem kui 90 päeva, välja arvatud erandjuhtudel.

(57) Tuleb jätta kehtima normid, millega määratakse kindlaks, kas kauba puhul on tegemist liidu kauba või liiduvälise kaubaga ning kas liidu kauba staatust võib eeldada või seda tuleb tõendada, eelkõige juhul, kui kaup viiakse ajutiselt liidu tolliterritooriumilt välja.

(58) Kui tollil on riskianalüüsi põhjal asjaomaseks protseduuriks vajalik teave, peaks ta otsustama, kas kaupa täiendavalt kontrollida, see vabastada, selle vabastamisest keelduda või selle vabastamine peatada või lasta ajal mööduda, mille tulemusena kaup loetakse vabastatuks. Toll peaks tegema sellise otsuse vajaduse korral koostöös teiste pädevate asutustega. Seega peaks toll keelduma kauba vabastamisest, kui tal on tõendeid, et kaup ei vasta kohaldatavatele õiguslikele nõuetele. Ettevõtjapoolse kaugmüügiga seotud korduva süstemaatilise rikkumise kindlakstegemine peaks olema selliseks tõendiks vähemalt kuue kuu jooksul kõigi kaupade puhul, mille kohta kõnealune ettevõtja on teatanud kauba saabumisest vabasse ringlusse lubamiseks. Kui tollil on vaja konsulteerida teiste pädevate asutustega, et teha kindlaks, kas kaup vastab kohaldatavatele õiguslikele nõuetele või mitte, peaks ta asjaomase kauba vabastamise peatama vähemalt kuni konsultatsiooni toimumiseni. Sellistel juhtudel peaks tolli järgnev otsus kauba kohta sõltuma teiste pädevate asutuste vastusest. Et vältida nii kauplejate kui ka ametiasutuste takistamist juhtudel, kui nõuetele vastavuse kohta otsuse tegemine võtab aega, peaks tollil olema võimalus vabastada kaup tingimusel, et kaupleja jätkab tema teavitamist kauba asukohast.

(59) Selleks et tagada õiguskindlus kauplejatele, kes on esitanud teabe õigel ajal, ilma et toll oleks kohustatud reageerima igale saadetisele, tuleks kaup, mida ei ole mõistliku aja jooksul kontrollimiseks valitud, lugeda vabastatuks. Komisjonil peaks olema õigus määrata see aeg kindlaks delegeeritud õigusaktides, kohandades seda vajaduse korral vastavalt asjaomasele veoliigile või piiripunkti liigile.

(60) Kuna usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevaid ettevõtjaid peetakse usaldusväärseks ning nad esitavad tollile nii reaalajalähedaselt kui tehniliselt võimalik andmed kauba liikumise ja nõuetele vastavuse kohta ning annavad tollile täieliku juurdepääsu oma süsteemidele, dokumentidele ja toimingutele, peaks sellistel ettevõtjatel olema võimalik oma tolli järelevalve all olev kaup vabastada, ootamata ära tolli sekkumist. Seega peaks usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevatel ettevõtjatel olema võimalik vabastada kaup tolli nimel kõnealuse kauba kättesaamisel importija, omaniku või kaubasaaja tegevuskohas või kauba lähetamisel eksportija, omaniku või kaubasaatja tegevuskohast. Kuna usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevad ettevõtjad peaksid tegutsema läbipaistvalt, tuleks iga kauba saabumine ja tarnimine nõuetekohaselt registreerida ELi tolliandmekeskuses. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevad ettevõtjad peaksid olema kohustatud teavitama tolli probleemide tekkimisel, et toll saaks teha kauba vabastamise kohta lõpliku otsuse. Kui usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate ettevõtjate sisekontrollisüsteemid on piisavalt tugevad, peaks tollil olema koostöös teiste pädevate asutustega võimalik lubada kõnealustel ettevõtjatel teha ise teatavaid kontrolle. Tollile peaks jääma võimalus kaupa igal ajal kontrollida.

(61) On asjakohane näha ette meetmed, millega reguleeritakse üleminekut tollideklaratsioonidel põhinevalt süsteemilt sellisele süsteemile, mis põhineb teabe esitamisel või kättesaadavaks tegemisel ELi tolliandmekeskusele. Ettevõtjatel peaks üleminekuperioodil olema võimalus esitada tollideklaratsioone, et deklareerida oma kavatsust suunata kaup tolliprotseduurile. Niipea kui ELi tolliandmekeskusel on vastav võimekus, tuleks ettevõtjatele anda ka võimalus esitada tollile teave või teha see tollile kättesaadavaks ELi tolliandmekeskuse kaudu ning toll ei tohiks enam lubada ühelgi ettevõtjal taotleda tollideklaratsiooniga seotud lihtsustusi. Üleminekuperioodi lõpus peaksid kõik load kaotama kehtivuse, kuna tollideklaratsioone enam ei eksisteeri. Kaupade kaugmüügi puhul peaks tollideklaratsioonide esitamise üleminekuperiood olema piiratud ajaga, kuni on olemas ELi tolliandmekeskuse võimekus töödelda kaugmüügi asjakohaseid andmeid.

(62) „Importijana“ tegutseva isiku täpne kindlakstegemine sõltub asjaomase tolliprotsessi etapist ja laadist. Korraga peaks olema ainult üks importija.

(63) Kaugmüügi puhul peetakse kaupa kaugmüügi teel tarnivat või selle kauba kaugmüüki vahendavat isikut selleks isikuks, kes määrab kindlaks, et kolmandast riigist pärit kaup tuleb tuua liidu tolliterritooriumile, sest ta määrab kindlaks tarneahela ja vastutab kaotsimineku, kahjustumise või viivituse riski eest kuni kauba tarnimiseni tarbijale. Et kauba saaks lubada vabasse ringlusse, on seepärast kaugmüügi korral importijaks kas isik, kes kaupa kaugmüügi teel tarnib, või isik, kes kauba kaugmüüki vahendab, sõltuvalt korraldusest, ning sel viisil kindlaksmääratud importija tuleks sellisena ära märkida.

(64) Kolmandatest riikidest liidu tolliterritooriumile imporditavat kaupa kaugmüügi teel tarniv või selle kauba kaugmüüki vahendav isik, kes on importija, peaks vastutama selle eest, et tollile esitatakse enne kauba vabastamist kaugmüügi kohta nõutav teave. Selliselt kindlaksmääratud isik peaks täitma importija kohustusi.

(65) Kui kolmandatest riikidest liidu tolliterritooriumile imporditavat kaupa kaugmüügi teel tarniv või selle kauba kaugmüüki vahendava isiku asukoht ei ole liidu tolliterritooriumil, peaks olema võimalik suunata kaup tolliprotseduurile, kui volitatud ettevõtja staatusega kaudne esindaja suunab kauba tolliprotseduurile enda nimel ja kaugmüügiks mõeldud kauba importija eest ning võtab sellega seoses üle kaugmüügiks mõeldud kauba importija kohustused.

(66) Käesoleva määruse sätted, sealhulgas kaugmüügiks mõeldud kauba importijat käsitlevad sätted, ei kujuta endast vahendusteenuste osutajate jaoks üldist seirekohustust ei *de jure* ega *de facto*.

(67) ELi toimimise lepingu artiklis 29 on sätestatud, et kolmandatest riikidest toodud tooted loetakse vabas ringluses olevaks, kui on täidetud impordiformaalsused ning tasutud tollimaksud või samaväärse toimega maksud. Vabasse ringlusse lubamist ei tuleks aga käsitada tõendina selle kohta, et on järgitud tollialaseid õigusakte ja muid tolli kohaldatavaid õigusakte.

(68) Kauba liidu tolliterritooriumilt väljaviimise protsessi tuleks ühtlustada ja lihtsustada kooskõlas sisenemisprotsessiga. Seepärast on asjakohane nõuda, et kauba eest vastutaks isik, kelle asukoht on liidus, st eksportija. Eksportija peaks esitama tollile või tegema tollile kättesaadavaks asjakohase teabe enne kauba liidust väljaviimist, märkides, kas tegemist on eksporditava liidu või liiduvälise kaubaga, ning vajaduse korral kohandades seda teavet.

(69) Selleks et tagada liidu tolliterritooriumilt väljaviidava kaubaga seotud riskide korrektne juhtimine, tuleks ekspordi eest vastutavalt tollilt nõuda, et ta teeks kauba kohta käiva teabe riskianalüüsi ja võtaks enne kauba liidu tolliterritooriumilt väljaviimist asjakohased meetmed või nõuaks nende võtmist. Need meetmed peaksid hõlmama nõuet, et kauba lähtekoha eest vastutav toll ja väljumiskoha eest vastutav toll ning vajaduse korral ka teised pädevad asutused teeksid kontrolle, lisaks meetmetele, mis on ette nähtud kauba tolliprotseduurile suunamise jaoks ja mida kohaldatakse ka juhul, kui kaup eksporditakse.

(70) Selleks et tagada ka tollimaksude peatamise menetluse läbipaistvus, on asjakohane ühtlustada eriprotseduuride lubadele esitatavaid nõudeid käsitlevaid sätteid. Eelkõige tuleks selguse ja õiguskindluse huvides kodifitseerida ja delegeeritud õigusaktidega reguleerida tingimusi, mille alusel määratakse kindlaks, kas liidu tasandi arvamus on vajalik, et hinnata, kas loa andmine võib kahjustada liidu tootjate huve (nn majanduslike tingimuste uurimine). Kuna mõju liidu tootjate huvidele võib sõltuda eriprotseduurile suunatud kauba kogusest, tuleks lisaks kehtestada teatav künnis, millest allapoole jääva väärtuse puhul leitakse, et puudub negatiivne mõju sellistele huvidele.

(71) Reini laevaliikluse muudetud konventsiooni artiklis 9 viidatakse lisale (Reini manifest), millega lihtsustati kauba liikumist Reini jõel ja selle lisajõgedel, käsitades seda nelja liikmesriigi, nimelt Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa ja Madalmaade, ning Šveitsi piire ületava tollitransiidi protseduurina. Tollilt saadud teabe kohaselt ei kasutata Reini manifesti Reini jõe ääres asuvates liikmesriikides praktikas enam tollitransiidi protseduurina. Selle asemel veetakse Reini jõel ja selle lisajõgedel kaupa nüüd uue transiidi andmevahetuse süsteemi abil, kasutades määrusega (EL) nr 952/2013 kehtestatud liidu transiidiprotseduuri. Seepärast on asjakohane jätta välja viide Reini manifestile juhtudel, mil kauba liikumist käsitatakse välis- või sisetransiidina.

(72) Selleks et suurendada läbipaistvust isiku osas, kes vastutab liidu transiidiprotseduuriga seotud kohustuste täitmise eest ning saadetise sisu ja saadetisega seotud riskide eest, on asjakohane nõuda, et transiidiprotseduuri pidaja avalikustaks vähemalt teabe kauba liikumise algatajaks oleva importija või eksportija, transpordivahendi ja kõnealusele protseduurile suunatud kauba identifitseerimise kohta. Selline teave võimaldaks tollil tulemuslikumalt jälgida asjaomast liidu transiidiprotseduuri ja teha riskianalüüsi. Liidu transiidiprotseduur peaks olema kohustuslik, välja arvatud juhul, kui kaup suunatakse muule tolliprotseduurile kohe pärast liidu tolliterritooriumile toomist või sealt väljaviimist. Kui importija või eksportija ei ole veel teada, tuleks kauba importija või eksportijana käsitada kauba valdajat ning ta peaks vastutama tollimaksude ning muude maksude ja tasude tasumise eest. Liidu transiidiprotseduur tuleks asendada tollijärelevalvega, kui kaupa impordib või ekspordib usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja.

(73) TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooni (edaspidi „TIR-konventsioon“) ([26]) 6. lisa muudatusega, mis jõustus 1. juunil 2021, lisati selgitav märkus 0.49, et anda teatavatele nõuetele vastavatele ettevõtjatele võimalus saada volitatud kaubasaatjaks, kajastades olemasolevaid soodustusi, mis on antud volitatud kaubasaajaks tunnistatud ettevõtjatele. Seepärast on vaja lisada see uus võimalus käesolevasse määrusesse, et viia liidu tollialased õigusaktid vastavusse kõnealuse rahvusvahelise lepinguga.

(74) Tollimaksuvabastuse kaotamine sellise kauba impordi puhul, mille väärtus ei ületa 150 eurot, hõlmab selliste sätete kohaldamist, mis käsitlevad tolliväärtuse määramist väärtuselise tollimaksu sissenõudmiseks selliselt imporditud kaubalt, mis on ostetud direktiivis 2006/112/EÜ määratletud ettevõtja ja tarbija vaheliste e-kaubanduse tehingute käigus. Selline kaugmüük peaks olema aluseks tolliväärtuse deklareerimisele tehinguväärtuse meetodi alusel. See põhimõte kehtib ka olukordades, kus kaupa ei osteta kaugmüügi teel enne selle toomist liidu tolliterritooriumile, vaid tolliladustamisprotseduurile suunamise ajal.

([26]) TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooni (TIR-konventsioon, 1975) muudatused (ELT L 193, 1.6.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_amend/2021/601/oj).

(75) Kaugmüügitehingud erinevad märkimisväärselt tavapärastest ettevõtjatevahelistest tehingutest, kätkedes endas suuremat keerukust. Need erinevused mõjutavad seda, kuidas toll väärtuse määramise reegleid praktikas tegelikult kohaldab. Konkreetsed probleemkohad seisnevad e-kaubanduse tehingute tohutus mahus ja kiiruses, nendega seotud ostjate ja müüjate suures arvus ning müügi hajutatuses. Võttes arvesse e-kaubanduse eripära ja tolli rolli siseturu sujuvale toimimisele kaasaaitamisel, peaks juhul, kui importija ei hajuta kaugmüügi teel ostetud kauba deklareeritud tehinguväärtuse õigsuse kontrollimiseks algatatud tollimenetluses põhjendatud kahtlusi selle osas, kas deklareeritud tehinguväärtus kajastab selle kauba eest tegelikult makstud või makstavat hinda, ning sellest tulenevalt lükatakse algselt deklareeritud tehinguväärtus tagasi, toll saama paindlikult määrata kindlaks asjakohase teisese väärtuse määramise meetodi kõnealuse kauba tollivääruse uuesti määramiseks.

(76) Praegu nõuab tollivõla sisse liikmesriik, kus tollideklaratsioon esitatakse. Kaupleja otsustab, kas teha seda riigis, kuhu kaup esimesena toodi, või kasutada tolliprotseduuri ja tasuda tollimaks teises liikmesriigis. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate ettevõtjate puhul on asjakohane kasutada tollivõla tekkimise koha kindlaksmääramiseks erinevaid norme, nii et imporditollimaksud makstakse liikmesriigile, kus see ettevõtja asub. See on asjakohane, sest tegemist on kohaga, kus tollil on kõige täielikumad teadmised asjaomaste ettevõtjate dokumentide, toimingute ja äritegevuse kohta. Nende ettevõtjate tollivõlg, kes ei ole usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevad ettevõtjad, peaks tekkima kohas, kus kaup füüsiliselt asub, vähemalt kuni järelevalvemudeli hindamiseni.

(77) E-kaubanduse tehingute puhul vastutab tollivõla eest kaugmüügiks mõeldud kauba importija. Kui kasutatakse IOSS-korda, peaks tollivõlg tekkima veebimüügi makse aktsepteerimise hetkel. Kui kõnealust korda ei kasutata, peaks tollivõlg tekkima siis, kui liikmesriikides, kuhu kaup tarnitakse, teatatakse kauba kättesaadavusest.

(78) Selleks et katta kaugmüügi teel müüdud kauba vabasse ringlusse lubamise protseduuri tohutu hulga taotluste menetlemise üha suuremaid kulusid, tuleks kehtestada liidu käitlustasu, mis vastab sellise kauba tollijärelevalvega tihedalt seotud teenuste ligikaudsele maksumusele, kuna kõnealune kaup saadetakse otse tarbijale, mistõttu ei ole teistel asutustel võimalik seda pärast tollivormistust kontrollida. Kuigi jääb liikmesriikide otsustada, kas nõuda ettevõtjatelt sisse erakorraliste kontrollimeetmete kulud või kulud, mis on tekkinud muudel asutustel kui tollil seoses kauba kontrollimise või hävitamisega, peaks liidu käitlustasu katma eelkõige andmete kontrollimise ja riskianalüüsi tegemise ning asjaomase taristu ja kontrollide, sealhulgas ELi Tolliameti osutatavate asjaomaste teenuste kulud.

(79) Kui kaup müüakse kaugmüügi teel kaugmüügi tollilaost, tuleks ette näha väiksem liidu käitlustasu, kuna tollil on lihtsam ja tulemuslikum teha järelevalvet laos ladustatud kauba hulgikoguste üle kui üksikutesse pakkidesse pakitud ja otse tarbijale saadetava kauba üle.

(80) Liidu käitlustasu võlgnik peaks olema sama isik kui tollivõla võlgnik, kes peaks olema kaugmüügiks mõeldud kauba importija. Kui kaugmüügiks mõeldud kauba importijaid käsitlevaid sätteid veel ei kohaldata, peaks võlgnik olema deklarant. Kaugmüügi korral on deklarant tavaliselt isik, kellel on õigus kasutada IOSS-korda, või kaudne tolliesindaja. Sellest tulenevalt ei peaks tarbija olema liidu käitlustasu võlgnik.

(81) On asjakohane ette näha, et esimene delegeeritud õigusakt, millega määratakse kindlaks käitlustasu suurus, jõustub kiiresti, et käesoleva määrusega kehtestatud liidu käitlustasu oleks võimalik praktikas kohaldada, reageerimaks tollile avalduvale üha suuremale survele, mis tuleneb liidu tolliterritooriumile sisenevate pakkide märkimisväärsest mahust.

(82) Kuna kaubaartikli kohta kohaldatakse mitut meedet, nagu tollimaksud ja lõivud, on asjakohane see määratleda. Kaubaartikkel tuleks määratleda ühe või mitme saadetises oleva kaubana, millel on teatavad samad andmeelemendid, sealhulgas tariifne klassifikatsioon ja päritolu, kooskõlas kohaldatavate andmenõuetega. Seda määratlust tuleks kohaldada nii seoses olemasolevates riiklikes ja liidu digivahendites sisalduvate tollideklaratsioonidega, sealhulgas juhul, kui tollideklaratsioonis esitatud kauba tariifne klassifikatsioon on toodud ainult harmoneeritud süsteemi alamrubriikide tasandil, kui ka seoses asjakohaste andmenõuetega, mis on selleks otstarbeks kindlaks määratud, kui ELi tolliandmekeskus muutub kättesaadavaks.

(83) On asjakohane tõhustada mehhanismi, mille eesmärk on teha järelevalvet kaubavoogude suhtes kohaldatavate selliste piiravate meetmete järjepideva ja tulemusliku rakendamise üle, mille nõukogu on vastu võtnud ELi toimimise lepingu artikli 215 kohaselt. Selliste meetmete vastuvõtmise korral peaks ELi Tolliamet toetama komisjoni ja liikmesriike, tagamaks, et kõnealustest meetmetest ei hoita kõrvale. ELi Tolliamet peaks andma tollile suuniseid mittesiduvate soovituste vormis, näiteks edendades järjepidevaid tollitavasid selliste meetmete rakendamisel liikmesriikide vastutuse piires. Toll peaks tagama, et ta teeb nende meetmete järgimiseks oma pädevuse piires kõik vajaliku, ning teavitama sellest komisjoni ja ELi Tolliametit. ELi Tolliamet peaks tegema kindlaks võimalikud lahknevused nende meetmete kohaldamisel ja seirama nende rakendamist ning andma sellest aru komisjonile.

(84) Tolliliidu võimalike kriiside lahendamiseks tuleks luua kriisiohjemehhanism. Komisjoni 28. septembri 2020. aasta teatises „Tegevuskava, et viia tolliliit järgmisele tasemele“ rõhutati, et liidu tasandil selline mehhanism puudub. Seetõttu tuleks luua mehhanism, mis kaasaks ELi Tolliameti keskse osalejana selliste praktiliste meetmete ja korra rakendamise ettevalmistamisse, koordineerimisse ja seiresse, mille komisjon otsustab kriisiolukorras kehtestada. ELi Tolliamet peaks kogu kriisi vältel olema valmis kriisile reageerima.

(85) Tolliliidu olemasoleval juhtimisraamistikul puudub selge operatiivjuhtimise struktuur ning see ei kajasta tolli arengut alates selle loomisest 1968. aastal. Määruse (EL) nr 952/2013 kohaselt vastutab kaubavoogudega seotud riskide juhtimise alase tegevuse, näiteks kohapealsete kontrollide rakendamise ja nende kohta tehtavate otsuste eest riiklik toll. Kaubavedu välispiiril ei ole kõikjal liidus sama intensiivne. Hoolimata liikmesriikide tollide koostööst, mis on toimunud alates tolliliidu loomisest ning mille tulemusel on vahetatud parimaid tavasid ja eksperditeadmisi ning koostatud ühiseid suuniseid, ei ole selle tulemusel välja töötatud ühtlustatud lähenemisviisi ja tegevusraamistikku. Puudub keskne riskianalüüsi suutlikkus ja ühine seisukoht liidu tasandil riskide prioriseerimise kohta, kooskõlastatud tollitoiminguid ja -kontrolle tehakse vaid piiratud ulatuses ning erinevatel ühtset turgu teenindavatel asutustel puudub koostööraamistik.

(86) Keskne liidu tasandil tegutsev üksus, mis koondaks eksperditeadmisi ja ressursse ning aitaks liikmesriikidel ja komisjonil ühiselt otsuseid teha, peaks sellised puudused kõrvaldama. See peaks keskenduma eelkõige sellistele valdkondadele nagu andmehaldus ja riskijuhtimine ning valmistama ette liidu tolliametnike ja -spetsialistide koolituse sisu, et täiendada ja toetada liikmesriikide pakutavat koolitust. Samuti peaks see aitama luua liidu süsteemi tollivaldkonnas koolitust ja haridust pakkuvate haridusasutuste tipptaseme tunnustamiseks, tuginedes komisjoni algatusele „ELi tollihariduse tunnustamise sertifikaat“, ning koordineerima ja toetama spetsialiseerunud tippkeskuste vabatahtlikku loomist liikmesriikide poolt. Sellega soovitakse muuta tolliliit ühtseks, tunnistades samas, et liikmesriikide erinevad tavad võivad tuleneda objektiivsest eripärast, näiteks geograafilistest erinevustest, kasutatavast transpordiliigist, kaubaliigist või piiriliigist. Uue ameti, ELi Tolliameti loomine on väga oluline, et tagada tolliliidu tõhus ja nõuetekohane toimimine, koordineerida keskselt tollimeetmeid ja toetada tolli tegevust.

(87) ELi Tolliametit tuleks juhtida ja hallata, võttes arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 19. juuli 2012. aasta ühisavaldust ja ühist lähenemisviisi detsentraliseeritud asutuste kohta.

(88) ELi Tolliameti asukoha valimisel peavad Euroopa Parlament ja nõukogu tagama, et arvestades selle asutuse laadi, võimaldab selle asukoht tal täielikult täita oma ülesandeid ja volitusi, võtta tööle väga hea kvalifikatsiooniga ja spetsialiseerunud töötajaid ning pakkuda piisavaid koolitusvõimalusi. Lisaks peavad Euroopa Parlament ja nõukogu võtma ELi Tolliameti asukoha valimisel arvesse järgmisi kriteeriume: sobivate kontoriruumide olemasolu ja suutlikkus majutada asjaomaseid töötajaid enne ELi Tolliameti tegevuse alustamist; asukoha juurdepääsetavus ja piisavate haridusasutuste olemasolu töötajate lastele; sobiv juurdepääs tööturule, sotsiaalkindlustusele ja arstiabile nii töötajate laste kui ka abikaasade jaoks ning geograafiline tasakaal. Neid kriteeriume arvesse võttes peaks ELi Tolliamet asuma Prantsusmaal Lille'is.

(89) Liikmesriigid peaksid tagama, et tollil on oma missiooni täitmiseks piisavad ressursid, väljaõpe ja varustus.

(90) On oluline, et toll investeeriks piisavasse arvu sobiva väljaõppega töötajatesse, et tagada liidu tollisüsteemide toimimine, mis seisavad silmitsi nõudluse hüppelise kasvuga. Kui vajalikke investeeringuid töötajatesse ei tehta, ei saavuta digitaalsed lahendused oma täit potentsiaali. Seetõttu peaksid investeeringud digisüsteemidesse tagama piisava rahastamise töötajate ja nende väljaõppe jaoks, et tagada vajalikud oskused tipptasemel seadmete ning suurandmete analüüsi tehnoloogia ja avastamise ja kontrolli tehnoloogia kasutamiseks ning seega tagada tollikontrollide ühtsus kogu liidus.

(91) ELi Tolliameti tulemusliku toimimise tagamiseks peaksid liikmesriigid ja komisjon olema esindatud haldusnõukogus. Haldusnõukogu koosseisu puhul, sealhulgas selle eesistuja ja ase-eesistuja valimisel, tuleks järgida soolise tasakaalu põhimõtet ning võtta arvesse asjakohaseid kogemusi ja kvalifikatsiooni. Võttes arvesse liidu ainupädevust tolliliidu valdkonnas ning tihedat seost tolli ja muude poliitikavaldkondade vahel, tuleks eesistuja või ase-eesistuja valida komisjoni määratud haldusnõukogu liikmete hulgast. ELi Tolliameti tõhusa ja tulemusliku toimimise tagamiseks peaks haldusnõukogu eelkõige võtma vastu ühtse programmdokumendi, sealhulgas iga-aastase ja mitmeaastase tööprogrammi, täitma ELi Tolliameti eelarvega seotud ülesandeid, võtma vastu ja avaldama ELi Tolliameti konsolideeritud iga-aastase tegevusaruande, tagades, et ei avalikustata tundlikku teavet, võtma vastu ELi Tolliameti suhtes kohaldatavad finantsreeglid, nimetama ametisse tegevdirektori ning kehtestama korra, mille alusel tegevdirektor võtab vastu ELi Tolliameti tegevusülesannetega seotud otsused. Haldusnõukogu peaks abistama juhatus.

(92) ELi Tolliamet peaks looma tollinõuandekogu, mille ülesanne on anda ELi Tolliametile nõu tehniliste meetmete ja otsuste rakendamise kohta, rakendamise ja standardimise alaste küsimuste, sealhulgas ühtlustamistegevuse kohta, muude tolli kohaldatavate õigusaktide operatiivaspektide kohta ning ELi Tolliameti muu tegevuse kohta. Tollinõuandekogu peaks püüdma tagada sidusrühmade vahel tasakaalustatult esindatud ärihuvid ja mitteärilised huvid ning ärihuvide kategoorias mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate ja muude ettevõtjate huvid. Tollinõuandekoguga tuleks korrapäraselt konsulteerida ja tal peaks olema võimalik anda ELi Tolliametile nõu omal algatusel.

(93) ELi Tolliameti tulemusliku toimimise tagamiseks peaks tal olema oma eelarve, mille tulu saadakse liidu üldeelarvest ja liikmesriikide võimalikust vabatahtlikust rahalisest toetusest. Erandlikel ja igakülgselt põhjendatud asjaoludel peaks ELi Tolliametil olema võimalik saada lisatulu rahalist toetust käsitlevatest lepingutest või sihttoetustest ning ELi Tolliameti avaldatud väljaannete ja muude osutatavate teenuste eest saadud tasudest.

(94) ELi Tolliamet peaks kasutama tema käsutuses olevat teavet tollialaste õigusaktide ja muude tolli kohaldatavate õigusaktidega seotud probleemide kohta, et viia läbi perioodilist ohu hindamist. Sellise ohuhinnangu alusel peaks ELi Tolliamet koostama soovitused ja edastama need komisjonile. Nende soovituste põhjal peaks komisjon tegema kindlaks valdkonnad, mida tuleks käsitleda esmatähtsana. On oluline, et nõukogus toimuks poliitiline ja strateegiline arutelu valdkondade üle, mida tuleks käsitleda esmatähtsana, ning et ELi Tolliamet võtaks asjakohaseid järelmeetmeid, sealhulgas oma iga-aastase ja mitmeaastase tööprogrammi ning iga-aastase tegevusaruande koostamisel.

(95) Oma missiooni täitmiseks peaksid ELi Tolliamet ja toll tegema tihedalt ja korrapäraselt koostööd turujärelevalveasutuste, sanitaar- ja fütosanitaarasutuste, õiguskaitseorganite ja -asutuste, piirihaldusasutuste, keskkonnakaitseasutuste, statistikaasutuste ja maksuhaldurite, kultuuriväärtuste ekspertide ja paljude muude valdkondliku poliitika eest vastutavate asutustega. Võttes arvesse ühtse turu arengut ja tolli muutuvat rolli, keeldude ja piirangute suurenemist ning e-kaubanduse kasvu, on vaja seda koostööd liidu, rahvusvahelisel ja riiklikul tasandil struktureerida ja tugevdada. Üksikutele saadetistele või tarneahela erisündmustele keskenduva koostöö asemel tuleks välja töötada tollide ja muude asjaomaste poliitikavaldkondade eest vastutavate asutuste vahelise koostöö toetamise raamistik ning ELi Tolliamet peaks seda korrapäraselt ajakohastama. Selline koostöö peaks hõlmama õigusaktide väljatöötamist ja poliitiliste vajaduste kindlakstegemist konkreetsetes valdkondades; teabe vahetamist ja analüüsi; üldise koostöösstrateegia koostamist ühiste järelevalvestrateegiate vormis; koostööd operatiivse rakendamise, seire ja kontrolli valdkonnas; asjakohaste oskuste ja parimate tavade vahetamist ning innovatsiooni ja teadustegevust tolli jaoks olulistes valdkondades.

(96) Komisjon peaks hõlbustama ka muude tolli kohaldatavate õigusaktide teatava osa kohaldamist, koostades selliste liidu õigusaktide loetelu, millega kehtestatakse nõuded kaubale, mis peab läbima tollikontrolli, eesmärgiga kaitsta avalikku huvi, nagu inimeste, loomade või taimede tervist ja elu, ning tarbijaid ja keskkonda, ning seda loetelu korrapäraselt ajakohastades.

(97) Tollidevahelise koostöö tugevdamiseks tuleks suurendada ühiseid operatiivseid jõupingutusi, et toetada tulemuslikku tollikontrolli liidu piiridel. ELi Tolliamet peaks koordineerima ja toetama tollikoostöö operatiivset koordineerimist, sealhulgas riskijuhtimise valdkonnas. ELi Tolliamet peaks koostöös liikmesriikidega kavandama, korraldama ja koordineerima tollide tehtavaid ühiskontrolle liidus ja kolmandate riikidega. Liidu tollide vahelise koostöö kontekstis ei piira käesolev määrus Euroopa Liidu lepingu artiklil K.3 põhineva tolliasutuste vastastikuse abi ja koostöö konventsiooni ([27]) (Napoli II konventsioon) kohaldamist. ELi Tolliamet peaks tegema vajalikku koostööd asjaomaste liidu ja liikmesriikide asutustega, kes viivad läbi asjakohaseid uurimisi ning pettuste ja kelmuste vastast tegevust, sealhulgas OLAFi ja Euroopa Prokuratuuriga. On oluline, et ELi Tolliamet teeks koostööd ka ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskusega, kui see on ELi Tolliameti tegevuse seisukohast asjakohane.

(98) Lisaks peaks liikmesriikidel olema parimate tavade vahetamiseks ja tegevuse tulemuslikkuse suurendamiseks võimalik taotluse korral lubada tolliametnikel ajutiselt töötada teise liikmesriigi tollis. Selliste ajutiste lähetuste tingimused peaksid kindlaks määrama asjaomased liikmesriigid. ELi Tolliamet peaks taotluse korral pakkuma tuge või koordineerima tegevust. Asjakohasel juhul võib ta selle koostöövormi hõlbustamiseks välja töötada suunised või näidiskorra.

(99) ELi Tolliametil ja Europolil peaks olema võimalik vahetada strateegilist ja muud mitteoperatiivset teavet, näiteks riskinäitajaid, kui see on vajalik kahte või enamat liikmesriiki mõjutavate raskete kuritegude, terrorismi ja liidu poliitikaga hõlmatud ühist huvi kahjustavate kuriteoliikide ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks. ELi Tolliamet võiks sellist teavet kasutada riskianalüüsi eesmärgil.

(100) Selleks et suurendada selgust ning muuta tolli ja muude partnerasutuste vaheline koostööraamistik tõhusamaks, tuleks tolli pakutavate teenuste loetelus määrata selgelt kindlaks tolli võimalik ülesanne muude asjakohaste poliitikameetmete kohaldamisel liidu piiridel. Lisaks peaks ELi Tolliamet jälgima kõnealuse koostööraamistiku kohaldamist. ELi Tolliamet peaks tegema tihedat koostööd komisjoni, OLAFi, muude asjaomaste liidu organite ja asutustega, nagu Europol, Euroopa Prokuratuur ja Frontex, samuti ELi Tolliameti tegevuse seisukohast olulistele poliitikavaldkondadele spetsialiseerunud asutuste ja võrgustikega, nagu ELi toodete nõuetele vastavuse võrgustik.

(101) Üha enam ühendatud maailmas on tollidiplomaatia ja rahvusvaheline koostöö olulised aspektid tolli töös kõikjal maailmas. Rahvusvahelises koostöös peaks olema võimalik vahetada tolliandmeid rahvusvaheliste lepingute või liidu autonoomsete õigusaktide alusel ning asjakohaste, turvaliste ja range järelevalve all olevate sidevahendite, näiteks ELi tolliandmekeskuse kaudu, tingimusel et austatakse konfidentsiaalset teavet ja isikuandmete kaitset.

(102) Tulemuslik koostöö naaberriikide vahel on oluline, et tagada tollitoimingute sujuv toimimine, seadusliku kaubanduse hõlbustamine ning liidu finantshuvide ja poliitika kaitsmine. Selline koostöö on eriti oluline ühistes piiritollipunktides, kus koordineeritud tollikontroll suurendab tõhusust ja õiguskindlust. Seepärast peaks liikmesriikidele jääma võimalus sõlmida või jätta kehtima kolmandatest riikidest naaberriikidega kahepoolseid lepinguid, mis käsitlevad tollikoostööd ühistes piiripunktides, kui sellised lepingud on kooskõlas liidu õigusega. See võimalus hõlmab selliste ühiste piiripunktidega seotud lepinguid, mis asuvad kas liikmesriigi territooriumil või kolmandast riigist naaberriigi territooriumil ning kus kõnealuse liikmesriigi ja kolmandast riigist naaberriigi toll kohaldab kahepoolse lepingu alusel oma vastavaid tollialaseid õigusakte.

([27]) EÜT C 24, 23.1.1998, lk 2.

(103) Käesolevas määruses tuleks sätestada ühine raamistik, millega kehtestatakse selliste tollialaste õigusaktide rikkumiste minimaalne loetelu, mille suhtes kohaldatakse karistusi, ja teatavad normid muude kui kriminaalkaristuste kohta, mida liikmesriigid peavad rakendama. Liikmesriikide ülesanne on valida nende rikkumistega tegelemiseks sobiv meetmeliik. Samuti on asjakohane kehtestada selliste asjaolude minimaalne loetelu, mida liikmesriigid peaksid kooskõlas riigisisese õigusega igakülgselt arvesse võtma, kui nad otsustavad, kas määrata karistus, ning kui nad otsustavad selle liigi või raskusastme üle. Komisjon peaks kontrollima nende sätete nõuetekohast rakendamist, vastavalt sellele, mis on asjakohane. Karistused tollialaste õigusaktide rikkumise eest peaksid olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

(104) Käesoleva määrusega ei ühtlustata halduskaristusi käsitlevaid riigisiseseid menetlusnorme ega reguleerita seda, millised asutused karistusi määravad, tingimusel et järgitakse põhimõtet, et karistused on mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Näiteks võib karistusi käsitlevaid norme kohaldada nii, et karistuse määrab vahetult pädev asutus või pädev riiklik kohus pädeva haldusasutuse esitatud taotluse alusel või pädev toll kokkuleppemenetluse kaudu, kuid sellel on samaväärne mõju.

(105) Arvestades kaugmüügiks mõeldud kauba importijate keskset rolli suurte koguste väikese väärtusega impordi korraldamisel, sealhulgas veebiplatvormide ja veebisaitide kaudu, on vaja kehtestada sidus, proportsionaalne ja hoiatav karistuste raamistik, mida kohaldatakse juhul, kui kaugmüügiks mõeldud kauba importijad ei täida oma kohustusi. Karistused peaksid olema hoiatavad ja mõjusad eelkõige kaugmüüki puudutavate tollialaste õigusaktide jätkuva ja süstemaatilise mittetäitmise korral. Süstemaatilise mittetäitmise ulatus, piiriülene haare ja laialdane mõju õigustab seda, et käesolevas määruses sätestatakse ranged rahatrahvide miinimum- ja maksimummäärad, mis põhinevad nõudeid rikkuva ettevõtja poolt liitu imporditud kauba koguväärtusel, jättes samal ajal liikmesriikidele võimaluse näha oma riigisisestes õigusaktides ette lisakaristused. Süstemaatilise mittetäitmise eest määratavate karistuste ühtlustamisega kogu liidus soovitakse vältida olukorda, kus kaugmüügiga tegelevad ettevõtjad otsivad kõige soodsama piiri (nn *border-shopping*). Ettevõtjad, kes ei täida süstemaatiliselt kohustusi, tuleks liigitada suure riskiga ettevõtjateks ning nad peaksid kaotama igasuguse usaldusväärse kaubandusliku staatuse ja hõlbustusmeetmed.

(106) Kui järjest rangemate rahatrahvide kehtestamisest hoolimata kohustuste süstemaatiline mittetäitmine jätkub, tuleks kehtestada täiendavad karistused. See on vajalik seoses käesolevast määrusest tulenevate kohustuste jätkuva täitmata jätmisega, mis kahjustab tolliliidu ja siseturu terviklikkust, loob nõudeid rikkuvatele ettevõtjatele ebaõiglased konkurentsieelised ja võib kahjustada tarbijaid. Sellest tulenevalt ja tolli missiooni täitmiseks tuleb kehtestada veel üks rangete karistuste tasand, et hoida ära igasugune selline mitmekordne kohustuste süstemaatiline mittetäitmine. Vastuseks sellisele käitumisele peaks tollil olema võimalik peatada ettevõtja poolt kaugmüügi teel imporditud kogu kauba vabasse ringlusse lubamine. Kui see on asjakohane ja põhjendatud sellise edasise süstemaatilise rikkumise laadiga, peaks asjaomastel pädevatel asutustel olema lisaks võimalik ajutiselt peatada juurdepääs kohustusi rikkuva ettevõtja veebipõhisele kasutajaliidesele. Selleks peaks rikkumist puudutava teabe õigeaegne edastamine asjaomastele asutustele võimaldama neil saada olukorrast täieliku ülevaate ja tagada koordineeritud reageerimise.

(107) Tulemusliku seire ja piisava läbipaistvuse võimaldamiseks tuleks ELi tolliandmekeskuses teha kättesaadavaks andmed kõigi muude kui kriminaalkaristuste kohta, mille liikmesriikide tollid on määranud. Nendes andmetes tuleks näidata ära rikkumise laad ja määratud rahatrahvi summa või muu kohaldatud karistus, mis ei ole kriminaalkaristus. Selline tsentraliseeritud süsteem peaks andma vajalikke andmeid, et hinnata nõuete täitmise tagamise tavasid ja teha kindlaks ettevõtjate võimalikud turumoonutused või kõige soodsama piiri otsimise tavad.

(108) Komisjon peaks rikkumisi ja karistusi käsitlevad käesoleva määruse sätted läbi vaatama, et tagada nende nõuetekohane toimimine ja kohaldamine ning vältida siseturu võimalikku killustumist või jurisdiktsiooni vältimist ettevõtjate poolt. Selline läbivaatamine peaks toimuma pärast ELi tolliandmekeskuses registreeritud karistusi käsitlevate andmete hindamist, eelkõige juhul, kui on kindlaks tehtud erinevuste või moonutuste oht siseturul. Oluline on tagada võrdsed tingimused ja tegeleda karistuste kohaldamisel esinevate regulatiivsete lünkade või ebakõladega.

(109) Kui pannakse toime tollialaste õigusaktide rikkumine, mis kuulub rohkem kui ühe liikmesriigi jurisdiktsiooni alla, on vajalik nende liikmesriikide vaheline koostöö. Sellistel juhtudel peaksid tollialaste õigusaktide samast rikkumisest mõjutatud liikmesriikide pädevad asutused tegema koostööd kooskõlas kohaldatava õigusega. ELi Tolliametil peaks olema võimalus seda koostööd toetada ja hõlbustada.

(110) Tolliliidu toimimise tulemuslikkust tuleks hinnata vähemalt kord aastas, et komisjon saaks liikmesriikide abiga rakendada asjakohaseid poliitikasuundi. Komisjon võib avaldada hindamisaruande mittekonfidentsiaalse versiooni. Tollilt teabe kogumine tuleks formaliseerida ja seda süvendada, sest põhjalikum aruandlus parandaks võrdlusanalüüsi ning võiks aidata ühtlustada tavasid ja hinnata tollipoliitika otsuste mõju. Seepärast on asjakohane kehtestada õigusraamistik tolliliidu toimimise tulemuslikkuse hindamiseks. Selleks et analüüs oleks piisavalt üksikasjalik, tuleks tollialase tegevuse tulemuslikkust mõõta mitte ainult riiklikul, vaid ka kohalikul tasandil.

(111) ELi Tolliamet peaks hindamisprotsessi ajal komisjoni toetama, kogudes ja analüüsides andmeid ELi tolliandmekeskuses ning selgitades välja, kuidas tollialane tegevus ja tollialased toimingud toetavad tolliliidu strateegiliste eesmärkide ja prioriteetide saavutamist ning aitavad tollil oma missiooni täita. Eelkõige peaks ELi Tolliamet tegema kindlaks põhisuundumused, tugevad ja nõrgad küljed, lüngad ja võimalikud riskid ning andma komisjonile soovitusi olukorra parandamiseks. Eelkõige õiguskaitseasutustega tehtava koostöö raames peaks ELi Tolliamet osalema operatiivsest seisukohast lähtudes ka liidu tasandil, sealhulgas Europoli ja Frontexi tehtavates strateegilistes analüüsides ja ohuhinnangutes.

(112) Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate ettevõtjate üle peaks järelevalvet tegema nende asukohaliikmesriik. Erandina ja sõltuvalt läbivaatamise tulemustest peaksid ettevõtjad, kes ei ole usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevad ettevõtjad, jääma selle liikmesriigi tolli järelevalve alla, kus kaup füüsiliselt asub. Komisjon peaks 31. detsembriks 2031 hindama neid kahte järelevalvemudelit, sealhulgas nende tulemuslikkust kelmuste ja pettuste avastamisel ja ennetamisel. Kõnealusel hindamisel tuleks arvesse võtta ka kaudse maksustamise aspekte. Selle hindamise põhjal peaks komisjonil olema õigus delegeeritud õigusaktiga otsustada, kas nende kahe järelevalvemudeliga tuleks jätkata või peaks usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja asukoha eest vastutav toll igal juhul kauba vabastama. Kohta, kus tollivõlg tekib, tuleks samuti reguleerida vastavalt sellele, kuidas on kindlaks määratud vastutav toll.

(113) Selleks et tagada liidu tollialaste õigusnormide jätkuv kohandamine majandusliku, sotsiaalse, poliitilise ja tehnoloogia arenguga ning ettevõtjate ja tolliasutuste vajadustega, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte seoses järgmisega:

— täpsustada, milliseid tollialaste õigusaktide sätteid kohaldatakse erikorraga maksuterritooriume hõlmava liidu kaubaga kauplemise suhtes, ja näha ette nende sätete teatavad lihtsustused;

— juhud, mil pädev toll ei ole taotleja asukohaliikmesriigi toll;

— tollialaste õigusaktide kohaldamist käsitlevate otsuste puhul: taotluste ja otsuste jaoks vajalikud andmed; otsuse tegemise taotluse aktsepteerimise tingimused; teatavate tähtaegadega seotud erandid, otsuse jõustumise kuupäev; juhud, mil otsus ei kehti ajalise piiranguta; ajavahemik, mil taotleja saab kasutada ärakuulamisõigust; normid, mis on seotud juhtumitega, mil taotleja ärakuulamisõigust ei kohaldata; tolliotsuste tegemise tähtaegade võimalik lühendamine, kui ELi tolliandmekeskus on tööle rakendatud; otsuste seiret käsitlevad üksikasjalikud normid; juhud, mil otsust tuleb uuesti hinnata, ja sellega seotud reeglid; juhud, mil soodsa otsuse võib kehtetuks tunnistada muude isikute suhtes kui need, kes ei täida asjaomase otsusega kehtestatud kohustusi, ja mil kehtetuks tunnistamise või muutmise mõju saab edasi lükata, ning normid selliste komisjoni otsuste vastuvõtmiseks, millega nõutakse liikmesriikidelt siduva informatsiooniga seotud otsuse kehtetuks tunnistamist;

— liidu käitlustasu summa kaugmüügi puhul;

— minimaalsed andmenõuded ja erijuhud ettevõtjate ja teatavate muude isikute registreerumiseks tollis ning sellise registreerumise kehtetuks tunnistamiseks;

— volitatud ettevõtjate jaoks ette nähtud lihtsustus- ja hõlbustusmeetmed;

— tolliesindaja puhul juhud, mil liidu tolliterritooriumil asukoha omamise nõudest loobutakse;

— ELi tolliandmekeskuse funktsioonid ja ELi tolliandmekeskusest riiklikesse süsteemidesse üle kantavad andmed; nende eesmärkide selgitamine ja täiendamine, milleks tollil, ELi Tolliametil ja komisjonil on lubatud andmeid töödelda; teiste liidu organite ja asutuste nõuded ELi tolliandmekeskusest andmete saamiseks ning andmed, mis moodustavad ELi tolliandmete mudeli;

— teatavad üksikasjalikud normid kauba tollistaatuse kohta;

— kauba tolliprotseduurile suunamiseks vajalikud andmed ning sellise suunamise tingimused, tähtajad ja erijuhud ning juhud, mil andmeid võib pärast vabastamist muuta või need kehtetuks tunnistada;

— mõistlik aeg, mille möödumisel kaup loetakse tolli poolt vabastatuks, ja juhud, mil kaup loetakse tolli poolt vabastatuks, kui toll ei ole seda kontrollimiseks välja valinud;

— kauba tolli nimel vabastamise kord ning usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate ettevõtjate tehtavate kontrollide tingimused, sisu ja kord;

— tollideklaratsioonide puhul: juhud, kui tollideklaratsiooni esitamisel võib kasutada muid vahendeid kui elektroonilised andmetöötlusvahendid; lihtsustatud deklaratsiooni esitamise loa andmise tingimused; lisadeklaratsioonide esitamise tähtajad, lisadokumentide kättesaadavaks tegemise tähtajad ja juhud, mil selliste deklaratsioonide esitamise kohustust ei kohaldata; juhud, mil tollideklaratsiooni võib kehtetuks tunnistada ilma deklarandi taotluseta, ning keskse tollivormistuse loa andmise tingimused ja deklarandi arvestuskande vormis tollideklaratsiooni esitamise tingimused;

— juhud, mil kauba võib konfiskeerida;

— lasti eelteabe puhul: eeldatav esimene sisenemistolliasutus; esitatav või kättesaadavaks tehtav lasti eelteave; tähtajad; konkreetsed juhud, mil lasti eelteabe võivad esitada või teha kättesaadavaks muud isikud peale importija; juhud, mil selliste andmete esitamise kohustust ei kohaldata; tingimused, mille alusel võib lasti eelteavet esitav või kättesaadavaks tegev isik piirata identifitseerimisandmete nähtavust, ning lasti eelteabes sisalduvad andmed, mida ei saa muuta;

— kauba sisenemisel liidu tolliterritooriumile: kindlaksmääratud tähtajad, mille jooksul tuleb teha riskianalüüs; erijuhud ja muud isikud, kellelt võidakse nõuda tegelikule esimesele sisenemistolliasutusele kauba saabumisest teatamist, kui tegemist on ümbersuunamisega, ning muude kohtade kui kauba esitamise kohaks määratud tolliasutuste määramise ja heakskiitmise tingimused ja tähtajad;

— ajutise ladustamise puhul: juhud, mil ajutise ladustamise teabe esitamist ei nõuta; tollile esitatavad või kättesaadavaks tehtavad andmed; ajutise ladustamise teabe muutmise või kehtetuks tunnistamise erijuhud; ajutise ladustamise kohtadele loa andmise tingimused; ajutiselt ladustatud kauba liikumise juhud ja tingimused, ning ELi tolliandmekeskuses esitatavas või kättesaadavaks tehtavas arvestuses sisalduva teabe liik;

— andmed, mis tuleb kauba vabasse ringlusse lubamise protseduurile suunamiseks tollile esitada või kättesaadavaks teha, või asjaomase veoliigi puhul põhjendatud erandid;

— juhud, mil kaup loetakse tagasi tooduks samas seisundis, kui see eksporditi;

— andmed, mis tuleb kauba ekspordiprotseduurile suunamiseks tollile esitada või kättesaadavaks teha;

— juhud, mil tuleb esitada reekspordi teatis, ja juhud, mil seda teatist võib muuta või selle kehtetuks tunnistada;

— liidu tolliterritooriumilt väljaviimisel esitatava väljumiseelse teabe puhul: väljumiseelses teabes sisalduvad andmed ja tähtajad, mille jooksul need andmed tuleb esitada või kättesaadavaks teha; juhud, mil seda kohustust ei kohaldata; tingimused, mille alusel võib väljumiseelset teavet esitav või kättesaadavaks tegev isik piirata identifitseerimisandmete ja tundlike äriandmete nähtavust, ning väljumiseelses teabes sisalduvad andmed, mida ei saa muuta;

— kauba väljaviimise puhul: kindlaksmääratud tähtajad, mille jooksul tuleb teha väljumiseelse teabe riskianalüüs, ning andmed, mis tuleb esitada kauba liidu tolliterritooriumilt väljaviimise koha eest vastutavale tolliasutusele;

— eriprotseduuride puhul: andmed, mis tuleb tollile esitada või kättesaadavaks teha, et suunata kaup liidu transiidiprotseduurile, ladustamisprotseduurile, ajutise impordi protseduurile, lõppkasutusprotseduurile, seestöötlemisprotseduurile või välistöötlemisprotseduurile; eriprotseduuride loa andmise tingimused ja neist tehtavad erandid; juhud, mil töötlemise majanduslik laad õigustab seda, et toll hindab ilma ELi Tolliameti arvamuseta, kas seestöötlemisprotseduuri loa andmine kahjustab liidu tootjate olulisi huve; juhud, mil loetakse, et on tõendeid sellise negatiivse mõju kohta; tundlikuks peetavate kaupade nimekiri; arvestuskannetes sisalduvad teabeliigid ja andmed ning erandid kohustusest need ELi tolliandmekeskuses esitada või kättesaadavaks teha; eriprotseduuri lõpetamise tähtaeg; õiguste ja kohustuste üleandmise juhud, tingimused ja vorm ning selleks nõutavad andmed ja teave; juhud, mil importijad ja eksportijad võivad vedada kaupa, mis on suunatud muule eriprotseduurile kui transiit või paigutatud vabatsooni, ja seonduvad tingimused; tolliladustamisprotseduurile või töötlemisprotseduurile suunatud kauba tavalised käitlemistoimingud, ja ekvivalentkaubaga seotud teatavad üksikasjalikud normid;

— transiidi puhul: erijuhud, mil liidu kaup tuleb suunata välistransiidiprotseduurile; tingimused loa andmiseks volitatud kaubasaatjale ja volitatud kaubasaajale TIR-protseduuride jaoks, ning lisaandmeid käsitlevad nõuded ja lihtsustuste lubamise tingimused;

— ladustamise puhul kaugmüügi tollilao pidamise loa andmise tingimused;

— ajutise impordi puhul: liiduvälise kauba suhtes kohaldatav erikasutus, ja tollialaste õigusaktidega kehtestatud täieliku või osalise tollimaksust vabastamise nõuded, mis tuleb täita ajutise impordi korral;

— seestöötlemise puhul tingimused kauba ajutiseks reekspordiks lisatöötlemise eesmärgil;

— kauba mittesooduspäritolu kindlakstegemise reeglid ja sooduspäritolureeglid;

— tolliväärtuse määramise puhul: tingimused erandjuhtudel tolliväärtuse määramisel lihtsustuste loa andmiseks, ning andmed, mida on vaja eksporditollimaksu puhul tolliväärtuse määramiseks;

— tollivõla kindlakstegemise puhul: üksikasjalikud normid sellise kauba suhtes kohaldatava impordi- või eksporditollimaksu summa arvutamiseks, mille tollivõlg on tekkinud eriprotseduuri raames; kindlaksmääratud tähtaeg, mille jooksul ei ole võimalik kindlaks määrata tollivõla tekkimise kohta, kui kaup on suunatud tolliprotseduurile, mis on lõpetamata, või kui ajutine ladustamine ei lõppenud nõuetekohaselt; juhud, mil toll on tollivõlast teatamisest vabastatud, ning teave, mille usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevad ettevõtjad ja kaugmüügiks mõeldud kauba importijad peavad esitama tollivõlast teatamiseks;

— tagatiste puhul: erijuhud, mil ajutise impordi protseduurile suunatud kauba puhul tagatist ei nõuta ja lävi tagatise esitamise nõudest vabastamiseks; reeglid muu tagatise vormi kindlaksmääramiseks kui tolli poolt tunnustatud maksevahendid ja käendaja võetud kohustus; tagatise esitamise vormid ja käendaja suhtes kohaldatavad reeglid; tingimused vähendatud summaga üldtagatise kasutamise loa andmiseks või tagatisest vabastamiseks, ning tagatise vabastamise tähtajad;

— tollivõla tasumise puhul: tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu summa tasumise tähtaja peatamine ja peatamise ajavahemiku kindlaksmääramine; nende lävede ajakohastamine, millest allapoole jäämisel toll ei nõua krediidiintressi ega viivist ning mille ületamisel maksab toll impordi- või eksporditollimaksu summa tagasi või vähendab seda; õigusnormid, mida komisjon peab täitma, kui ta teeb tollivõla tagasimaksmise ja vähendamise otsuse; tollivõla lõppemise jaoks selliste kohustuse täitmatajätmiste loetelu, millel ei ole olulist mõju ajutise ladustamise protseduuri või asjaomase tolliprotseduuri nõuetekohasele läbiviimisele;

— tollikoostöö puhul tingimused ja kord, millest lähtuvalt võib anda liikmesriigile õiguse jätkata või alustada kolmandate riikidega läbirääkimisi teabevahetust käsitleva kahepoolse lepingu sõlmimiseks;

— kaugmüügi korral kohaldatavate karistuste puhul: pädevate asutuste tehtavate tollikontrollide märkimisväärne arv ja rikkumise raskusastmel põhinev juhtumite künnis, mida peetakse piisavalt representatiivseks, et teha kindlaks süstemaatiline rikkumine, eesmärgiga teha kohustuste süstemaatiline mittetäitmine kindlaks ühtsel ja tulemuslikul viisil ning tagada nõuete täitmise kõrge tase ja käsitleda süstemaatilisi rikkumisi, ning võttes arvesse selliseid tegureid nagu kaugmüügi maht ja konkreetne mõju, tarbijaohutusega seotud riskid, proportsionaalsus, erinevad ärimudelid ning vajadus kaitsta liidu ja selle liikmesriikide finants- ja muid huve;

— erandid, mis käsitlevad kauba tolliprotseduurile suunamise üle järelevalvet tegeva pädeva tolliasutuse ja tollivõla tekkimise koha kindlakstegemist hindamise põhjal, mille komisjon teeb käesoleva määrusega kehtestatud tollijärelevalve tulemuslikkuse kohta.

(114) On eriti oluline, et komisjon viiks oma delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise ettevalmistamise käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, mis hõlmab ka kaubanduskontaktide töörühma, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes ([28]) sätestatud põhimõtetega.

(115) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et:

— sätestada menetlusnormid tollidevaheliseks kontrollialaseks koostööks;

— sätestada tolliotsuse taotluse esitamise ja aktsepteerimise ning tolliotsuste tegemise kord;

— sätestada soodsate tolliotsuste tühistamise normid;

— sätestada menetlusnormid soodsate tolliotsuste kehtetuks tunnistamiseks, peatamiseks või muutmiseks;

— võtta vastu otsused, millega liikmesriikidelt nõutakse siduva informatsiooniga seotud otsuste kehtetuks tunnistamist;

— sätestada menetlusnormid, mis käsitlevad siduva informatsiooniga seotud otsuse kasutamist pärast selle kehtivuse lõppemist või kehtetuks tunnistamist ning tolli teavitamist sellest, et siduva informatsiooniga seotud otsuste tegemine on peatatud, ja sellest, et selline peatamine on tagasi võetud;

— sätestada liidu käitlustasu ettevõtjalt sissenõudmise kord;

— sätestada vääringu konverteerimise normid;

([28]) ELT L 123, 12.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

— sätestada kord, mis reguleerib liikmesriigi tollile või ELi Tolliametile esitatavaid taotlusi agregeeritud mittekonfidentsiaalsete, isikustamata ja äriliselt mittetundlike tolliandmete saamiseks, ning nende andmete vorm ja kategooriad, mida võib sellise taotluse korral kättesaadavaks teha;

— sätestada normid ettevõtjate ja teatavate muude isikute registreerimise eest vastutava tolli kindlaksmääramiseks;

— sätestada menetlusnormid, mis käsitlevad volitatud ettevõtja staatuse määramise üle peetavaid konsultatsioone;

— võtta vastu üksikasjalikud reeglid, mis käsitlevad volitatud ettevõtja ning usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse andmise kriteeriumide kohaldamist, ning individuaalsed otsused, mis käsitlevad usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse kehtivuse peatamist või kehtetuks tunnistamist, kui pädev asutus ei esita ELi Tolliametile teavet selle staatuse kontrollimiseks või kui ELi Tolliameti soovituse alusel võetud meetmed ei ole piisavad;

— sätestada normid, mis käsitlevad muude asutustega usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse määramise asjus konsulteerimist, sellise staatuse ümberhindamist ja sellega seotud konsultatsioone ning seonduvate seiretoimingute liike;

— sätestada tehniline kord, mis käsitleb praegusi elektroonilisi tollisüsteeme, ning tööprogramm nende süsteemide järkjärguliseks kasutuselt kõrvaldamiseks ja ELi tolliandmekeskuse järkjärguliseks kasutuselevõtuks;

— sätestada reeglid ja kord andmete töötlemiseks ELi tolliandmekeskuses;

— sätestada üksikasjalikud reeglid, mis võimaldavad Euroopa Prokuratuuril taotleda ja saada ELi tolliandmekeskusest andmeid;

— sätestada üksikasjalikud reeglid, mis võimaldavad Europolil ja Frontexil taotleda ja saada ELi tolliandmekeskusest andmeid, näha ette selliste taotluste kontrollimise kord, määrata kindlaks piirangud ja vastutus seoses selliste andmete edasisaatmisega ning vajaduse korral nõuda, et taotluse esitanud asutus määraks konkreetse kontaktpunkti, -isiku või -isikud või tagaks täiendavad kaitsemeetmed;

— määrata kindlaks kaasvastutavate töötlejate ülesanded seoses andmete töötlemisega ELi tolliandmekeskuses ja nende suhe andmesubjektidega;

— sätestada kaitsemeetmed, et hoida ära selliste isikuandmete kuritarvitamine ja edastamine ning ebaseaduslik juurdepääs sellistele andmetele, mille suhtes kohaldatakse piiranguid;

— sätestada tehniline kord ELi tolliandmekeskusega koostalitlusvõime ja ühenduse tagamiseks;

— lubada liikmesriikidel erandjuhtudel ja ajutiselt kasutada muid elektroonilisi teenuseid või süsteeme kui need, mida rakendatakse ELi tolliandmekeskuses;

— sätestada tollikontrolli ja riskijuhtimise ühtlustatud kohaldamise tagamise meetmed, sealhulgas teabevahetus, ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade ning ühiste riskikriteeriumide ja -standardite kehtestamine;

— sätestada meetmed, mis käsitlevad esitatud või kättesaadavaks tehtud andmete kontrollimist, kauba läbivaatamist ning proovide ja näidiste võtmist, kontrollide tulemusi ja identifitseerimist;

— sätestada vabastusjärgsete kontrollide suhtes kohaldatavad meetmed ja asjakohased meetodid;

— täpsustada sadamad või lennujaamad, kus rakendatakse käsi- ja registreeritud pagasi suhtes tollikontrolli ja -formaalsusi;

— sätestada menetlusnormid liidu kauba tollistaatust käsitlevate tõendite esitamise ja kontrollimise kohta;

— sätestada menetlusnormid kauba tolliprotseduurile suunamist käsitlevate andmete muutmise ja kehtetuks tunnistamise kohta;

— sätestada tollideklaratsiooni esitamise kord, kui see toimub muul viisil, kui elektroonilisi andmetöötlusvahendeid kasutades, ja pädevate tolliasutuste kindlaksmääramise kord;

— sätestada standardtollideklaratsiooni, lihtsustatud deklaratsiooni ja lisadeklaratsiooni esitamise kord;

— sätestada kord, mis reguleerib tollideklaratsiooni esitamist enne kauba esitamist tollile, tollideklaratsiooni aktsepteerimist, tollideklaratsiooni muutmist või kehtetuks tunnistamist pärast kauba vabastamist, keskset tollivormistust ja tollideklaratsiooni esitamist deklarandi arvestuskande vormis;

— sätestada kord, mille alusel toimub kauba müük ja annetamine, hävitamine ja riigile loovutamine;

— sätestada lasti eelteabe esitamise, vastuvõtmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord ja leevendusmeetmed;

— sätestada saabumisest teatamise kord;

— sätestada kauba tollile füüsilise esitamise kord;

— sätestada kord, mis reguleerib ajutise ladustamise teabe esitamist, muutmist ja kehtetuks tunnistamist ning kauba vedu ajutise ladustamise kohtade vahel;

— sätestada menetlusnormid sellise teabe esitamise kohta, mille kohaselt on täidetud tagasitoodud kauba imporditollimaksust vabastamise tingimused, ning selliste tõendite esitamise kohta, mille kohaselt on täidetud merekalapüügi- ja muude meresaaduste imporditollimaksust vabastamise tingimused;

— kehtestada menetlusnormid, mis käsitlevad eksporti ja väljaviimist;

— sätestada reekspordi teatise esitamise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord;

— kehtestada kord, mis reguleerib väljumiseelse teabe esitamist, kättesaadavaks tegemist, vastuvõtmist, muutmist ja kehtetuks tunnistamist, ning korralduse andmist väljumiseelse teabe esitanud isikule selle kohta, et kaupa ei tohi laadida ega vedada;

— sätestada menetlusnormid, mis reguleerivad eriprotseduuride jaoks loa andmist või kauba tolliladustamiseks ettenähtud ladustamiskohtade pidamist, menetlusnormid majanduslike tingimuste uurimiseks, sealhulgas ELi Tolliameti põhjendatud arvamuse esitamiseks, milles hinnatakse, kas seestöötlemis- või välistöötlemisprotseduuri loa andmine kahjustab liidu tootjate olulisi huve, ning normid sellise koguse kindlaksmääramiseks ja jälgimiseks, mille ületamisel selline kahjulik mõju ilmneb;

— sätestada menetlusnormid, mis reguleerivad eriprotseduuri lõpetamist ning õiguste ja kohustuste üleandmist, kauba liikumist ja ekvivalentkauba kasutamist eriprotseduuride raames;

— sätestada menetlusnormid rahvusvaheliste transiidialaste õigusaktide sätete kohaldamiseks liidu tolliterritooriumil;

— sätestada menetlusnormid kauba suunamise kohta liidu transiidiprotseduurile, selle protseduuri lõpetamise ja lihtsustuste toimimise kohta ning sellise kauba tollijärelevalve kohta, mis läbib liidu välistransiidiprotseduuri käigus kolmanda riigi territooriumi;

— sätestada kauba tolliladustamisprotseduurile või vabatsooniprotseduurile suunamise kord;

— sätestada menetlusnormid, mis käsitlevad tingimusi kaugmüügiks ettenähtud kauba suunamiseks kaugmüügi tollilattu tolliladustamisprotseduurile;

— sätestada meetmed, mis käsitlevad tariifikvootide ja muude kvootide ning tariifilagede ühtset haldamist ning kauba vabasse ringlusse lubamise või ekspordi tolliseire korraldamist;

— määrata kindlaks kauba tariifne klassifikatsioon;

— sätestada menetlusnormid kauba mittesooduspäritolu tõendamise ja kontrollimise kohta;

— sätestada menetlusnormid kauba sooduspäritolu kohta ja meetmed, millega tehakse soodustatud riigile või territooriumile ajutine erand sellise kauba sooduspäritolureeglitest, mille suhtes kohaldatakse soodusmeetmeid, mille liit on ühepoolselt vastu võtnud;

— sätestada meetmed konkreetse kauba päritolu kindlaksmääramiseks;

— sätestada menetlusnormid kauba tolliväärtuse määramiseks;

— sätestada meetmed, millega kehtestatakse asjakohane tolliväärtuse määramise meetod või kriteeriumid, mida tuleb kasutada tolliväärtuse määramiseks erandolukordades, sealhulgas kaugmüügi puhul;

— sätestada menetlusnormid, mis reguleerivad tagatise esitamist, selle summa kindlaksmääramist, selle jälgimist ja vabastamist ning käendaja võetud kohustuse kehtetuks tunnistamist ja tühistamist;

— sätestada menetlusnormid, mis käsitlevad üldtagatiste ajutist kasutamiskeeldu;

— sätestada meetmed tollidevahelise vastastikuse abi tagamiseks tollivõla tekkimise korral;

— sätestada menetlusnormid, mis käsitlevad impordi- või eksporditollimaksu summa tagasimaksmist ja vähendamist, komisjoni teavitamist tagasimaksmisest ja vähendamisest ning otsuseid, mille komisjon peab tagasimaksmise või vähendamise kohta vastu võtma;

— aktiveerida kriisi esinemisel kohaldatavad vajalikud meetmed ja kord;

— määrata kindlaks ELi Tolliameti andmeaudiitori sõltumatus ning sätestada tema üksikasjalikud ülesanded ja kohustused;

— anda liikmesriikidele luba sõlmida kolmandate riikidega kahepoolseid lepinguid tollikoostöö eesmärgil toimuva kahepoolse teabevahetuse kohta;

— määrata kindlaks liikmesriikide poolt ELi Tolliametile hindamiseks ja aruandluseks esitatavad andmed ning nende konfidentsiaalsuse tase ja tulemuslikkuse mõõtmise ülesehitus.

Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ([29]).

(116) Nõuandemenetlust tuleks kasutada järgmiste õigusaktide vastuvõtmiseks:

— rakendusaktid, millega nõutakse liikmesriikidelt siduva informatsiooniga seotud otsuste kehtetuks tunnistamist, tingimusel et sellised otsused mõjutavad ainult üht liikmesriiki ja nende eesmärk on tagada kooskõla tollialaste õigusaktidega;

— rakendusaktid impordi- või eksporditollimaksu summa tagasimaksmise ja vähendamise kohta, eeldusel et need otsused mõjutavad otseselt kõnealuse tagasimakse või vähenduse taotlejat;

— rakendusaktid, milles määratakse kindlaks ELi Tolliameti andmeaudiitori sõltumatus ning sätestatakse tema üksikasjalikud ülesanded ja kohustused;

([29]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

— rakendusaktid, millega antakse liikmesriigile luba sõlmida tollikoostöö eesmärgil toimuvat teabevahetust käsitlev kahepoolne leping, võttes arvesse, et sellised kahepoolsed lepingud mõjutavad ainult ühte liikmesriiki.

(117) Igakülgselt põhjendatud juhtudel ning kui tungiv kiireloomulisus seda nõuab, peaks komisjon vastu võtma viivitamata kohaldatavad rakendusaktid seoses järgmisega:

— meetmed, millega tagatakse tollikontrolli ja riskijuhtimise ühetaoline kohaldamine, sealhulgas riskiteabe ja -analüüside vahetamine, ühised prioriteetsed kontrollivaldkonnad ning ühised riskikriteeriumid ja -standardid;

— kauba tariifse klassifikatsiooni kindlaksmääramine;

— konkreetse kauba päritolu kindlaksmääramine;

— tolliväärtuse määramise asjakohase meetodi või kauba tolliväärtuse määramiseks kasutatavate kriteeriumide kehtestamine erandolukordades, sealhulgas kaugmüügi korral;

— üldtagatiste ajutine kasutamiskeeld;

— kriisi esinemisel kohaldatavate vajalike meetmete ja korra aktiveerimine;

— liikmesriigile tollikoostöö eesmärgil toimuvat teabevahetust käsitleva kahepoolse lepingu sõlmimiseks kiiresti õiguse andmine.

(118) Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega on tolliliidu tulemuslikku toimimist ja ühise kaubanduspoliitika rakendamist võimaldavate põhieesmärkide saavutamiseks vajalik ja asjakohane sätestada normid ja protseduurid, mida kohaldatakse liidu tolliterritooriumile toodava või sealt väljaviidava kauba suhtes. Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõike 4 kohaselt ei lähe käesolev määrus seatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(119) Alates 1. märtsist 2031 peaks ettevõtjatel olema võimalik hakata vabatahtlikult kasutama ELi tolliandmekeskuse võimalusi. 1. märtsiks 2034 peaks ELi tolliandmekeskus olema täielikult välja arendatud ja seda peaksid kasutama kõik ettevõtjad.

(120) Käesolevat määrust tuleks kohaldada pingelise ajakava alusel, kuid järk-järgult. Sellest tulenevalt tuleks käesoleva määruse neid sätteid, millega komisjonile antakse rakendamisvolitused ja delegeeritud volitused, hakata kohaldama niipea, kui käesolev määrus jõustub, et anda komisjonile võimalus vaadata kehtivad delegeeritud õigusaktid ja rakendusaktid läbi ning võtta asjakohasel juhul vastu uutel volituste delegeerimistel ja volitustel põhinevad uued delegeeritud õigusaktid ja rakendusaktid niipea kui käesolev määrus jõustub. Et võimaldada liikmesriikidel ja ettevõtjatel uute normidega kohaneda, tuleks aga enamikku käesoleva määruse sätteid hakata kohaldama 12 kuu möödumisel selle jõustumisest. See hõlmab kehtiva liidu tolliseadustiku kehtetuks tunnistamist, mis peaks jõustuma alles pärast nimetatud 12-kuulist kohanemisperioodi. Kaugmüüki ja ELi Tolliametit käsitlevaid sätteid, välja arvatud need, mis reguleerivad ELi Tolliameti õiguslikku seisundit ja tegevuse alustamist, tuleks kohaldada alates 1. juulist 2028.

(121) Komisjon peaks tegema kõik, et käesoleva määrusega ette nähtud delegeeritud õigusaktid ja rakendusaktid jõustuksid piisavalt aegsasti enne käesoleva määruse asjakohaste sätete kohaldamise alguskuupäeva, et liikmesriikidel oleks võimalik neid õigel ajal rakendada.

(122) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse 11. juulil 2023,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

ÜLDSÄTTED

1. PEATÜKK

Tollialaste õigusaktide kohaldamisala ja tolli missioon

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse liidu tolliseadustik. Määruses sätestatakse liidu tolliterritooriumile toodava ja sealt väljaviidava kauba suhtes kohaldatavad üldised normid ja protseduurid.

Samuti asutatakse käesoleva määrusega Euroopa Liidu Tolliamet (edaspidi „ELi Tolliamet“) ning kehtestatakse õigusnormid, ühised standardid ja juhtimisraamistik Euroopa Liidu tolliandmekeskuse (edaspidi „ELi tolliandmekeskus“) loomiseks.

2. Ilma et see piiraks rahvusvahelist õigust ja konventsioone ning teistes valdkondades kohaldatavat liidu õigust, kohaldatakse käesolevat määrust ühetaoliselt kogu liidu tolliterritooriumil.

3. Teatavaid tollialaste õigusaktide sätteid kohaldatakse konkreetseid valdkondi reguleerivate liidu õigusaktide või rahvusvaheliste konventsioonide alusel ka väljaspool liidu tolliterritooriumi.

4. Teatavaid tollialaste õigusaktide sätteid, sealhulgas nendega ette nähtud lihtsustusi, kohaldatakse liidu kaubaga kauplemisele liidu tolliterritooriumi selliste osade vahel, mille suhtes kohaldatakse direktiivi 2006/112/EÜ või (EL) 2020/262, ja tolliterritooriumi selliste osade vahel, mille suhtes neid direktiive ei kohaldata, või kaubavahetusele tolliterritooriumi selliste osade vahel, mille suhtes neid direktiive ei kohaldata.

Artikkel 2

Tolli missioon

Selleks et muuta tolliliidu toimimine ühtseks, saavutada tollialaste õigusaktide, sealhulgas ühtlustatud tollikontrolli normide ühetaoline rakendamine ja tagada siseturu sujuv toimimine, on tolli missioon kaitsta liidu ja selle liikmesriikide finants- ja majandushuve, kogudes tõhusalt tollimakse ja muid makse või tasusid ning võideldes kelmuste ja pettuste vastu, hõlbustada seaduslikku äritegevust, aidata kaasa õiglasele kaubandusele ja üldisele tarneahela turvalisusele ning võidelda ebaseadusliku kaubanduse vastu.

Lisaks aitab toll tagada liidu ja selle elanike turvalisuse ja julgeoleku ning kaitsta inimeste, loomade ja taimede tervist ja elu, tarbijaid ja keskkonda ning muid avalikke huve, mis on kaitstud muude tolli kohaldatavate õigusaktidega, mida toll kohaldab oma pädevuse piires ja asjakohasel juhul tihedas koostöös teiste pädevate asutustega.

Artikkel 3

Tolliterritoorium

1. Liidu tolliterritooriumi alla kuuluvad järgmised territooriumid koos oma territoriaalvete, sisevete ja õhuruumiga:

a) Belgia Kuningriigi territoorium;

b) Bulgaaria Vabariigi territoorium;

c) Tšehhi Vabariigi territoorium;

d) Taani Kuningriigi territoorium, välja arvatud Fääri saared ja Gröönimaa;

e) Saksamaa Liitvabariigi territoorium, välja arvatud Helgolandi saar ja Büsingeni territoorium (23. novembri 1964. aasta leping Saksamaa Liitvabariigi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel);

f) Eesti Vabariigi territoorium;

g) Iirimaa territoorium;

h) Kreeka Vabariigi territoorium;

i) Hispaania Kuningriigi territoorium, välja arvatud Ceuta ja Melilla;

j) Prantsuse Vabariigi territoorium, välja arvatud Prantsuse ülemeremaad ja -territooriumid, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) neljandat osa;

k) Horvaatia Vabariigi territoorium;

l) Itaalia Vabariigi territoorium, välja arvatud Livigno;

m) Küprose Vabariigi territoorium vastavalt 2003. aasta ühinemisakti sätetele;

n) Läti Vabariigi territoorium;

o) Leedu Vabariigi territoorium;

p) Luksemburgi Suurhertsogiriigi territoorium;

q) Ungari territoorium;

r) Malta Vabariigi territoorium;

s) Madalmaade Kuningriigi territoorium Euroopas;

t) Austria Vabariigi territoorium;

u) Poola Vabariigi territoorium;

v) Portugali Vabariigi territoorium;

w) Rumeenia territoorium;

x) Sloveenia Vabariigi territoorium;

y) Slovaki Vabariigi territoorium;

z) Soome Vabariigi territoorium ja

za) Rootsi Kuningriigi territoorium.

2. Järgmisi väljaspool liikmesriikide territooriumi asuvaid territooriume koos nende territoriaalvete, sisevete ja õhuruumiga käsitatakse liidu tolliterritooriumi osana, võttes arvesse nende suhtes kohaldatavaid konventsioone ja lepinguid:

a) seoses Prantsusmaaga Monaco territoorium, nagu on määratletud 18. mail 1963 Pariisis alla kirjutatud tollikonventsioonis (Journal officiel de la République française, 27. september 1963, lk 8679);

b) seoses Küprosega Ühendkuningriigi suveräänsete baasipiirkondade Akrotíri ja Dekéleia territoorium, nagu on määratletud 16. augustil 1960 Nikosias alla kirjutatud Küprose Vabariigi asutamislepingus (United Kingdom Treaty Series No 4 (1961) Cmnd. 1252).

Artikkel 4

Volituste delegeerimine

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles täpsustatakse, milliseid tollialaste õigusaktide andmete esitamist, tollistaatuse tõendamist ja liidu sisetransiidiprotseduuri kasutamist käsitlevaid sätteid kohaldatakse artikli 1 lõikes 4 osutatud liidu kaubaga kauplemise suhtes, ning sätestatakse nimetatud sätetega seotud lihtsustused, tingimusel et need delegeeritud õigusaktid ei mõjuta asjakohaste fiskaalmeetmete nõuetekohast kohaldamist. Neis delegeeritud õigusaktides võib käsitleda eriasjaolusid, mis on seotud liidu kaubaga kauplemisega, mis hõlmab vaid ühte liikmesriiki.

2. PEATÜKK

Mõisted

Artikkel 5

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „toll“ – liikmesriikide tolliasutused, kes vastutavad tollialaste õigusaktide kohaldamise eest, ning muud asutused, kes on riigisisese õiguse alusel volitatud kohaldama teatavaid tollialaseid õigusakte;

2) „tollialased õigusaktid“ – kõik järgmine:

   a) käesolev määrus ning liidu või liikmesriigi tasandil vastu võetud sätted, millega seda muudetakse, täiendatakse või rakendatakse;

   b) ühine tollitariifistik;

   c) õigusaktid, millega kehtestatakse liidu tollimaksuvabastuste süsteem;

   d) rahvusvahelistes lepingutes sisalduvad tollialased sätted, kui need on liidus kohaldatavad, ja

   e) määrus (EL) 2022/2399 ning sätted, millega seda muudetakse, täiendatakse või rakendatakse;

3) „muud tolli kohaldatavad õigusaktid“ – muud kui tollialased õigusaktid, mida kohaldatakse liidu tolliterritooriumile toodava, sealt väljaviidava või seda läbiva kauba suhtes või liidu turule lastava kauba suhtes ja mille rakendamisega toll on seotud;

4) „kaubanduspoliitika meetmed“ – muude tolli kohaldatavate õigusaktide osana ELi toimimise lepingu artikli 207 kohaselt vastu võetud meetmed, mille hulka ei kuulu ajutised või lõplikud dumpinguvastased tollimaksud, tasakaalustavad tollimaksud või kaitsemeetmed teatava kauba kõrgemate tariifide kujul, kuid kuuluvad eelkõige järelevalve erimeetmed ja kaitsemeetmed impordi- või ekspordilubade vormis;

5) „isik“ – füüsiline isik, juriidiline isik või isikute ühendus, kes ei ole juriidiline isik, kuid kes saab liidu või riigisisese õiguse kohaselt teha õigustoiminguid;

6) „ettevõtja“ – isik, kes oma majandustegevuse kaudu on seotud tollialaste õigusaktidega hõlmatud tegevusega;

7) „asukoht liidu tolliterritooriumil“ –

   a) füüsilise isiku puhul isik, kelle alaline elukoht on liidu tolliterritooriumil;

b) juriidilise isiku puhul selline isik või isikute ühenduse puhul selline ühendus, kelle registrijärgne asukoht, peakorter või püsiv tegevuskoht asub liidu tolliterritooriumil;

8) „püsiv tegevuskoht“ – kindel tegevuskoht, kus on püsivalt olemas nii vajalik inimressurss kui ka vajalikud tehnilised vahendid ja mille kaudu tehakse täielikult või osaliselt isiku tolliga seotud toiminguid;

9) „asukohaliikmesriik“ –

a) liikmesriik, kus on isiku asukoht vastavalt punktile 7, või

b) kui juriidilise isiku või isikute ühenduse registrijärgne asukoht, peakontor või püsiv tegevuskoht on eri liikmesriikides, siis liikmesriik, kus hoitakse kõnealuse isiku või isikute ühenduse tollialast keskset raamatupidamist või kus see on kättesaadav ning kus viiakse ellu või tuleb ellu viia vähemalt osa tollialasest tegevusest;

10) „tolliotsus“ – tolli poolt tollialaste õigusaktide alusel tehtud toiming, millega tehakse otsus konkreetse juhtumi suhtes ning millel on õiguslikud tagajärjed asjaomase isiku või asjaomaste isikute jaoks;

11) „tolliprotseduur“ – järgmised protseduurid, millele võib kaupa vastavalt käesolevale määrusele suunata:

a) vabasse ringlusse lubamine;

b) eriprotseduurid;

c) eksport;

12) „tolliformaalsused“ – kõik toimingud, mida isik ja toll peavad tegema tollialaste õigusaktide täitmiseks;

13) „importija“ –

a) kaugmüügi puhul kaugmüügiks mõeldud kauba importija;

b) muudel juhtudel isik, kes määratakse kindlaks, kohaldades järjekorras punkte i–v:

i) isik, kellel on õigus otsustada ja kes on otsustanud, et kolmandast riigist pärit kaup tuleb viia liidu tolliterritooriumile;

ii) isik, kes on kõnealuse õiguse punktis i nimetatud isikult üle võtnud;

iii) õigusjärglasest isik, kellel on õigus otsustada ja kes on otsustanud suunata kauba tolliprotseduurile;

iv) vedaja, kes kauba liidu tolliterritooriumile toob, või

v) kauba valdaja;

14) „kaugmüügiks mõeldud kauba importija“ – isik, kes tarnib kaupu kaugmüügi teel, või isik, kes vahendab kaupade kaugmüüki;

15) „kaugmüük“ – direktiivi 2006/112/EÜ artikli 14 lõike 4 punktis 2 määratletud kolmandatest riikidest või kolmandatelt territooriumidelt imporditava kauba kaugmüük;

16) „IOSS-kord“ – direktiivi 2006/112/EÜ XII jaotise 6. peatüki 4. jaos sätestatud erikord;

17) „eksportija“ –

a) füüsiline isik, kes veab liidu tolliterritooriumilt väljaviidavat kaupa, kui see kaup kuulub füüsilise isiku pagasi hulka;

b) juhtudel, mis ei kuulu punkti a alla:

i) isik, kelle asukoht on liidu tolliterritooriumil ning kellel on õigus otsustada ja kes on otsustanud, et kaup tuleb liidu tolliterritooriumilt välja viia, või

ii) kui punktis i osutatud isikuid ei ole, siis isik, kelle asukoht on liidu tolliterritooriumil ja kes on sellise lepingu pool, mille alusel kaup liidu tolliterritooriumilt välja viiakse;

18) „reeksport“ – tegevus, mille puhul eksportija viib liiduvälise kauba liidu tolliterritooriumilt välja;

19) „väljumiseelne teave“ – liidu tolliterritooriumilt väljaviidavat kaupa puudutavad andmed, mis tuleb tollile esitada või kättesaadavaks teha;

20) „tolliesindaja“ – isik, kelle teine isik on oma suhtlemisel tolliga määranud tegema tollialaste õigusaktide kohaselt nõutavaid toiminguid ja tolliformaalsusi;

21) „andmed“ – tegevuse, faktide või teabe digitaalne või mittedigitaalne väljendus ja selliste tegevuste, faktide või teabe kogum, mis võib muu hulgas esineda dokumendi, heli-, visuaal- või audiovisuaalsalvestise kujul;

22) „tolliseire“ – liidu tolliterritooriumile toodava, sealt väljaviidava või seda läbiva kaubaga seotud teabe kogumine ja analüüsimine, et jälgida kauba liikumist liidu tasandil ja tagada tollikontrolli ühetaoline kohaldamine ja vastavus tollialastele õigusaktidele ja muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele ning aidata kaasa riskianalüüsile ja -juhtimisele;

23) „risk“ – liidu tolliterritooriumi ja väljaspool seda territooriumi asuvate riikide vahel liikuva kauba ning liidu tolliterritooriumil liiduvälise kauba olemasolu korral tekkiva sellise olukorra tõenäosus ja mõju, mis seaks ohtu:

a) liidu ja selle liikmesriikide finants- või majandushuvid;

b) liidu ja selle elanike turvalisuse ja julgeoleku, inimeste, loomade või taimede tervise, keskkonna või muu avaliku huvi;

c) liidu või riigisiseste meetmete korrektse kohaldamise;

24) „majandusanalüüs“ – poliitika või majandusnähtuse hindamine või kvantifitseerimine, et mõista, kuidas majandustegurid mõjutavad poliitika toimimist, geograafilist piirkonda või isikute rühma, ja teha tulevikus paremaid otsuseid;

25) „riskijuhtimine“ – riski süstemaatiline kindlaksmääramine, sealhulgas endast riski kujutavate ettevõtjate profiilide ja kahtlaste tehingute kindlakstegemine, ning kõigi meetmete rakendamine, mida on vaja riski ja selle võimaliku mõju vähendamiseks;

26) „tollijärelevalve“ – tolli üldine tegevus tollialaste õigusaktide ja asjakohasel juhul muude tolli kohaldatavate õigusaktide järgimise tagamiseks või muul viisil kauba ja selle tarneahelatega seotud riskide haldamisele kaasaaitamiseks;

27) „tollikontroll“ – tolli eritoimingud tollialaste õigusaktide ja asjakohasel juhul muude tolli kohaldatavate õigusaktide järgimise tagamiseks või muul viisil kauba ja selle tarneahelatega seotud riskide haldamisele kaasaaitamiseks;

28) „audit“ – teatav tollikontrolli vorm, mis seisneb tolli eritoimingutes, mille eesmärk on koguda ja hinnata tõendeid selle kohta, kas ettevõtja juhtimine, organisatsioon, sisemised protsessid või -süsteemid vastavad asjakohastele reeglitele ja nõuetele;

29) „vabastamise koht“ –

a) pädev tolliasutus;

b) tolli määratud või heakskiidetud koht, sealhulgas usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja näidatud koht, või

c) vabatsoon;

30) „kauba kättesaadavuse teade“ – toiming, millega isik teatab tollile, et kaup asub füüsiliselt vabastamise kohas ning et on esitatud või kättesaadavaks tehtud andmed, mis on vajalikud selle kauba suunamiseks asjaomasele tolliprotseduurile või ajutisele ladustamisele või liidu transiidiprotseduuri lõpetamiseks;

31) „pisteline kontroll“ – pistelise valimi põhimõttel toimuv tollikontroll valitud kogumi suhtes;

32) „kauba valdaja“ – isik, kelle tegeliku kontrolli all kaup on;

33) „vedaja“ –

a) sisenemise kontekstis isik, kes toob kauba liidu tolliterritooriumile või vastutab selle liidu tolliterritooriumile toomise eest, kuid

i) kombineeritud veo korral on „vedaja“ isik, kes käitab transpordivahendit, mis pärast liidu tolliterritooriumile toomist liigub aktiivse transpordivahendina ise;

ii) mere- või õhutranspordi puhul, kui laeva lastijaotusklauslid või töövõtuleping on olemas, on „vedaja“ isik, kes on sõlminud lepingu ja välja andnud meretranspordi veokirja või lennuveokirja tegelikuks kaubaveoks liidu tolliterritooriumile;

b) väljaviimise kontekstis isik, kes viib kauba liidu tolliterritooriumilt välja või vastutab selle liidu tolliterritooriumilt väljaviimise eest, kuid

i) kombineeritud veo korral, kui liidu tolliterritooriumilt väljuv aktiivne transpordivahend üksnes veab teist transpordivahendit, mis pärast aktiivse transpordivahendi saabumist selle sihtkohta hakkab ise liikuma aktiivse transpordivahendina, on „vedaja“ isik, kes hakkab käitama seda transpordivahendit, millest saab aktiivne transpordivahend siis, kui liidu tolliterritooriumilt väljuv transpordivahend on jõudnud oma sihtkohta;

ii) mere- või õhutranspordi puhul, kui laeva lastijaotusklauslid või töövõtuleping on olemas, on „vedaja“ isik, kes on sõlminud lepingu ja välja andnud meretranspordi veokirja või lennuveokirja tegelikuks kauba liidu tolliterritooriumilt väljaveoks;

34) „riskianalüüs“ – andmete, sealhulgas isikuandmete töötlemine võimalike riskide kindlakstegemiseks või kvantifitseerimiseks, kasutades vajaduse korral analüüsimeetodeid ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1689 ([30]) artikli 3 punktis 1 määratletud tehisintellektisüsteeme;

35) „riskihoiatus“ – riskianalüüsi rakendavatel automatiseeritud töötlemise toimingutel põhinev viide võimalikule riskile seoses andmete, teabe või dokumentidega;

36) „riskianalüüsi tulemus“ – riskihoiatuse puhul automaatse protsessi põhjal või inimese poolt riskihoiatuse täiendava hindamise põhjal tehtav otsus, kas risk on olemas või mitte;

37) „riskimaandamismeetmed“ – meetmed riski ennetamiseks, vähendamiseks või juhtimiseks või selle mõju piiramiseks, sealhulgas:

a) vedajale või eksportijale juhiste andmine, et kaupa ei tohi laadida ega transportida;

([30]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1689, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 300/2008, (EL) nr 167/2013, (EL) nr 168/2013, (EL) 2018/858, (EL) 2018/1139 ja (EL) 2019/2144 ning direktiive 2014/90/EL, (EL) 2016/797 ja (EL) 2020/1828 (tehisintellekti käsitlev määrus) (ELT L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

b) asjaomase lisateabe või -meetmete nõudmine;

c) selliste olukordade tuvastamine, mil teise tolli või muu pädeva asutuse meetmed võivad olla asjakohased;

d) tollikontrolli tegemiseks kõige sobivama koha ja selle kontrolli jaoks kõige sobivamate meetmete soovitamine;

e) tollikontrolli tegemine;

f) sellise marsruudi kindlaksmääramine, mida tuleb kauba liidu tolliterritooriumilt väljaviimiseks kasutada, ja sellise tähtaja kindlaksmääramine, millest tuleb seejuures kinni pidada;

38) „kontrollisoovitus“ – tolli või ELi Tolliameti riskianalüüsil põhinev järeldus selle kohta, kas tuleks rakendada riskimaandamismeedet, ning kui see on asjakohane, siis millal ja kus seda tuleks rakendada;

39) „kontrolliotsus“ – üksiktoiming, millega toll otsustab, kas tehakse kontroll;

40) „kontrollitulemus“ – kontrolli esialgne tulemus ja lõplik tulemus, sealhulgas kindlaksmääratud täiendavad meetmed ning tulemustega seotud pädevad asutused;

41) „ühine prioriteetne kontrollivaldkond“ – teatavad konkreetsed tolliprotseduurid, kaubaliigid, marsruudid, transpordiliigid või ettevõtjad, kelle suhtes rakendatakse teatava ajavahemiku jooksul ulatuslikumat riskianalüüsi ja ulatuslikumaid riskimaandamismeetmeid, ilma et see mõjutaks muid tolli tehtavaid tavapäraseid kontrolle;

42) „ühised riskikriteeriumid ja -standardid“ – asjaomase riskivaldkonna riskianalüüsi parameetrid ja nende parameetrite praktilise kohaldamise standardid;

43) „järelevalvestrateegia“ – riski käsitlemise viis, mille eesmärk on proportsionaalselt ja tulemuslikult tasakaalustada tollijärelevalve operatiivtegevust ja riskimaandamismeetmeid kogu tarneahelas;

44) „saadetis“ – kaup, mida sama veolepingu alusel veetakse ühelt kaubasaatjalt ühele kaubasaajale sama transpordivahendiga (ka mitmeliigilise transpordi korral) ning mis saabub samalt territooriumilt või samast kolmandast riigist ning kuulub samasse liiki, klassi või kirjelduse alla või on samasse pakendisse pakendatud;

45) „tollistaatus“ – kauba staatus liidu kauba või liiduvälise kaubana;

46) „liidu kaup“ – kaup, mis kuulub mõne järgmise kategooria alla:

a) täielikult liidu tolliterritooriumil saadud kaup, mis ei hõlma kolmandatest riikidest imporditud kaupa;

b) kolmandatest riikidest liidu territooriumile toodud ja vabasse ringlusse lubatud kaup;

c) ainult punktis b osutatud kaubast või punktides a ja b osutatud kaubast liidu tolliterritooriumil saadud või toodetud kaup;

47) „liiduväline kaup“ – kaup, mis ei ole liidu kaup või on kaotanud liidu kauba tollistaatuse;

48) „kauba vabastamine“ – toiming, millega toll või tema nimel tegutsev isik teeb kauba kättesaadavaks nende eesmärkide jaoks, mis tulenevad tolliprotseduurist, millele kaup kavatsetakse suunata;

49) „sisenemise ülddeklaratsioon“ – toiming, millega isik teatab ettenähtud vormis ja korras ning kindlaksmääratud tähtaja jooksul tollile, et kaup tuuakse liidu tolliterritooriumile;

50) „väljumise ülddeklaratsioon“ – toiming, millega isik teatab ettenähtud vormis ja korras ning kindlaksmääratud tähtaja jooksul tollile, et kaup viiakse liidu tolliterritooriumilt välja;

51) „ajutise ladustamise deklaratsioon“ – toiming, millega isik teatab ettenähtud vormis ja korras, et kaup on ajutiselt ladustatud;

52) „tollideklaratsioon“ – toiming, millega isik avaldab ettenähtud vormis ja viisil soovi suunata kaup teatavale tolliprotseduurile, vajaduse korral koos viitega erikorra kohaldamiseks;

53) „kauba esitamine tollile“ – tolli teavitamine kauba saabumisest tolli määratud tolliasutusse või muusse tolli määratud või heaks kiidetud kohta ning kõnealuse kauba kättesaadavaks tegemine tollikontrolli läbiviimiseks;

54) „deklarant“ – isik, kes esitab tollideklaratsiooni, ajutise ladustamise deklaratsiooni, sisenemise ülddeklaratsiooni, väljumise ülddeklaratsiooni, reekspordi deklaratsiooni või reekspordi teatise enda nimel, või isik, kelle nimel selline deklaratsioon või teatis esitatakse;

55) „reekspordi deklaratsioon“ – toiming, millega isik avaldab ettenähtud vormis ja korras soovi viia liiduvälist kaupa, välja arvatud vabatsooniprotseduuril või ajutisel ladustamisel olevat kaupa, liidu tolliterritooriumilt välja;

56) „reekspordi teatis“ – toiming, millega isik avaldab ettenähtud vormis ja korras soovi viia vabatsooniprotseduuril või ajutisel ladustamisel olevat liiduvälist kaupa liidu tolliterritooriumilt välja;

57) „tootja“ –

a) toote tootja muude tolli kohaldatavate õigusaktide kohaselt, mida selle toote suhtes kohaldatakse;

b) toorainete või ELi toimimise lepingu artikli 38 lõikes 1 määratletud põllumajandustoodete puhul tootja või

c) kui punktides a ja b osutatud tootjat ei ole, siis füüsiline või juriidiline isik või isikute ühendus, kes on toote valmistanud või lasknud valmistada ja turustab seda toodet oma nime või kaubamärgi all;

58) „toote tarnija“ – tarneahelas osalev füüsiline või juriidiline isik või isikute ühendus, kes toodab kogu toote või osa sellest tootjana või muudel asjaoludel;

59) „ajutine ladustamine“ – tollijärelevalve all ajutiselt ladustatud liiduvälise kauba seisund alates hetkest, mil vedaja teatab kauba saabumisest liidu tolliterritooriumile, kuni selle tolliprotseduurile suunamiseni või reekspordini;

60) „eeldatav esimene sisenemistolliasutus“ – tolliasutus, kes on pädev tegema tollijärelevalvet kohas, kus kaupa vedav transpordivahend peab saabuma liidu tolliterritooriumile väljastpoolt seda territooriumi;

61) „lasti eelteave“ – liidu tolliterritooriumile toodavat kaupa puudutavad andmed, mis tollile esitatakse või kättesaadavaks tehakse;

62) „töödeldud toode“ – kaup, mis on suunatud töötlemisprotseduurile ning läbinud töötlemistoimingud;

63) „töötlemistoimingud“ –

a) toimingud kaubaga, sealhulgas selle paigaldamine, kokkupanemine või selle sobitamine muu kaubaga;

b) kauba töötlemine,

c) kauba hävitamine;

d) kauba parandamine, sealhulgas selle ennistamine ja kordategemine;

e) sellise kauba kasutamine, mida ei leidu töödeldud tootes, aga mis võimaldab või hõlbustab kõnealuse toote tootmist, isegi kui kõnealune kaup töötlemise käigus täielikult või osaliselt ära kasutatakse (tootmise abivahend);

64) „transiidiprotseduuri pidaja“ – isik, kes esitab transiidideklaratsiooni või teabe, mida on vaja kauba suunamiseks sellele protseduurile, või kelle eest see deklaratsioon või teave esitatakse;

65) „tulemimäär“ – selliste töödeldud toodete kogus või osakaal, mis on saadud teatava koguse töötlemisprotseduurile suunatud kauba töötlemisest;

66) „kolmas riik“ – väljaspool liidu tolliterritooriumi asuv riik või territoorium;

67) „tollivõlg“ – isiku kohustus tasuda tollialaste õigusaktide kohaselt konkreetsete kaupade suhtes kohaldatava impordi- või eksporditollimaksu summa;

68) „võlgnik“ – isik, kellel lasub tollivõla tasumise kohustus;

69) „imporditollimaks“ – kauba importimisel tasumisele kuuluv tollimaks;

70) „eksporditollimaks“ – kauba eksportimisel tasumisele kuuluv tollimaks;

71) „tollimaksu tagasimaksmine“ – tasutud impordi- või eksporditollimaksu summa tagasimaksmine;

72) „tollimaksu vähendamine“ – tasumata impordi- või eksporditollimaksu summa tasumise kohustusest vabastamine;

73) „ostukomisjonitasu“ – tasu, mida importija maksab esindajale importija esindamise eest selle kauba ostmisel, mille väärtust määratakse;

74) „kriis“ – erandliku laadi ja ulatusega looduslik või inimtegevusest tingitud sündmus, mis leiab aset liidus või väljaspool liitu ning mis seab ohtu elanike, ettevõtjate või tollitöötajate turvalisuse, julgeoleku, tervise ja elu ning nõuab kiireloomulisi meetmeid seoses kauba sissetoomise, väljaviimise või transiidiga;

75) „kriisidele reageerimise üksus“ – ELi Tolliameti talitus, mis koordineerib liidu kriisidele reageerimise jõupingutusi tolliliidus;

76) „mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtjad“ või „VKEd“ – soovituse 2003/361/EÜ artiklis 2 määratletud mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad;

77) „ettevõtja registreerimis- ja identifitseerimisnumber“ või „EORI-number“ – liidu tolliterritooriumil kasutatav kordumatu tunnusnumber, mille toll annab ettevõtjale või muule isikule, et registreerida see ettevõtja või isik tollialastel eesmärkidel;

78) „kaubaartikkel“ – üks või mitu saadetises olevat kaupa, millel on sama tariifne klassifikatsioon, kirjeldus, ja kui see on ette nähtud osana andmenõuetest, mida kohaldatakse asjaomase tollideklaratsiooni või tollile esitatavate või kättesaadavaks tehtavate andmete suhtes, siis ka päritolu;

79) „ühine piiripunkt“ – liikmesriigi territooriumil või kolmandast riigist naaberriigi territooriumil asuv piiritollipunkt, kus kõnealuse liikmesriigi ja kolmandast riigist naaberriigi tollid kohaldavad kahepoolse lepingu alusel oma vastavaid tollialaseid õigusakte.

3. PEATÜKK

Pädev toll ja tolliasutuste töökord

Artikkel 6

Pädev toll

1. Pädev toll on:

a) otsuste puhul, mis on seotud tollialaste õigusaktide kohaldamisega vastavalt 4. peatükile, välja arvatud tollialastes õigusaktides kindlaks määratavad erijuhud, taotleja asukohaliikmesriigi toll;

b) artiklite 97–100 kohaste toimingute puhul toll, millel on esimese sisenemistolliasutuse pädevus;

c) artiklite 101, 102 ja 103 kohaste toimingute puhul toll, millel on esimese sisenemistolliasutuse pädevus, või selle liikmesriigi toll, kus kaup maha või ümber laaditakse, sõltuvalt artikli 101 lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud konkreetsest olukorrast;

d) artiklite 104–108 ja V jaotise kohaste toimingute puhul selle liikmesriigi toll, kus:

i) asub ajutiselt ladustatav kaup, sealhulgas transiidiprotseduuri lõpetamise koht, sõltuvalt konkreetsest olukorrast, või

ii) asub tolliprotseduurile suunatav kaup;

e) VII jaotise kohaste toimingute puhul, välja arvatud kauba tolliprotseduurile suunamisega seotud toimingud, selle koha eest vastutav toll, kus kaup liidu tolliterritooriumilt välja viiakse.

2. Erandina lõike 1 punktist d on pädev toll:

a) kaugmüügi korral vabasse ringlusse lubamiseks, kui kaugmüügiks mõeldud kauba importija ei kasuta IOSS-korda, selle liikmesriigi toll, kuhu kaup tarnitakse;

b) kui importija või eksportija on usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja, siis kõnealuse importija või eksportija või tema tolliesindaja asukohaliikmesriigi toll;

c) kui deklarandil on lubatud kasutada keskset tollivormistust vastavalt artiklile 91, siis kõnealuse deklarandi asukohaliikmesriigi toll.

3. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate ettevõtjate asukoha eest vastutav toll teeb järgmist:

a) jälgib kauba suunamist asjaomasele tolliprotseduurile;

b) teeb esitatud teabe kontrollimiseks tollikontrolli;

c) nõuab kauba lähte- või lõppsihtkoha eest vastutavalt tollilt tollikontrolli tegemist, kui see on põhjendatud;

d) nõuab kauba sisenemis- või väljumiskoha eest vastutavalt tollilt tollikontrolli tegemist, kui esineb risk, mida saab maandada alles pärast kauba saabumist liidu tolliterritooriumile või enne, kui see on liidu tolliterritooriumilt välja viidud;

e) viib läbi tolliformaalsused tollivõla suurusele vastava impordi- või eksporditollimaksu summa sissenõudmiseks.

4. Võttes arvesse mõistlikult eeldatavat mõju kaubavoogudele, olemasolevaid kontrollivahendeid ja riski tõsidust, teeb kauba lähte- või lõppsihtkoha või kauba liidu tolliterritooriumile sisenemise või sealt väljumise koha eest vastutav toll tollikontrolle, mida nõuab toll, kes vastutab usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja asukoha eest kooskõlas lõike 3 punktidega c ja d ning keskse tollivormistuse loa hoidjate asukoha eest, ning esitab sellele tollile nende kontrollide tulemused, ilma et see piiraks tema enda kontrolli liidu tolliterritooriumile toodava või sealt väljaviidava kauba üle.

5. Pädevatel tollidel on juurdepääs tollialaste õigusaktide ja muude tolli kohaldatavate õigusaktide nõuetekohase kohaldamise tagamiseks vajalikule teabele.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõike 1 punktis a osutatud erijuhud.

7. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 4 osutatud tollidevahelise koostöö menetlusnormid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

8. Komisjon võtab vastu suunised, et täpsustada lõikes 4 osutatud tollidevahelise koostöö ülesandeid.

Artikkel 7

Pädevate tolliasutuste töökord

1. Kui muudes tolli kohaldatavates õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, määravad liikmesriigid kindlaks oma tolliasutuste asukoha ja pädevuse.

2. Liikmesriigid tagavad, et nende tolliasutuste ametlikud lahtiolekuajad on põhjendatud ja asjakohased, võttes arvesse kaubavoo iseloomu ja kauba laadi ning tolliprotseduuri, millele kaup on suunatud, et rahvusvahelisi kaubavooge mitte takistada ega häirida.

4. PEATÜKK

Tolliotsused

1. jagu

Üldpõhimõtted

Artikkel 8

Taotluse alusel tehtavad otsused

1. Isik, kes esitab taotluse tollialaste õigusaktide kohaldamisega seotud otsuse saamiseks, peab esitama kogu teabe, mida pädev toll sellise otsuse tegemiseks vajab.

Otsuse saamiseks võivad taotluse esitada ka mitu isikut ning otsuse võib teha ka mitme isiku kohta vastavalt tollialaste õigusaktidega ettenähtud tingimustele.

2. Toll kontrollib viivitamata ja hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul alates otsuse tegemise taotluse kättesaamise kuupäevast, kas tingimused selle taotluse aktsepteerimiseks on täidetud.

Kui toll teeb kindlaks, et otsuse tegemise taotlus sisaldab kogu teavet, mis on vajalik otsuse tegemiseks, teatab ta taotlejale taotluse aktsepteerimisest 30 kalendripäeva jooksul alates taotluse kättesaamise kuupäevast.

Kui toll teeb kindlaks, et taotluses ei ole kogu nõutavat teavet, palub ta taotlejal esitada asjakohase lisateabe mõistliku aja jooksul, mis ei tohi olla pikem kui 30 kalendripäeva. Sellisel juhul otsustab toll hiljemalt 60 kalendripäeva jooksul alates esimese taotluse kättesaamisese kuupäevast, kas taotlus on täielik ja tuleb seetõttu aktsepteerida või kas see on puudulik ja tuleb seetõttu tagasi lükata. Kui toll ei teavita taotlejat selle tähtaja jooksul oma otsusest, loetakse 60 kalendripäeva möödumisel, et taotlus on aktsepteeritud.

3. Välja arvatud delegeeritud õigusaktis kindlaks määratavatel erijuhtudel, teeb pädev toll lõikes 1 osutatud otsuse hiljemalt 120 kalendripäeva jooksul alates taotluse aktsepteerimise kuupäevast ja teavitab taotlejat sellest otsusest viivitamata.

Kui tollil ei ole võimalik tähtajaks otsust teha, sealhulgas juhul, kui viivitus on tingitud käimasolevatest konsultatsioonidest teiste pädevate asutuste või rahvusvaheliste organitega, teatab ta taotlejale sellest enne kõnealuse tähtaja möödumist, esitades viivituse põhjused ja määrates uue tähtaja, mida ta peab otsuse tegemiseks vajalikuks. Kõnealune uus tähtaeg ei tohi ületada 30 kalendripäeva, välja arvatud tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel.

Lisaks võib toll pikendada tollialaste õigusaktide kohaselt otsuse tegemiseks ettenähtud tähtaega, kui taotleja palub ajapikendust kohanduste tegemiseks, et tagada otsuse tegemiseks ettenähtud tingimuste ja kriteeriumide täitmine. Sellistest kohandustest ja nende tegemiseks vajalikust täiendavast tähtajast teatatakse tollile, kes otsustab, kas taotletud pikendust anda.

Kui toll ei tee otsust esimeses, teises ja kolmandas lõigus sätestatud tähtaja jooksul, saadetakse taotlejale automaatne teade. Taotleja võib lugeda otsuse tegemata jätmist negatiivseks otsuseks.

4. Otsus jõustub kuupäeval, mil taotleja selle kätte saab või mil see loetakse kättesaaduks, välja arvatud tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel või kui otsuses endas on kindlaks määratud teisiti.

Toll täidab otsuseid nende vastuvõtmise kuupäevast alates, välja arvatud artikli 19 lõikes 2 sätestatud juhtudel.

5. Otsus kehtib ilma ajalise piiranguta, välja arvatud tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel.

6. Enne taotlejat kahjustada võiva otsuse tegemist teatab toll taotlejale põhjused, mille alusel ta kavatseb oma otsuse teha. Taotlejale antakse võimalus väljendada oma seisukohta ettenähtud tähtaja jooksul, mida arvestatakse alates kuupäevast, mil ta kõnealuse teate kätte sai või mil see loeti kättesaaduks (ärakuulamisõigus). Pärast kõnealuse tähtaja lõppemist tehakse otsus taotlejale asjakohasel viisil teatavaks.

Esimeses lõigus osutatud õigusi ja kohustusi ei kohaldata,

a) kui asjaomane otsus on seotud artikli 15 lõikes 1 osutatud siduva informatsiooniga;

b) artikli 166 lõike 4 esimeses lõigus osutatud juhul, kui keeldutakse tariifikvoodi kasutamise lubamisest, kui kõnealuse tariifikvoodi maht on saavutatud;

c) kui see on vajalik seoses liidu ja tema elanike turvalisust ja julgeolekut, inimeste, loomade või taimede tervist, keskkonda või tarbijaid ähvardava ohu laadi või tasemega;

d) kui asjaomase otsuse eesmärk on tagada teise otsuse rakendamine, mille kohta taotlejale on antud võimalus seisukohta avaldada, ilma et see piiraks asjaomase liikmesriigi õigusaktide kohaldamist;

e) kui see mõjutaks kelmuste ja pettuste tõkestamiseks algatatud uurimisi;

f) kui taotlus ei vasta selle aktsepteerimiseks seatud tingimustele;

g) kui toll annab sisenemise ülddeklaratsiooni esitanud või lasti eelteabe esitanud või kättesaadavaks teinud isikule korralduse, et kaupa ei tohi laadida ega vedada;

h) kui otsus käsitleb taotlejale artikli 217 lõikes 3 osutatud komisjoni otsusest teatamist;

i) kui EORI-number tunnistatakse asjaomase ettevõtja taotluse alusel kehtetuks või kui kolme aasta jooksul tollialast tegevust ei toimu või kui ettevõtjat enam ei ole;

j) kui see on vajalik seoses liidu või selle liikmesriikide finantshuve ähvardava ohu laadi või tasemega.

7. Taotlejat kahjustavas otsuses esitatakse selle aluseks olevad põhjendused ja viidatakse artiklis 18 sätestatud kaebuse esitamise õigusele.

8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks järgmine:

a) käesolevas artiklis osutatud taotluste ja otsuste jaoks vajalikud andmed;

b) käesoleva artikli lõikes 2 osutatud taotluse aktsepteerimise tingimused;

c) erijuhud, mil konkreetse otsuse tegemise tähtaeg ja selle tähtaja võimaliku pikendamise tähtaeg erinevad käesoleva artikli lõikes 3 osutatud tähtaegadest;

d) käesoleva artikli lõikes 4 osutatud erijuhud, kui otsus jõustub kuupäeval, mis on erinev kuupäevast, mil taotleja selle kätte saab või mil see loetakse kättesaaduks;

e) käesoleva artikli lõikes 5 osutatud erijuhud, kui otsus ei kehti ajalise piiranguta;

f) käesoleva artikli lõike 6 esimeses lõigus osutatud tähtaja kestus;

g) käesoleva artikli lõike 6 teises lõigus osutatud juhtudega seotud normid.

9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva artikli lõigete 2 ja 3 muutmiseks vastu delegeeritud õigusakte, et vajaduse korral lühendada neis osutatud tähtaegu, kui ELi tolliandmekeskus on tööle hakanud.

10. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse kord, mis käsitleb järgmist:

a) lõigetes 1 ja 2 osutatud otsuse tegemise taotluse esitamine ja aktsepteerimine;

b) käesolevas artiklis osutatud otsuste tegemine, sealhulgas vajaduse korral ärakuulamisõigus ja teiste asjaomaste liikmesriikidega konsulteerimine.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 9

Taotluse alusel tehtavate otsuste haldamine

1. Otsuse saaja täidab otsusest tulenevaid kohustusi.

2. Otsuse saaja jälgib pidevalt vastavust sellest otsusest tulenevatele kriteeriumidele ning tingimuste ja kohustuste täitmist ning kehtestab kohaldataval juhul sisekontrollimeetmed, mille abil on võimalik ära hoida, avastada ja parandada ebaseaduslikke või ebakorrektseid tehinguid.

3. Otsuse saaja teatab tollile viivitamata kõigist asjaoludest, mis ilmnevad pärast otsuse tegemist ja võivad mõjutada kõnealuse otsuse kehtivust või sisu.

4. Toll jälgib korrapäraselt, kas otsuse saaja vastab jätkuvalt asjakohastele kriteeriumidele ja täidab asjakohaseid kohustusi, eriti seda, kas otsuse saaja suudab asjakohase sisekontrolli abil vigu vältida, neile reageerida ja neid parandada ning teavitada tolli igast tollipettuse kahtlusest, millest otsuse saaja on teadlik või oleks pidanud olema teadlik, või teabest, mis võib viia selle avastamiseni, eelkõige kooskõlas artiklitega 27, 28, 30 ja 31. Sellise jälgimise põhjal hindab toll vajaduse korral otsuse saaja riskiprofiili. Kui otsuse saaja asukoht on olnud liidu tolliterritooriumil vähem kui kolm aastat, jälgib toll esimese aasta jooksul pärast otsuse tegemist otsuse saajat põhjalikult.

5. Toll teavitab ELi Tolliametit taotluse alusel tehtud otsustest ja kõigist lõike 4 kohastest jälgimistoimingutest. ELi Tolliamet võtab seda teavet riskijuhtimise eesmärgil arvesse.

6. Kuni 28. veebruarini 2034 registreerib toll oma otsused komisjoni ja liikmesriikide väljatöötatud olemasolevates elektroonilistes teabevahetussüsteemides. Komisjonil ja liikmesriikidel on juurdepääs nendes süsteemides olevatele otsustele ja nende aluseks olevale teabele.

7. Ilma et see piiraks muude kohaldatavate sätete kohaldamist, milles on täpsustatud juhud, mille korral otsused on kehtetud või muutuvad tühiseks, võib toll, kes otsuse tegi, selle igal ajal tühistada, kehtetuks tunnistada või seda muuta, kui see ei vasta tollialastele õigusaktidele. Toll teavitab ELi Tolliametit tolliotsuste tühistamisest, kehtetuks tunnistamisest ja muutmisest, välja arvatud juhul, kui see teave on juba ELi tolliandmekeskuses kättesaadav.

8. Tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel hindab toll otsuse ümber.

9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks järgmine:

a) käesoleva artikli lõigetes 2, 3 ja 4 osutatud otsustega seotud jälgimistoimingute üksikasjalikud reeglid;

b) käesoleva artikli lõikes 8 osutatud erijuhud, mil otsuseid tuleb ümber hinnata, ja sellise ümberhindamise reeglid.

Artikkel 10

Otsuste kehtivus kogu liidu piires

Tollialaste õigusaktide kohaldamisega seotud otsused kehtivad kogu liidu tolliterritooriumil, välja arvatud juhul, kui otsuses on sätestatud, et nende mõju on piiratud ühe või mitme liikmesriigiga.

Artikkel 11

Soodsate otsuste tühistamine

1. Toll tühistab otsuse saajale soodsa otsuse, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

a) otsus tehti ebaõige või puuduliku teabe alusel;

b) otsuse saaja teadis või oleks pidanud teadma, et teave oli ebaõige või puudulik;

c) õige ja täieliku teabe korral oleks otsus olnud teistsugune.

2. Otsuse saajale teatatakse otsuse tühistamisest.

3. Otsuse tühistamine jõustub algse otsuse jõustumise kuupäevast, kui kõnealuses tühistamise otsuses ei ole kooskõlas tollialaste õigusaktidega sätestatud teisiti.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse soodsate otsuste tühistamise normid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 12

Soodsate otsuste kehtetuks tunnistamine, peatamine ja muutmine

1. Soodne otsus tunnistatakse kehtetuks või seda muudetakse,

a) kui üks või mitu sellise otsuse tegemiseks vajalikku tingimust olid täitmata või ei ole enam täidetud;

b) kui otsuse saaja ei täida otsusega kehtestatud kohustusi või

c) otsuse saaja taotluse alusel.

2. Soodne otsus peatatakse, kui:

a) toll leiab, et otsuse tühistamiseks, kehtetuks tunnistamiseks või muutmiseks on piisavalt alust, kuid tal ei ole veel kõiki andmeid, mida on vaja tühistamise, kehtetuks tunnistamise või muutmise otsuse tegemiseks;

b) toll leiab, et otsuse tegemise tingimused ei ole täidetud või et otsuse saaja ei täida otsusega kehtestatud kohustusi, ja et on asjakohane anda otsuse saajale aega võtta meetmeid, et tagada kõnealuste tingimuste või kohustuste täitmine;

c) otsuse saaja taotleb peatamist, kuna ta ei suuda ajutiselt kõnealuse otsuse aluseks olevaid tingimusi või kõnealuse otsusega kehtestatud kohustusi täita.

Punktides b ja c osutatud juhtudel teatab otsuse saaja otsuse tegemiseks pädevale tollile meetmetest, mida ta võtab, et tagada tingimuste või kohustuste täitmine, ja samuti sellest, kui palju aega ta nende meetmete võtmiseks vajab.

3. Välja arvatud tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel, võib mitmele isikule adresseeritud soodsa otsuse kehtetuks tunnistada ainult selle isiku suhtes, kes ei täida asjaomase otsusega kehtestatud kohustusi.

4. Otsuse saajale teatatakse otsuse kehtetuks tunnistamisest, peatamisest või muutmisest.

5. Otsuse kehtetuks tunnistamise, peatamise või muutmise suhtes kohaldatakse artikli 8 lõiget 4.

Kui aga otsuse saaja õigustatud huvi seda nõuab, võib toll erandjuhtudel kehtetuks tunnistamise otsuse või tehtud muudatuse jõustumise kuupäeva kuni ühe aasta võrra edasi lükata. See kuupäev märgitakse kehtetuks tunnistamise või muutmise otsusesse.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks järgmine:

a) lõikes 3 osutatud erijuhud, mil tollil on lubatud kehtetuks tunnistada mitmele isikule adresseeritud soodne otsus muude isikute suhtes kui isik, kes ei ole täitnud kõnealuse otsusega kehtestatud kohustust;

b) erandjuhud, mil tollil on lubatud lõike 5 teise lõigu kohaselt kehtetuks tunnistamise otsuse või tehtud muudatuse jõustumise kuupäeva edasi lükata.

7. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse soodsate otsuste kehtetuks tunnistamise, peatamise või muutmise menetlusnormid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 13

Taotluseta tehtavad otsused

Artikli 8 lõikeid 4, 5, 6 ja 7, artikli 9 lõiget 7 ning artikleid 10, 11 ja 12 kohaldatakse *mutatis mutandis* nende otsuste suhtes, mis toll on teinud ilma asjaomase isiku taotluseta, välja arvatud juhul, kui toll tegutseb õigusasutusena.

Artikkel 14

Tolliprotseduurile suunatud või ajutiselt ladustatud kauba suhtes tehtud otsustele kohaldatavad piirangud

Välja arvatud juhul, kui asjaomane isik seda taotleb, ei mõjuta soodsa otsuse kehtetuks tunnistamine, muutmine või peatamine sellist kaupa, mis oli kehtetuks tunnistatud, muudetud või peatatud otsusega kehtetuks tunnistamise, muutmise või peatamise jõustumise hetkeks juba tolliprotseduurile suunatud ja mille suhtes seda protseduuri endiselt kohaldatakse või ajutiselt ladustatud.

2. jagu

Siduv informatsioon

Artikkel 15

Siduva informatsiooniga seotud otsused

1. Taotluse alusel teeb toll siduva tariifiinformatsiooniga seotud otsuseid (edaspidi „STI-otsus“), siduva päritoluinformatsiooniga seotud otsuseid (edaspidi „SPI-otsus“) ja siduva tolliväärtuse informatsiooniga seotud otsuseid (edaspidi „SVI-otsus“).

Selliseid taotlusi ei aktsepteerita ühelgi järgmisel juhul:

a) kui otsuse saaja esitab või tema eest esitatakse või on juba esitatud samas või muus tolliasutuses taotlus:

i) STI-otsuse saamiseks sama kauba kohta;

ii) SPI-otsuse saamiseks sama kauba kohta ja samadel päritolustaatuse omandamise aluseks olevatel asjaoludel;

iii) SVI-otsuse saamiseks samadel tolliväärtuse aluseks olevatel asjaoludel;

b) kui taotlus ei puuduta siduva informatsiooniga seotud otsuse kavandatavat kasutamist või tolliprotseduuri kavandatavat kasutamist.

2. Siduva informatsiooniga seotud otsused on siduvad ainult asjaomase kauba tariifse klassifitseerimise või päritolu määramise või tolliväärtuse osas järgmistele:

a) tollile otsuse saaja suhtes ainult seoses kaubaga, mille puhul tolliformaalsused viiakse lõpule pärast otsuse jõustumise kuupäeva;

b) otsuse saajale tolli suhtes ainult alates kuupäevast, kui isik saab teatise otsuse kohta või kui see teatis loetakse isiku poolt kättesaaduks.

3. Siduva informatsiooniga seotud otsused kehtivad kolm aastat alates nende jõustumise kuupäevast.

4. Konkreetse tolliprotseduuri raames siduva informatsiooniga seotud otsuse kohaldamiseks peab otsuse saaja suutma tõendada järgmist:

a) kõnealune kaup vastab täies ulatuses STI-otsuses kirjeldatud kaubale;

b) asjaomane kaup ning selle päritolustaatuse omandamise aluseks olevad asjaolud vastavad täies ulatuses SPI-otsuses kirjeldatud kaubale ja asjaoludele;

c) kõnealuse kauba tolliväärtuse aluseks olevad asjaolud vastavad täies ulatuses SVI-otsuses kirjeldatud asjaoludele.

Artikkel 16

Siduva informatsiooniga seotud otsuste haldamine

1. STI-otsuse kehtivus lõpeb enne artikli 15 lõikes 3 osutatud tähtaja lõppu, kui see ei vasta enam õigusaktidele, tulenevalt ühest järgmisest:

a) artikli 166 lõike 2 punktides a ja b osutatud nomenklatuuride muudatuse vastuvõtmine või

b) artikli 167 lõikes 4 osutatud meetmete võtmine.

Sellistel juhtudel lõpeb STI-otsuse kehtivus alates muudatuse või meetmete kohaldamise alguskuupäevast.

2. SPI-otsuse kehtivus lõpeb enne artikli 15 lõikes 3 osutatud tähtaja lõppu:

a) kui SPI-otsus ei ole enam kooskõlas liidu õigusega liidu õiguslikult siduva akti vastuvõtmise või liidu poolt liidus kohaldatava lepingu sõlmimise tõttu, kusjuures SPI-otsuse kehtivus lõpeb kõnealuse akti või lepingu kohaldamise alguskuupäeval, või

b) kui SPI-otsus ei ole enam kooskõlas Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) päritolureeglite lepinguga või selle lepingu ühetaoliseks tõlgendamiseks vastu võetud, kauba päritolu määramist käsitlevate nõuandvate arvamuste, teabe, nõuannete ja sarnaste aktidega, kusjuures SPI-otsuse kehtivus lõpeb nende *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

3. SVI-otsuse kehtivus lõpeb enne artikli 15 lõikes 3 osutatud tähtaja lõppu,

a) kui SVI-otsus ei ole enam kooskõlas liidu õigusega liidu õiguslikult siduva akti vastuvõtmise tõttu, kusjuures SVI-otsuse kehtivus lõpeb kõnealuse akti kohaldamise alguskuupäeval, või

b) kui SVI-otsus ei ole enam kooskõlas üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VII artikliga või 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VII artikli rakendamise lepinguga ([31]) või tolliväärtuse määramise komitee poolt kõnealuse lepingu tõlgendamiseks vastu võetud otsustega, kusjuures SVI-otsuse kehtivus lõpeb nende *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

4. Siduva informatsiooniga seotud otsuste kehtivusaeg ei lõpe tagasiulatuvalt.

5. Erandina artikli 9 lõikest 7 ja artiklist 11 tühistab toll siduva informatsiooniga seotud otsused üksnes siis, kui need põhinevad taotlejatelt saadud ebaõigel või puudulikul teabel.

([31]) EÜT L 336, 23.12.1994, lk 119, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1994/800(9)/oj.

6. Toll tunnistab siduva informatsiooniga seotud otsused kehtetuks vastavalt artikli 9 lõikele 7 ja artiklile 12. Selliseid otsuseid ei tunnistata aga kehtetuks otsuse saaja taotluse alusel.

7. Siduva informatsiooniga seotud otsuseid ei muudeta.

8. Toll tunnistab STI-otsused kehtetuks, kui need ei ole enam kooskõlas ühegi artikli 166 lõike 2 punktides a ja b osutatud nomenklatuuri tõlgendusega, mis tuleneb:

a) nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 ([32]) artikli 9 lõike 1 punkti a esimeses taandes osutatud selgitavate märkuste vastuvõtmisest, mille puhul tunnistatakse STI-otsus kehtetuks alates nende selgitavate märkuste *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäevast;

b) Euroopa Liidu Kohtu otsuse tegemisest, mille puhul tunnistatakse STI-otsus kehtetuks alates selle kohtuotsuse resolutsiooni *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäevast;

c) klassifitseerimise otsuste või klassifitseerimise arvamuste vastuvõtmisest või muudatustest kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi nomenklatuuri selgitavates märkustes, mille on vastu võtnud 15. detsembril 1950 Brüsselis sõlmitud Tollikoostöö Nõukogu asutamiskonventsiooniga asutatud organisatsioon ja mille puhul tunnistatakse STI-otsus kehtetuks alates asjaomase komisjoni teatise *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldamise kuupäevast.

9. SPI- ja SVI-otsused tunnistatakse kehtetuks, kui need ei ole enam kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu otsusega, alates kohtuotsuse resolutsiooni *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäevast.

10. Kui siduva informatsiooniga seotud otsus kaotab kehtivuse vastavalt lõike 1 punktile b või lõikele 2 või 3 või tunnistatakse kehtetuks vastavalt lõikele 6, 8 või 9, võib otsust sellegipoolest kasutada siduvate lepingute puhul, mis rajanesid kõnealusel otsusel ja sõlmiti enne selle kehtivuse lõppemist või kehtetuks tunnistamist. Seda pikendatud kasutamist ei kohaldata juhul, kui SPI-otsus on tehtud eksporditava kauba suhtes.

Esimeses lõigus osutatud pikendatud kasutamise aeg ei ületa kuut kuud alates siduva informatsiooniga seotud otsuse kehtivuse lõppemise või kehtetuks tunnistamise kuupäevast. Artikli 167 lõikes 4, artiklis 172 või artiklis 182 osutatud meetmega võib aga välistada sellise pikendatud kasutamise või sätestada lühema ajavahemiku. Selliste toodete puhul, mille kohta tolliformaalsuste läbiviimise ajal esitatakse impordi- või ekspordisertifikaat, asendatakse kuuekuuline ajavahemik sertifikaadi kehtivusajaga.

([32]) Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj).

Siduva informatsiooniga seotud otsuse pikendatud kasutamise rakendamiseks esitab otsuse saaja otsuse teinud tollile 30 päeva jooksul alates selle kehtivuse lõppemise või kehtetuks tunnistamise kuupäevast taotluse, milles on esitatud kogused, mille suhtes taotletakse pikendatud kasutamise aega, ning liikmesriik või liikmesriigid, kus kaup pikendatud kasutamise aja jooksul vormistatakse. Kõnealune toll teeb pikendatud kasutamise kohta otsuse ning teavitab sellest otsuse saajat viivitamatult ja hiljemalt 30 päeva jooksul alates kuupäevast, mil ta sai sellise otsuse tegemiseks kogu vajaliku teabe.

11. Komisjon teavitab tolli, kui

a) siduva informatsiooniga seotud otsuste tegemine on peatatud kauba suhtes, mille nõuetekohane ja ühtlustatud tariifne klassifitseerimine või päritolu määramine või tolliväärtuse määramine ei ole tagatud, on peatatud või

b) punktis a osutatud peatamine on tagasi võetud.

12. Selleks et tagada nõuetekohane ja ühtlustatud tariifne klassifitseerimine või kauba päritolu või tolliväärtuse määramine, võib komisjon võtta vastu rakendusakte, mis vormistatakse otsustena, milles liikmesriikidelt nõutakse STI-otsuste, SPI-otsuste või SVI-otsuste kehtetuks tunnistamist.

Enne sellise otsuse vastuvõtmist edastab komisjon otsuse aluseks olevad põhjendused STI-otsuse, SPI-otsuse või SVI-otsuse saajale, kellele antakse võimalus väljendada oma seisukohti ettenähtud ajavahemiku jooksul alates kuupäevast, mil otsuse saaja on kõnealuse teate kätte saanud või mil see loetakse kättesaaduks.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

13. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse normid käesoleva artikli lõikes 12 osutatud otsuste tegemiseks, sealhulgas seoses asjaomaste isikute teavitamisega põhjendustest, millele komisjon kavatseb oma otsuste tegemisel tugineda, ning tähtajast, mille jooksul need isikud võivad oma seisukohti väljendada.

14. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse menetlusnormid:

a) siduva informatsiooniga seotud otsuse kasutamise kohta pärast selle kehtivuse lõppemist või kehtetuks tunnistamist kooskõlas käesoleva artikli lõikega 10;

b) tolli teavitamise kohta kooskõlas käesoleva artikli lõikega 11.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

3. jagu

Kaebuste esitamine

Artikkel 17

Õigusasutuste otsused

Artikleid 18 ja 19 ei kohaldata kaebuste suhtes, mille esitamise eesmärk on tollialaste õigusaktide kohaldamisega seonduva õigusasutuse otsuse või õigusasutusena tegutseva tolli tehtud otsuse tühistamine, kehtetuks tunnistamine või muutmine.

Artikkel 18

Kaebuse esitamise õigus

1. Isikul on õigus esitada kaebusi kõigi tolli otsuste suhtes, mis on seotud tollialaste õigusaktide kohaldamisega, kui otsused puudutavad kõnealust isikut otseselt ja isiklikult.

Kaebuse esitamise õigus on ka igal isikul, kes on esitanud taotluse, et toll teeks otsuse, ja ei ole artikli 8 lõikes 3 nimetatud tähtaja jooksul otsust saanud.

2. Kaebuse esitamise õigust on võimalik kasutada vähemalt kahes etapis:

a) esitada kaebus esmalt tollile või õigusasutusele või muule asjaomase liikmesriigi poolt selleks määratud asutusele;

b) seejärel kõrgemalseisvale sõltumatule asutusele, milleks vastavalt asjaomase liikmesriigi õigusele võib olla õigusasutus või samaväärne eriorgan.

3. Kaebus esitatakse selles liikmesriigis, kus otsus tehti või kus selle tegemist taotleti.

4. Liikmesriigid tagavad, et kaebuste menetlemine võimaldab tolli otsuste kiiret kinnitamist või parandamist.

Artikkel 19

Täitmise peatamine

1. Kaebuse esitamine ei peata vaidlustatud otsuse täitmist.

2. Olenemata lõikest 1 peatab toll sellise otsuse täitmise täielikult või osaliselt, kui tal on piisavalt alust arvata, et vaidlustatud otsus ei vasta tollialastele õigusaktidele või et asjaomasele isikule võidakse tekitada korvamatut kahju.

3. Lõikes 2 osutatud juhtudel, kui vaidlustatud otsuse tulemusel tekib impordi- või eksporditollimaksu tasumise kohustus, peatatakse kõnealuse otsuse täitmine üksnes tingimusel, et esitatakse tagatis, välja arvatud juhul, kui dokumenteeritud hinnangu alusel on tuvastatud, et tagatis põhjustaks võlgnikule tõenäoliselt tõsiseid majanduslikke või sotsiaalseid raskusi.

4. jagu

Tasud ja kulud

Artikkel 20

Tasud, kulud ja liidu käitlustasu

1. Toll ei nõua tasu tollikontrolli või tollialaste õigusaktide rakendamisega seonduvate muude toimingute tegemise eest pädeva tolliasutuse ametlikel lahtiolekuaegadel.

2. Erandina lõikest 1 kogub toll kaugmüügi teel müüdava kauba vabasse ringlusse lubamise protseduurile suunamise taotluse menetlemiseks osutatavate teenuste eest liidu käitlustasu kindla summana iga kaubaartikli kohta.

3. Lõikes 2 osutatud liidu käitlustasu summa vastab kõnealuses lõikes osutatud teenuste ligikaudsetele kuludele. Need kulud hõlmavad vähemalt andmete kontrollimise, riskianalüüsi tegemise, asjaomase taristu ja kontrollide, sealhulgas ELi Tolliameti osutatavate teenuste kulusid.

4. Lõikes 2 osutatud summa on väiksem, kui vabasse ringlusse lubatakse kaugmüügi tollilaost kaugmüügi teel müüdav kaup.

5. Impordil tekkiva tollivõla võlgnik maksab liidu käitlustasu vähemalt kord kuus sellele tollile, kes on tollivõla tasumise hetkel pädev kaupa vabasse ringlusse lubama. Kui tollivõlg puudub, on liidu käitlustasu osas võlgnik see isik, kes oleks olnud tollivõla puhul võlgnik.

Küsimustes, mille kohta ei ole käesolevas artiklis sätestatud ega selle kohaselt kehtestatud erinorme, kohaldatakse liidu käitlustasu osas *mutatis mutandis* tollivõla sätteid.

6. Liidu käitlustasu ei tagastata.

7. Komisjon pakub liidu tasandil asjakohast IT-lahendust liidu käitlustasu arvutamiseks kooskõlas artikli 285 lõikega 2 kuni 30. juunini 2028.

8. Komisjon koostab iga kahe aasta järel aruande lõigetes 2 ja 3 osutatud teenuste ligikaudsete kulude hindamiseks.

9. Liikmesriigid võivad kindlaks määrata ja kohaldada tasusid või nõuda kulude hüvitamist muude kui lõikes 2 osutatud teatavate teenuste eest, eelkõige seoses järgmisega:

a) tolli personali kohalolu väljaspool tolliasutuse ametlikku tööaega või väljaspool tolliasutuse tööruume, kui selleks on esitatud taotlus;

b) analüüsid või eksperdiaruanded kauba kohta ning postitasud kauba tagastamise eest taotlejale, eriti seoses artikli 15 kohaselt vastu võetud otsustega või artikli 25 kohaselt esitatud teabega;

c) kauba läbivaatamine või proovide või näidiste võtmine tõendamise eesmärgil või kauba hävitamine, kui sellega kaasnevad muud kulud kui tolli personali kasutamisega seotud kulud;

d) erakorralised kontrollimeetmed, mis on vajalikud kauba liigi või võimaliku ohu tõttu.

10. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 2 ja 3 osutatud liidu käitlustasu summa.

11. Komisjon võib vastu võtta rakendusakte, milles sätestatakse liidu käitlustasu ettevõtjalt sissenõudmise kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

5. PEATÜKK

Valuuta konverteerimine ja tähtajad

Artikkel 21

Valuuta konverteerimine

1. Pädevad asutused avaldavad ja teevad asjakohasel juhul internetis kättesaadavaks kohaldatava vahetuskursi, kui valuuta konverteerimine on vajalik ühel järgmisel põhjusel:

a) kauba tolliväärtuse määramiseks kasutatavad tegurid on avaldatud muus vääringus kui selle liikmesriigi vääring, kus tolliväärtus määratakse;

b) kauba tariifse klassifikatsiooni ning impordi- ja eksporditollimaksu suuruse määramiseks nõutakse euro väärtust omavääringus, sealhulgas siis, kui see on nõutav ühises tollitariifistikus esitatud piirväärtuste kohaldamiseks.

2. Kui valuuta konverteerimine on vajalik muudel kui lõikes 1 osutatud põhjustel, määratakse tollialaste õigusaktide raames kohaldatav euro väärtus omavääringu suhtes kindlaks vähemalt kord aastas.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse normid valuuta konverteerimiseks käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud eesmärkidel. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 22

Ajavahemikud, kuupäevad ja tähtajad

1. Kui tollialastes õigusaktides on ette nähtud teatav ajavahemik, kuupäev või tähtaeg, ei või seda ajavahemikku pikendada või lühendada ning kuupäeva või tähtaega edasi lükata või varasemaks tuua, välja arvatud juhul, kui nendes õigusaktides on sätestatud teisiti.

2. Kohaldatakse nõukogu määruses (EMÜ, Euratom) nr 1182/71 ([33]) sätestatud ajavahemike, kuupäevade ja tähtaegade suhtes kohaldatavaid reegleid, kui tollialastes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti.

([33]) Nõukogu 3. juuni 1971. aasta määrus (EMÜ, Euratom) nr 1182/71, millega määratakse kindlaks ajavahemike, kuupäevade ja tähtaegade suhtes kohaldatavad eeskirjad (EÜT L 124, 8.6.1971, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1971/1182/oj).

6. PEATÜKK

Muud sätted

Artikkel 23

Andmete konfidentsiaalsus

1. Andmeid, mida toll või ELi Tolliamet oma ülesandeid täites saavad ning mis on oma olemuselt konfidentsiaalne või konfidentsiaalsena esitatud, hoitakse konfidentsiaalsena. Selliseid andmeid võib sellegipoolest avalikustada, kui toll või ELi Tolliamet on kohustatud või volitatud seda tegema liidu või liikmesriigi õiguse kohaselt, eelkõige kohtumenetlusega seotud põhjustel.

2. Liikmesriigid võivad komisjoniga konsulteerides määrata kindlaks konkreetsed andmed, mille avalikustamine kahjustaks nende olulisi julgeolekuhuve ja mis märgistatakse tehniliselt ELi tolliandmekeskuses nii, et selliste andmete edasine töötlemine piirdub asjaomase liikmesriigi pädevate asutustega, välja arvatud juhul, kui need asutused annavad sõnaselgelt loa andmete edasiseks töötlemiseks teise isiku poolt. Isik, kes edastab andmed ELi tolliandmekeskusele, määrab selgelt kindlaks selliste andmete töötlemise piirangud, mida saab seostada konkreetsete tarneahelate või andmekategooriatega.

3. Lõike 2 kohaldamisel teavitab asjaomane liikmesriik komisjoni konkreetsetest olulistest julgeolekuhuvidest, mis on kaalul, ja selgitab, miks ta leiab, et neid huve ei saa piisavalt kaitsta ELi tolliandmekeskuses andmetöötlust käsitlevate sätete üldraamistiku alusel.

4. Käesoleva määruse kohasel andmete avaldamisel, neist väljavõtete tegemisel või nende edastamisel tuleb tagada andmekaitse piisav tase.

5. Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/943 ([34]) kohaldamist, teeb liikmesriigi toll või ELi Tolliamet alates 1. märtsist 2031 taotluse korral agregeeritud mittekonfidentsiaalsed, isikustamata ja äriliselt mittetundlikud tolliandmed kättesaadavaks.

6. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse käesoleva artikli lõikes 5 osutatud andmetaotluste menetlused ning selliste andmete vorm ja kategooriad, mida võib sellise taotluse korral kättesaadavaks teha. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 24

Lisateabe vahetamine tolli ja ettevõtjate vahel

1 Toll ja ettevõtjad võivad, eelkõige riski kindlaksmääramiseks ja selle maandamiseks tehtava vastastikuse koostöö eesmärgil vahetada teavet, mis ei ole nõutav tollialaste õigusaktide alusel. Kõnealune teabevahetus võib toimuda kirjaliku kokkuleppe alusel ning võib sisaldada tolli juurdepääsu ettevõtjate elektroonilistele süsteemidele.

([34]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/943, milles käsitletakse avalikustamata oskusteabe ja äriteabe (ärisaladuste) ebaseadusliku omandamise, kasutamise ja avalikustamise vastast kaitset (ELT L 157, 15.6.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/943/oj).

2. Lõikes 1 osutatud koostöö raames ühe poole poolt teisele poolele esitatud teave on konfidentsiaalne, kui mõlemad pooled ei ole teisiti kokku leppinud või kui liidu või liikmesriigi õiguses ei ole sätestatud teisiti.

Artikkel 25

Tollipoolne teabe esitamine

1. Iga isik võib taotleda tollilt teavet tollialaste õigusaktide kohaldamise kohta. Toll võib sellise taotluse tagasi lükata juhul, kui see ei puuduta tegelikult kavandatava rahvusvahelise kaubavahetusega seotud tegevust.

2. Toll on pidevalt kontaktis ettevõtjatega ja teiste rahvusvahelise kaubavahetusega seotud asutustega. Toll edendab läbipaistvust, tehes tollialased õigusaktid, üldised haldusotsused ja asjakohased taotluse vormid vabalt ja võimaluse korral tasuta kättesaadavaks, sealhulgas internetis.

II JAOTIS

ISIKUTE KOHUSTUSED JA ÕIGUSED SEOSES TOLLIALASTE ÕIGUSAKTIDEGA

1. PEATÜKK

Registreerumine

Artikkel 26

Registreerumine

1. Ettevõtjad, kelle asukoht on liidu tolliterritooriumil, registreeruvad EORI-numbri saamiseks asukohaliikmesriigi tollis. Võimaluse korral hõlmab registreerimine ka ettevõtja elektroonilist identimist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 910/2014 ([35]) osutatud riiklikes e-identimise süsteemides.

2. Registreeritud ettevõtjad teavitavad tolli kõigist muudatustest nende registreerimisandmetes, eelkõige mis puudutab nende asukoha muutmist.

3. Tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel registreeruvad ettevõtjad, kelle asukoht ei ole liidu tolliterritooriumil, selle liikmesriigi tollis, kus nad teevad esimese toimingu, mis on hõlmatud tollialaste õigusaktidega.

4. Isikutelt, kes ei ole ettevõtjad, ei nõuta tollis registreerumist, välja arvatud tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel.

Kui isikutelt, kes ei ole ettevõtjad, nõutaks tollis registreerumist, kohaldatakse järgmist:

a) kui selliste isikute asukoht on liidu tolliterritooriumil, siis registreeruvad nad asukohaliikmesriigi tollis;

([35]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj).

b) kui selliste isikute asukoht ei ole liidu tolliterritooriumil, siis registreeruvad nad selle liikmesriigi tollis, kus nad esitavad esimest korda deklaratsiooni, esitavad teavet või teevad selle kättesaadavaks või taotlevad otsust.

5. Tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel tunnistab toll lõikes 1 osutatud registreeringu kehtetuks. Selline kehtetuks tunnistamine peab olema igakülgselt põhjendatud.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles:

a) sätestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud registreerumisega seotud minimaalsed andmenõuded;

b) määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 3 osutatud erijuhud, kui tollis registreerumist nõutakse ettevõtjatelt, kelle asukoht ei ole liidu tolliterritooriumil;

c) määratakse kindlaks käesoleva artikli lõike 4 esimeses lõigus osutatud erijuhud, kui tollis registreerumist nõutakse isikutelt, kes ei ole ettevõtjad;

d) määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 5 osutatud erijuhud, kui toll peab registreeringu kehtetuks tunnistama.

7. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse normid, mis käsitlevad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud registreerimise eest vastutava tolli kindlaksmääramist. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

2. PEATÜKK

Importija

Artikkel 27

Importijad

1. Korraga on ainult üks importija.

2. Importija teeb järgmist:

a) esitab tollile või teeb tollile kättesaadavaks nii vara kui võimalik, kuid igal juhul enne kauba vabastamist kogu teabe, mida on vaja ajutiseks ladustamiseks või tolliprotseduuriks, millele kaup tuleb vastavalt artiklile 74, 104, 109, 142, 153, 156 või 158 suunata, või välistöötlemisprotseduuri lõpetamiseks, ning säilitab seda teavet;

b) tagab tollimaksude ja muude kohaldatavate maksude või tasude tasumise;

c) tagab, et liidu tolliterritooriumile toodav kaup vastab asjakohastele muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele, ning esitab või teeb kättesaadavaks ja säilitab asjakohaseid andmeid sellise nõuetele vastavuse tõendamiseks;

d) teavitab tolli importijale teadaolevast teabest kaupade kahtlase liikumise või loata käitlemise kohta;

e) täidab kõiki muid importijale tollialaste õigusaktidega pandud kohustusi.

3. Importija asukoht peab olema liidu tolliterritooriumil.

Seda nõuet ei kohaldata importija suhtes,

a) kes suunab kauba transiidi- või ajutise impordi protseduurile;

b) kes toob sisse ajutisele ladustamisele jäävat kaupa;

c) kes suunab kaupa tolliprotseduuridele aeg-ajalt, tingimusel et toll peab sellist suunamist põhjendatuks;

d) kelle asukoht on riigis, mille territoorium piirneb liidu tolliterritooriumiga, ja kes esitab kauba asjaomase riigi piiril asuvas liidu tolliasutuses, tingimusel et riik, kus on importija asukoht, annab samasuguseid soodustusi liidu tolliterritooriumil asukohta omavatele isikutele, või

e) keda esindab esindaja, kelle asukoht on liidu tolliterritooriumil.

3. PEATÜKK

Eksportija

Artikkel 28

Eksportijad

1. Eksportija teeb järgmist:

a) esitab tollile või teeb tollile kättesaadavaks nii vara kui võimalik, kuid igal juhul enne kauba vabastamist kogu teabe, mida on vaja tolliprotseduuriks, millele kaup suunatakse kooskõlas artikliga 114, artikliga 116 või 161, või mida on vaja artikli 54 lõikes 4, artiklis 142, artiklis 153 või artiklis 158 osutatud protseduuri lõpetamiseks, ning säilitab seda teavet;

b) tagab tollimaksude ja muude kohaldatavate maksude ja tasude tasumise;

c) tagab, et liidu tolliterritooriumilt välja viidav kaup vastab asjakohastele muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele, ning esitab või teeb kättesaadavaks ja säilitab asjakohaseid andmeid sellise nõuetele vastavuse tõendamiseks;

d) teavitab tolli eksportijale teadaolevast teabest kaupade kahtlase liikumise või loata käitlemise kohta;

e) täidab kõiki muid eksportijale tollialaste õigusaktidega pandud kohustusi.

2. Eksportija asukoht peab olema liidu tolliterritooriumil.

Seda nõuet ei kohaldata eksportija suhtes,

a) kes suunab kauba transiidiprotseduurile, lõpetab ajutise impordi protseduuri või reekspordib ajutiselt ladustatud kauba;

b) kes laadib kauba ümber vabatsoonis või reekspordib selle otse vabatsoonist;

c) kes suunab kaupa tolliprotseduuridele või reekspordib kaupa aeg-ajalt, tingimusel et toll peab sellist suunamist või reeksportimist põhjendatuks;

d) kelle asukoht on riigis, mille territoorium piirneb liidu tolliterritooriumiga, ja kes esitab kauba asjaomase riigi piiril asuvas liidu tolliasutuses, tingimusel et riik, kus on eksportija asukoht, annab samasuguseid soodustusi liidu tolliterritooriumil asukohta omavatele isikutele, või

e) keda esindab esindaja, kelle asukoht on liidu tolliterritooriumil.

4. PEATÜKK

Volitatud ettevõtjad ning usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevad ettevõtjad

Artikkel 29

Volitatud ettevõtja staatuse taotlemine ja lubamine

1. Ettevõtja, kelle asukoht on liidu tolliterritooriumil ja vastab artiklis 30 sätestatud kriteeriumidele, võib esitada taotluse volitatud ettevõtja staatuse saamiseks.

2. Olles vajaduse korral konsulteerinud muude asutustega, annab toll üht või mõlemat järgmist liiki lubasid:

a) tollilihtsustusi kasutava volitatud ettevõtja luba, mis võimaldab loa omanikul kasutada kõnealuseid lihtsustusi vastavalt tollialastele õigusaktidele, või

b) turvalisuse ja julgeoleku valdkonna volitatud ettevõtja luba, mis annab loa omanikule õiguse kasutada turvalisuse ja julgeolekuga seonduvaid hõlbustusmeetmeid.

3. Lõikes 1 osutatud ettevõtjal võib olla lõikes 2 osutatud mõlemat liiki luba korraga.

4. Volitatud ettevõtja peab täitma artikli 9 lõigetes 2 ja 3 sätestatud kohustusi. Toll jälgib, kas volitatud ettevõtja vastab jätkuvalt asjakohastele kriteeriumidele ja täidab asjakohaseid kohustusi kooskõlas artikli 9 lõikega 4.

Toll kontrollib vähemalt iga kolme aasta järel põhjalikult volitatud ettevõtja tegevust ja sisedokumente, sealhulgas kohapealse kontrollkäigu kaudu.

5. Kõigi liikmesriikide tollid tunnustavad käesoleva artikli lõikele 6 ja artiklile 30 vastavat volitatud ettevõtja staatust.

6. Volitatud ettevõtja staatuse tunnustamise alusel ja tingimusel, et tollialastes õigusaktides sätestatud konkreetset tüüpi lihtsustusega seotud nõuded on täidetud, lubab toll ettevõtjal asjaomast lihtsustust kasutada. Toll ei kontrolli uuesti kriteeriume, mida volitatud ettevõtja staatuse andmisel juba kontrolliti.

7. Volitatud ettevõtja suhtes kohaldatakse tollikontrolli puhul rohkem hõlbustusmeetmeid kui teiste ettevõtjate suhtes. Tollivaldkonna riskijuhtimise eesmärgil võetakse volitatud ettevõtja staatust arvesse soodsa asjaoluna.

8. Toll annab turvalisuse ja julgeoleku valdkonna volitatud ettevõtja staatusest tulenevaid eeliseid isikutele, kelle asukoht on kolmandates riikides ja kes vastavad nende riikide asjakohastes õigusaktides kindlaks määratud kriteeriumidele ja täidavad nendes sätestatud kohustusi, kui liit tunnustab selliseid kriteeriume ja kohustusi samaväärsetena nende kriteeriumide ja kohustustega, mida kohaldatakse volitatud ettevõtjatele, kelle asukoht on liidu tolliterritooriumil. Selline eeliste andmine põhineb vastastikkuse põhimõttel, kui liit ei otsusta teisiti, ja seda toetab rahvusvaheline leping, mille osaline liit on, või liidu õigusakt ühise kaubanduspoliitika valdkonnas.

9. Osana artiklis 227 sätestatud kriisiohjeprotokollidest ja -menetlustest töötab ELi Tolliamet välja talitluspidevuse mehhanismi, et reageerida kaubavoogude häiretele, mis on tingitud julgeolekualaste valmisoleku tasemete tõstmisest, piiride sulgemisest, loodusõnnetustest, ohtlikest hädaolukordadest või muudest suurematest intsidentidest. Talitluspidevuse mehhanismiga tagatakse, et toll saab volitatud ettevõtjatega seotud esmatähtsa kauba saadetisi võimalikult palju hõlbustada ja kiirendada.

10. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks järgmine:

a) käesoleva artikli lõikes 6 osutatud lihtsustused;

b) käesoleva artikli lõikes 7 osutatud hõlbustusmeetmed.

11. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 2 osutatud volitatud ettevõtja staatuse määramise üle peetavate konsultatsioonide menetlusnormid, sealhulgas vastamise tähtajad. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 30

Volitatud ettevõtja staatuse andmine

1. Volitatud ettevõtja staatuse andmise kriteeriumid on järgmised:

a) puuduvad andmed taotleja majandus- või äritegevusega seotud raskete kuritegude ning sellise tegevusega seotud raskete rikkumiste või korduvate rikkumiste kohta, mis on seotud järgmisega:

i) tollialased õigusaktid ja maksustamisnormid;

ii) muud tolli kohaldatavad õigusaktid, kui volitatud ettevõtja staatuse andmiseks pädev toll on sellistest rikkumistest või kuritegudest teadlik;

b) taotleja tõendab, et

i) ta teeb kõrgetasemelist kontrolli oma tegevuse ja kaubavoogude üle, kasutades asjakohast tollikontrolli võimaldavat äri- ja asjakohasel juhul ka veoandmete haldamise süsteemi;

ii) ta on kehtestanud piisavad protseduurid, et käsitleda litsentse, lubasid ja muudest tolli kohaldatavatest õigusaktidest, sealhulgas tooteohutusalastest õigusaktidest tulenevaid nõudeid, ja kõik mittevastavused on tulemuslikult kõrvaldatud;

iii) ta tagab, et asjakohaseid töötajaid juhendatakse teavitama tolli turvalisel viisil, kui nad on teadlikud nõuete täitmisega seotud raskustest, kauba kahtlasest liikumisest või selle loata käitlemisest, ning

iv) ta on kehtestanud korra tolli teavitamiseks alapunktis iii osutatud juhtudest;

c) taotleja on maksevõimeline, mis loetakse tõendatuks, kui tema finantsseisund on piisavalt hea, et ta saaks täita oma kohustusi, võttes vajalikul määral arvesse asjaomase äritegevuse eripära;

d) artikli 29 lõike 2 punktis a osutatud loa korral on taotlejal praktilised pädevusstandardid või kutsekvalifikatsioon, mis on otseselt seotud läbiviidava tegevuse liigi ja ulatusega;

e) seoses artikli 29 lõike 2 punktis b osutatud loaga on taotlejal asjakohased turvalisus-, julgeoleku- ja vastavusnormid, mida on kohandatud vastavalt läbiviidava tegevuse liigile ja ulatusele ning mis loetakse täidetuks, kui taotleja tõendab, et ta on kehtestanud asjakohased meetmed rahvusvahelise tarneahela turvalisuse ja julgeoleku tagamiseks, sealhulgas füüsilise puutumatuse ja juurdepääsukontrolli, logistiliste protsesside ja teatavat liiki kauba käitlemise, töötajate ning äripartnerite tuvastamise valdkonnas.

2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse üksikasjalikud reeglid käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud kriteeriumide kohaldamiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 31

Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse andmine

1. Importija, eksportija või kaudne esindaja, kelle asukoht on liidu tolliterritooriumil, vastab lõikes 3 sätestatud kriteeriumidele ja on oma äritegevuse käigus teinud regulaarseid tollitoiminguid vähemalt kaks aastat, võib oma asukohaliikmesriigi tollilt taotleda usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatust.

2. Toll annab usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse pärast vajaduse korral muude tolliasutuste ja muude pädevate asutustega konsulteerimist ning pärast seda, kui ta on tutvunud taotleja viimase kolme aasta asjakohaste andmetega, mis võimaldavad hinnata vastavust lõikes 3 sätestatud kriteeriumidele.

3. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse andmise kriteeriumid on järgmised:

a) puuduvad andmed taotleja majandus- või äritegevusega seotud raskete kuritegude ning sellise tegevusega seotud raskete rikkumiste või korduvate rikkumiste kohta, mis on seotud järgmisega:

   i) tollialased õigusaktid ja maksustamisnormid;

   ii) muud tolli kohaldatavad õigusaktid, kui usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse andmiseks pädev toll on sellistest rikkumistest või kuritegudest teadlik;

b) taotleja tõendab, et

   i) ta teeb kõrgetasemelist kontrolli oma tegevuse ja kaubavoogude üle, kasutades asjakohast tollikontrolli võimaldavat äri- ja asjakohasel juhul ka veoandmete haldamise süsteemi;

   ii) ta on kehtestanud piisavad protseduurid, et käsitleda litsentse, lubasid ja muudest tolli kohaldatavatest õigusaktidest, sealhulgas tooteohutusalastest õigusaktidest tulenevaid nõudeid, ja kõik mittevastavused on tulemuslikult kõrvaldatud;

   iii) ta tagab, et asjakohaseid töötajaid juhendatakse teavitama tolli turvalisel viisil, kui nad on teadlikud nõuete täitmisega seotud raskustest, kauba kahtlasest liikumisest või selle loata käitlemisest, ning

   iv) ta on kehtestanud korra tolli teavitamiseks alapunktis iii osutatud juhtudest;

c) taotleja on maksevõimeline, mis loetakse tõendatuks, kui tema finantsseisund on piisavalt hea, et ta saaks täita oma kohustusi, võttes vajalikul määral arvesse asjaomase äritegevuse eripära, ning eelkõige, et taotleja on taotluse esitamisele eelnenud kolme aasta jooksul täitnud oma rahalised kohustused seoses tollimaksude ja kõigi muude lõivude, maksude või tasudega, mida kogutakse kaubalt või seoses kauba impordi või ekspordiga, sealhulgas liidusiseste tehingutega seoses tasuda tuleva käibemaksu ja aktsiisimaksudega;

d) taotlejal on läbiviidava tegevuse liigi ja mahuga otseselt seotud praktilised pädevusstandardid või kutsekvalifikatsioon, sealhulgas ELi tolliandmekeskuse kaudu suhtlemiseks vajalikud teadmised;

e) taotlejal on asjakohased turvalisus-, julgeoleku- ja vastavusnormid, sealhulgas tooteohutusstandardid, mida on kohandatud vastavalt läbiviidava tegevuse liigile ja ulatusele ning mis loetakse täidetuks, kui taotleja tõendab, et ta on kehtestanud asjakohased meetmed rahvusvahelise tarneahela turvalisuse ja julgeoleku tagamiseks, sealhulgas füüsilise puutumatuse ja juurdepääsukontrolli, logistiliste protsesside ja teatavat liiki kauba käitlemise, töötajate ning äripartnerite tuvastamise valdkonnas;

f) taotlejal on elektrooniline süsteem, mis esitab tollile või teeb tollile kättesaadavaks – sedavõrd reaalajale lähedaselt kui tehniliselt võimalik – andmed kauba liikumise ning kõigi selle kauba suhtes kohaldatavate nõuete, sealhulgas turvalisuse ja ohutusega seotud nõuete täitmise kohta, ning ta teeb asjakohasel juhul tollile ELi tolliandmekeskuse kaudu kättesaadavaks järgmise:

i) tolliandmed, sealhulgas tollivõla kindlaksmääramise õigsuse kontrollimiseks vajalikud andmed;

ii) kasutatud raamatupidamissüsteem;

iii) äri- ja veoandmed;

iv) jälgimis- ja logistikasüsteemid, milles tehakse vahet liidu kaubal ja liiduvälisel kaubal ning asjakohasel juhul märgitakse kauba asukoht;

v) muude tolli kohaldatavate õigusaktide kohaselt antud litsentsid ja load;

g) kui taotleja on kaugmüügiks mõeldud kauba importija, on ta registreeritud ja on IOSS-korda asjakohaselt kasutanud vähemalt kaks aastat.

4. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja peab täitma artikli 9 lõigetes 2 ja 3 sätestatud kohustusi. Toll jälgib, kas see ettevõtja vastab jätkuvalt asjakohastele kriteeriumidele ja täidab asjakohaseid kohustusi kooskõlas artikli 9 lõikega 4.

Toll kontrollib vähemalt iga kahe aasta järel põhjalikult usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja tegevust ja sisedokumente, sealhulgas kohapealse kontrollkäigu kaudu, et hinnata eelkõige käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kriteeriumidele vastamiseks kehtestatud protseduuride praktilist kohaldamist. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja teavitab tolli kõigist muutustest oma ettevõtte struktuuris, omandisuhetes, maksevõimelisuses või kauplemismudelites või muudest olulistest muutustest oma olukorras ja tegevuses. Toll hindab usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse ümber, kui mõni neist muudatustest mõjutab oluliselt seda staatust. Toll võib usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse kuni ümberhindamisotsuse tegemiseni peatada.

5. Kui usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja muudab oma asukohaliikmesriiki, siis teavitab usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja vastuvõtva liikmesriigi tolli kõigist muudatustest oma ettevõtte struktuuris, omandisuhetes, maksevõimelisuses või kauplemismudelites või muudest olulistest muutustest oma olukorras ja tegevuses, kui mõni neist muudatustest võib mõjutada usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatust.

Vastuvõtva liikmesriigi toll hindab usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse ümber, konsulteerides selle liikmesriigi tolliga, kes kõnealuse staatuse algselt andis või hiljem ümber hindas. Selle ümberhindamise käigus võib vastuvõtva liikmesriigi toll usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse peatada. Peatamine registreeritakse ELi tolliandmekeskuses.

6. Kui see on põhjendatud, sest esineb märke, et usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja ei täida nõudeid, võib ELi Tolliamet koostöös asjaomase tolliga kontrollida, kas konkreetne ettevõtja täidab usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatusega seotud nõudeid.

Esimeses lõigus osutatud kontrollitulemus edastatakse komisjonile ja asjaomasele pädevale tollile. Kontrolli tulemuse põhjal võib ELi Tolliamet soovitada pädeval tollil usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatus peatada või see kehtetuks tunnistada.

Pädev toll teavitab ELi Tolliametit ja komisjoni põhjendamatu viivituseta sellest, millised meetmed ELi Tolliameti soovituse alusel võeti.

Kui pädev toll ei esita kolmandas lõigus osutatud teavet või kui kõnealuses lõigus osutatud ELi Tolliameti soovituse alusel võetud meetmed ei ole piisavad, võib komisjon võtta rakendusaktidega vastu üksikotsuseid, milles nõutakse, et usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse andnud liikmesriik peataks staatuse või tunnistaks selle kehtetuks asjaomases otsuses sätestatud tähtaja jooksul. Staatuse peatamine või kehtetuks tunnistamine registreeritakse ELi tolliandmekeskuses.

7. Kui usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja osaleb oma majandus- või äritegevusega seotud pettuses või kui toll saab teada, et usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja on rikkunud asjakohaseid muid tolli kohaldatavaid õigusakte vastavalt artikli 27 lõike 2 punktile c, peatab toll usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse. Peatamine registreeritakse ELi tolliandmekeskuses.

8. Toll lubab usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevatel ettevõtjatel sõltuvalt nende majandustegevusest kasutada ühte või enamat järgmist lihtsustust:

a) esitada või teha osa oma kauba kohta käivatest andmetest kättesaadavaks pärast kauba vabastamist kooskõlas artikli 74 lõikega 5;

b) teha teatavaid kontrolle ja vabastada kaup selle kättesaamisel importija, omaniku või kaubasaaja tegevuskohas või tarnimisel eksportija, omaniku või kaubasaatja tegevuskohast kooskõlas artikli 78 lõigetega 1 ja 3;

c) käsitada, et tagatakse toimingute nõuetekohane läbiviimine määral, mida on vaja ajutise ladustamise protseduuri jaoks kooskõlas artikli 108 lõikega 2 või eriprotseduuride lubade saamiseks kooskõlas artikli 125 lõikega 4, artikliga 126 ja artikli 133 lõikega 2;

d) teha korrapäraselt kindlaks tollivõlg, mis vastab kogu asjaomase ettevõtja poolt vabastatud kauba impordi- või eksporditollimaksu kogusummale vastavalt artikli 205 lõikele 5;

e) lükata tollivõla tasumine edasi vastavalt artikli 212 lõikele 2;

f) erandina artiklist 134 paigutada liidu tolliterritooriumile toodavat või sealt väljaviidavat kaupa ümber, ilma et ta oleks kohustatud seda transiidile suunama, kui kauba suhtes kohaldatakse tollimaksu peatamise korda ja tollijärelevalvet kuni liidus asuvasse lõppsihtkohta jõudmiseni.

9. Toll teeb kõik endast oleneva, et viia lõikes 8 osutatud lubade andmise praktika kooskõlla teiste tollide praktikaga, et tagada kogu liidus ühtne tegutsemisviis.

10. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja suhtes kohaldatakse tollikontrolli puhul rohkem hõlbustusmeetmeid kui teiste ettevõtjate suhtes. Tollivaldkonna riskijuhtimise eesmärgil võetakse usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatust arvesse soodsa asjaoluna.

11. Osana artiklis 227 sätestatud kriisiohjeprotokollidest ja -menetlustest töötab ELi Tolliamet välja talitluspidevuse mehhanismi, et reageerida kaubavoogude häiretele, mis on tingitud julgeolekualaste valmisoleku tasemete tõstmisest, piiride sulgemisest, loodusõnnetustest, ohtlikest hädaolukordadest või muudest suurematest intsidentidest. Talitluspidevuse mehhanism võimaldab tollil usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate ettevõtjatega seotud esmatähtsa kauba saadetisi võimalikult palju hõlbustada ja kiirendada.

12. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse:

a) normid, mis käsitlevad muude pädevate asutustega usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse määramise üle konsulteerimist, millele on osutatud käesoleva artikli lõikes 2, sealhulgas vastamise tähtajad;

b) üksikasjalikud reeglid käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud kriteeriumide kohaldamise kohta;

c) käesoleva artikli lõikes 4 osutatud jälgimistegevuse liigid;

d) käesoleva artikli lõikes 5 osutatud tollidega konsulteerimise normid;

e) käesoleva artikli lõikes 5 osutatud usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse ümberhindamise normid.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 32

Volitatud ettevõtjate ning usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate ettevõtjate staatuse kohandamine

1. Kui toll hindab, kas ettevõtjad vastavad volitatud ettevõtja ning usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse andmise kriteeriumidele, võtab ta arvesse ettevõtjate, eelkõige mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate eriomadusi.

2. Komisjon võtab vastu suunised, et aidata mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtjatel kasutada volitatud ettevõtja ning usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatust.

5. PEATÜKK

Tolliesindamine

Artikkel 33

Tolliesindajad

1. Iga isik võib määrata tolliesindaja.

Kõnealune esindamine võib olla kas otsene, mille puhul tolliesindaja tegutseb teise isiku nimel ja eest, või kaudne, mille puhul tolliesindaja tegutseb enda nimel, kuid teise isiku eest.

2. Kaudne tolliesindaja, kes tegutseb enda nimel, kuid sellise importija või eksportija eest, kelle asukoht on liidu tolliterritooriumil, on solidaarselt vastutav kõnealuse importijaga artikli 27 lõike 2 kohaldamisel või kõnealuse eksportijaga artikli 28 lõike 1 kohaldamisel.

3. Kaudset tolliesindajat, kes tegutseb enda nimel, kuid sellise importija või eksportija eest, kelle asukoht ei ole liidu tolliterritooriumil, käsitatakse artikli 27 lõike 2 kohaldamisel importijana või artikli 28 lõike 1 kohaldamisel eksportijana.

4. Tolliesindaja asukoht peab olema liidu tolliterritooriumil.

Kui välja arvata tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhud, ei nõuta selle nõude täitmist, kui tolliesindaja tegutseb selliste isikute eest, kellelt ei nõuta asukohta liidu tolliterritooriumil.

5. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatusega tolliesindajat tunnustatakse usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtjana üksnes siis, kui ta tegutseb kaudse esindajana.

Kui usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatusega tolliesindaja tegutseb otsese esindajana, siis

a) tunnustatakse teda usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtjana juhul, kui isikule, kelle nimel ja eest kõnealune esindaja tegutseb, on selline staatus antud;

b) tehakse talle volitatud ettevõtja staatusega seotud soodustusi, kui isikule, kelle nimel ja kelle eest kõnealune esindaja tegutseb, ei ole antud usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatust.

6. Volitatud ettevõtja staatusega tolliesindajat tunnustatakse volitatud ettevõtjana, kui ta tegutseb otsese või kaudse esindajana.

7. Ainult tolliesindajal, kellel on tollilihtsustusi kasutava volitatud ettevõtja staatus, või tolliesindajal, kellel on usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatus, on õigus teha üht või mõlemat järgmist toimingut:

a) osutada selliseid teenuseid muus liikmesriigis kui see, kus on tema asukoht;

b) suunata kaugmüügi teel müüdud kaup vabasse ringlusse lubamise protseduurile.

8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks erijuhud, mille korral käesoleva artikli lõike 4 teises lõigus osutatud vabastust ei kohaldata.

Artikkel 34

Esindajate volitused

1. Tolliga suheldes peab tolliesindaja teatama, et ta tegutseb esindatava isiku eest, ja täpsustama, kas esindamine on otsene või kaudne.

Isik, kes ei teata, et ta tegutseb tolliesindajana, või kes teatab, et ta tegutseb tolliesindajana, ilma et ta oleks volitatud seda tegema, loetakse tegutsevaks enda nimel ja enda eest.

2. Toll võib nõuda isikult, kes teatab, et ta tegutseb tolliesindajana, tõendite esitamist esindatavalt isikult saadud volituse olemasolu kohta.

3. Toll ei nõua, et korrapäraselt toiminguid tegev ja tolliformaalsusi täitev tolliesindajana tegutsev isik esitaks iga kord tõendeid oma volituste olemasolu kohta. Kõnealune isik peab aga olema alati võimeline esitama selliseid tõendeid, kui toll seda nõuab.

III JAOTIS

ELi TOLLIANDMEKESKUS

1. PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 35

ELi tolliandmekeskuse loomine

Käesoleva määrusega luuakse ELi tolliandmekeskus.

Artikkel 36

ELi tolliandmekeskuse eesmärgid

ELi tolliandmekeskus pakub turvalist ja küberohtudele vastupidavat tsentraliseeritud IT-platvormi, mis on tollidega peetava ja nende vahel toimuva andmevahetuse keskne punkt.

Artikkel 37

Digitaalne suveräänsus

1. ELi tolliandmekeskus kavandatakse avalikes huvides sellisel viisil, mis tagab seal kättesaadavate andmete kaitse loata juurdepääsu ning muude nende terviklust ja turvalisust ähvardavate ohtude eest.

ELi tolliandmekeskuse taristut, mis ei ole telekommunikatsiooni ülekandetaristu, kontrollib ja haldab üksnes komisjon või ELi Tolliamet ning see peab asuma liidu territooriumil.

2. ELi tolliandmekeskuse arendamise, majutamise, käitamise ja hooldamisega ning kõnealuses keskuses toimuva asjaomase andmetöötlusega seotud ülesannete täitmisel peavad tarnijad ja muud teenuseosutajad ning nende alltöövõtjad olema usaldusväärsed, turvalised ja vabad kolmandate riikide valitsuste mõjust ning nende suhtes ei tohi otseselt ega kaudselt kohaldada kolmanda riigi õigust, sealhulgas täidesaatvaid korraldusi, millega võidakse nõuda ELi tolliandmekeskuse andmete avalikustamist selle riigi ametiasutustele. Nad peavad ka tagama ELi tolliandmekeskuse usaldusväärsuse, turvalisuse ja sõltumatuse.

Nende tarnijate ja muude teenuseosutajate ning nende alltöövõtjate seadusjärgne asukoht peab olema liidus ja neid ei tohi otseselt ega kaudselt kontrollida ükski Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/452 ([36]) artikli 2 punktis 7 määratletud kolmanda riigi ettevõtja.

Ülitähtsate teenuste, sealhulgas andmetega seotud tegevuse puhul võib hankija nõuda tarnijalt, muult teenuseosutajalt või alltöövõtjalt julgeolekukontrolli läbimist.

3. ELi tolliandmekeskuse hankija võib igal ajal nõuda pakkujatelt, tarnijatelt ja muudelt teenuseosutajatelt ning nende alltöövõtjatelt, et nad esitaksid tõendeid meetmete kohta, mida nad rakendavad, et hoida ära ELi tolliandmekeskuse andmete loata avalikustamine, sealhulgas esitaksid dokumente, mis tõendavad, et nad täidavad lõikes 2 sätestatud kohustusi seoses sõltumatuse ja andmete mitteavalikustamisega, ning tõendeid selle kohta, et nad on usaldusväärsed, turvalised ja vabad kolmandate riikide valitsuste mõjust.

4. Tagatakse kõigi IT-komponentide, riist- ja tarkvara tarneahela turvalisus võimalikult suures ulatuses. ELi tolliandmekeskuse hankija võib nõuda, et tarnijad ja muud teenuseosutajad ning nende alltöövõtjad esitaksid selle kohta tõendid.

5. Kui ELi tolliandmekeskuse hankijal on alust arvata, et pakkujate, tarnijate ja muude teenuseosutajate või nende alltöövõtjate poolt lõigetest 2, 3 ja 4 tulenevate kohustuste täitmiseks võetud meetmed ei ole piisavad või et nende käesoleva artikli alusel esitatud tõendid ei ole täielikult usaldusväärsed, võib ta võtta asjaomase lepingu või hankemenetluse alusel kõik meetmed, mida ta peab olukorra parandamiseks vajalikuks, sealhulgas kõnealuse lepingu osaline või täielik peatamine või lõpetamine või kõnealusest hankemenetlusest kõrvalejätmine. See ei piira õigust kasutada muid täiendavaid õiguskaitsevahendeid, mis on ette nähtud

a) ELi tolliandmekeskuse hankija poolt asjaomases lepingus või

b) liidu või liikmesriigi õiguses.

([36]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta määrus (EL) 2019/452, millega luuakse liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik (ELT L 79 I, 21.3.2019, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj).

6. ELi tolliandmekeskuses töödeldavaid andmeid ei edastata ega tehta kättesaadavaks kolmandale riigile, rahvusvahelisele organisatsioonile ega füüsilistele või juriidilistele isikutele, kelle asukoht on väljaspool liidu territooriumi, välja arvatud juhul, kui see on ette nähtud III või XIII jaotisega või liidu jaoks siduva rahvusvahelise lepinguga.

7. ELi tolliandmekeskus kavandatakse nii, et vältida võimalikult suures ulatuses kommertskasutusele eelnevaid, kommertskasutusega seotud, tehnilisi, lepingulisi ja korralduslikke takistusi, mis pärsivad, takistavad või tõkestavad hankijat andmeid, rakendusi või digivara edastamast või portimast teisele teenuseosutajale või kasutamast neid koostalitlusvõimelises keskkonnas.

2. PEATÜKK

ELi tolliandmekeskuse tehnilised aspektid, funktsioonid, omadused ja rakendamine

Artikkel 38

ELi tolliandmekeskuse funktsioonid ja omadused

1. ELi tolliandmekeskus on elektrooniliste teenuste, rakenduste, andmete ja taristu kogum andmete, sealhulgas isikuandmete töötlemiseks ja säilitamiseks artiklis 41 sätestatud eesmärkidel.

2. ELi tolliandmekeskus luuakse viisil, mis võimaldab järgida määruste (EL) 2016/679 ja (EL) 2018/1725, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/2841 ([37]) ning direktiivi (EL) 2016/680 isikuandmete töötlemise sätteid.

3. ELi tolliandmekeskusel on järgmised funktsioonid:

a) tollialaste õigusaktide elektroonilise rakendamise võimaldamine ning muude tolli kohaldatavate õigusaktide rakendamisele kaasaaitamine, eelkõige seoses järgmisega: tolliformaalsused, tollikontroll, tollivõla ja liidu käitlustasu ning käibemaksu ja importimisel aktsiisimaksu arvutamine ja sellest teatamine, tagatiste haldamine;

b) ELi tolliandmekeskuses töödeldavate andmete kvaliteedi, tervikluse, turvalisuse, säilitamise, jälgitavuse, konfidentsiaalsuse ja ümberlükkamatuse tagamine, sealhulgas selliste andmete muutmist, kehtetuks tunnistamist ja kustutamist käsitlevate normide kohaldamine;

c) riskianalüüsi, majandusanalüüsi ja andmeanalüüsi, tollilihtsustuse ja kaubanduse lihtsustamise võimaldamine ja tagamine muu hulgas tehisintellektisüsteemide kasutamise kaudu kooskõlas määrusega (EL) 2024/1689;

d) koostalitluse võimaldamine muude elektrooniliste süsteemide, platvormide või keskkondadega koostöö eesmärgil kooskõlas käesoleva määruse XIII jaotisega;

([37]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2023. aasta määrus (EL, Euratom) 2023/2841, millega nähakse ette meetmed küberturvalisuse ühtlaselt kõrge taseme tagamiseks liidu institutsioonides, organites ja asutustes (ELT L, 2023/2841, 18.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2841/oj).

e) koostalitluse võimaldamine Euroopa merenduse ühtsete kontaktpunktide keskkonnaga Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1239 ([38]) lisas osutatud tolliformaalsuste pakkumiseks ja täitmiseks;

f) määruse (EL) 2022/2399 artikliga 4 loodud ELi tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna sertifikaate käsitleva teabe vahetamise süsteemi (EU CSW-CERTEX) integreerimine, et tagada koostalitlusvõime kõnealuses määruses osutatud liidu tolliväliste süsteemide ja formaalsustega;

g) kolmandate riikide ning muude asutuste ja organitega teabevahetuse võimaldamine vastavalt käesoleva määruse XIII jaotisele;

h) kauba tolliseire võimaldamine;

i) aruandlussuutlikkuse võimaldamine, sealhulgas võimaluse pakkumine sellisest imporditavast või eksporditavast kaubast teatamiseks, mis ei ole kooskõlas tolli kohaldatavate asjakohaste liidu õigusaktidega;

j) infoturbe halduse suutlikkuse integreerimine, mis hõlmab juhtimispõhist raamistikku, mille eesmärk on hoida ära andmetega seotud rikkumisi, kaitstes andmeid kadumise, manipuleerimise või loata juurdepääsu eest, sealhulgas andmete vastavalt nende konfidentsiaalsuse tasemele märgistamise mehhanismi kaudu;

k) andmete ELi tolliandmekeskusest riiklikesse süsteemidesse porditavuse võimaldamine;

l) ühtse juurdepääsupunkti ja mitmekeelsete liideste pakkumine;

m) andmete taaskasutamise võimaldamine võimalikult suures ulatuses;

n) vajaliku koostalitluse hõlbustamine liikmesriikide identiteedihalduse ja ELi tolliandmekeskusele juurdepääsuõiguste haldamise süsteemidega.

4. Toimingud, mida teevad isikud, komisjon, tollid, ELi Tolliamet või muud asutused, kes kasutavad lõikes 3 loetletud funktsioone, jäävad nende isikute ja asutuste toiminguteks, isegi kui need on automatiseeritud.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 vastu delegeeritud õigusakte,

a) et muuta käesoleva artikli lõiget 3 selles osutatud funktsioonide osas, võtmaks arvesse käesoleva määruse artiklis 41 osutatud asutustele liidu õigusega pandud uusi ülesandeid või kohandamaks neid funktsioone kõnealuste asutuste muutuvate vajadustega, mis on seotud tollialaste õigusaktide või muude tolli kohaldatavate õigusaktide rakendamisega;

b) et täiendada käesolevat määrust, määrates kindlaks andmed, mida võib portida ELi tolliandmekeskusest riiklikesse süsteemidesse, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 3 punktis k.

([38]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1239, millega luuakse Euroopa merenduse ühtsete kontaktpunktide keskkond ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2010/65/EL (ELT L 198, 25.7.2019, lk 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1239/oj).

6. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse

a) liikmesriikide ja komisjoni poolt määruse (EL) nr 952/2013 artikli 16 lõike 1 kohaselt välja töötatud elektrooniliste süsteemide haldamise ja kasutamise tehniline kord, mille puhul võetakse arvesse määruses (EL) 2022/2399 seoses määrusega (EL) 2023/2841 ja direktiiviga (EL) 2022/2555 sätestatut, sealhulgas Euroopa Liidu Küberturvalisuse Ameti (ENISA) välja antud suunised;

b) tööprogramm käesoleva lõike punktis a osutatud süsteemide järkjärguliseks kasutuselt kõrvaldamiseks ja ELi tolliandmekeskuse järkjärguliseks kasutuselevõtuks, et tagada sujuv üleminek.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 39

ELi tolliandmekeskuse katseetapp

1. Enne 1. märtsi 2034 võib komisjon kehtestada katseetapi ELi tolliandmekeskuse funktsioonide testimiseks (edaspidi „katseetapp“). Katseetapis osalemine on vabatahtlik.

2. Komisjon teeb katseetapi kavandamise ja korraldamise ajal koostööd ELi Tolliameti, tollide ja muude asutuste ning asjaomaste sidusrühmadega.

3. Lõike 1 kohaldamiseks avaldab komisjon järgmise teabe:

a) katseetapi kavandamise ja korraldamise tehniline kord;

b) ELi tolliandmekeskuse funktsioonid, mida katseetapis rakendatakse ja testitakse;

c) katseetapi täpne kestus.

Artikkel 40

Riikide rakendused ELi tolliandmekeskuse täiendamiseks

1. Liikmesriigid võivad välja töötada

a) rakendused, mida on vaja ELi tolliandmekeskusega ühenduse loomiseks, et esitada ELi tolliandmekeskusele andmeid ja töödelda sealt saadud andmeid, kui selliseid rakendusi veel ei ole;

b) ELi tolliandmekeskuse lisarakendusi koostöös ELi Tolliameti või komisjoniga.

2. Liikmesriigid võivad taotleda ELi Tolliametilt lõikes 1 osutatud rakenduste väljatöötamist. Kui see on asjakohane, koordineerib ELi Tolliamet sellise väljatöötamise kaasrahastamist liikmesriikide vahel. Kui ELi Tolliameti eelarves on olemas asjakohased rahalised vahendid, võib sellist väljatöötamist osaliselt rahastada ELi Tolliamet.

3. Kui ELi Tolliamet töötab välja lõike 2 kohase rakenduse, siis

a) tehakse rakendus tasuta kättesaadavaks kõigile kaasrahastavatele liikmesriikidele ja kui kõik need kaasrahastavad liikmesriigid sellega nõustuvad, tehakse rakendus tasuta kättesaadavaks ka teistele liikmesriikidele;

b) hallatakse rakenduse edasist arendamist ja hooldamist uue kaasrahastamislepingu alusel.

3. PEATÜKK

Andmed

Artikkel 41

Isikuandmete ja muude andmete ELi tolliandmekeskuses töötlemise eesmärgid

1. Isikud võivad töödelda ELi tolliandmekeskusest kättesaadavaid andmeid, sealhulgas isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, mille nad on edastanud või mis on edastatud nende eest või mis on neile adresseeritud või mõeldud. Selline töötlemine toimub üksnes järgmistel eesmärkidel:

a) kõnealuse isiku tollialastest õigusaktidest või muudest tolli kohaldatavatest õigusaktidest tulenevate õiguste kasutamine või kohustuste täitmine, sealhulgas iga isiku vastutuse kindlaksmääramine seoses liidus tasumisele kuuluvate tollimaksude, lõivude ja muude maksudega, ning

b) selle tõendamine, et kõnealune isik järgib tollialaseid õigusakte ja muid tolli kohaldatavaid õigusakte.

2. Toll võib töödelda ELi tolliandmekeskusest kättesaadavaid andmeid, sealhulgas isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, ainult niivõrd, kui on vaja järgmistel eesmärkidel ja kooskõlas käesoleva artikli lõike 12 kohaselt vastu võetud rakendusaktis sätestatud normidega:

a) tollialaste õigusaktide või muude tolli kohaldatavate õigusaktide rakendamisega seotud ülesannete täitmine, sealhulgas iga isiku vastutuse kindlaksmääramine seoses liidus tasumisele kuuluvate tollimaksude, lõivude ja muude maksudega ning kõnealustele õigusaktidele vastavuse kontrollimine;

b) IV jaotises sätestatud kontrolli ja riskijuhtimisega seotud ülesannete täitmine;

c) XIII jaotises sätestatud tingimustel koostööks vajalike ülesannete täitmine.

Tollikontrolli tulemuslikkuse tagamiseks võivad kõik tollid nõuetele mittevastava kauba avastamise korral saada ja töödelda tollikontrolli käigus saadud andmeid.

3. ELi Tolliamet võib töödelda ELi tolliandmekeskusest kättesaadavaid andmeid, sealhulgas isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, ainult niivõrd, kui on vaja järgmistel eesmärkidel:

a) artiklites 42 ja 43 sätestatud ülesannete täitmine;

b) IV jaotise 2. peatükis sätestatud tollivaldkonna riskijuhtimisega seotud ülesannete täitmine;

c) XII jaotise 2. peatükis ja XI jaotises sätestatud ülesannete täitmine;

d) XIII jaotises sätestatud tingimustel koostöö tegemise seisukohast asjakohaste ülesannete täitmine.

4. Komisjon võib töödelda ELi tolliandmekeskusest kättesaadavaid andmeid, sealhulgas isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, ainult niivõrd, kui on vaja järgmistel eesmärkidel:

a) IV jaotise 2. peatükis sätestatud riskijuhtimisega seotud ülesannete täitmine;

b) kauba tariifse klassifitseerimise, selle päritolu ja väärtuse ning selle tolliseirega seotud ülesannete täitmine vastavalt I ja IX jaotisele;

c) piiravate meetmete ja kriisiohjega seotud ülesannete täitmine vastavalt XI jaotisele;

d) ELi Tolliametiga seotud ülesannete täitmine vastavalt XII jaotisele;

e) XIII jaotises sätestatud tingimustel koostööks vajalike ülesannete täitmine;

f) tolliliidu tulemuslikkuse hindamine vastavalt XV jaotise 1. peatükile;

g) tollialaste õigusaktide või muude tolli kohaldatavate õigusaktide rakendamise jälgimine ja ühetaolise kohaldamise tagamine, sealhulgas iga isiku vastutuse kontrollimine seoses liidus tasumisele kuuluvate tollimaksude, lõivude ja muude maksudega;

h) liidu õigusaktidega ette nähtud Euroopa ametliku statistika ja muude analüüside, mille jaoks on vaja ELi tolliandmekeskuse andmeid, väljatöötamine, koostamine ja levitamine;

i) asjakohasel juhul muude tolli kohaldatavate õigusaktide rakendamisele kaasaaitamine kooskõlas nendes sätestatud kohaldamisala ja eesmärkidega.

5. Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) võib töödelda ELi tolliandmekeskusest kättesaadavaid andmeid, sealhulgas isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, ainult niivõrd, kui on vaja tollialaseks tegevuseks vastavalt määruse (EL, Euratom) nr 883/2013 artiklile 1 ja määrusele (EÜ) nr 515/97, ning kõnealustes määrustes sätestatud andmekaitsega seotud tingimustel.

6. Liikmesriikide maksuhaldurid võivad töödelda ELi tolliandmekeskusest kättesaadavaid andmeid, sealhulgas isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, ainult niivõrd, kui on vaja iga isiku vastutuse kindlaksmääramiseks seoses liidus tasumisele kuuluvate aktsiisimaksude, lõivude ja muude maksudega, ning kooskõlas lõike 12 kohaselt vastu võetud rakendusaktis sätestatud normidega.

7. Liikmesriikide statistikaasutused võivad töödelda ELi tolliandmekeskusest kättesaadavaid andmeid, sealhulgas isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, ainult niivõrd, kui on vaja Euroopa ja riigi ametliku statistika tegemiseks, koostamiseks ja levitamiseks, ning kooskõlas lõike 12 kohaselt vastu võetud rakendusaktis sätestatud normidega.

8. Määruse (EL) 2017/625 artikli 3 punktis 3 määratletud pädevad asutused võivad töödelda ELi tolliandmekeskusest kättesaadavaid andmeid, sealhulgas isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, ainult niivõrd, kui on vaja toidu, sööda ja taimede turule laskmist või ohutust reguleerivate liidu õigusaktide täitmise tagamiseks ning tolliga koostöö tegemiseks nõuetele mittevastavate toodete liitu toomise riski minimeerimisel, ning kooskõlas käesoleva artikli lõike 12 kohaselt vastu võetud rakendusaktis sätestatud normidega.

9. Määruse (EL) 2019/1020 artikli 10 kohaselt määratud turujärelevalveasutused võivad töödelda ELi tolliandmekeskusest kättesaadavaid andmeid, sealhulgas isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, ainult niivõrd, kui on vaja toodete turule laskmist või ohutust reguleerivate liidu õigusaktide täitmise tagamiseks ja tolliga koostöö tegemiseks nõuetele mittevastavate toodete liitu toomise riski minimeerimisel, ning kooskõlas käesoleva artikli lõike 12 kohaselt vastu võetud rakendusaktis sätestatud normidega.

10. Kuni 28. veebruarini 2034 võivad komisjon, OLAF ja ELi Tolliamet, kui see on loodud, töödelda andmeid, sealhulgas isikuandmeid, mis on pärit olemasolevatest teabe vahetamiseks kasutatavatest elektroonilistest süsteemidest, mille komisjon ja liikmesriigid on määruse (EL) nr 952/2013 kohaselt välja töötanud, tingimusel et nad teevad seda üksnes käesoleva artikli lõigetes 3, 4 ja 5 sätestatud eesmärkidel.

11. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva artikli lõigete 2, 3 ja 4 muutmiseks, selgitades ja täiendades nendes lõigetes sätestatud eesmärke, pidades silmas tolli, ELi Tolliameti ja komisjoni muutuvaid vajadusi seoses tollialaste õigusaktide või muude tolli kohaldatavate õigusaktide rakendamisega.

12. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse ELi tolliandmekeskuses andmete töötlemise reeglid ja kord lõigetes 2 ja 6–9 osutatud asutuste jaoks. Nende reeglite ja korra kehtestamisel teeb komisjon iga asutuse või asutuse kategooria puhul järgmist:

a) hindab olemasolevaid kaitsemeetmeid, mida asjaomane asutus või asutuse kategooria kohaldab tagamaks, et andmeid töödeldakse üksnes asjakohasel eesmärgil;

b) tagab, et töötlemine on asjakohase eesmärgiga proportsionaalne ja selleks vajalik;

c) määrab kindlaks konkreetsed andmekategooriad, mida asutus saab töödelda;

d) nõuab lõigetes 6–9 osutatud asutustelt vajaduse korral konkreetse kontaktpunkti loomist või täiendavate kaitsemeetmete võtmist;

e) hindab, kas on vaja piirata asjakohaste andmete hilisemat jagamist.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 42

Euroopa Prokuratuuri õigus saada ELi tolliandmekeskusest kättesaadavaid andmeid

1. Euroopa Prokuratuur saab taotluse alusel ELi tolliandmekeskusest kättesaadavaid andmeid niivõrd, kui on vaja tema ülesannete täitmiseks vastavalt määruse (EL) 2017/1939 artiklile 4, kooskõlas üksikasjalike reeglitega, mis on kehtestatud käesoleva artikli lõike 4 kohaselt vastu võetud rakendusaktis.

2. Euroopa Prokuratuur saadab lõikes 1 osutatud taotlused ELi Tolliametile. Tolli teavitatakse sellistest taotlustest automaatselt nende esitamisel.

ELi Tolliamet saadab vajalikud andmed Euroopa Prokuratuurile viivitamata. ELi Tolliamet teavitab asjaomast tolli sellest, kas ta on taotluse rahuldanud.

3. ELi tolliandmekeskus pakub digiliidest, mille kaudu Euroopa Prokuratuur saab hõlpsasti ja viivituseta andmeid taotleda ja saada.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse üksikasjalikud reeglid selle kohta, kuidas Euroopa Prokuratuur taotleb ja saab ELi tolliandmekeskusest kättesaadavaid andmeid, sealhulgas isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, eelkõige järgmist:

a) määrab kindlaks üksikasjalikud reeglid, mis käsitlevad Euroopa Prokuratuuri taotlusi ELi tolliandmekeskusest kättesaadavate andmete, sealhulgas isikuandmete või tundlike äriandmete saamiseks;

b) kehtestab korra, et kontrollida selliste taotluste vastavust käesoleva artikli lõikele 1, ilma et see piiraks Euroopa Prokuratuuri uurimiste konfidentsiaalsust;

c) käsitleb asjakohasel juhul seda, kas ELi Tolliametil on vaja määrata konkreetne kontaktpunkt, -isik või -isikud;

d) käsitleb asjakohasel juhul seda, kas on vaja näha ette täiendavad kaitsemeetmed.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 43

Europoli ja Frontexi õigus saada ELi tolliandmekeskusest kättesaadavaid andmeid

1. Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet (Europol) võib taotluse alusel saada ELi tolliandmekeskusest kättesaadavaid andmeid, sealhulgas isikuandmeid ja tundlikke äriandmeid, niivõrd, kui on vaja Europoli ülesannete täitmiseks vastavalt määruse (EL) 2016/794 artiklile 4, kui need ülesanded käsitlevad tolliga seotud küsimusi, ning kooskõlas käesoleva artikli lõike 8 kohaselt vastu võetud rakendusaktis sätestatud normidega.

2. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet (Frontex) võib taotluse alusel saada ELi tolliandmekeskusest kättesaadavaid isikustamata andmeid või koondandmeid niivõrd, kui on vaja riskianalüüsiks ja operatiivkoostööks seoses piirihaldustegevusega, mis kuulub Frontexi volituste raamesse, nagu on sätestatud määruses (EL) 2019/1896.

3. Kõik lõikes 1 või 2 osutatud taotlused esitatakse ELi Tolliametile. Andmete taotleja esitab taotluse põhjused ja tagab, et taotlus kuulub selle õigusraamistiku kohaldamisalasse, mille alusel taotleja tegutseb.

4. ELi Tolliamet menetleb lõikes 1 või 2 osutatud andmetaotlust ja kontrollib, kas see on esitatud kooskõlas käesoleva artikliga. Samuti kontrollib ELi Tolliamet koostöös asjaomase riikliku keskküksusega, või kui asjaomane liikmesriik on selle määranud, kontaktametnikuga seda, kas asjaomane toll on esitanud vastuväiteid kõnealuste andmete edastamise kohta nende taotlejale lõikes 8 osutatud rakendusaktis täpsustatud alustel ja selles kehtestatud korras.

5. Käesoleva artikli alusel vahetatakse ainult andmeid, mida on vaja taotluses nimetatud eesmärkidel. ELi Tolliamet teeb need andmed ELi tolliandmekeskuse kaudu viivitamata kättesaadavaks.

6. Iga käesoleva artikliga hõlmatud liidu organ või asutus tagab, et taotletud andmed on vajalikud, asjakohased ja proportsionaalsed. Asjaomane liidu organ või asutus tagab samuti, et andmeid kasutatakse kooskõlas kohaldatavates liidu õigusaktides sätestatud kaitsemeetmetega.

7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva artikli muutmiseks, et võimaldada muudel kui käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud liidu organitel ja asutustel taotleda ja saada ELi tolliandmekeskusest kättesaadavaid andmeid kooskõlas käesoleva artikli lõigetes 3–6 sätestatud normidega niivõrd, kui on vaja nende liidu õigusest tulenevate ülesannete täitmiseks, ning tingimusel, et need ülesanded on seotud muude tolli kohaldatavate õigusaktidega.

8. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles

a) sätestatakse üksikasjalikud reeglid selle kohta, kuidas käesoleva artikliga hõlmatud liidu organid ja asutused andmeid taotlevad ja saavad;

b) kehtestatakse käesoleva artikli lõikes 4 osutatud kontrolli kord, täpsustades eelkõige järgmist:

i) andmetega seotud tolli kindlakstegemise viis;

ii) selliste olukordadega toimetulek, kus andmetega on seotud mitu tolli;

iii) põhjused, mille alusel andmetega seotud toll saab andmete edastamise vaidlustada, sealhulgas võttes arvesse taotletud andmete tundlikkust;

c) sätestatakse piirangud seoses andmete edasisaatmisega taotleja poolt ning vastutus selle eest;

d) käsitletakse asjakohasel juhul seda, kas taotlejal on vaja määrata konkreetne kontaktpunkt, -isik või -isikud või näha ette täiendavad kaitsemeetmed.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 44

ELi tolliandmekeskuses olevad isikuandmed

1. ELi tolliandmekeskuses võib töödelda järgmistesse kategooriatesse kuuluvate andmesubjektide isikuandmeid ainult niivõrd, kui on vaja artiklis 41 sätestatud eesmärkidel:

a) andmesubjektid, kes on registreeritud või taotlevad registreerimist kooskõlas artikli 26 lõikega 1, 3 või 4;

b) muud kui käesoleva lõike punktis a osutatud andmesubjektid, kes osalevad aeg-ajalt tollialaste õigusaktide või muude tolli kohaldatavate õigusaktidega hõlmatud tegevuses või kelle isikuandmed sisalduvad artikli 55 lõike 3 punkti a kohaselt riskijuhtimise eesmärgil kogutud andmetes;

c) andmesubjektid, kelle isikuandmed sisalduvad artiklis 76 osutatud lisadokumentides või täiendavates tõendites, mida on vaja tollialastest õigusaktidest või muudest tolli kohaldatavatest õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmiseks;

d) tollide või muude pädevate asutuste või muu asjaomase asutuse või volitatud asutuse volitatud töötajad, kelle isikuandmed on vajalikud nõuetekohase kontrolli ja järelevalve tegemiseks ELi tolliandmekeskuse teabele juurdepääsu üle;

e) komisjoni, ELi Tolliameti või muude liidu organite või asutuste nimel tegutsevad töötajad või volitatud kolmandad isikud, kellel on ELi tolliandmekeskusele juurdepääsu luba.

2. ELi tolliandmekeskuses võib kooskõlas artikliga 41 töödelda järgmistesse kategooriatesse kuuluvaid isikuandmeid:

a) artiklis 49 osutatud ELi tolliandmete mudelis sisalduvad isikuandmed ja artikli 55 lõike 3 punkti a kohaselt riskijuhtimise eesmärgil kogutud isikuandmed, nimelt:

i) isikutuvastusandmed;

ii) kontaktandmed, nimelt aadress ja elektroonilised kontaktandmed;

iii) isikut tõendava dokumendi andmed;

iv) finants- ja makseandmed;

v) asukoha- ja transpordiandmed;

vi) töö või ametikoha andmed;

vii) volikirjades või nende lisadokumentides sisalduvad andmed;

viii) töötajate andmed;

ix) elektroonilise identimise andmed;

x) tolliesindamist käsitlevad andmed;

xi) tolliesindaja isikutuvastusandmed;

xii) tollitehingute andmed;

xiii) kasutaja tehnilised andmed;

xiv) rikkumisi ja kuritegusid käsitlevad andmed;

xv) kontrollitulemusi ja leevendusmeetmete tulemusi käsitlevad andmed;

b) isikuandmed, mida on vaja, et tuvastada nõuetekohaselt käesoleva artikli lõike 1 punktides d ja e osutatud töötajad, kellel on lubatud töödelda ELi tolliandmekeskuse andmeid, nimelt:

i) isikutuvastusandmed;

ii) kontaktandmed, nimelt aadress ja elektroonilised kontaktandmed;

iii) isikut tõendava dokumendi andmed;

iv) töö või ametikoha andmed;

v) volikirjades või nende lisadokumentides sisalduvad andmed;

vi) töötajate andmed;

vii) elektroonilise identimise andmed;

viii) kasutaja tehnilised andmed.

Artikkel 45

ELi tolliandmekeskuses olevate isikuandmete säilitamise tähtaeg

1. Isikuandmeid ei tohi ELi tolliandmekeskuses hoida kauem, kui on vaja nende töötlemiseks, ja mingil juhul ei või neid hoida kauem kui kümme aastat alates kuupäevast, kui need ELi tolliandmekeskuses registreeritakse. Artiklis 68 sätestatud juhtudel ning seoses OLAFi, Euroopa Prokuratuuri või liikmesriikide pädevate asutuste algatatud juurdluste ja uurimiste, komisjoni algatatud rikkumismenetluste ning artikli 44 lõike 2 punktides a ja b osutatud kategooriatesse kuuluvaid isikuandmeid hõlmavate haldus- ja kohtumenetlustega võib neid andmeid säilitada kauem kui kümme aastat, kui see on kõnealuste uurimiste või menetluste jaoks vajalik.

2. Pärast lõikes 1 ette nähtud tähtaja lõppu isikuandmed kustutatakse või anonüümitakse, nagu on asjaolusid arvesse võttes asjakohane.

3. Asjaomase andmetöötlustoimingu vastutav töötleja või kaasvastutav töötleja vaatab korrapäraselt läbi ELi tolliandmekeskuses hoitavad andmed tagamaks, et isikuandmeid ei säilitata kauem kui vajalik.

Artikkel 46

Ülesanded ja vastutus isikuandmete töötlemisel ELi tolliandmekeskuses

1. Liikmesriikide tolle, komisjoni ja ELi Tolliametit käsitatakse kaasvastutavate töötlejatena seoses ELi tolliandmekeskuses isikuandmete töötlemisega riskijuhtimise ja koostöö eesmärgil, nagu on osutatud artikli 41 lõike 2 punktides b ja c, artikli 41 lõike 3 punktides b ja d ning artikli 41 lõike 4 punktides a ja e.

2. Iga tolli eraldi käsitatakse vastutava töötlejana seoses isikuandmetega, mida ta töötleb artikli 41 lõike 2 punktides a ja d osutatud eesmärkidel. Kui kaks või enam tolli on kaasatud artikli 41 lõike 2 punktis a osutatud ülesannete täitmisse ühistel eesmärkidel ja ühiste vahendite abil, käsitatakse neid kaasvastutavate töötlejatena.

3. Komisjoni käsitatakse ainsa vastutava töötlejana seoses isikuandmetega, mida ta töötleb artikli 41 lõike 4 punktides c, d, f ja g osutatud eesmärkidel.

4. Kuni 28. veebruarini 2034 käsitatakse komisjoni, OLAFit ja ELi Tolliametit eraldi ainsa vastutava töötlejana seoses andmetega, mida nad töötlevad vastavalt artikli 41 lõikele 10.

5. Lõikes 1 osutatud kaasvastutavad töötlejad teevad järgmist:

a) teevad koostööd, et menetleda andmesubjektide esitatud taotlusi õigel ajal ja hõlbustada andmesubjektide õiguste kasutamist;

b) abistavad üksteist küsimustes, mis hõlmavad ühise töötlemisega seotud andmealaste rikkumiste tuvastamist ja käsitlemist;

c) vahetavad asjakohast teavet, mida on vaja andmesubjektide teavitamiseks vastavalt määruse (EL) 2016/679 III peatüki 2. jaole, määruse (EL) 2018/1725 III peatüki 2. jaole ja kohaldataval juhul direktiivi (EL) 2016/680 III peatükile;

d) tagavad kohaldataval juhul vastavalt määruse (EL) 2016/679 artiklile 32, määruse (EL) 2018/1725 artiklile 33 ja direktiivi (EL) 2016/680 artiklile 25 ühiselt töödeldavate isikuandmete turvalisuse, tervikluse, kättesaadavuse ja konfidentsiaalsuse ning kaitsevad seda.

6. Komisjon võtab kooskõlas määruse (EL) 2016/679 artikliga 26 ja määruse (EL) 2018/1725 artikliga 28 vastu rakendusaktid, millega määratakse kindlaks iga lõikes 1 osutatud kaasvastutava töötleja ülesanded ja suhted seoses andmesubjektidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas käesoleva määruse artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 47

Andmesubjektide õiguste piiramine

1. Kui see, et andmesubjekt kasutab määruse (EL) 2016/679 artiklites 15 ja 18 ning määruse (EL) 2018/1725 artiklites 17 ja 20 osutatud juurdepääsuõigust ja isikuandmete töötlemise piiramise õigust või teatatakse määruse (EL) 2016/679 artikli 34 lõikes 1 ja määruse (EL) 2018/1725 artikli 35 lõikes 1 osutatud andmetega seotud rikkumisest, ohustaks füüsilise isiku suhtes käimasolevat uurimist tollivaldkonnas, tollikontrolli tegemist või füüsilise isikuga seoses kindlaks tehtud konkreetse riski juhtimist tollivaldkonnas, võib neid õigusi piirata täielikult või osaliselt tingimusel, et piirang on vajalik ja proportsionaalne. Sellise piirangu kehtestab

a) toll kooskõlas määruse (EL) 2016/679 artikli 23 lõike 1 punktiga c, e, f ja h või

b) komisjon või ELi Tolliamet kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikli 25 lõike 1 punktidega a, c, e ja g.

2. Toll, komisjon ja ELi Tolliamet hindavad lõikes 1 osutatud piirangute vajalikkust ja proportsionaalsust enne nende kohaldamist igal üksikjuhul eraldi, võttes arvesse võimalikke riske andmesubjekti õigustele ja vabadustele.

3. Oma ülesannetega seoses teistelt organisatsioonidelt saadud isikuandmete töötlemisel konsulteerivad toll, ELi Tolliamet või komisjon vastutava töötleja või kaasvastutava töötlejana tegutsedes enne lõikes 1 osutatud õiguste piirangu kehtestamist kõnealuste organisatsioonidega kõnealuse piirangu võimalike põhjuste ning nende vajalikkuse ja proportsionaalsuse üle.

4. Kui toll, komisjon või ELi Tolliamet piiravad täielikult või osaliselt lõikes 1 osutatud õigusi, teevad nad järgmist:

a) teavitavad oma vastuses taotlusele asjaomast andmesubjekti kohaldatud piirangust ja kõnealuse piirangu põhjustest ning võimalusest esitada kaebus riiklikele andmekaitseasutustele või Euroopa Andmekaitseinspektorile või pöörduda liikmesriigi kohtusse või Euroopa Liidu Kohtusse ning

b) dokumenteerivad piirangu põhjused, sealhulgas kõnealuse piirangu vajalikkuse ja proportsionaalsuse hinnangu, ning põhjused, miks juurdepääsu võimaldamine ohustaks riskijuhtimist ja tollikontrolli.

Käesoleva lõike esimese lõigu punktis a osutatud teabe esitamise võib määruse (EL) 2018/1725 artikli 25 lõike 8 kohaselt edasi lükata, selle teabe võib esitamata jätta või selle esitamisest võib keelduda, kui selle teabe esitamine kahjustaks piirangu eesmärki.

5. Toll, komisjon või ELi Tolliamet lisavad oma veebisaidil või sisevõrgus avaldatavatesse isikuandmete kaitse teadetesse osa, kus antakse andmesubjektidele üldist teavet andmesubjektide õiguste piiramise võimaluse kohta.

6. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse kaitsemeetmed, et hoida ära selliste isikuandmete kuritarvitamist ja neile ebaseaduslikku juurdepääsu või nende ebaseaduslikku edastamist, mille suhtes piiranguid kohaldatakse või võidakse kohaldada. Selliste kaitsemeetmetega määratakse muu hulgas kindlaks eri osalejate ülesanded ja kohustused, määratakse kindlaks selliste piirangute puhul järgitavad menetlusetapid, täpsustatakse, mida kujutab endast piirangute nõuetekohane järelevalve, ning nähakse ette nende kohaldamise korrapärane läbivaatamine, mis peab toimuma vähemalt iga kuue kuu järel. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 48

Euroopa Andmekaitseinspektori ja riiklike järelevalveasutuste koordineeritud järelevalve

Euroopa Andmekaitseinspektor ja riiklikud järelevalveasutused – tegutsedes igaüks oma pädevuse piires – teevad oma ülesannete raames aktiivset koostööd, et tagada koordineeritud järelevalve ELi tolliandmekeskuse toimimise üle kooskõlas määruse (EL) 2018/1725 artikliga 62.

Artikkel 49

ELi tolliandmete mudel

Komisjon võtab kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusaktid, milles täpsustatakse artikli 41 lõigetes 1–4 osutatud eesmärkide saavutamiseks nõutavad andmed. Need andmenõuded moodustavad ELi tolliandmete mudeli.

Artikkel 50

Tehnilised koostöövahendid

1. Komisjon, ELi Tolliamet ja toll kasutavad ELi tolliandmekeskust andmete vahetamiseks artikli 41 lõigetes 6–9 ning artiklites 42 ja 43 osutatud liidu organite ja asutustega käesoleva määruse kohase koostöö eesmärgil.

2. Kui ettevõtjad kasutavad ELi tolliandmekeskust käesoleva määruse kohaste tolliformaalsuste täitmiseks, pakub ELi tolliandmekeskus selleks määruse (EL) 2022/2399 artikli 8 lõigetes 2, 3 ja 4 osutatud funktsioone.

3. Kui muud asutused kui toll või liidu organid ja asutused kasutavad elektroonilisi vahendeid, mis on loodud liidu õigusaktidega, mida kasutatakse liidu õigusaktide eesmärkide saavutamiseks või millele on liidu õigusaktides osutatud, võib käesoleva määruse kohane koostöö toimuda nende elektrooniliste vahendite ja ELi tolliandmekeskuse koostalitluse põhimõttel.

4. Kui muud asutused kui toll ei kasuta elektroonilisi vahendeid, mis on loodud liidu õigusaktidega, mida kasutatakse liidu õigusaktide eesmärkide saavutamiseks või millele on liidu õigusaktides osutatud, võivad nad kasutada ELi tolliandmekeskuse spetsiaalseid teenuseid ja süsteeme kooskõlas artikliga 41.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesoleva artikli lõigete 3 ja 4 kohase koostalitluse ja ühenduse tehniline kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

4. PEATÜKK

Muud sätted

Artikkel 51

ELi tolliandmekeskuse arendamine, käitamine ja hooldamine

1. Komisjon arendab, käitab ja hooldab ELi tolliandmekeskust.

2. Pärast liikmesriikidega konsulteerimist võib komisjon usaldada ELi tolliandmekeskuse arendamise, käitamise ja hooldamise ELi Tolliametile, võttes arvesse seda, kas ELi Tolliamet suudab neid ülesandeid täita.

3. ELi tolliandmekeskuse arendamine, käitamine ja hooldamine hõlmab järgmist:

a) ELi tolliandmekeskuses andmete töötlemist käsitlevate tehniliste spetsifikatsioonide kehtestamine;

b) andmekvaliteedi raamistiku loomine;

c) artikli 38 lõikes 3 ette nähtud ELi tolliandmekeskuse funktsioonide rakendamine, välja arvatud hooldus ja ajakohastused kooskõlas kohaldatavate riiklike käibemaksu- ja aktsiisimaksu sätetega, mida peavad tegema liikmesriigid;

d) ELi tolliandmekeskuse kasutamist käsitlevate üldiste suuniste kättesaadavaks tegemine;

e) avaliku kontaktpunkti loomine ELi tolliandmekeskuse kasutajate abistamiseks, sealhulgas julgeolekuohtude korral;

f) meetmete vastuvõtmine ELi tolliandmekeskuse talitluspidevuse tagamiseks.

Artikkel 52

Talitluspidevus

1. Komisjon ja ELi Tolliamet tagavad, et ELi tolliandmekeskuses on kehtestatud talitluspidevuse meetmed, mis hõlmavad vajaduse korral liiasust, tõrkesiirdemehhanisme ja andmete taastamise protokolle, et tolliandmekeskus saaks toimida ka tõsise kriisi korral või et oleks kehtestatud piisavad asendustoimingud. ELi tolliandmekeskuse taristuobjektid peavad olema geograafiliselt hajutatud, et tagada ELi tolliandmekeskuse toimimine, kui ühes selle objektidest tekib rike.

2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega nähakse ette käesoleva artikli lõikes 1 osutatud asendustoimingud. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 53

Erandid

Erandlikel ja igakülgselt põhjendatud asjaoludel võib komisjon ühe või mitme liikmesriigi taotluse alusel võtta otsuse vormis vastu rakendusakti, millega lubatakse kõnealusel liikmesriigil või kõnealustel liikmesriikidel kasutada ELi tolliandmekeskuses rakendatavate funktsioonide jaoks funktsionaalselt samaväärseid elektroonilisi teenuseid või süsteeme, mis on muud kui need, mida rakendatakse ELi tolliandmekeskuses, või muid vahendeid kui elektroonilised andmetöötlusvahendid.

Esimeses lõigus osutatud rakendusakt vastab järgmistele tingimustele:

a) see ei mõjuta ELi tolliandmekeskuse toimimist ega hoitavate andmete täielikkust, välja arvatud juhul, kui kasutatakse muid kui elektroonilisi andmetöötlusvahendeid;

b) see on põhjendatud taotluse esitanud liikmesriigi või liikmesriikide konkreetse olukorraga;

c) see on ajaliselt piiratud ning vaadatakse korrapäraselt läbi ja tunnistatakse kehtetuks, kui see ei ole enam põhjendatud;

d) see võetakse vastu üksnes juhul, kui see ei mõjuta teabevahetust taotluse esitanud liikmesriigi või liikmesriikide ja muude liikmesriikide ning ELi Tolliameti vahel ega teabe vahetamist ja säilitamist muudes liikmesriikides tollialaste õigusaktide kohaldamise eesmärgil;

e) selle tulemusel ei jää taotluse esitanud liikmesriik või liikmesriigid alaliselt kõrvale ELi tolliandmekeskuse kasutamisest;

f) seda võib pikendada igakülgselt põhjendatud juhtudel asjaomase liikmesriigi või asjaomaste liikmesriikide taotluse alusel.

IV JAOTIS

TOLLIJÄRELEVALVE, RISKIJUHTIMINE JA TOLLIKONTROLL

1. PEATÜKK

Tollijärelevalve

Artikkel 54

Tollijärelevalve

1. Liidu tolliterritooriumile toodava kauba suhtes võib kohaldada riskimaandamismeetmeid, mis põhinevad eelkõige selle kauba kohta esitatud või kättesaadavaks tehtud andmetel.

2. Liidu tolliterritooriumile toodud kaup on tollijärelevalve all alates kauba sisenemisest kõnealusele territooriumile.

3. Liidu tolliterritooriumile toodud kaup jääb tollijärelevalve alla järgmiselt:

a) liiduvälise kauba puhul kuni kauba tollistaatuse muutumiseni või kauba liidu tolliterritooriumilt väljaviimiseni või hävitamiseni;

b) liidu kauba puhul kuni selle tollistaatuse kinnitamiseni, välja arvatud juhul, kui kaup suunatakse lõppkasutusprotseduurile.

4. Lõppkasutusprotseduurile suunatud liidu kaup jääb tollijärelevalve alla järgmiselt:

a) korduvaks kasutamiseks kõlbliku kauba puhul ajavahemikuks, mis ei ületa kaht aastat alates kuupäevast, mil seda kasutati esimest korda tollimaksuvabastuse või vähendatud tollimaksumäära kohaldamise tingimuseks olnud otstarbel;

b) kuni kaupa on kasutatud tollimaksuvabastuse või vähendatud tollimaksumäära kohaldamise tingimuseks olnud otstarbel;

c) kuni kaup viiakse liidu tolliterritooriumilt välja, hävitatakse või loovutatakse riigile;

d) kuni kaupa on kasutatud muul kui tollimaksuvabastuse või vähendatud tollimaksumäära kohaldamise tingimuseks olnud otstarbel ja selle suhtes kohaldatav imporditollimaks on tasutud.

5. Ekspordiprotseduurile või välistöötlemisprotseduurile suunatud liidu kaup jääb tollijärelevalve alla kuni kauba väljaviimiseni liidu tolliterritooriumilt, selle riigile loovutamiseni või hävitamiseni või kuni tollideklaratsiooni või ekspordiprotseduuri või välistöötlemisprotseduuri käsitlevate asjakohaste andmete kehtetuks tunnistamiseni.

6. Sisetransiidiprotseduurile suunatud liidu kaup jääb tollijärelevalve alla seni, kuni toll lõpetab protseduuri vastavalt artikli 129 lõikele 2.

7. Kaupa ei tohi tolli loata tollijärelevalve alt välja viia.

8. Tollijärelevalve all oleva kauba valdaja võib tolli loal igal ajal eelkõige kauba tariifse klassifikatsiooni, tolliväärtuse või tollistaatuse määramiseks selle läbi vaadata ja sellest proove võtta.

2. PEATÜKK

Tollivaldkonna riskijuhtimine

Artikkel 55

Üldpõhimõtted

1. ELi Tolliamet, komisjon ja tollid määravad riskijuhtimise ja eelkõige automatiseeritud riskianalüüsi põhjal ning kooskõlas oma käesolevas peatükis sätestatud ülesannetega kindlaks, kas kauba, isikute, ettevõtjate, transpordivahendite ja tarneahelate suhtes tuleb kohaldada riskimaandamismeetmeid, ning kui neid tuleb kohaldada, siis kus ja millal kõnealuseid riskimaandamismeetmeid tuleb kohaldada.

2. Komisjon, ELi Tolliamet ja tollid kasutavad tollivaldkonna riskijuhtimist selleks, et eristada kauba, isikute, ettevõtjate, transpordivahendite ja tarneahelatega seotud igat liiki riski tasemeid kooskõlas käesoleva peatükiga.

3. Tollivaldkonna riskijuhtimine hõlmab vähemalt järgmisi tegevusi, mis korraldatakse asjakohasel juhul tsükliliselt:

a) ELi tolliandmekeskusest ja muudest allikatest, sealhulgas liikmesriikide või liidu õiguses kindlaks määratud allikatest ning muudest asutustest kui tollist kättesaadavate asjakohaste andmete kogumine, töötlemine, vahetamine ja analüüsimine;

b) riskide tuvastamine, analüüsimine, hindamine või prognoosimine, sealhulgas statistiliste ja prognoosimeetodite ning pisteliste kontrollide põhjal;

c) riskijuhtimiseks vajalike meetmete väljatöötamine, sealhulgas ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade, ühiste riskikriteeriumide ja -standardite ning järelevalvestrateegiate kehtestamine;

d) meetmete määramine ja võtmine, sealhulgas asjakohaste riskimaandamismeetmete valimine;

e) tagasiside kogumine riskijuhtimis- ja kontrollimeetmete rakendamise kohta;

f) riskijuhtimis- ja kontrollitegevuste jälgimine ja läbivaatamine eesmärgiga neid parandada.

4. Lõikes 2 osutatud tollivaldkonna riskijuhtimisega seotud otsuste tegemisel võtab toll arvesse kättesaadavat teavet selle kohta, et importija, eksportija või kaugmüügiks mõeldud kauba importija ei täida muid tolli kohaldatavaid õigusakte, millest on tollile teatatud. Õigusaktide mittetäitmist võetakse arvesse asjaomase importija või eksportija riskiprofiilis.

Artikkel 56

Komisjoni ülesanded

1. Ilma et see piiraks artikli 58 lõike 1 punkti e ja artikli 63 kohaseid tolli ülesandeid, võib komisjon, võttes võimaluse korral arvesse artikli 232 lõike 6 kohase protsessi tulemust, kehtestada ühised prioriteetsed kontrollivaldkonnad ning ühised riskikriteeriumid ja -standardid igat liiki riskide, sealhulgas, kuid mitte ainult, finantshuvidega seotud riskide jaoks.

2. Lisaks lõikes 1 osutatud meetmete võtmisele võib komisjon teha järgmist:

a) anda ELi Tolliametile poliitikasuuniseid riskijuhtimisprojektide ja järelevalvestrateegiate kohta;

b) nõuda, et ELi Tolliamet hindaks korrapäraselt või erakorraliselt riskijuhtimismeetmete rakendamist;

c) nõuda, et ELi Tolliamet koostaks riski jaoks järelevalvestrateegia ja koostaks lisaks artikli 57 lõikes 1 osutatud hinnangutele erakorralisi tollialaseid ohuhinnanguid.

3. Kui see on lõigetes 1 ja 2 osutatud eesmärkidel vajalik, võib komisjon töödelda ja analüüsida ELi tolliandmekeskusest ja muudest allikatest, sealhulgas liikmesriikide või liidu õiguses kindlaks määratud allikatest ning muudest asutustest kui tollist kättesaadavaid andmeid.

Artikkel 57

ELi Tolliameti ülesanded

1. ELi Tolliamet koostab korrapäraselt ohuhinnanguid, mis on aluseks artikli 232 lõikes 6 osutatud soovitustele.

2. ELi Tolliamet võtab liidu tasandi riskijuhtimismeetmeid, pidades igakülgselt silmas artikli 56 lõike 2 punktis a osutatud poliitikasuuniseid ja artikli 232 lõikes 6 osutatud protsessi võimalikku tulemust. ELi Tolliamet eelkõige

a) võib anda komisjonile sisendteavet artikli 56 lõikes 1 osutatud ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade ning ühiste riskikriteeriumide ja -standardite kehtestamiseks;

b) võib abistada komisjoni artikli 56 lõikes 1 osutatud ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade ning ühiste riskikriteeriumide ja -standardite kehtestamisel, võttes arvesse tegevusprotsesside tundmist ja tehnilist pädevust riskijuhtimise valdkonnas;

c) töötab välja järelevalvestrateegiad, tehes seda asjakohasel juhul koostöös muude asutustega kui toll, ning koostab artikli 56 lõike 2 punktis c osutatud erakorralisi tollialaseid ohuhinnanguid;

d) vahetab käesoleva jaotise kohaldamisel tolli ja muude asutustega asjakohaseid andmeid vastavalt artiklile 60 ning teeb seda võimaluse korral ELi tolliandmekeskuse kaudu;

e) teavitab OLAFit, kui ta tuvastab või kahtlustab pettuse või kelmuse juhtumeid, ning esitab talle kogu kõnealuste juhtumitega seotud vajaliku teabe; ta võib teavitada ka Europoli, võttes arvesse Europoli volituste ulatust;

f) töötab välja tegevussuunised riskijuhtimismeetmete jaoks, mis hõlmavad rohkem kui ühte tolli;

g) töötab välja ja teeb ühise riskianalüüsi ning genereerib riskianalüüsi tulemusi ja esitab riski tuvastamise korral tollile kontrollisoovitusi ning muid asjakohaseid riskimaandamismeetmeid, sealhulgas ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade ning ühiste riskikriteeriumide ja -standardite kohaldamiseks ning kriisiolukordade lahendamiseks, võttes arvesse riski tõsidust ja mõistlikult eeldatavat mõju kaubavoogudele ning individuaalsete liikmesriikide kontrollivahenditele;

h) võib anda komisjonile sisendteavet kontrollisoovituste suhtes kohaldatava „järgi või selgita“ põhimõtte raamistiku väljatöötamiseks, mida toll kasutab juhul, kui selliseid kontrollisoovitusi ei järgita;

i) võtab meetmeid kontrollisoovituste arvu haldamiseks, võttes arvesse mõistlikult eeldatavat mõju kaubavoogudele ja riski tõsidust, kui kontrollisoovitusi ei ole asjaomase tolliasutuse vahendite piiratuse tõttu võimalik järgida.

3. Kui see on lõikes 2 osutatud eesmärkidel vajalik, võib ELi Tolliamet koguda, töödelda ja analüüsida ELi tolliandmekeskusest ja muudest allikatest, sealhulgas liikmesriikide või liidu õiguses kindlaks määratud allikatest ning muudest asutustest kui tollist kättesaadavaid andmeid.

4. ELi Tolliamet teavitab komisjoni ja tolle oma riskijuhtimismeetmetest ja nende tulemustest vajaduse korral juhtumipõhiselt või komisjoni taotluse korral. Sellega seoses esitab ELi Tolliamet komisjonile kogu vajaliku teabe.

5. Kuni 30. juunini 2028 võib käesolevas artiklis osutatud ELi Tolliameti riskijuhtimisülesandeid täita komisjon.

Artikkel 58

Liikmesriikide tollide ülesanded

1. Toll teeb järgmist:

a) võtab riiklikke riskijuhtimismeetmeid, mis hõlmavad riskianalüüsi, koostööd ja riskijuhtimist käsitlevat teabevahetust asjaomaste riiklike ametiasutustega, ning võtab riskimaandamismeetmeid;

b) rakendab riiklikke protsesse, mida on vaja ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade ning ühiste riskikriteeriumide ja -standardite rakendamiseks;

c) teeb asjakohasel juhul riikliku riskianalüüsi, et rakendada ELi Tolliameti või muude tollide koostatud riskihoiatusi, riskianalüüsi tulemusi ja kontrollisoovitusi, ning võtab vajaduse korral asjakohaseid riskimaandamismeetmeid;

d) annab teiste liikmesriikide tollidele kontrollisoovitusi ja esitab asjakohaseid riskimaandamismeetmeid, võttes arvesse artikli 57 lõike 2 punktis f osutatud tegevussuuniseid;

e) teeb kontrolliotsuseid;

f) teeb kontrolle vastavalt 2. peatükile ning kohaldatavatele ühistele riskikriteeriumidele ja -standarditele;

g) esitab ELi Tolliametile selgituse, kui kontrollisoovitust või riskimaandamismeedet ei järgitud.

2. Kui see on lõikes 1 osutatud eesmärkidel vajalik, võivad tollid koguda, töödelda ja analüüsida ELi tolliandmekeskusest ja muudest allikatest, sealhulgas liikmesriikide või liidu õiguses kindlaks määratud allikatest ning muudest asutustest kui tollist kättesaadavaid andmeid.

Artikkel 59

Ühised riskikriteeriumid ja -standardid

1. Ühised riskikriteeriumid ja -standardid sisaldavad järgmist:

a) riskide kirjeldus;

b) riskifaktorid või -näitajad, mida kasutatakse kauba või ettevõtjate tollikontrolliks valimisel;

c) tolli tehtava tollikontrolli laad;

d) riskianalüüsi ja riskimaandamismeetmete kohaldamine tarneahelas, sealhulgas teabe- või tegevusnõuded ja juhised kaupa mitte laadida ega transportida, ja

e) punktis c osutatud tollikontrolli kohaldamise kestus.

2. Ühiste riskikriteeriumide ja -standardite kehtestamisel võtab komisjon arvesse kõiki järgmisi punkte:

a) proportsionaalsus riskiga;

b) kontrolli kohaldamise vajaduse pakilisus;

c) mõistlikult eeldatav mõju kaubavoogudele ja individuaalsete liikmesriikide kontrollivahenditele.

Artikkel 60

Riskijuhtimise ja kontrolli seisukohast oluline teave

1. Kogu riskiteave ning kõik riskihoiatused, riskianalüüsi tulemused, kontrollisoovitused, kontrolliotsused, kontrollitulemused ja muu asjakohane teave registreeritakse selle tööprotsessi käigus, millega need seotud on, ja ELi tolliandmekeskuses, sõltumata sellest, kas need põhinevad riiklikul või ühisel riskianalüüsil või juhuvalikul. Tollid jagavad riskiteavet omavahel, ELi Tolliametiga ja komisjoniga.

2. Tollidel, ELi Tolliametil ja komisjonil on õigus töödelda käesoleva artikli lõikes 1 osutatud andmeelemente vastavalt oma ülesannetele, millele on osutatud artiklites 56–58 ja artiklis 61 ning tuginedes oma vastavatele õigustele, mis käsitlevad andmetele juurdepääsu ja nende töötlemist ning mis on sätestatud artiklis 41.

3. ELi Tolliamet kasutab võimaluse korral ELi tolliandmekeskust, et koguda või vastastikku kasutada muid andmeallikaid, dokumente või teavet, mida ELi Tolliamet, komisjon või mõni toll riskijuhtimise seisukohast oluliseks peab. Kui kasutatakse muud süsteemi kui ELi tolliandmekeskus, peab see süsteem vastama samadele andmeohutuse, andmeturbe ja andmetervikluse standarditele, mis on sätestatud III jaotises.

4. Kuni 30. juunini 2028 täidab käesolevas artiklis osutatud ELi Tolliameti ülesandeid komisjon.

Artikkel 61

Tollivaldkonna riskijuhtimise hindamine

1. Vähemalt kord aastas hindab komisjon koostöös ELi Tolliameti ja tollidega riskijuhtimise rakendamist, et järjepidevalt parandada selle operatiivset ja strateegilist tulemuslikkust ja tõhusust ning avaldada selle hindamise kohta mittetundlikku teavet. Lisaks võib komisjon korraldada hindamise siis, kui ta seda vajalikuks peab, ja ka jooksvalt.

2. Lõikes 1 osutatud hindamise jaoks kogub ja analüüsib ELi Tolliamet asjakohast teavet ning võtab kõik vajalikud meetmed. ELi Tolliamet võib sellega seoses nõuda ühelt või mitmelt liikmesriigilt perioodilisi või juhtumipõhiseid aruandeid, välja arvatud juhul, kui asjaomast teavet on võimalik saada ELi tolliandmekeskusest.

3. Lõikes 1 osutatud hindamise jaoks ning käesolevast jaotisest tulenevate ülesannete täitmiseks võib komisjon töödelda ELi tolliandmekeskusest kättesaadavat asjakohast teavet ning nõuda ELi Tolliametilt ja liikmesriikide tollidelt teavet, mis ei ole ELi tolliandmekeskusest kättesaadav.

4. Artikli 56 lõikes 1, artikli 57 lõike 2 punktides a ja b ning artiklis 59 osutatud ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade ning ühiste riskikriteeriumide ja -standardite kehtestamisel võtavad ELi Tolliamet ja komisjon asjakohasel juhul arvesse käesoleva artikli alusel tehtud hindamisi.

Artikkel 62

Rakendamisvolituste andmine

1. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse tollikontrolli ja riskijuhtimise ühtlustatud kohaldamise tagamise meetmed, sealhulgas teabevahetus ning ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade ning ühiste riskikriteeriumide ja -standardite kehtestamine, millele on osutatud käesolevas jaotises. Sellised meetmed hõlmavad järgmist:

a) teave, mis tuleb registreerida ELi tolliandmekeskuses seoses riskijuhtimise ja -kontrolliga, sealhulgas riskiteabe, riskianalüüsi tulemuste, riskimaandamismeetmete, kontrollisoovituste, kontrolliotsuste ja kontrollitulemustega ning õigusega sellisele teabele juurde pääseda ja seda töödelda;

b) protseduurilised meetmed olemasolevate tolliinfosüsteemide kasutamiseks üleminekuperioodil või neile juurdepääsuks;

c) protseduurilised meetmed ELi tolliandmekeskuse ja muude süsteemide koostalitlusvõime haldamiseks;

d) protseduurilised meetmed seoses aruandekohustuse kohaldamisega vabastusjärgsete kontrollide ja pisteliste kontrollide puhul;

e) ELi Tolliameti ja muude konkreetsete liidu institutsioonide, organite ja asutuste vahelise koostöö, sealhulgas teabevahetuse kord käesoleva jaotise kohaldamisel;

f) pädeva tolli kindlaksmääramine konkreetsete riskijuhtimisprotsesside korral, mis puudutavad rohkem kui üht liikmesriiki;

g) kontrolli, sealhulgas vabastusjärgse kontrolli korraga seotud aspektid, mis puudutavad rohkem kui üht liikmesriiki, ning proovide ja näidiste võtmise ning muude kontrollide tulemuste kättesaadavus asjaomaste tollide vahel;

h) tolli, ELi Tolliameti ja komisjoni vaheline riskiteabe jagamise kord;

i) ühised prioriteetsed kontrollivaldkonnad ning ühised riskikriteeriumid ja -standardid, millele on osutatud artikli 56 lõikes 1, artikli 57 lõike 2 punktides a ja b ning artiklis 59, sealhulgas nende kiiret kohaldamist käsitlevad üksikasjalikud reeglid, kui see on vajalik;

j) „järgi või selgita“ põhimõtte raamistik, kui kontrollisoovitust ei järgitud, nagu on osutatud artikli 57 lõike 2 punktis h.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Igakülgselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud käesoleva artikli lõikes 1 osutatud meetmetega, sealhulgas üksikasjalikud reeglid nende meetmete kiireks kohaldamiseks, et tulemuslikult reageerida kriisidele või vahejuhtumitele, mis võivad kujutada endast otsest turvalisus- või julgeolekuriski, ja seotud vajadusega ajakohastada kiiresti ühist riskijuhtimist ning kohandada teabevahetust, ühiseid prioriteetseid kontrollivaldkondi ning ühiseid riskikriteeriume ja -standardeid riski arenguga, võtab komisjon kooskõlas artikli 283 lõikes 5 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

3. PEATÜKK

Tollikontroll

Artikkel 63

Tollikontroll

1. Ilma et see piiraks 2. peatüki kohaldamist, võib toll teha vajalikuks peetavat tollikontrolli, sealhulgas pistelist kontrolli.

2. Tollikontroll võib koosneda eelkõige järgmisest:

a) kauba läbivaatamine;

b) kaubast proovide ja näidiste võtmine;

c) isiku esitatud või kättesaadavaks tehtud andmete autentsuse, tervikluse, õigsuse ja täielikkuse kontrollimine;

d) dokumentide olemasolu, autentsuse, õigsuse ja kehtivuse kontrollimine;

e) ettevõtjate raamatupidamise, äriandmete ja andmeallikate läbivaatamine;

f) transpordivahendite ülevaatamine;

g) pagasi ja muu isikute poolt veetava või nendega kaasas oleva kauba ülevaatamine;

h) ametlike päringute tegemine ning

i) muud sarnased toimingud.

Vajaduse korral võib tollikontroll hõlmata elektrooniliste andmete töötlemist ning ELi tolliandmekeskuses esitatud või kättesaadavaks tehtud andmete allikat.

3. Kui sama kauba suhtes tuleb lisaks tollikontrollile teha ka teiste asutuste pädevusse kuuluvaid muid kontrolle, teeb toll kõnealuste teiste asutustega tihedat koostööd, et võimaluse korral saaks kõik asjaomased kontrollid teha tollikontrolliga samal ajal ja samas kohas (ühe kontrollipunkti põhimõte). Kui muid kontrolle tehakse tollikontrolliga samal ajal, on tollil koordineeriv roll.

4. Toll võib otsustada teha kontrolle enda määratud kohas.

Artikkel 64

Esitatud või kättesaadavaks tehtud andmete kontrollimine

1. Alates hetkest, mil isik andmed esitab või teeb need tollile kättesaadavaks, võib toll nende andmete õigsuse kontrollimiseks teha järgmist:

a) vaadata läbi andmed ja lisadokumendid, sealhulgas saada juurdepääs ettevõtjate valduses olevatele või teenuseosutajate poolt nende nimel hoitavatele andmeallikatele;

b) nõuda muude dokumentide või andmete, sealhulgas ettevõtjate valduses olevate või teenuseosutajate poolt nende nimel hoitavate andmete esitamist;

c) nõuda juurdepääsu isiku elektroonilistele andmetele;

d) vaadata kauba läbi;

e) võtta kauba analüüsimiseks või üksikasjalikuks läbivaatamiseks proove ja näidiseid.

2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teabe kontrollimise meetmed. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 65

Kauba läbivaatamine ning proovide ja näidiste võtmine

1. Kauba läbivaatamiseks, sellest proovide ja näidiste võtmiseks või kauba veoks kasutatava transpordivahendi läbivaatamiseks võib toll igal ajal nõuda kauba mahalaadimist ja lahtipakkimist.

2. Importija, eksportija, vedaja või transiidiprotseduuri pidaja toimetab kauba ise või korraldab selle toimetamise kohta, kus see läbi vaadatakse ning sellest proove ja näidiseid võetakse, ning korraldab kõik vajalikud toimingud selliseks läbivaatamiseks ning proovide ja näidiste võtmiseks. Tekkinud kulud kannab importija, eksportija või transiidiprotseduuri pidaja.

3. Importijal, eksportijal, vedajal või transiidiprotseduuri pidajal või tema esindajal on õigus viibida kauba läbivaatamise ning proovide ja näidiste võtmise juures. Kui tollil on mõjuv põhjus, võib ta nõuda, et importija, eksportija, vedaja või transiidiprotseduuri pidaja või tema esindaja viibiks kauba läbivaatamise või proovide ja näidiste võtmise juures või osutaks tollile läbivaatamise või proovide ja näidiste võtmise hõlbustamiseks vajalikku abi.

4. Kui proove ja näidiseid võetakse vastavalt liidu või riigisisesele õigusele, ei ole toll kohustatud seda hüvitama, kuid tasub proovide ja näidiste analüüsi või läbivaatamise kulud.

5. Kui vaadatakse läbi ainult osa kaubast või võetakse sellest proove ja näidiseid, kehtivad osalise läbivaatamise või proovide ja näidiste analüüsi või läbivaatamise tulemused kogu samas saadetises oleva samalaadse kauba suhtes.

Kui importija, eksportija, vedaja või transiidiprotseduuri pidaja leiab, et osalise läbivaatamise või võetud proovide ja näidiste analüüsi või läbivaatamise tulemused asjaomase kauba ülejäänud osa kohta ei kehti, võib ta taotleda kauba täiendavat läbivaatamist või proovide ja näidiste võtmist. Kõnealune taotlus rahuldatakse tingimusel, et kaupa ei ole vabastatud, või juhul, kui kaup on vabastatud, siis tingimusel, et importija, eksportija, vedaja või transiidiprotseduuri pidaja tõendab, et kaupa ei ole mingil viisil muudetud.

Olenemata esimesest ja teisest lõigust võib importija, eksportija, vedaja või transiidiprotseduuri pidaja taotleda omal kulul täiendavat läbivaatamist või proovide ja näidiste võtmist.

6. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesolevas artiklis osutatud meetmed kauba läbivaatamiseks ning proovide ja näidiste võtmiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 66

Kontrolli tulemused

1. Importija, eksportija, vedaja või transiidiprotseduuri pidaja esitatud või kättesaadavaks tehtud andmete artikli 64 kohase kontrollimise tulemusi kasutatakse seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete kohaldamiseks, millele kaup suunatakse, ning tollialastes õigusaktides ette nähtud muude kohustuste täitmiseks.

2. Tolli tehtud kontrolli tulemustel on ühesugune tõendusjõud kogu liidu tolliterritooriumil.

3. Kui importija, eksportija, vedaja või transiidiprotseduuri pidaja esitatud või kättesaadavaks tehtud andmeid ei kontrollita, kohaldatakse lõiget 1 nende andmete alusel.

4. Kui toll leiab, et teatav kaup või teatavad saadetise osaks olevad kaubad ei vasta nõuetele, hindab ta kooskõlas lõike 5 kohaselt vastu võetud rakendusaktis sätestatud kriteeriumidega, kas mõnes muus saadetises sisalduv muu kaup kujutab endast samalaadset riski. Sellistel juhtudel võib toll lugeda asjaomase kauba nõuetele mittevastavaks ja võtta vajaduse korral koostöös teiste pädevate asutustega riskimaandamismeetmeid või keelduda kõnealuse muu kauba vabastamisest vastavalt artikli 77 lõikele 4.

Käesolevat lõiget ei kohaldata, kui importija tõendab, et kontrollimata kaup vastab nõuetele.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse:

a) käesolevas artiklis osutatud kontrolli tulemusi käsitlevad meetmed ning

b) kriteeriumid, mille alusel toll võib käsitada kontrolli tulemusi tõendina selle kohta, et muu samalaadse riskiga kaup ei vasta nõuetele, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 4.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 67

Identifitseerimismeetmed

1. Toll või asjakohasel juhul tolli poolt selleks volitatud ettevõtja võtab vajalikud meetmed kauba identifitseerimiseks, kui identifitseerimine on vajalik, et tagada vastavus selle tolliprotseduuri nõuetele, millele nimetatud kaup kavatsetakse suunata.

Kõnealustel identifitseerimismeetmetel on ühesugune õiguslik toime kogu liidu tolliterritooriumil.

2. Kaubale, pakendile või transpordivahendile kinnitatud identifitseerimisvahendeid võivad eemaldada või hävitada ainult toll või tolli loal muud isikud, välja arvatud juhul, kui ettenägematute asjaolude või vääramatu jõu tõttu on identifitseerimisvahendi eemaldamine või hävitamine vajalik kauba või transpordivahendi kaitsmiseks.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles määratakse kindlaks, millised meetmed kujutavad endast käesolevas artiklis osutatud identifitseerimismeetmeid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 68

Vabastusjärgne kontroll

1. Toll võib pärast kauba vabastamist teha tollikontrolli eesmärgil järgmist:

a) kontrollida esitatud või kättesaadavaks tehtud andmete õigsust ja täielikkust ning kõigi lisadokumentide olemasolu, autentsust, õigsust ja kehtivust;

b) kontrollida ettevõtja raamatupidamist ja muid andmeid, mis on seotud asjaomase kaubaga tehtavate toimingute või selle kaubaga seotud eelnevate või järgnevate äritoimingutega;

c) vaadata kaup läbi ning võtta sellest asjakohasel juhul proove ja näidiseid, kui seda on veel võimalik teha;

d) pääseda juurde ettevõtja süsteemidele, et kontrollida, kas täidetakse kohustust, mille kohaselt tuleb andmed ELi tolliandmekeskusele esitada või kättesaadavaks teha.

2. Lõikes 1 osutatud kontrolli võib teha järgmiste isikute tegutsemiskohas: importija, eksportija, kauba valdaja, muu asjaomase kaubaga tehtavate toimingutega äritegevuse tõttu otseselt või kaudselt seotud isik või muu isik, kelle valduses on kõnealuses lõikes osutatud dokumendid ja andmed seoses äritegevusega.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse meetmed, mida kohaldatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kontrolli suhtes, sealhulgas juhtudel, kui toiminguid tehakse rohkem kui ühes liikmesriigis, ning meetmed asjakohaste meetodite kohaldamise kohta sellise kontrolli raames. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 69

Audit

1. Auditi eesmärgil võib toll:

a) kontrollida ettevõtja juhtimist, organisatsiooni, sisemisi protsesse või -süsteeme, näiteks raamatupidamist ja logistikat, et koguda, hinnata ja esitada tõendeid selle kohta, kas ettevõtja järgib tolli kohaldatavaid asjakohaseid norme ja nõudeid;

b) põhjalikult analüüsida ettevõtja tegevust, protsesse, süsteeme ja sisekontrolli.

2. Audit võib toimuda järgmiste isikute tegutsemiskohas: importija, eksportija, kauba valdaja, muu asjaomaste toimingutega äritegevuse tõttu otseselt või kaudselt seotud isik või muu isik, kelle valduses on auditi seisukohast asjakohased dokumendid ja andmed.

Artikkel 70

Liidusisesed lennud ja merereisid

1. Tollikontrolli või -formaalsusi viiakse liidusiseseid lende või liidusiseseid merereise tegevate isikute käsi- ja registreeritud pagasi suhtes läbi üksnes juhul, kui see on ette nähtud tollialastes õigusaktides.

2. Lõiget 1 kohaldatakse, ilma et see piiraks:

a) turvalisust ja julgeolekut;

b) muude tolli kohaldatavate õigusaktidega seotud kontrolle.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles määratakse kindlaks sadamad või lennujaamad, kus kohaldatakse tollikontrolli ja -formaalsusi järgmise suhtes:

a) käsi- ja registreeritud pagas, mis kuulub isikutele, kes:

i) lendavad õhusõidukiga, mis saabub liiduvälisest lennujaamast ja jätkab pärast vahemaandumist liidu lennujaamas lendu teise liidu lennujaama;

ii) lendavad õhusõidukiga, mis jätkab lendu liiduvälisesse lennujaama pärast vahemaandumist liidu lennujaamas;

iii) teevad ühe ja sama laevaga merereisi, mis koosneb järjestikustest reisietappidest, mis algavad või lõppevad liiduvälises sadamas või mille käigus tehakse vahepeatus liiduvälises sadamas;

iv) viibivad lõbusõidulaeval või turismi- või äriotstarbelise õhusõiduki pardal;

b) käsi- ja registreeritud pagas,

i) mis saabub liidu lennujaama liiduvälisest lennujaamast saabuva õhusõiduki pardal ja laaditakse ümber selles liidu lennujaamas teisele õhusõidukile, mis suundub liidusisesele lennule;

ii) mis laaditakse liidu lennujaamas liidusisesele lennule suunduvale õhusõidukile edasitoimetamiseks teise liidu lennujaama, kus see laaditakse ümber liiduvälisesse lennujaama suunduvale õhusõidukile.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

V JAOTIS

KAUBA SUUNAMINE TOLLIPROTSEDUURILE

1. PEATÜKK

Kauba tollistaatus

Artikkel 71

Eeldus, et kaubal on liidu kauba tollistaatus

1. Eeldatakse, et liidu tolliterritooriumil oleval kaubal on liidu kauba tollistaatus, kui ei ole kindlaks tehtud, et see ei ole liidu kaup.

2. Tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel lõikes 1 sätestatud eeldust ei kohaldata. Seetõttu on vaja tõendada, et asjaomasel kaubal on liidu kauba tollistaatus.

3. Tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel ei ole liidu kauba tollistaatust täielikult liidu tolliterritooriumil saadud kaubal, mis on saadud ajutiselt ladustamisel olevast kaubast või välistransiidiprotseduurile, ladustamisprotseduurile, ajutise impordi protseduurile või seestöötlemisprotseduurile suunatud kaubast.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles:

a) määratakse kindlaks erijuhud, kui käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud eeldust ei kohaldata;

b) sätestatakse tingimused hõlbustusmeetmete kohaldamiseks seoses liidu kauba tollistaatuse tõendamise ülesandega, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 2;

c) määratakse kindlaks erijuhud, kui käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kaubal ei ole liidu kauba tollistaatust.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse menetlusnormid liidu kauba tollistaatuse tõendamise ja kontrollimise kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 72

Liidu kauba tollistaatuse kaotamine

Liidu kaubast saab liiduväline kaup järgmistel juhtudel:

a) kui kaup viiakse liidu tolliterritooriumilt välja, tingimusel et sisetransiidi norme ei kohaldata;

b) kui kaup on suunatud välistransiidiprotseduurile, ladustamisprotseduurile või seestöötlemisprotseduurile, kui tollialased õigusaktid seda lubavad;

c) kui kaup oli suunatud lõppkasutusprotseduurile ja sellele järgnevalt kas loovutatud riigile või siis hävitatud, jättes järele jäätmed;

d) kui vabasse ringlusse lubamiseks esitatud või kättesaadavaks tehtud teave või kohaldataval juhul vabasse ringlusse lubamise deklaratsioon tunnistatakse pärast kauba vabastamist kehtetuks.

Artikkel 73

Liidu tolliterritooriumilt ajutiselt välja viidav liidu kaup

1. Artikli 136 lõike 2 punktides b–e osutatud juhtudel säilitab kaup liidu kauba tollistaatuse ainult juhul, kui see staatus on kindlaks tehtud tollialastes õigusaktides sätestatud tingimustel ja vahenditega.

2. Tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel võib liidu kaupa viia liidu tolliterritooriumil ühest punktist teise ja ajutiselt sellelt territooriumilt välja, ilma et kauba suhtes kohaldataks tolliprotseduuri ja ilma et kauba tollistaatus muutuks.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks erijuhud, kui kauba tollistaatust ei muudeta, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 2.

2. PEATÜKK

Suunamine ja vabastamine

Artikkel 74

Kauba suunamine tolliprotseduurile

1. Importijad, eksportijad ja transiidiprotseduuri pidajad esitavad ELi tolliandmekeskuses või teevad ELi tolliandmekeskuses kättesaadavaks andmed, mis on vajalikud kauba suunamiseks asjaomasele tolliprotseduurile, niipea kui need andmed on kättesaadavad ja igal juhul enne kauba kättesaadavuse teadet.

2. Esitades või tehes kättesaadavaks kauba kättesaadavuse teate, kinnitavad importijad, eksportijad ja transiidiprotseduuri pidajad tollile oma kavatsust suunata kaup asjaomasele tolliprotseduurile.

3. IOSS-korda kasutav isik teeb kättesaadavaks andmed liidu tolliterritooriumil vabasse ringlusse lubamise protseduurile suunatava kauba kaugmüügi kohta hiljemalt müügi eest tasumisel aktsepteerimise kuupäevale järgneval päeval ning igal juhul enne kauba kättesaadavusest teatamist.

4. Erandina käesoleva artikli lõikest 1 ja ilma et see piiraks artikli 178 kohaldamist võib toll igakülgselt põhjendatud asjaoludel lubada eksportijal, transiidiprotseduuri pidajal või importijal, kes ei ole kaugmüügiks mõeldud kauba importija, pärast kauba vabastamist esitada või teha kättesaadavaks osa andmetest, välja arvatud lasti eelteave, kui need on seotud lisadokumentidega või kauba tolliväärtuse määramisega.

Eksportija, transiidiprotseduuri pidaja või importija, kes ei ole kaugmüügiks mõeldud kauba importija, esitavad või teevad puuduva teabe kättesaadavaks kindlaksmääratud tähtaja jooksul.

5. Erandina käesoleva artikli lõikest 1 ja ilma et see piiraks artikli 178 kohaldamist võib usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja, kes ei ole kaugmüügiks mõeldud kauba importija, igakülgselt põhjendatud asjaoludel pärast kauba vabastamist esitada või teha kättesaadavaks osa andmetest, välja arvatud lasti eelteave, kui need on seotud lisadokumentidega või kauba tolliväärtuse määramisega. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja esitab või teeb puuduva teabe kättesaadavaks kindlaksmääratud tähtaja jooksul.

6. Erandina käesoleva artikli lõikest 1 võib tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel suunata kauba tolliprotseduurile muul viisil kui ELi tolliandmekeskuse kaudu.

7. Kauba vabastamisel suunatakse see asjaomasele tolliprotseduurile.

Kauba kättesaadavuse teate kuupäev on kuupäev, mida tuleb kasutada seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete kohaldamisel, millele kaup suunatakse, ning kõigi muude impordi või ekspordiga seotud tolliformaalsuste kohaldamisel.

8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles:

a) määratakse kindlaks käesoleva artikli lõigetes 1 ja 3 osutatud andmed;

b) sätestatakse käesoleva artikli lõikes 4 osutatud lihtsustamise kohaldamise tingimused;

c) määratakse kindlaks konkreetsed andmed, mida võib pärast kauba vabastamist esitada või kättesaadavaks teha, ja selliste andmete esitamise või kättesaadavaks tegemise tähtajad, kui kohaldatakse käesoleva artikli lõiget 4 või 5;

d) määratakse kindlaks erijuhud, millele on osutatud käesoleva artikli lõikes 6, ja muud viisid kauba tolliprotseduurile suunamiseks kui selle suunamine ELi tolliandmekeskuse kaudu.

Artikkel 75

Muud kauba kättesaadavuse teate vormid

Importija, eksportija või transiidiprotseduuri pidaja võib esitada või teha kättesaadavaks kauba kättesaadavuse teate järgmistel viisidel:

a) teade kauba saabumise kohta liidu tolliterritooriumile, kui ajutine ladustamine või tolliprotseduurile suunamine toimub sisenemistolliasutuses, või

b) teade kauba saabumisest väljumiskohta, kui ajutine ladustamine toimub väljumistolliasutuses.

Artikkel 76

Teave ja lisadokumendid

1. Kui esitatakse või tehakse kättesaadavaks andmeid ja teavet, mida on vaja konkreetse tolliprotseduuri jaoks, millele kaup suunatakse või kavatsetakse suunata, esitavad isikud või teevad kättesaadavaks nende paberil originaaldokumentide digitaalsed koopiad, mida kasutati kõnealuste andmete ja teabe saamiseks, kui sellised paberil originaaldokumendid on olemas.

2. Kuni 28. veebruarini 2034 on tollideklaratsiooni esitamisel lisadokumendid, mida on vaja seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete kohaldamiseks, millele kaup on deklareeritud, deklarandi valduses ja tollile kättesaadavad tollideklaratsiooni esitamise ajal.

3. Määruse (EL) 2022/2399 lisas loetletud kohaldatavate liidu tolliväliste formaalsustega seotud lisadokumendid loetakse deklarandi poolt esitatuks või kättesaadavaks tehtuks või tema valduses olevaks, kui tollil on kooskõlas kõnealuse määruse artikli 10 lõike 1 punktidega a ja c võimalik saada vajalikke andmeid vastavatest liidu tollivälistest süsteemidest Euroopa Liidu tollivaldkonna ühtse teeninduskeskkonna sertifikaate käsitleva teabe vahetamise süsteemi (EU CSW-CERTEX) kaudu.

4. Isikud esitavad lisadokumendid või teevad need tollile kättesaadavaks ka siis, kui need on vajalikud tolli riskide haldamiseks ja tollikontrolliks.

5. Ilma et see piiraks muude tolli kohaldatavate õigusaktide kohaldamist, võib toll lubada ettevõtjatel koostada lõikes 3 osutatud lisadokumente.

6. Kui konkreetsete dokumentide puhul ei ole teisiti märgitud, säilitab asjaomane isik tollikontrolli eesmärgil dokumente ja teavet vähemalt kolm aastat vormis, mis on tollile kättesaadav ja tolli poolt heaks kiidetud. See ajavahemik algab:

a) kauba puhul, mis selle lõppkasutuse tõttu lubatakse vabasse ringlusse maksuvabalt või vähendatud imporditollimaksumääraga, selle aasta lõpust, mil tollijärelevalve asjaomase kauba üle lõpetatakse;

b) kauba puhul, mis on suunatud muule tolliprotseduurile või mis on ajutiselt ladustatud, selle aasta lõpust, mil lõpetati asjaomane tolliprotseduur või lõppes ajutine ladustamine;

c) punktidega a ja b hõlmamata juhtudel alates selle aasta lõpust, mil kaup vabastatakse.

7. Ilma et see piiraks artikli 206 lõike 4 kohaldamist, tuleb juhul, kui seoses tollivõlaga läbi viidud tollikontrolli käigus selgub, et asjaomane arvestuskanne on vaja ära parandada, ning asjaomast isikut on sellest teavitatud, säilitada dokumente ja teavet lisaks käesoleva artikli lõikes 6 sätestatud ajavahemikule veel kolm aastat.

8. Kui on esitatud kaebus või on alustatud haldus- või kohtumenetlust, säilitatakse dokumente ja teavet lõikes 6 sätestatud tähtaja jooksul või kuni kaebuse menetlemise või haldus- või kohtumenetluse lõpetamiseni, olenevalt sellest, milline neist on hiliseim.

Artikkel 77

Kauba vabastamine

1. Toll, kes vastutab kauba tolliprotseduurile suunamise eest kooskõlas artikli 6 lõike 1 punktiga d ja artikli 6 lõikega 2, otsustab kauba vabastamise üle, võttes arvesse tollideklaratsioonis esitatud andmete või importija, eksportija või transiidiprotseduuri pidaja esitatud või kättesaadavaks tehtud andmete riskianalüüsi tulemusi ja kohaldataval juhul kontrolli või riskimaandamismeetme tulemusi.

2. Kauba vabastamist ei käsitata vastavuse tõendamisena.

3. Kaup vabastatakse, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) tolli on teavitatud sellest, kes on kauba eest vastutav importija, eksportija või transiidiprotseduuri pidaja;

b) tingimused kauba asjaomasele tolliprotseduurile suunamiseks artiklite 74, 109, 114, 140, 142, 145, 153, 156, 158 ja 161 alusel on täidetud ning

c) kaupa ei ole ühekski kontrolliks välja valitud või on välja valitud kontrolliks ning selle kontrolli tulemusel ei leitud midagi, mis õigustaks kauba vabastamisest keeldumist.

4. Toll keeldub kauba vabastamisest kõigil järgmistel juhtudel:

a) kui kauba asjaomasele tolliprotseduurile suunamise tingimused, sealhulgas kauba suhtes asjakohased määruse (EL) 2022/2399 artikli 2 punktis 11 määratletud liidu tollivälised formaalsused, ei ole täidetud;

b) kui tal on tõendeid selle kohta, et kaup ei vasta asjakohastele muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele;

c) kui tal on tõendeid selle kohta, et esitatud või kättesaadavaks tehtud andmed ei ole õiged.

5. Toll peatab kauba vabastamise kõigil järgmistel juhtudel:

a) kui tal on alust arvata, et kaup ei vasta tollialastele õigusaktidele või muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele või et see kujutab endast tõsist ohtu inimeste, loomade või taimede tervisele ja elule või keskkonnale või muule avalikule huvile;

b) kui teised pädevad asutused on seda kooskõlas muude tolli kohaldatavate õigusaktidega nõudnud.

Süstemaatiline rikkumine, mis on ettevõtja puhul kindlaks tehtud kooskõlas artikli 276 lõikega 5, annab tollile põhjuse arvata, nagu on osutatud käesoleva lõike esimese lõigu punktis a, et see puudutab kogu kaupa, mille kohta on kõnealune ettevõtja vähemalt kuue kuu jooksul alates rikkumise kindlakstegemisest teatanud, et see on vabasse ringlusse lubamiseks kättesaadav.

6. Kui kauba vabastamine on lõike 5 kohaselt peatatud, viib toll läbi asjakohaste muude tolli kohaldatavate õigusaktidega ette nähtud konsultatsioonid ning

a) keeldub kauba vabastamisest, kui teised pädevad asutused on seda nõudnud kooskõlas asjakohaste muude tolli kohaldatavate õigusaktidega;

b) vabastab kauba, kui teised pädevad asutused on kauba vabastamise heaks kiitnud;

c) vabastab kauba, kui teised pädevad asutused ei ole vastanud asjakohastes muudes tolli kohaldatavates õigusaktides kindlaksmääratud tähtaja jooksul, või kui sellist tähtaega ei ole, viie päeva jooksul või

d) jätkab peatamist kuni 90 päeva jooksul, kui teised pädevad asutused on seda taotlenud, kuna nad teatasid tollile, et selle hindamiseks, kas kaup vastab asjakohastele muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele, on vaja rohkem aega.

7. Ilma et see piiraks asjakohaste muude tolli kohaldatavate õigusaktide kohaldamist, loetakse kaup tolli poolt vabastatuks, kui toll ei ole seda ühekski kontrolliks välja valinud mõistliku aja jooksul pärast seda, kui:

a) kaugmüügiks mõeldud kauba importija kaup on saabunud liidu tolliterritooriumile;

b) importija kaup on jõudnud selle lõppsihtkohta või

c) eksportija on saatnud väljumiseelse teabe.

8. Kui toll peatab kauba vabastamise kooskõlas lõikega 5 või keeldub kauba vabastamisest kooskõlas lõikega 4 või lõike 6 punktiga a, registreerib ta ELi tolliandmekeskuses oma otsuse ja muu liidu õigusega nõutava teabe, kui see on kohaldatav. See teave tehakse muudele tollidele kättesaadavaks.

9. Kui toll on keeldunud kauba vabastamisest kooskõlas lõikega 4 või lõike 6 punktiga a:

a) kui teised pädevad asutused ei ole vastuväiteid esitanud, võib kauba seejärel suunata mõnele muule tolliprotseduurile märkega, et kauba suhtes on eelnevalt keeldutud lubamast kasutada mõnd muud tolliprotseduuri;

b) kui teised pädevad asutused on esitanud vastuväiteid kauba suunamise kohta tolliprotseduurile, registreerib toll selle teabe ELi tolliandmekeskuses ja tegutseb kooskõlas V jaotise 4. peatükiga.

10. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles:

a) määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 7 osutatud mõistlikud tähtajad;

b) täpsustatakse täiendavalt käesoleva artikli lõikes 7 loetletud erijuhtusid või

c) kehtestatakse täiendavad erijuhud, mille puhul loetakse, et toll on kauba vabastanud.

Artikkel 78

Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate ettevõtjate poolt kauba vabastamine tolli nimel

1. Erandina artikli 77 lõikest 1 võib toll lubada usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevatel ettevõtjatel vabastada kauba tema nimel kõnealuse kauba kättesaamisel importija, omaniku või kaubasaaja tegevuskohas või kauba lähetamisel eksportija, omaniku või kaubasaatja tegevuskohast, tingimusel et tollile esitatakse või tehakse kättesaadavaks asjaomase protseduuri jaoks vajalikud andmed ja reaalajas teave kauba saabumise või lähetamise kohta.

2. Artikli 145 kohaselt kaugmüügi tolliladu pidavad usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevad ettevõtjad vabastavad üksnes kauba, mis on suunatud tolliladustamisprotseduurile ja mis on valmis liidu tolliterritooriumil müügiks pakkumiseks.

3. Ilma et see piiraks artikli 63 kohaldamist, võib toll lubada usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevatel ettevõtjatel teha tollijärelevalve all oleva kauba teatavaid kontrolle. Muude tolli kohaldatavate õigusaktide alusel tehtavate kontrollide puhul konsulteerib toll enne sellise loa andmist teiste pädevate asutustega ja võib nendega kokku leppida kontrollikavas.

4. Kui lõike 3 alusel loa saanud usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseval ettevõtjal on alust arvata, et kaup ei vasta asjakohastele muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele, teavitab ta sellest viivitamata tolli. Sellise teate saamise korral teeb kõnealuse kauba vabastamise või kontrollimise otsuse toll.

5. Vajaduse korral võib toll nõuda usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevalt ettevõtjalt, et see esitaks kauba kontrollimiseks tolliasutusele või kohta, kus kaup kavatseti vabastada.

6. Kui toll on teinud kindlaks uue tõsise finantsriski või muu eriolukorra seoses kauba vabastamisega tema nimel, võib ta käesoleva artikli lõigete 1 ja 3 alusel antud load kooskõlas artikli 12 lõikega 2 peatada.

7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles:

a) kehtestatakse kord tolli nimel kauba vabastamiseks usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate ettevõtjate poolt;

b) sätestatakse tingimused usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate ettevõtjate poolt kontrollide tegemiseks, täpsustatakse nende sisu ja kehtestatakse nende tegemise kord.

Artikkel 79

Kauba tolliprotseduurile suunamiseks esitatud teabe muutmine

1. Enne kauba vabastamise kuupäeva muudab importija, eksportija või transiidiprotseduuri pidaja üht või mitut kauba tolliprotseduurile suunamiseks esitatud või selle jaoks kättesaadavaks tehtud andmeelementi,

a) kui neile saab teatavaks, et asjaomast teavet on nende dokumentides muudetud või et see teave ei ole õige, või

b) kui toll neilt seda nõuab ebaõigete või puudulike andmete või andmete kvaliteediga seotud probleemide tõttu.

2. Importija, eksportija või transiidiprotseduuri pidaja ei muuda teavet, kui:

a) toll on teatanud, et kavatseb kauba läbi vaadata;

b) toll on teatanud, et on teinud kindlaks, et esitatud või kättesaadavaks tehtud andmed ei ole õiged, või

c) kaup on juba vabastatud.

3. Kolme aasta jooksul alates kauba vabastamise kuupäevast võib importija, eksportija või transiidiprotseduuri pidaja taotleda kauba tolliprotseduurile suunamiseks esitatud või kättesaadavaks tehtud ühe või mitme andmeelemendi muutmist. Toll otsustab, kas muutmine heaks kiita või tagasi lükata, võttes arvesse riski, et kauba asjaomasele tolliprotseduurile suunamisega seotud kohustusi ei täideta.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles täpsustatakse, millistel juhtudel võib andmeid pärast kauba vabastamist kooskõlas käesoleva artikli lõikega 3 muuta.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse menetlusnormid käesoleva artikli lõigetes 1 ja 3 osutatud teabe muutmiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 80

Kauba tolliprotseduurile suunamiseks esitatud andmete kehtetuks tunnistamine

1. Kui importijale, eksportijale või transiidiprotseduuri pidajale saab teatavaks, et tolliprotseduurile suunatavat kaupa ei tooda liidu tolliterritooriumile või ei viida sealt välja, tunnistab ta niipea kui võimalik kehtetuks kõnealuse kauba asjaomasele tolliprotseduurile suunamiseks esitatud andmed.

Kui tolliprotseduurile suunatavat kaupa ei tooda liidu tolliterritooriumile või ei viida sealt välja 200 päeva jooksul alates kuupäevast, mil selle kauba kõnealusele tolliprotseduurile suunamiseks vajalikud andmed esitati või tehti tollile kättesaadavaks, tunnistab toll need andmed kehtetuks.

2. Toll tunnistab importija, eksportija või transiidiprotseduuri pidaja taotluse alusel kehtetuks andmed, mis esitati kauba suunamiseks tolliprotseduurile, mille kohta esitati või tehti kättesaadavaks kauba kättesaadavuse teade, kui toll on veendunud, et:

a) kaup suunatakse viivitamata muule tolliprotseduurile või

b) eriasjaolude tõttu ei ole kauba suunamine esmasele tolliprotseduurile enam põhjendatud.

Kui aga toll on importijale, eksportijale või transiidiprotseduuri pidajale teatanud oma kavatsusest kaupa kontrollida, ei aktsepteerita andmete kehtetuks tunnistamise taotlust enne selle kontrolli lõpuleviimist.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles täpsustatakse, millistel juhtudel võib kauba tolliprotseduurile suunamiseks esitatud andmeid pärast kauba vabastamist kehtetuks tunnistada.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse menetlusnormid kauba tolliprotseduurile suunamiseks esitatud andmete kehtetuks tunnistamiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

3. PEATÜKK

Tollideklaratsioone käsitlevad üleminekusätted

Artikkel 81

Tollideklaratsioon

1. Tollideklaratsioonid koostatakse elektroonilisi andmetöötlusvahendeid kasutades.

2. Tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel võib tollideklaratsiooni esitamisel kasutada muid vahendeid kui elektroonilised andmetöötlusvahendid.

3. Kui tollialastes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, esitatakse tollideklaratsioon sõltuvalt asjaoludest ühele järgmisele tolliasutusele:

a) kauba liidu tolliterritooriumile saabumise esimese koha eest vastutav tolliasutus või

b) meritsi või õhuteed pidi liidu tolliterritooriumile saabuva kauba mahalaadimise koha eest vastutav tolliasutus;

c) transiidiprotseduuri sihttolliasutus, kui kaup on saabunud liidu tolliterritooriumile ja suunatud transiidiprotseduurile;

d) selle koha eest vastutav tolliasutus, kus transiidiprotseduurile suunatud kaup asub;

e) tollilihtsustusi kasutava ja keskse tollivormistuse luba omava volitatud ettevõtja asukoha eest vastutav tolliasutus;

f) selle koha eest vastutav tolliasutus, kus liidu tolliterritooriumilt väljaviidav kaup asub.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks erijuhud, kui tollideklaratsiooni võib esitada muude vahendite abil kui käesoleva artikli lõike 2 kohased elektroonilised andmetöötlusvahendid.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles:

a) sätestatakse tollideklaratsiooni esitamise kord käesoleva artikli lõikes 2 osutatud juhtudel;

b) sätestatakse normid selliste pädevate tolliasutuste (sealhulgas sisenemis- ja väljumistolliasutused) kindlaksmääramiseks, mis ei ole käesoleva artikli lõikes 3 osutatud tolliasutused.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 82

Standardtollideklaratsioon

1. Kuni 28. veebruarini 2034 sisaldavad standardtollideklaratsioonid kõiki andmeid, mida on vaja seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete kohaldamiseks, millele kaup on deklareeritud, ja artiklis 76 osutatud lisadokumente.

2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud standardtollideklaratsiooni esitamise kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 83

Lihtsustatud deklaratsioon

1. Kuni 28. veebruarini 2034 võib toll lubada, et isik suunab kauba tolliprotseduurile lihtsustatud deklaratsiooni alusel, milles puuduvad teatavad andmed või artiklis 76 osutatud lisadokumendid.

2. Kuni 28. veebruarini 2031 võib toll lubada lihtsustatud deklaratsiooni rutiinset kasutamist.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 2 osutatud loa andmise tingimused.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse lihtsustatud deklaratsiooni esitamise kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 84

Lisadeklaratsioon

1. Artiklis 83 osutatud lihtsustatud deklaratsiooni korral või artiklis 92 osutatud deklarandi arvestuskande korral esitab deklarant pädevale tolliasutusele kindlaksmääratud tähtaja jooksul lisadeklaratsiooni, mis sisaldab asjaomasel tolliprotseduuril vajalikke andmeid.

Artiklis 83 osutatud lihtsustatud deklaratsiooni korral on vajalikud lisadokumendid deklarandi valduses ja tollile kättesaadavad kindlaksmääratud tähtaja jooksul.

Lisadeklaratsioon võib olla üldine, perioodiline või kokkuvõtlik.

2. Lisadeklaratsiooni esitamise kohustust ei kohaldata järgmistel juhtudel:

a) kui kaup suunatakse tolliladustamisprotseduurile;

b) muudel tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel.

3. Toll võib lisadeklaratsiooni esitamise nõuet mitte kohaldada, kui:

a) artiklis 83 osutatud lihtsustatud deklaratsioon käsitleb kaupa, mille väärtus ja kogus jääb allapoole artikli 194 lõikes 8 osutatud künnist;

b) artiklis 83 osutatud lihtsustatud deklaratsioon juba sisaldab kogu asjaomase tolliprotseduuri jaoks vajalikku teavet ja

c) artiklis 83 osutatud lihtsustatud deklaratsiooni ei tehta deklarandi arvestuskandena.

4. Artiklis 83 osutatud lihtsustatud deklaratsioon ja lisadeklaratsioon loetakse ühtseks jagamatuks dokumendiks, mis jõustub kuupäeval, mil lihtsustatud deklaratsioon kooskõlas artikliga 87 aktsepteeritakse.

Artiklis 92 osutatud deklarandi arvestuskanne ja lisadeklaratsioon loetakse ühtseks jagamatuks dokumendiks, mis jõustub kuupäeval, mil deklarant teeb kauba kohta arvestuskande.

5. Kohta, kus lisadeklaratsioon tuleb esitada, loetakse artikli 193 kohaldamisel kohaks, kus tollideklaratsioon on esitatud.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks:

a) käesoleva artikli lõike 1 esimeses lõigus osutatud kindlaksmääratud tähtaeg, mille jooksul lisadeklaratsioon tuleb esitada;

b) käesoleva artikli lõike 1 teises lõigus osutatud kindlaksmääratud tähtaeg, mille jooksul lisadokumendid peavad olema deklarandi valduses ja tollile kättesaadavad;

c) erijuhud, kui lisadeklaratsiooni esitamise kohustust ei kohaldata kooskõlas käesoleva artikli lõike 2 punktiga b.

7. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse lisadeklaratsiooni esitamise menetlusnormid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 85

Tollideklaratsiooni esitamine

1. Ilma et see piiraks artikli 84 lõike 1 kohaldamist, võib kuni 28. veebruarini 2034 esitada tollideklaratsiooni iga isik, kes saab esitada kogu teabe, mida nõutakse seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete kohaldamiseks, millele kaup on deklareeritud. Kõnealune isik peab suutma ka asjaomase kauba tollile esitada või lasta esitada teisel isikul.

Kui aga tollideklaratsiooni aktsepteerimisega kaasnevad konkreetse isiku jaoks erikohustused, esitab selle tollideklaratsiooni kõnealune isik või tema esindaja.

2. Kuni 30. juunini 2028 esitab kaugmüügi teel müüdava kauba vabasse ringlusse lubamise tollideklaratsiooni üks järgmine isik:

a) isik, kellel on lubatud kasutada IOSS-korda, või tema kaudne esindaja;

b) isik, kellel on lubatud kasutada direktiivi 2006/112/EÜ XII jaotise 7. peatükis sätestatud erikorda, või tema kaudne esindaja;

c) muudel kui punktides a ja b osutatud juhtudel importija kaudne esindaja;

d) muudel kui punktides a, b ja c osutatud juhtudel muu isik, kes saab esitada kogu teabe, mida nõutakse seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete kohaldamiseks, millele kaup on deklareeritud.

3. Deklarandi asukoht peab olema liidu tolliterritooriumil.

4. Erandina lõikest 3 ei pea järgmiste deklarantide asukoht olema liidu tolliterritooriumil:

a) isikud, kes esitavad transiideklaratsiooni või ajutise impordi deklaratsiooni;

b) isikud, kes esitavad tollideklaratsiooni aeg-ajalt, muu hulgas lõppkasutuseks või seestöötlemiseks, tingimusel et toll peab seda põhjendatuks;

c) isikud, kelle asukoht on riigis, mille territoorium piirneb liidu tolliterritooriumiga, ja kes esitavad tollideklaratsioonis osutatud kauba asjaomase riigi piiril asuvas liidu tolliasutuses, tingimusel et isiku asukohariik annab samasuguseid soodustusi isikutele, kelle asukoht on liidu tolliterritooriumil;

d) IOSS-korra alusel liidu tolliterritooriumile imporditava kauba kaugmüügiga tegelevad kaugmüügiks mõeldud kauba importijad, tingimusel et nad määravad kaudse esindaja.

Artikkel 86

Tollideklaratsiooni esitamine enne kauba tollile esitamist

1. Tollideklaratsiooni võib esitada enne kauba eeldatavat esitamist tollile. Kui kaupa ei esitata tollile 30 päeva jooksul pärast tollideklaratsiooni esitamise kuupäeva, loetakse tollideklaratsioon esitamata jäetuks.

2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tollideklaratsiooni esitamise menetlusnormid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 87

Tollideklaratsiooni aktsepteerimine

1. Toll aktsepteerib viivitamata tollideklaratsioonid, mis vastavad käesolevas peatükis ja artiklis 76 sätestatud tingimustele, tingimusel et kaup, mille kohta tollideklaratsioon on esitatud, on tollile esitatud.

2. Kui ei ole sätestatud teisiti, on tolli poolt tollideklaratsiooni aktsepteerimise kuupäevaks kuupäev, mida kasutatakse seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete kohaldamiseks, millele kaup on deklareeritud, ja kõigi muude impordi või ekspordiga seotud tolliformaalsuste puhul.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse tollideklaratsiooni aktsepteerimise menetlusnormid, sealhulgas nende normide kohaldamine artiklis 91 osutatud juhtudel. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 88

Tollideklaratsiooni muutmine

1. Taotluse alusel on deklarandil lubatud tollideklaratsiooni ühte või mitut andmeelementi muuta pärast seda, kui toll on kõnealuse tollideklaratsiooni aktsepteerinud. Muutmise tulemusena ei või tollideklaratsioon hõlmata muid kaupu peale nende, mille kohta see algselt esitati.

2. Tollideklaratsiooni muutmine pärast selle aktsepteerimist tolli poolt ei ole lubatud, kui seda taotletakse

a) pärast seda, kui toll on teatanud deklarandile, et ta kavatseb kaupa kontrollida;

b) pärast seda, kui toll on tuvastanud, et tollideklaratsiooni andmed ei ole õiged, või

c) pärast seda, kui toll on kauba vabastanud.

3. Deklarandi taotluse alusel võib toll kolme aasta jooksul alates tollideklaratsiooni aktsepteerimise kuupäevast lubada tollideklaratsiooni muuta pärast kauba vabastamist, et deklarant saaks täita oma kohustused seoses kauba suunamisega asjaomasele tolliprotseduurile.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse tollideklaratsiooni muutmise kord pärast kauba vabastamist kooskõlas käesoleva artikli lõikega 3. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 89

Tollideklaratsiooni kehtetuks tunnistamine

1. Toll tunnistab deklarandi taotluse alusel juba aktsepteeritud tollideklaratsiooni kehtetuks, kui ta on veendunud, et:

a) kaup suunatakse viivitamata tolliprotseduurile või

b) eriasjaolude tõttu ei ole kauba suunamine sellele tolliprotseduurile, millele see kaup oli deklareeritud, enam põhjendatud.

Kui toll on deklarandile teatanud oma kavatsusest kaup läbi vaadata, ei aktsepteerita tollideklaratsiooni kehtetuks tunnistamise taotlust enne läbivaatuse lõpuleviimist.

2. Erandina lõikest 1 võib toll tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel tollideklaratsiooni kehtetuks tunnistada ilma deklarandi eelneva taotluseta.

3. Toll ei tunnista tollideklaratsiooni kehtetuks pärast kauba vabastamist, välja arvatud tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks erijuhud, mille korral toll võib tunnistada tollideklaratsiooni kehtetuks ilma deklarandi taotluseta, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 2, ja pärast kauba vabastamist, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 3.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse tollideklaratsiooni kehtetuks tunnistamise kord pärast kauba vabastamist, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 3. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 90

Andmete koostamise lihtsustamine kaupade puhul, mis kuuluvad erinevatesse tariifistiku alamrubriikidesse

1. Kui saadetis koosneb erinevatesse tariifistiku alamrubriikidesse kuuluvatest kaupadest ja kui iga kauba käsitlemine vastavalt selle tariifistiku alamrubriigile tekitab ebaproportsionaalselt palju tööd ja kulutusi sissenõutava impordi- või eksporditollimaksuga võrreldes, võib toll deklarandi taotluse alusel näha ette impordi- või eksporditollimaksu tasumise lihtsustatud meetodi, mille kohaselt impordi- või eksporditollimaks tasutakse kogu saadetiselt, võttes aluseks kõrgeima impordi- või eksporditollimaksu määraga maksustatava kauba tariifistiku alamrubriigi.

2. Toll keeldub lõikes 1 osutatud impordi- või eksporditollimaksu tasumise lihtsustatud meetodi kasutamisest,

a) kui kohaldatakse liidu käitlustasu või

b) kauba puhul, mille suhtes kohaldatakse muid tolli kohaldatavaid õigusakte, keelde, piiranguid või aktsiisimaksu, kui nende meetmete kohaldamiseks on vajalik korrektne tariifne klassifikatsioon.

Artikkel 91

Keskne tollivormistus

1. Kuni 28. veebruarini 2031 võib toll anda isikule taotluse alusel loa esitada tema asukoha eest vastutavale tolliasutusele tollideklaratsiooni kauba kohta, mis esitatakse tollile teises tolliasutuses.

Toll võib esimeses lõigus osutatud loa saamise nõudest loobuda, kui tolliasutus, kellele tollideklaratsioon esitatakse, ja tolliasutus, kus kaup esitatakse tollile, on sama tolli vastutuse all.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud luba võib taotleda üksnes artikli 29 lõike 2 punktis a osutatud tollilihtsustusi kasutav volitatud ettevõtja.

3. Tolliasutus, kellele tollideklaratsioon esitatakse, teeb järgmist:

a) jälgib kauba suunamist asjaomasele tolliprotseduurile;

b) teeb tollideklaratsiooni kontrollimiseks tehtavat tollikontrolli;

c) palub põhjendatud juhtudel, et tolliasutus, kellele kaup esitatakse, viiks läbi teatavad tollikontrollid tollideklaratsiooni kontrollimiseks ning

d) viib läbi tolliformaalsused tollivõla suurusele vastava impordi- või eksporditollimaksu summa sissenõudmiseks.

4. Tolliasutus, kellele tollideklaratsioon esitatakse, ja tolliasutus, kellele esitatakse kaup, vahetavad tollideklaratsiooni kontrollimiseks ja kauba vabastamiseks vajalikku teavet.

5. Ilma et see mõjutaks liidu tolliterritooriumile toodava või sealt välja viidava kauba kontrolli tema enda poolt, viib tolliasutus, kellele esitatakse kaup, läbi lõike 3 punktis c osutatud tollikontrollid ja edastab nende kontrollide tulemused tolliasutusele, kellele esitatakse tollideklaratsioon.

6. Tolliasutus, kellele tollideklaratsioon esitatakse, vabastab kauba, võttes arvesse:

a) enda poolt tollideklaratsiooni kontrollimiseks tehtavate kontrollide tulemusi;

b) selliste kontrollide tulemusi, mida teeb tolliasutus, kellele kaup esitatakse tollideklaratsiooni kontrollimiseks ja liidu tolliterritooriumile toodava või sealt välja viidava kauba kontrollimiseks.

7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse käesoleva artikli lõike 1 esimeses lõigus osutatud loa andmise tingimused.

8. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse keskse tollivormistuse kord, sealhulgas asjakohased tolliformaalsused ja -kontrollid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 92

Deklarandi arvestuskande tegemine

1. Kuni 28. veebruarini 2031 võib toll taotluse alusel lubada isikul esitada tollideklaratsiooni, sealhulgas lihtsustatud deklaratsiooni, deklarandi arvestuskande vormis, tingimusel et kõnealuse deklaratsiooni andmed tehakse tollile kättesaadavaks deklarandi elektroonilise andmetöötlussüsteemi kaudu ajal, mil tollideklaratsioon deklarandi arvestuskande vormis esitatakse.

2. Tollideklaratsioon loetakse aktsepteerituks alates hetkest, mil kauba kohta tehakse deklarandi arvestuskanne.

3. Toll võib taotluse alusel anda vabastuse kauba esitamise kohustusest. Niisugusel juhul loetakse kaup vabastatuks alates sellest hetkest, mil kauba kohta tehakse deklarandi arvestuskanne.

Kohustusest vabastamine on lubatud siis, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

a) deklarant on tollilihtsustusi kasutav volitatud ettevõtja, nagu on osutatud artikli 29 lõike 2 punktis a;

b) vabastamise tingivad asjaomase kauba olemus ja liikumine ning need on tollile teada;

c) järelevalvet tegeval tolliasutusel on juurdepääs kogu teabele, mida ta peab vajalikuks, et kasutada vajaduse korral oma õigust kaup läbi vaadata;

d) alates arvestuskande tegemisest ei kehti kauba suhtes enam muud tolli kohaldatavad õigusaktid, välja arvatud juhul, kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud loas on kindlaks määratud teisiti.

Järelevalvet tegev tolliasutus võib erijuhtudel isegi sellise vabastamise korral nõuda kauba esitamist.

4. Lõikes 1 osutatud loas nähakse ette kauba vabastamiseks nõutavad tingimused.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud loa andmise tingimused.

6. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse menetlusnormid käesoleva artikli lõikes 1 osutatud deklarandi arvestuskande, sealhulgas asjaomased tolliformaalsused ja -kontrollid, tegemise kohta ning käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kauba esitamise kohustusest vabastamise kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 93

Kehtivuse lõppemine

Vastavalt artiklites 83, 91 ja 92 osutatud lihtsustatud deklaratsioonide, keskse tollivormistuse ja deklarandi arvestuskande tegemise load aeguvad 1. märtsil 2034.

4. PEATÜKK

Kauba kõrvaldamine

Artikkel 94

Tolli võetavad meetmed

1. Ilma et see piiraks muude tolli kohaldatavate õigusaktide kohaldamist, võtab toll kõik vajalikud meetmed kauba kõrvaldamiseks, sealhulgas kooskõlas riigisisese õigusega konfiskeerimiseks või riigi omandisse üleminekuks, müümiseks, annetamiseks humanitaareesmärkidel või hävitamiseks järgmistel juhtudel:

a) kui mõnda tollialastes õigusaktides sätestatud kohustust, mis käsitleb liiduvälise kauba toomist liidu tolliterritooriumile, ei ole täidetud või kui kaupa on tollijärelevalve eest varjatud;

b) kui kaupa ei saa vabastada ühel järgmisel põhjusel:

   i) importijast, eksportijast, transiidiprotseduuri pidajast või kauba valdajast tulenevatel põhjustel ei olnud võimalik kaupa tolli poolt ette nähtud tähtaja jooksul läbi vaadata või selle läbivaatamist jätkata;

   ii) dokumente või teavet, mis tuleb esitada või kättesaadavaks teha enne kauba nõutavale tolliprotseduurile suunamist või vabastamist, ei ole esitatud ega kättesaadavaks tehtud;

   iii) tasumisele kuuluvat impordi- või eksporditollimaksu ei ole ettenähtud tähtaja jooksul makstud ega nõutavat tagatist esitatud;

   iv) kaup ei vasta artiklites 77 ja 78 sätestatud vabastamise tingimustele;

c) kui kaup ei ole mõistliku aja jooksul pärast vabastamist ära viidud;

d) kui pärast kauba vabastamist leitakse, et kaup ei vastanud nimetatud vabastamise tingimustele, või

e) kui kaup on loovutatud riigile kooskõlas artikliga 96.

2. Liiduväline kaup, mis on loovutatud riigile, või liiduväline kaup, mis on kooskõlas riigisisese õigusega kinni peetud, konfiskeeritud või riigi omandisse antud, loetakse tolliladustamise protseduurile suunatud kaubaks. Sellise kauba kohta teeb arvestuskande tolliladustamiseks ettenähtud ladustamiskoha pidaja, või kui kaupa ladustab toll, siis toll.

Kui tollile on juba esitatud andmed või tollideklaratsioon hävitatava, kooskõlas riigisisese õigusega riigile loovutatava, kinnipeetava, konfiskeeritava või riigi omandisse kantava kauba kohta, peab arvestuskanne sisaldama viidet nendele andmetele või sellele tollideklaratsioonile. Asjaomane tollideklaratsioon või asjaomased andmed tunnistatakse kehtetuks.

3. Lõikes 1 osutatud meetmetega kaasnevad kulud kannab:

a) lõike 1 punktis a osutatud juhul vedaja, importija, transiidiprotseduuri pidaja, kauba valdaja või isik, kes on kaupa tollijärelevalve eest varjanud;

b) lõike 1 punktides b, c ja d osutatud juhtudel importija, eksportija, transiidiprotseduuri pidaja või kauba valdaja;

c) lõike 1 punktis e osutatud juhul isik, kes loovutab kauba riigile.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks, millistel juhtudel võib kauba konfiskeerida.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse kord, mille alusel toimub käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tollipoolne kauba müük ja annetamine. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 95

Kauba hävitamine

1. Kui tollil on selleks mõjuv põhjus, võib ta nõuda kauba, mille puhul esitati või tehti kättesaadavaks teade kauba kättesaadavuse kohta, hävitamist, ning ta teavitab sellest importijat, eksportijat või transiidiprotseduuri pidajat ja kauba valdajat. Hävitamise kulud kannab importija, eksportija, transiidiprotseduuri pidaja või kauba valdaja.

2. Kui toll peab seda vajalikuks ja proportsionaalseks, võib ta kooskõlas riigisisese õigusega kinni pidada, hävitada või muul viisil kasutuskõlbmatuks muuta kauba, mille puhul teadet kauba kättesaadavuse kohta ei ole esitatud või kättesaadavaks tehtud ning mis kujutab endast ohtu lõppkasutajate tervisele ja ohutusele. Sellise meetme kulud kannab importija, eksportija või kauba valdaja.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse kauba hävitamise kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 96

Kauba loovutamine

1. Importija, eksportija, transiidiprotseduuri pidaja või kauba valdaja võib tollilt eelneva loa saamisel loovutada riigile liiduvälise kauba ja lõppkasutusprotseduurile suunatud kauba.

2. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse kauba riigile loovutamise kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

VI JAOTIS

LIIDU TOLLITERRITOORIUMILE TOODUD KAUP

1. PEATÜKK

Kauba sissetoomine

Artikkel 97

Lasti eelteave

1. Kaupa võib liidu tolliterritooriumile tuua ainult tingimusel, et vedajad, kes toovad kauba liidu tolliterritooriumile, esitavad eeldatavale esimesele sisenemistolliasutusele kindlaksmääratud tähtaja jooksul asjaomase kauba kohta lasti eelteabe või teevad selle talle kättesaadavaks.

2. Kui lasti eelteavet ei ole lõike 1 kohaselt esitatud ega kättesaadavaks tehtud, esitatakse lasti eelteave või tehakse see kättesaadavaks tegelikule esimesele sisenemistolliasutusele hiljemalt kauba veoks kasutatava transpordivahendi saabumisel.

3. Lasti eelteabes tuleb ära märkida vähemalt kauba eest vastutava importija andmed, saadetise kordumatu viitenumber, kaubasaatja andmed, kaubasaaja andmed, kauba kirjeldus, tariifne klassifikatsioon, väärtus, kauba lõppsihtkoht, kui see on teada, marsruudi andmed ning kauba veoks kasutatava transpordivahendi liik ja identifitseerimisandmed ning veokulud.

4. Importija võib kindlaksmääratud tähtaja jooksul esitada asjaomasele tolliasutusele või teha talle kättesaadavaks osa nõutavast lasti eelteabest.

5. Kui importija on osa nõutavast lasti eelteabest juba esitanud või kättesaadavaks teinud, seob vedaja enda esitatud või kättesaadavaks tehtud lasti eelteabe importija poolt juba esitatud või kättesaadavaks tehtud teabega.

6. Kui vedaja seob enda esitatud või kättesaadavaks tehtud lasti eelteabe importija esitatud või kättesaadavaks tehtud osaga lasti eelteabest, teavitatakse sellest importijat.

7. Tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel, kui vedajal või importijal ei ole kogu lõigetes 1 ja 3 osutatud lasti eelteavet, võidakse selle teabe esitamist või kättesaadavaks tegemist nõuda muudelt isikutelt, kelle valduses see teave on.

8. Lasti eelteave sisaldab andmeid, mida toll vajab riskianalüüsi tegemiseks.

9. Isik, kes esitab või teeb kättesaadavaks lasti eelteavet, võib piirata oma identifitseerimisandmete ja tundlike äriandmete nähtavust ühe või mitme isikuga, kes samuti esitavad või teevad kättesaadavaks andmeid, ilma et see piiraks kõigi andmete kasutamist tollijärelevalveks.

10. Lasti eelteabe esitamise või kättesaadavaks tegemise kohustust ei kohaldata:

a) transpordivahendite ja nendega veetava kauba suhtes, mis üksnes läbivad liidu tolliterritooriumi territoriaalvesi või õhuteed ilma sellel territooriumil peatumata;

b) liiduvälise kauba suhtes, mis tuuakse liidu tolliterritooriumile tagasi pärast seda, kui kaup viidi meritsi või õhuteed pidi ajutiselt liidu tolliterritooriumilt välja ja seda veeti otse ilma peatusteta väljaspool liidu tolliterritooriumi;

c) liidu kauba suhtes, mille tollistaatust on vaja tõendada vastavalt artikli 71 lõikele 2, mis tuuakse liidu tolliterritooriumile tagasi pärast seda, kui kaup viidi meritsi või õhuteed pidi ajutiselt liidu tolliterritooriumilt välja ja seda veeti otse ilma peatusteta väljaspool liidu tolliterritooriumi;

d) liidu kauba suhtes, mida veetakse, ilma et kauba tollistaatus muutuks vastavalt artikli 73 lõikele 2, ning mis tuuakse liidu tolliterritooriumile tagasi pärast seda, kui kaup viidi meritsi või õhuteed pidi ajutiselt liidu tolliterritooriumilt välja ja seda veeti otse ilma peatusteta väljaspool liidu tolliterritooriumi, ning

e) muudel juhtudel, kui selline kohaldamata jätmine on täielikult põhjendatud kauba või veo liigi tõttu või seda nõutakse rahvusvaheliste lepingutega.

11. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles:

a) sätestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud eeldatava esimese sisenemistolliasutuse kindlaksmääramise reeglid;

b) täpsustatakse käesoleva artikli lõike 1 kohaselt esitatavat või kättesaadavaks tehtavat lasti eelteavet ja käesoleva artikli lõikes 8 osutatud andmeid, mis peavad sisaldama konkreetset teavet, mis võimaldab tollil teha riskianalüüsi kauba turvalisuse ja ohutuse seisukohast;

c) määratakse käesoleva artikli lõigetes 1, 4 ja 7 osutatud kindlaksmääratud tähtajad;

d) määratakse kindlaks erijuhud ja muud isikud, kellelt võib nõuda lasti eelteabe esitamist või kättesaadavaks tegemist, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 7;

e) täpsustatakse käesoleva artikli lõike 10 punktis e osutatud juhud, mil kauba või veo liik õigustab täielikult lasti eelteabe esitamise või kättesaadavaks tegemise kohustuse kohaldamata jätmist;

f) sätestatakse tingimused, mille alusel võib lasti eelteavet esitav või kättesaadavaks tegev isik piirata identifitseerimisandmete või tundlike äriandmete nähtavust, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 9.

12. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesoleva artikli lõigetes 1–8 osutatud lasti eelteabe esitamise, kättesaadavaks tegemise ja vastuvõtmise kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

13. Vastavalt artikli 38 lõike 6 punktis b osutatud tööprogrammis kindlaks määratud kuupäevadele ning hiljemalt kuni 28. veebruarini 2034 võib käesoleva artikli lõigetes 1–12 ja käesoleva määruse artiklites 98–103 osutatud formaalsusi jätkuvalt täita kooskõlas määruses (EL) nr 952/2013 sätestatud normide ja andmenõuetega, mida kohaldatakse elektrooniliste süsteemide suhtes, mille liikmesriigid ja komisjon on välja töötanud vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artikli 16 lõikele 1.

Artikkel 98

Lasti eelteabe riskianalüüs

1. Ilma et see piiraks XII jaotises sätestatud ELi Tolliameti tegevust, tagab esimene sisenemistolliasutus kindlaksmääratud tähtaja jooksul riskianalüüsi tegemise. Riskianalüüs tehakse eelkõige turvalisuse ja julgeoleku eesmärgil ning koostöös teiste tolliasutustega ja võimaluse korral lasti eelteabe ja muu ELi tolliandmekeskuse kaudu esitatud või kättesaadavaks tehtud teabe alusel. Esimene sisenemistolliasutus võtab riskianalüüsi tulemuste põhjal vajalikud meetmed.

2. Esimene sisenemistolliasutus võib – kohaldataval juhul koostöös teiste riskianalüüsi protsessis osalevate liikmesriikide tollidega – võtta asjakohaseid leevendusmeetmeid, sealhulgas:

a) anda lasti eelteabe esitanud või kättesaadavaks teinud isikule korralduse, et kaupa ei tohi laadida ega vedada, ning kui vedaja ei ole isik, kes andmed esitas, anda vedajale samamoodi korralduse, et kaupa ei tohi laadida ega vedada;

b) nõuda lisateavet või -meetmeid;

c) määrata kindlaks sellised olukorrad, mil teise asutuse meetmed võivad olla asjakohased;

d) soovitada tollikontrolli tegemiseks kõige sobivama koha ja kõige sobivamad meetmed, mida selle kontrolli jaoks võtta.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaksmääratud tähtajad, milleks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud riskianalüüs teha tuleb.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 2 osutatud leevendusmeetmeid käsitlevad menetlusnormid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

5. Kuni 28. veebruarini 2034 tehakse lõikes 1 osutatud riskianalüüs sisenemise ülddeklaratsiooni põhjal.

Artikkel 99

Lasti eelteabe muutmine

1. Importija, vedaja või artiklis 97 osutatud muud isikud muudavad ühte või mitut andmeelementi lasti eelteabes, kui:

a) importijale, vedajale või muule asjaomasele isikule saab teatavaks, et asjaomane teave on tema dokumentides muutunud või et teave on ebaõige, või

b) toll nõuab seda importijalt, vedajalt või muult asjaomaselt isikult ebaõigete või puudulike andmete või andmete kvaliteediga seotud probleemide tõttu, eelkõige juhul, kui need tuvastatakse riskianalüüsi tegemise tulemusel.

2. Importija, vedaja või artiklis 97 osutatud muud isikud ei muuda lasti eelteavet, kui:

a) toll on andnud lasti eelteabe esitanud või kättesaadavaks teinud isikule ja vedajale, kui see ei ole sama isik, korralduse, et kaupa ei tohi laadida ega vedada, nagu on osutatud artikli 98 lõike 2 punktis a;

b) toll on teatanud vedajale või muudele isikutele, et ta kavatseb kauba läbi vaadata;

c) toll on kindlaks teinud, et lasti eelteave ei ole õige;

d) lasti eelteabes sisalduvad andmed on lisatud nende andmete loetellu, mida ei saa muuta.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks lasti eelteabes sisalduvad andmed, mida ei saa muuta, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 2 punktis d.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud lasti eelteabe muutmise kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 100

Lasti eelteabe kehtetuks tunnistamine

1. Kui vedajale või muule lasti eelteavet esitavale või kättesaadavaks tegevale isikule saab teatavaks, et lasti eelteabega hõlmatud kaupa ei tooda liidu tolliterritooriumile, esitab ta tollile võimalikult kiiresti taotluse lasti eelteabe kehtetuks tunnistamiseks.

Kui lasti eelteabega hõlmatud kaupa ei tooda liidu tolliterritooriumile 200 päeva jooksul alates lasti eelteabe esitamise või kättesaadavaks tegemise kuupäevast, tunnistab toll lasti eelteabe kehtetuks.

2. Isikud, kes esitavad või teevad kättesaadavaks lasti eelteabe, ja importija, kes esitab või teeb kättesaadavaks teabe ELi tolliandmekeskuses, teavitavad üksteist sellest, kui nende esitatud või kättesaadavaks tehtud teave kehtetuks tunnistatakse.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud lasti eelteabe kehtetuks tunnistamise kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 101

Transpordivahendi ja kauba sisenemisega seotud saabumisteade

1. Kaupa liidu tolliterritooriumile toova transpordivahendi saabumisel teavitab vedaja tegelikku esimest sisenemistolliasutust selle transpordivahendi saabumisest.

2. Vedaja teavitab selle sadama või lennujaama eest vastutavat tolliasutust, kus kaup maha või ümber laaditakse, meritsi või õhuteed pidi liidu tolliterritooriumile toodud kauba saabumisest, kui transpordivahend, millega see kaup liidu tolliterritooriumile tuuakse, saabub sellesse sadamasse või lennujaama.

3. Vedaja teavitab esimest sisenemistolliasutust maanteed, raudteed või siseveeteed pidi liidu tolliterritooriumile toodud kauba saabumisest, kui transpordivahend, millega see kaup liidu tolliterritooriumile tuuakse, saabub sellesse tolliasutusse.

4. Vedaja seob kauba saabumise teate kauba kohta esitatud või kättesaadavaks tehtud lasti eelteabega.

5. Olenemata lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud vedaja kohustustest võib kauba saabumisest teatada kõnealustes lõigetes osutatud hetkel järgmine isik:

a) isik, kelle nimel või kelle eest kauba territooriumile toonud isik tegutseb;

b) isik, kes on võtnud vastutuse kauba liidu tolliterritooriumile toomisele järgneva veo eest;

c) isik, kes viivitamata suunab kauba tolliprotseduurile, või

d) isik, kellel on ajutise ladustamiskoha pidamise luba või kes tegutseb vabatsoonis.

6. Tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel, kui vedajalt ei ole võimalik saada kõiki artikli 97 lõikes 8 osutatud lasti eelteabes sisalduvaid andmeid kauba kohta, võidakse nõuda, et kauba saabumisest teataksid tegelikule esimesele sisenemistolliasutusele järgmine vedaja või muud isikud, kellel on sellised andmed ja nende esitamise asjakohased õigused.

7. Tolli heakskiidul võib transpordivahendi ja kauba saabumise teate tollile esitada või kättesaadavaks teha muul viisil kui ELi tolliandmekeskuse kaudu, näiteks äri-, sadama- või transpordiinfosüsteemide kaudu, tingimusel et sellised süsteemid sisaldavad selliseks teateks vajalikke andmeid ja need andmed on lõikes 1, 2 või 3 osutatud ajal kättesaadavad. Sellisel juhul edastatakse nende muude vahendite kaudu esitatud või kättesaadavaks tehtud andmed ELi tolliandmekeskusele.

8. Erandina lõikest 2 ei kohaldata kauba saabumisest teatamise kohustust järgmistel juhtudel:

a) kui liidu tolliterritooriumile saabumisel laaditakse kaup sama reisi ajal samalt transpordivahendilt maha ja tagasi peale ainult selleks, et võimaldada muu kauba mahalaadimist või pealelaadimist samas liidu sadamas või lennujaamas;

b) kui liidu kaup, mida veetakse, ilma et kauba tollistaatus muutuks vastavalt artikli 73 lõikele 2, tuuakse liidu tolliterritooriumile tagasi pärast seda, kui kaup viidi meritsi või õhuteed pidi ajutiselt liidu tolliterritooriumilt välja ja seda veeti otse ilma peatusteta väljaspool liidu tolliterritooriumi.

9. Vedaja ei laadi liidu tolliterritooriumil maha kaupa, mille kohta tollile ei ole esitatud või kättesaadavaks tehtud artikli 97 lõikes 8 osutatud lasti eelteavet, välja arvatud juhul, kui toll on nõudnud vedajalt selle kauba esitamist vastavalt artiklile 103.

10. Erandina lõikest 9 võib toll otsese ohu korral, mis nõuab kogu kauba või selle osa viivitamatut mahalaadimist, lubada vedajal kauba maha laadida.

11. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 6 osutatud erijuhud ja kõnealuses lõikes osutatud muud isikud, kellelt võidakse nõuda tegelikule esimesele sisenemistolliasutusele kauba saabumisest teatamist.

12. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesolevas artiklis osutatud saabumisest teatamise kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

13. Vastavalt artikli 38 lõike 6 punktis b osutatud tööprogrammis kindlaks määratud kuupäevadele ning hiljemalt kuni 28. veebruarini 2034 võib käesolevas artiklis osutatud saabumisteadet jätkuvalt esitada ning käesoleva määruse artikli 103 lõikes 1 osutatud kauba füüsilist esitamist tollile jätkuvalt läbi viia kooskõlas määruses (EL) nr 952/2013 sätestatud normide ja andmenõuetega, mida kohaldatakse elektrooniliste süsteemide suhtes, mille liikmesriigid on koostöös komisjoniga välja töötanud vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artikli 16 lõikele 1.

Artikkel 102

Kauba toimetamine ettenähtud kohta

1. Vedaja, kes kauba liidu tolliterritooriumile toob, toimetab selle viivitamata tolli määratud marsruuti mööda ja kooskõlas tolli juhistega, kui need on olemas, tolli määratud tolliasutusse või muusse tolli määratud või heaks kiidetud kohta või vabatsooni.

2. Vabatsooni toodav kaup tuuakse otse sellesse vabatsooni kas meritsi või õhuteed pidi või maitsi ilma muud liidu tolliterritooriumi osa läbimata, kui vabatsoon külgneb liikmesriigi ja kolmanda riigi vahelise maismaapiiriga.

3. Kui vedajad ei saa ettenägematute asjaolude või vääramatu jõu tõttu täita lõikes 1 sätestatud kohustust, teavitavad nad tolli viivitamata olukorrast ja kauba täpsest asukohast.

4. Toll määrab kindlaks, millised meetmed tuleb võtta, et võimaldada tollijärelevalvet lõikes 1 osutatud kauba ja lõikes 3 nimetatud olukorras laeva või õhusõiduki või nende pardal oleva kauba üle ning tagada asjakohasel juhul kauba toimetamine edasi tolli määratud tolliasutusse või muusse tolli määratud või heakskiidetud kohta või vabatsooni.

5. Toll võib asjaomase kolmanda riigiga sõlmitud kokkuleppe alusel kohaldada tollikontrolli kauba suhtes, mis asub ikka veel väljaspool liidu tolliterritooriumi. Toll kohtleb seda kaupa samamoodi nagu liidu tolliterritooriumile toodud kaupa.

6. Erandina lõigetest 1 ja 3 võib kohaldada erinorme piirialadel või torujuhtmete ja juhtmete kaudu veetava kauba, majanduslikult ebaolulise liikluse või reisijatel kaasas oleva kauba suhtes, tingimusel et selle tulemusel ei kahjustata tollijärelevalve ja tollikontrolli võimalusi.

7. Lõiget 1 ei kohaldata transpordivahendite või nendega veetava kauba suhtes, mis üksnes läbivad liidu tolliterritooriumi territoriaalvett või õhuruumi ilma sellel territooriumil peatumata.

Artikkel 103

Kauba füüsiline esitamine tollile

1. Kui toll või muud tolli kohaldatavad õigusaktid seda nõuavad, esitab vedaja või kauba valdaja liidu tolliterritooriumile toodud kauba selle saabumisel tolli määratud tolliasutusse või muusse tolli määratud või heaks kiidetud kohta või vabatsooni tollile füüsiliselt.

2. Toll teavitab vedajat või kauba valdajat kohustusest esitada kõnealune kaup tollile füüsiliselt.

3. Tollile füüsiliselt esitatud kaupa ei tohi kohast, kus see tollile esitati, ilma tolli loata ära viia.

4. Tollile kauba füüsilise esitamise kohustust ei kohaldata liidu kauba suhtes, mida veetakse, ilma et kauba tollistaatus kooskõlas artikli 73 lõikega 2 muutuks, ja mis tuuakse liidu tolliterritooriumile tagasi pärast seda, kui kaup viidi meritsi või õhuteed pidi ajutiselt liidu tolliterritooriumilt välja ja seda veeti otse ilma peatusteta väljaspool liidu tolliterritooriumi.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud muude kohtade kui määratud tolliasutuste määramise ja heakskiitmise tingimused.

6. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse kooskõlas käesoleva artikliga kauba tollile füüsilise esitamise kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 104

Kauba ajutine ladustamine

1. Liiduväline kaup on ajutiselt ladustatav alates hetkest, mil artiklis 101 osutatud isik teatab kooskõlas nimetatud artikliga selle saabumisest liidu tolliterritooriumile, kuni kauba tolliprotseduurile suunamiseni või liidu tolliterritooriumilt väljaviimiseni või kuni toll lahendab kauba olukorra kooskõlas käesoleva artikli lõikega 7.

2. Transiidiprotseduuri alusel liikuv liiduväline kaup on ajutiselt ladustatav pärast transiidiprotseduuri lõpetamist kuni kauba muule tolliprotseduurile suunamiseni või liidu tolliterritooriumilt väljaviimiseni või kuni toll lahendab kauba olukorra kooskõlas käesoleva artikli lõikega 7.

3. Ajutiselt ladustatav liiduväline kaup ladustatakse kooskõlas artikliga 108 lubatud ajutise ladustamise kohas, või kui see on põhjendatud, siis teistes tolli määratud või heaks kiidetud kohtades, sealhulgas usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate ettevõtjate täpsustatud kohtades.

4. Artiklis 108 osutatud ajutise ladustamise koha pidamise loa omanik või isik, kes ladustab kaupa juhul, kui kaupa ladustatakse muus tolli määratud või heaks kiidetud kohas, vastutab ajutiselt ladustatava kauba ladustamisest tulenevate kohustuste täitmise eest, sealhulgas selle tagamise eest, et kaupa:

a) ei viida tollijärelevalve alt välja ning

b) käideldakse ainult viisil, mis tagab selle säilimise muutmata kujul või selle välimust või tehnilisi näitajaid muutmata.

5. Kui liidu või riigisiseses õiguses ei ole sätestatud teisiti, suunatakse ajutiselt ladustatav liiduväline kaup tolliprotseduurile või viiakse liidu tolliterritooriumilt välja 90 päeva jooksul alates ajutise ladustamise algusest. Tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel võib toll seda tähtaega pikendada.

6. Liiduväline kaup, mida ajutiselt ladustatakse tolli määratud või heaks kiidetud kohtades, sealhulgas usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate ettevõtjate täpsustatud kohtades, suunatakse tolliprotseduurile või reeksporditakse kindlaksmääratud tähtaja jooksul.

7. Kui kaupa ei saa igakülgselt põhjendatud juhul ajutisele ladustamisele jätta, võtab toll V jaotise 4. peatüki kohaselt viivitamata kõik vajalikud meetmed kauba kõrvaldamiseks.

8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kohtade määramise ja heakskiitmise tingimused, käesoleva artikli lõikes 6 osutatud tähtaeg ning erijuhud, kui käesoleva artikli lõikes 5 osutatud tähtaega võib pikendada.

9. Vastavalt artikli 38 lõike 6 punktis b osutatud tööprogrammis kindlaks määratud kuupäevadele ning hiljemalt kuni 28. veebruarini 2034 esitatakse ajutise ladustamise deklaratsioon kooskõlas määruses (EL) nr 952/2013 sätestatud normide ja andmenõuetega.

Artikkel 105

Ajutise ladustamise teave

1. Liiduvälise kauba puhul, mille kohta on tollile esitatud või kättesaadavaks tehtud teade kauba saabumise kohta, esitatakse ajutise ladustamise teave, mis sisaldab kõiki andmeid, mida on vaja ajutist ladustamist reguleerivate sätete kohaldamiseks.

2. Artiklis 101 osutatud isik, ajutise ladustamise koha pidamise loa omanik või muu isik, kes on kauba valdaja, esitab või teeb kättesaadavaks ajutise ladustamise teabe hiljemalt siis, kui kaup viiakse ajutise ladustamise kohta või muusse tolli määratud või heaks kiidetud kohta.

3. Kui ei ole sätestatud teisiti, ei nõua toll ajutise ladustamise teabe esitamist või kättesaadavaks tegemist, kui:

a) hiljemalt kauba liidu tolliterritooriumile saabumisest teatamise ajal tehakse kindlaks kõnealuse kauba liidu kauba tollistaatus kooskõlas artikliga 71 või

b) tolliprotseduuri või reekspordi jaoks vajalikud andmed on juba tollile esitatud või kättesaadavaks tehtud.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles:

a) täpsustatakse täiendavalt käesoleva artikli lõikes 3 osutatud juhtusid, mille korral toll ei pea nõudma ajutise ladustamise teabe esitamist või kättesaadavaks tegemist;

b) määratakse kindlaks andmed, mis tuleb tollile esitada või kättesaadavaks teha ajutist ladustamist reguleerivate sätete kohaldamiseks.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ajutise ladustamise teabe esitamise menetlusnormid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 106

Ajutise ladustamise teabe muutmine

1. Artikli 105 lõikes 2 osutatud isikud muudavad üht või mitut ajutise ladustamise teabe andmeelementi,

a) kui neile saab teatavaks, et asjaomast teavet on nende dokumentides muudetud, või

b) kui toll neilt seda nõuab ebaõigete või puudulike andmete või andmete kvaliteediga seotud probleemide tõttu.

2. Artikli 105 lõikes 2 osutatud isikud ei muuda ajutise ladustamise teavet, kui:

a) toll on sellistele isikutele teatanud, et ta kavatseb kauba läbi vaadata;

b) toll on sellistele isikutele teatanud, et on teinud kindlaks, et esitatud või kättesaadavaks tehtud andmed ei ole õiged, või

c) kaup on ajutise ladustamise kohast välja viidud, kui ei ole sätestatud teisiti.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks erijuhud käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud teabe muutmiseks.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse menetlusnormid käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teabe muutmiseks kooskõlas nimetatud lõikega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 107

Ajutise ladustamise teabe kehtetuks tunnistamine

1. Kui artikli 105 lõikes 2 osutatud isikule saab teatavaks, et kaupa ei tooda liidu tolliterritooriumile, tunnistab ta ajutise ladustamise teabe võimalikult kiiresti kehtetuks.

Kui kaupa, mille kohta on esitatud või kättesaadavaks tehtud ajutise ladustamise teave, ei tooda liidu tolliterritooriumile 30 päeva jooksul alates kõnealuse teabe esitamise või kättesaadavaks tegemise kuupäevast, tunnistab toll need andmed kehtetuks.

Ajutise ladustamise teave tunnistatakse kehtetuks ka muudel tollialastes õigusaktides sätestatud juhtudel.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles täiendavalt täpsustatakse käesoleva artikli lõike 1 kolmandas lõigus osutatud erijuhtusid, mille korral tuleb ajutise ladustamise teave kehtetuks tunnistada.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ajutise ladustamise teabe kehtetuks tunnistamise menetlusnormid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 108

Ajutise ladustamise koha pidamise luba

1. Ajutise ladustamise koha pidamiseks on vaja tolli luba. Selline luba ei ole nõutav, kui ajutise ladustamise kohta peab toll ise.

Tingimused, mille alusel on lubatud ajutise ladustamise koha pidamine, määratakse kindlaks loas.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud luba antakse üksnes isikutele,

a) kelle asukoht on liidu tolliterritooriumil;

b) kes tagavad vajalikul määral toimingute nõuetekohase läbiviimise ning

c) kes esitavad kooskõlas artikliga 194 tagatise.

Üldtagatise esitamisel kontrollitakse kõnealuse tagatisega seotud kohustuste täitmist asjakohase auditi abil.

Tollilihtsustusi kasutav volitatud ettevõtja või usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja loetakse käesoleva lõike esimese lõigu punktis b osutatud tingimuse täitnuks, kui asjaomaste ajutise ladustamise kohtade pidamisega seotud tegevust võetakse vastavalt artiklis 30 või 31 osutatud loas arvesse.

3. Lõikes 1 osutatud luba antakse ainult siis, kui toll saab teha tollijärelevalvet, ilma et oleks vaja rakendada haldusmeetmeid, mis on asjaomaste majanduslike vajadustega võrreldes ebaproportsionaalsed.

4. Lõikes 1 osutatud loa omanik peab tolli poolt heaks kiidetud vormis asjakohast arvestust ja esitab või teeb need andmed kättesaadavaks ELi tolliandmekeskuses.

Arvestuse pidamine hõlmab teavet ja andmeid, mis võimaldavad tollil kontrollida ajutise ladustamise kohtade toimimist, pidades eelkõige silmas ladustatud kauba identifitseerimist, tollistaatust ja liikumist.

5. Tollilihtsustusi kasutav volitatud ettevõtja või usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja loetakse lõikes 4 sätestatud kohustuse täitnuks, kui tema arvestuskanded on ajutise ladustamise kohtade toimimise jaoks sobivad.

6. Toll võib lubada, et lõikes 1 osutatud loa omanik veab ajutiselt ladustatud kaupa erinevate ajutise ladustamise kohtade vahel, tingimusel et selline vedu ei suurenda pettuse ohtu, järgmistel viisidel toimuva veo puhul:

a) ühe liikmesriigi tolli vastutusel toimuv vedu;

b) vedu, millele kehtib ainult üks luba, mis on väljastatud tollilihtsustusi kasutavale volitatud ettevõtjale või usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevale ettevõtjale, või

c) muud tollialastes õigusaktides sätestatud veod.

7. Kui on olemas majanduslik vajadus ja tollijärelevalvet ei kahjustata, võib toll anda loa liidu kauba ladustamiseks ajutise ladustamise kohas. Sellist kaupa ei loeta ajutiselt ladustatud kaubaks.

8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks:

a) ajutise ladustamise koha pidamise loa andmise tingimused;

b) ELi tolliandmekeskuses esitatavas või kättesaadavaks tehtavas arvestuses sisalduva teabe ja andmete liik, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 4;

c) muud käesoleva artikli lõike 6 punktis c osutatud ajutiselt ladustatud kauba veo juhud ja seonduvad tingimused.

9. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse menetlusnormid kauba veoks ajutise ladustamise kohtade vahel kooskõlas käesoleva artikli lõikega 6. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

2. PEATÜKK

Vabasse ringlusse lubamine

Artikkel 109

Kohaldamisala ja mõju

1. Liiduväline kaup, mis on mõeldud liidu turule laskmiseks või kavandatud erakasutuseks või -tarbimiseks liidu tolliterritooriumil, suunatakse vabasse ringlusse lubamise protseduurile.

2. Vabasse ringlusse lubamine annab liiduvälisele kaubale liidu kauba tollistaatuse.

3. Kauba vabasse ringlusse lubamise protseduurile suunamise tingimused on järgmised:

a) tollile on esitatud või tehtud kättesaadavaks nõutavad andmed, kus tuleb ära märkida vähemalt kauba eest vastutav importija, müüja, ostja, tootja, toote tarnija, kui see on tootjast erinev, liidus vastutav ettevõtja vastavalt määruse (EL) 2019/1020 artiklile 4 ning määruse (EL) 2023/988 artiklile 16, kauba väärtus, päritolu, tariifne klassifikatsioon ja kirjeldus, saadetise kordumatu viide ja asukoht ning asjakohaste muude tolli kohaldatavate õigusaktide loetelu;

b) kauba puhul, mida impordib kaugmüügiks mõeldud kauba importija, kes on otsustanud kasutada IOSS-korda, peavad nõutavad andmed lisaks punktis a osutatud andmetele sisaldama teavet, mis on esitatud IOSS-korraga hõlmatud tehingute arvestuses, mida maksukohustuslane peab kooskõlas direktiivi 2006/112/EÜ artikli 369x lõikega 1;

c) kõik tasumisele kuuluvad imporditollimaksud või muud maksud või tasud, sealhulgas dumpinguvastased tollimaksud, tasakaalustavad tollimaksud või kaitsemeetmed, on makstud või tagatud, välja arvatud juhul, kui kauba kohta on esitatud tariifikvoodi eraldamise taotlus;

d) kaup on saabunud vabastamise kohta liidu tolliterritooriumil ning

e) kaup vastab asjakohastele muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles täiendavalt määratakse kindlaks, millised andmed tuleb kauba vabasse ringlusse lubamise protseduurile suunamiseks tollile esitada või kättesaadavaks teha, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 3 punktis a, või nähakse ette asjaomase veoliigi puhul põhjendatud erandid selle punkti kohaldamisest.

Artikkel 110

Kaubanduspoliitika meetmete kohaldamine sees- ja välistöötlemisele

1. Kui seestöötlemisel saadud töödeldud tooted lubatakse vabasse ringlusse ja imporditollimaksu summa arvutatakse kooskõlas artikli 192 lõikega 3, kohaldatakse neid kaubanduspoliitika meetmeid, mida kohaldatakse vabasse ringlusse lubamisel kauba suhtes, mis oli suunatud seestöötlemisele.

2. Lõiget 1 ei kohaldata jäätmetele ja jääkidele.

3. Kui seestöötlemisel saadud töödeldud tooted lubatakse vabasse ringlusse ja imporditollimaksu summa arvutatakse kooskõlas artikli 191 lõikega 1, kohaldatakse sellisele kaubale kohaldatavaid kaubanduspoliitika meetmeid ainult siis, kui need meetmed on seestöötlemisele suunatud kauba suhtes kohaldatavad.

4. Kaubanduspoliitika meetmeid ei kohaldata pärast välistöötlemist vabasse ringlusse lubatud töödeldud toodete suhtes,

a) kui töödeldud tooted on endiselt liidu päritolu artikli 169 tähenduses;

b) kui välistöötlemine hõlmab parandamist, sealhulgas artiklis 164 osutatud standardvahetussüsteemi puhul, või

c) kui välistöötlemine järgneb artikli 160 kohastele lisatöötlemistoimingutele.

3. PEATÜKK

Imporditollimaksust vabastamine

Artikkel 111

Tagasitoodud kaup

1. Liidu tolliterritooriumilt algselt liidu kaubana eksporditud liiduväline kaup, mis on kolme aasta jooksul liidu tolliterritooriumile tagasi toodud ja vabasse ringlusse lubamise protseduurile suunatud, vabastatakse asjaomase isiku taotluse alusel imporditollimaksust.

Esimest lõiku kohaldatakse isegi siis, kui tagasitoodud kaup moodustab ainult ühe osa eelnevalt liidu tolliterritooriumilt eksporditud kaubast.

2. Lõikes 1 osutatud kolmeaastast tähtaega võib pikendada, et võtta arvesse eriasjaolusid.

3. Kui enne liidu tolliterritooriumilt eksportimist oli tagasitoodud kaup oma konkreetse lõppkasutuse tõttu lubatud vabasse ringlusse maksuvabalt või vähendatud imporditollimaksumääraga, vabastatakse kaup lõike 1 alusel imporditollimaksust ainult siis, kui kaup lubatakse vabasse ringlusse samaks lõppkasutuseks.

Kui lõppkasutus, milleks kõnealune kaup vabasse ringlusse lubatakse, ei ole enam sama, vähendatakse imporditollimaksu summat selle summa võrra, mis tasuti kaubalt selle esmakordsel vabasse ringlusse lubamisel. Kui viimati nimetatud summa ületab summat, millega tagasitoodud kaup maksustatakse vabasse ringlusse lubamisel, siis tagasimaksmist ei lubata.

4. Kui vastavalt artiklile 72 on liidu kaup kaotanud oma tollistaatuse ja lubatakse seejärel vabasse ringlusse, kohaldatakse käesoleva artikli lõikeid 1, 2 ja 3.

5. Lõike 1 kohane imporditollimaksuvabastus antakse ainult siis, kui kaup tuuakse tagasi samas seisundis, kui see eksporditi.

6. Lõike 1 kohase imporditollimaksuvabastuse saamiseks tuleb esitada teave selle maksuvabastuse saamise tingimuste täitmise kohta.

7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks juhud, mil kaup loetakse tagasi tooduks samas seisundis, kui see eksporditi, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 5.

8. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 6 osutatud teabe esitamise kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 112

Kaup, mis on eelnevalt suunatud seestöötlemisprotseduurile

1. Artikli 111 lõikeid 1, 2, 5 ja 6 kohaldatakse *mutatis mutandis* töödeldud toodete suhtes, mis algselt reeksporditi liidu tolliterritooriumilt pärast seestöötlemisprotseduuri, tingimusel et nende töödeldud toodete vabasse ringlusse lubamise tulemusena nõutakse sisse imporditollimaks, mida peab maksma esimesele seestöötlemisprotseduurile suunatud kaubalt.

2. Kui lõikes 1 osutatud töödeldud tooted suunatakse järgmisele seestöötlemisprotseduurile ja muud töödeldud tooted kui need, mis on saadud eelmise seestöötlemisprotseduuri käigus, lubatakse vabasse ringlusse, nõutakse imporditollimaks sisse lõikes 1 osutatud kaubalt.

3. Käesoleva artikli lõikega 1 hõlmatud kaupade imporditollimaksu summa määratakse kindlaks vastavalt artikli 192 lõikele 3.

4. Artiklis 111 sätestatud imporditollimaksuvabastus antakse kooskõlas artikli 133 lõike 2 punktiga c eksporditud töödeldud toodetele ainult siis, kui on tagatud, et samaväärse kaubaga asendatud kaupa ei suunata seestöötlemisprotseduurile.

Artikkel 113

Merekalapüügi- ja muud meresaadused

1. Ilma et see piiraks artikli 169 lõike 1 kohaldamist, vabastatakse järgmised saadused nende vabasse ringlusse lubamisel imporditollimaksust:

a) merekalapüügi- ja muud meresaadused, mille on kolmanda riigi territoriaalvetest püüdnud ainult liikmesriigis registreeritud või laevaregistrisse kantud ja selle riigi lipu all sõitvad alused;

b) käesoleva lõike punktis a osutatud saadustest kalatöötlemislaevade pardal saadud tooted, mis vastavad selles punktis ette nähtud tingimustele.

2. Lõikes 1 osutatud imporditollimaksuvabastuse saamiseks tuleb tõendada nimetatud lõikes sätestatud tingimuste täitmist.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 2 osutatud tõendamise kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

VII JAOTIS

LIIDU TOLLITERRITOORIUMILT VÄLJA VIIDAV KAUP

1. PEATÜKK

Kaupade eksport ja reeksport

Artikkel 114

Eksport

1. Liidu tolliterritooriumilt väljaviidava liidu kauba suhtes kohaldatakse ekspordiprotseduuri.

2. Kauba ekspordiprotseduurile suunamise tingimused on järgmised:

a) nõutavad andmed on tollile esitatud või kättesaadavaks tehtud;

b) kõik tasumisele kuuluvad eksporditollimaksud või muud maksud või tasud on makstud või tagatud, ning

c) kaup vastab asjakohastele muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele.

3. Liidu tolliterritooriumilt väljaviidavale kaubale kohaldatakse asjakohasel juhul järgmist:

a) imporditollimaksu tagasimaksmist või vähendamist;

b) muudele maksudele kohaldatavate sätete alusel nõutavaid formaalsusi;

c) eksporti ja väljaviimist käsitlevaid menetlusnorme.

4. Lõiget 1 ei kohaldata liidu kauba suhtes, mis:

a) on suunatud välistöötlemisprotseduurile;

b) viiakse liidu tolliterritooriumilt välja pärast lõppkasutusprotseduurile suunamist;

c) tarnitakse õhusõidukitele või laevadele mõeldud kaubana, mis on käibemaksust või aktsiisimaksust vabastatud või millele kohaldatakse käibemaksu või aktsiisimaksu nullmäära, sõltumata õhusõiduki või laeva sihtkohast, ja mille kohta nõutakse tõendeid;

d) on suunatud sisetransiidiprotseduurile;

e) viiakse liidu tolliterritooriumilt ajutiselt välja kooskõlas artikliga 73.

5. Ekspordiprotseduuri suhtes kohaldatavaid tolliformaalsusi kohaldatakse lõike 4 punktides a ja b ning lõike 4 punktis c osutatud juhtudel, olenemata õhusõiduki või laeva sihtkohast.

6. Helgolandi saadetud kaupa ei loeta liidu tolliterritooriumilt eksporditud kaubaks.

7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks andmed, mis tuleb kauba ekspordiprotseduurile suunamiseks tollile esitada või kättesaadavaks teha, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 2 punktis a.

8. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse eksporti ja väljaviimist käsitlevad menetlusnormid, millele on osutatud käesoleva artikli lõike 3 punktis c. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 115

Ajutiselt eksporditud liidu kauba vabastamine eksporditollimaksust

Ilma et see piiraks artikli 161 kohaldamist, vabastatakse liidu tolliterritooriumilt ajutiselt eksporditud liidu kaup eksporditollimaksust, kui see reimporditakse.

Artikkel 116

Reeksport

1. Liidu tolliterritooriumilt väljaviidav liiduväline kaup reeksporditakse tingimusel, et asjakohased reekspordi andmed on esitatud või kättesaadavaks tehtud ning et reeksporditav kaup vastab muudele õigusaktidele, mida toll liiduvälise kauba suhtes kohaldab.

2. Reekspordi andmed sisaldavad kohaldataval juhul andmeid, mis on vajalikud eelmise tolliprotseduuri või ajutise ladustamise lõpetamiseks.

3. Reekspordi suhtes kohaldatakse artikleid 74–80 ja artiklit 123.

4. Lõiget 1 ei kohaldata:

a) välistransiidiprotseduurile suunatud liiduvälisele kaubale, mis üksnes läbib liidu tolliterritooriumi;

b) kui liidu tolliterritooriumilt väljaviidav liiduväline kaup laaditakse sama reisi ajal samalt transpordivahendilt maha ja tagasi peale, et võimaldada muu kauba mahalaadimist või pealelaadimist samas sadamas või lennujaamas.

5. Kuni 28. veebruarini 2034 võib reekspordi andmed esitada:

a) reekspordi deklaratsioonis või

b) reekspordi teatises, kui kaup laaditakse ümber vabatsoonis või ajutise ladustamise kohas või reeksporditakse sealt otse.

6. Kuni 28. veebruarini 2034 kohaldatakse reekspordi deklaratsiooni ja reekspordi teatise suhtes artikleid 81–93.

7. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks, millistel juhtudel tuleb esitada reekspordi teatis ja millistel juhtudel võib seda muuta või selle kehtetuks tunnistada.

8. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse reekspordi teatise esitamise, muutmise või kehtetuks tunnistamise kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

2. PEATÜKK

Kauba väljaviimine

Artikkel 117

Väljumiseelne teave

1. Vedajad, kes viivad kauba liidu tolliterritooriumilt välja, esitavad pädevale tollile või teevad pädevale tollile kättesaadavaks kindlaksmääratud tähtaja jooksul ja hiljemalt kauba väljumiskohta saabumisest teatamisel minimaalse väljumiseelse teabe kõnealuse kauba kohta.

2. Väljumiseelne teave sisaldab andmeid, mida toll vajab riskianalüüsi tegemiseks peamiselt ohutuse ja julgeoleku eesmärgil.

3. Eksportija võib pädevale tollile esitada või kättesaadavaks teha kogu väljumiseelse teabe või osa sellest.

4. Kui eksportija on osa nõutavast väljumiseelsest teabest juba esitanud või kättesaadavaks teinud, seob vedaja enda esitatud või kättesaadavaks tehtud osa väljumiseelsest teabest eksportija poolt juba esitatud või kättesaadavaks tehtud teabega.

5. Kui eksportija on kogu nõutava väljumiseelse teabe juba esitanud või kättesaadavaks teinud, esitab vedaja täiendava väljumiseelse teabe või teeb selle kättesaadavaks üksnes juhul, kui ta on teadlik, et varem esitatud või kättesaadavaks tehtud teave ei ole õige.

6. Kui vedaja seob enda esitatud või kättesaadavaks tehtud väljumiseelse teabe eksportija esitatud või kättesaadavaks tehtud osaga väljumiseelsest teabest, teavitatakse sellest eksportijat.

7. Tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel, kui vedaja või eksportija ei ole esitanud või kättesaadavaks teinud kogu lõigetes 3 ja 5 osutatud väljumiseelset teavet, võidakse selle teabe esitamist või kättesaadavaks tegemist nõuda muudelt isikutelt, kelle valduses see teave on.

8. Isik, kes esitab või teeb kättesaadavaks väljumiseelset teavet, võib piirata oma identifitseerimisandmete ja tundlike äriandmete nähtavust ühe või mitme isikuga, kes samuti esitavad või teevad kättesaadavaks andmeid, ilma et see piiraks kõigi andmete kasutamist tollijärelevalveks.

9. Väljumiseelse teabe esitamise või kättesaadavaks tegemise kohustust ei kohaldata:

a) transpordivahendite ja nendega veetava kauba suhtes, mis üksnes läbivad liidu tolliterritooriumi territoriaalvesi või õhuteed ilma sellel territooriumil peatumata;

b) muudel erijuhtudel, kui see on õigustatud kauba või veo liigi tõttu või seda nõutakse rahvusvaheliste lepingutega;

c) liidu tolliterritooriumilt kooskõlas artikliga 73 ajutiselt välja viidud kauba suhtes;

d) kauba suhtes, mida tarnitakse laeva või õhusõiduki osade või tarvikutena kasutamiseks ning laeva või õhusõiduki mootorite, masinate ja muude seadmete töö tagamiseks, ning pardal tarbitavate ja müüdavate toiduainete jm kauba suhtes.

10. Käesoleva artikli lõikes 9 osutatud juhtudel esitatakse või tehakse kättesaadavaks reekspordi andmed kooskõlas artikliga 116.

11. Vedaja viib kauba liidu tolliterritooriumilt välja samas seisundis, nagu see oli väljumiseelse teabe esitamisel või kättesaadavaks tegemisel.

12. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles:

a) täpsustatakse, millised väljumiseelse teabe andmed tuleb tollile esitada või kättesaadavaks teha, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 1;

b) sätestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kindlaksmääratud tähtajad, võttes arvesse veo liiki ja transpordivahendit;

c) määratakse kindlaks erijuhud, mille puhul väljumiseelse teabe esitamise või kättesaadavaks tegemise kohustust ei kohaldata, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 9 punktis b;

d) sätestatakse tingimused, mille alusel võib väljumiseelset teavet esitav või kättesaadavaks tegev isik piirata identifitseerimisandmete ja tundlike äriandmete nähtavust, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 8.

13. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesolevas artiklis osutatud väljumiseelse teabe esitamise, kättesaadavaks tegemise ja vastuvõtmise kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

14. Vastavalt artikli 38 lõike 6 punktis b osutatud tööprogrammis kindlaks määratud kuupäevadele ning hiljemalt kuni 28. veebruarini 2034 võib kauba väljaviimisega seotud formaalsusi jätkuvalt täita kooskõlas määruses (EL) nr 952/2013 sätestatud normide ja andmenõuetega, mida kohaldatakse elektrooniliste süsteemide suhtes, mille liikmesriigid ja komisjon on välja töötanud vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artikli 16 lõikele 1.

Artikkel 118

Väljumiseelse teabe riskianalüüs

1. Ilma et see piiraks IV jaotises sätestatud ELi Tolliameti tegevust, tagab pädev toll kindlaksmääratud tähtaja jooksul riskianalüüsi tegemise. Riskianalüüs tehakse eelkõige turvalisuse ja julgeoleku eesmärgil ning asjakohasel juhul koostöös teiste tolliasutustega ja võimaluse korral väljumiseelse teabe ja muude ELi tolliandmekeskuse kaudu esitatud või kättesaadavaks tehtud andmete alusel. Pädev toll võtab riskianalüüsi tulemuste põhjal vajalikud meetmed.

2. Väljumistolliasutus võib võtta asjakohaseid leevendusmeetmeid, sealhulgas:

a) anda väljumiseelse teabe esitanud või kättesaadavaks teinud isikule korralduse, et kaupa ei tohi laadida ega vedada, ning kui vedaja ei ole isik, kes väljumiseelse teabe esitas, anda vedajale samamoodi korralduse, et kaupa ei tohi laadida ega vedada;

b) nõuda lisateavet või -meetmeid;

c) määrata kindlaks sellised olukorrad, mil teise asutuse meetmed võivad olla asjakohased;

d) soovitada tollikontrolli tegemiseks kõige sobivama koha ja kõige sobivamad meetmed, mida selle kontrolli jaoks võtta.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaksmääratud tähtajad, mille jooksul käesoleva artikli lõikes 1 osutatud riskianalüüs teha tuleb.

4. Komisjon võib vastu võtta rakendusakte, milles sätestatakse menetlusnormid isikutele korralduse andmiseks, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 2 punktis a. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

5. Vastavalt artikli 38 lõike 6 punktis b osutatud tööprogrammis kindlaks määratud kuupäevadele ning hiljemalt kuni 28. veebruarini 2034 tehakse riskianalüüs artikli 117 lõike 14 kohaselt esitatud andmete põhjal. Pärast seda kuupäeva tehakse riskianalüüs ELi tolliandmekeskuses kättesaadavate andmete põhjal.

Artikkel 119

Väljumiseelse teabe muutmine

1. Eksportija või artiklis 117 osutatud isikud muudavad ühte või mitut väljumiseelse teabe andmeelementi, kui:

a) eksportijale või artiklis 117 osutatud isikutele saab teatavaks, et asjaomane teave on nende dokumentides muutunud või et teave on ebaõige, või

b) toll nõuab seda eksportijalt või artiklis 117 osutatud isikutelt ebaõigete või puudulike andmete või andmete kvaliteediga seotud probleemide tõttu, eelkõige juhul, kui need tuvastatakse riskianalüüsi tegemise tulemusel.

2. Eksportija või artiklis 117 osutatud muud isikud ei muuda väljumiseelset teavet, kui:

a) toll on andnud väljumiseelse teabe esitanud või kättesaadavaks teinud isikule ja vedajale, kui see ei ole sama isik, korralduse, et kaupa ei tohi laadida ega vedada, nagu on osutatud artikli 118 lõike 2 punktis a;

b) toll on teatanud vedajale või isikule, kes esitas või tegi kättesaadavaks väljumiseelse teabe, et ta kavatseb kauba läbi vaadata;

c) toll on kindlaks teinud, et väljumiseelne teave ei ole õige;

d) väljumiseelses teabes sisalduvad andmed on lisatud nende andmete loetellu, mida ei saa muuta;

e) toll on juba vabastanud kauba väljaviimiseks.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks väljumiseelses teabes sisalduvad andmed, mida ei saa muuta, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 2 punktis d.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud väljumiseelse teabe muutmise kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 120

Väljumiseelse teabe kehtetuks tunnistamine

1. Kui vedajale või muule väljumiseelset teavet esitavale või kättesaadavaks tegevale isikule saab teatavaks, et selle väljumiseelse teabega hõlmatud kaupa ei viida liidu tolliterritooriumilt välja, esitab ta võimalikult kiiresti taotluse, et toll väljumiseelse teabe viivitamatult kehtetuks tunnistaks.

Kui väljumiseelse teabega hõlmatud kaupa ei viida liidu tolliterritooriumilt välja 200 päeva jooksul alates väljumiseelse teabe tollile esitamise või kättesaadavaks tegemise kuupäevast, tunnistab toll väljumiseelse teabe kehtetuks.

2. Isikud, kes esitavad või teevad kättesaadavaks väljumiseelse teabe, sealhulgas eksportija, teavitavad üksteist sellest, kui nende esitatud või kättesaadavaks tehtud väljumiseelne teave on kehtetuks tunnistatud.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punktis b osutatud väljumiseelse teabe kehtetuks tunnistamise kord. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 121

Kauba väljumiskohta saabumisest teatamine

1. Vedaja teavitab kauba liidu tolliterritooriumilt väljaviimise koha eest vastutavat tolliasutust kõnealuse kauba saabumisest väljumiskohta kindlaksmääratud tähtaja jooksul.

2. Olenemata lõikes 1 osutatud vedaja kohustustest võib kauba saabumisest teatada järgmine isik:

a) eksportija või

b) isik, kes vastutab kauba liidu tolliterritooriumilt väljaviimisele eelneva veo eest.

3. Tolli heakskiidul võib kauba saabumise teate tollile esitada või kättesaadavaks teha muul viisil kui ELi tolliandmekeskuse kaudu, näiteks äri-, sadama- või transpordiinfosüsteemide kaudu, tingimusel et sellised süsteemid sisaldavad selliseks teateks vajalikke andmeid ja need andmed on kättesaadavad lõikes 1 osutatud kindlaksmääratud tähtaja jooksul. Sellisel juhul edastatakse nende muude vahendite kaudu esitatud või kättesaadavaks tehtud andmed ELi tolliandmekeskusele.

4. Lõikes 1 osutatud kohustust ei kohaldata, kui liidu tolliterritooriumilt väljaviidav kaup laaditakse sama reisi ajal samalt transpordivahendilt maha ja tagasi peale ainult selleks, et võimaldada muu kauba mahalaadimist või pealelaadimist samas liidu sadamas või lennujaamas.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks andmed, mis tuleb esitada kauba liidu tolliterritooriumilt väljaviimise koha eest vastutavale tolliasutusele.

Artikkel 122

Kauba füüsiline esitamine tollile

1. Kui toll või muud tolli kohaldatavad õigusaktid seda nõuavad, esitab kauba vedaja või valdaja liidu tolliterritooriumilt väljaviidava kauba füüsiliselt tollile enne selle kauba väljaviimist.

2. Toll teavitab vedajat või kauba valdajat nõudest esitada kaup tollile füüsiliselt.

3. Füüsiliselt tollile esitatud kaupa ei tohi kohast, kus see tollile esitati, ilma tolli loata ära viia.

Artikkel 123

Väljaviimise kinnitus

Vedaja, kes viib kauba väljapoole liidu tolliterritooriumi, või isik, kes vastutab kauba liidu tolliterritooriumilt väljaviimisele eelneva veo eest, kinnitab tollile, et kaup on liidu tolliterritooriumilt välja viidud.

VIII JAOTIS

ERIPROTSEDUURID

1. PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 124

Kohaldamisala

Kaupa võib suunata järgmistele eriprotseduuridele:

a) transiit, mille alla kuulub välis- ja sisetransiit;

b) ladustamine, mille alla kuuluvad tolliladustamine ja vabatsoonid;

c) erikasutus, mille alla kuulub ajutine import ja lõppkasutus;

d) töötlemine, mille alla kuulub sees- ja välistöötlemine.

Artikkel 125

Loa andmine

1. Importijatel, eksportijatel või nende kaudsetel esindajatel, kes kavatsevad kauba eriprotseduurile suunata, peab olema tolli luba:

a) sees- või välistöötlemisprotseduuri, ajutise impordi protseduuri või lõppkasutusprotseduuri kasutamiseks;

b) kauba tolliladustamiseks ladustamiskoha pidamiseks, välja arvatud juhul, kui asjaomane toll on ladustamiskoha pidaja.

2. Importija kauba tolliladustamiseks võivad ladustamiskohta pidada järgmised isikud ja asutused:

a) isikud, kellel on tolli asjaomane luba, ja

b) asjaomane toll, kui ta on ladustamiskoha pidaja.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud lubades määratakse kindlaks asjaomaste eriprotseduuride kasutamise või asjaomase ladustamiskoha pidamise tingimused.

4. Välja arvatud liidu õiguses sätestatud erijuhtudel, annab toll lõigetes 1 ja 2 osutatud load üksnes juhul, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

a) taotleja asukoht on liidu tolliterritooriumil;

b) taotleja tagab vajalikul määral toimingute nõuetekohase läbiviimise;

c) eriprotseduurile suunatud kaubaga seotud võimaliku tollivõla ja muude maksude või tasude kohta esitatakse tagatis vastavalt artiklile 194;

d) toll on võimeline tegema tollijärelevalvet, ilma et oleks vaja rakendada asjaomaste majanduslike vajadustega võrreldes ebaproportsionaalseid haldusmeetmeid;

e) ajutise impordi protseduuri puhul kasutab kaupa või korraldab selle kasutamise taotleja;

f) seestöötlemisprotseduuri puhul teeb kauba töötlemistoiminguid või korraldab nende tegemise taotleja;

g) töötlemisprotseduuri puhul ei kahjusta loa andmine liidu tootjate olulisi huve (edaspidi „majanduslikud tingimused“).

Tollilihtsustusi kasutav volitatud ettevõtja või usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja loetakse käesoleva lõike esimese lõigu punktis b sätestatud tingimuse täitnuks, kui asjaomase eriprotseduuriga seotud tegevust võetakse vastavalt artiklis 30 või 31 osutatud loas arvesse.

5. Kui on tõendeid, et seestöötlemisprotseduuri loa andmine tõenäoliselt kahjustab liidu tootjate olulisi huve, küsib pädev toll enne kõnealuse loa kohta otsuse tegemist ELi Tolliametilt põhjendatud arvamust, välja arvatud juhul, kui loa andmine on põhjendatud töötlemise majandusliku laadiga.

6. Kui on tõendeid, et välistöötlemisprotseduuri loa andmine tõenäoliselt kahjustab tundlikuks peetavat kaupa tootvate liidu tootjate olulisi huve, ning asjaomane kaup ei ole ette nähtud parandamiseks, taotleb pädev toll enne kõnealuse loa kohta otsuse tegemist ELi Tolliametilt põhjendatud arvamust.

7. Kui ELi Tolliameti poole on lõigete 5 ja 6 kohaselt pöördutud, võib ta esitada ühe järgmise arvamuse:

a) loa andmine ei kahjusta liidu tootjate olulisi huve;

b) loa andmine kahjustab liidu tootjate olulisi huve;

c) loa andmine igakülgselt põhjendatud ja kontrollitud kaubakoguse suhtes, mis on arvamuses kindlaks määratud, ei kahjusta liidu tootjate olulisi huve.

ELi Tolliameti arvamust võtavad arvesse nii toll, kes on pädev asjaomast luba väljastama, kui ka muu toll, kes tegeleb sarnaste lubadega.

Selle arvamuse esitamiseks võib ELi Tolliamet võtta arvesse sidusrühmadelt saadud seisukohti ja teavet, tingimusel et need sidusrühmad esitavad selle teabe ELi Tolliametile lõike 11 punktis b osutatud menetlusnormides kindlaks määratud tähtaja jooksul.

8. Luba väljastav toll esitab loataotlused ja load ELi tolliandmekeskuses või teeb need selles kättesaadavaks. Kui eriprotseduuride load sisaldavad tundlikku äriteavet, on juurdepääs sellele tundlikule teabele piiratud.

9. Kui on tõendeid selle kohta, et juba antud loa kasutamine võib kahjustada liidu tootjate olulisi huve, võivad komisjon või liikmesriigid taotleda, et ELi Tolliamet esitaks põhjendatud arvamuse, järgides lõigetes 5 ja 6 sätestatud menetlust.

10. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles:

a) sätestatakse käesoleva artikli lõigetes 3 ja 4 osutatud tingimused lubade andmiseks käesoleva artikli lõike 1 punktis a osutatud eriprotseduuride kasutamiseks või käesoleva artikli lõike 1 punktis b ja lõikes 2 osutatud ladustamiskoha pidamiseks;

b) määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 4 osutatud erijuhud;

c) täpsustatakse käesoleva artikli lõikes 5 osutatud juhud, kui töötlemise majanduslik laad õigustab seda, et toll hindab ilma ELi Tolliameti arvamuseta, kas seestöötlemisprotseduuri loa andmine kahjustab liidu tootjate olulisi huve;

d) täpsustatakse käesoleva artikli lõikes 5 osutatud juhud, kui loetakse, et on tõendeid liidu tootjate oluliste huvide tõenäolise kahjustamise kohta, ning käesoleva artikli lõigetes 5 ja 6 osutatud juhud, kui majanduslikud tingimused loetakse täidetuks;

e) sätestatakse käesoleva artikli lõikes 6 osutatud tundlikuks peetava kauba loetelu.

11. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse:

a) käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud eriprotseduurideks või ladustamiskoha pidamiseks loa andmise menetlusnormid;

b) majanduslike tingimuste uurimise, sealhulgas ELi Tolliameti põhjendatud arvamuse esitamise menetlusnormid, ning

c) käesoleva artikli lõikes 7 osutatud koguse kindlaksmääramise ja jälgimise normid.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

12. Kuni 21. septembrini 2027:

a) toimub käesoleva artikli lõike 4 punktis g osutatud majanduslike tingimuste uurimine liidu tasandil kooskõlas käesoleva artikli lõike 11 punktis b osutatud menetlusnormidega;

b) kui viidatakse käesoleva peatüki kohasele ELi Tolliameti arvamusele, on tegemist viitega majanduslike tingimuste uurimisele komisjoni poolt liidu tasandil, nagu on sätestatud käesoleva artikli lõigetes 5, 6 ja 7.

Artikkel 126

Tagasiulatuva mõjuga load

1. Taotluse korral annab toll tagasiulatuva mõjuga loa, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

a) on tõestatud majandusliku vajaduse olemasolu;

b) taotlus ei ole seotud pettusekatsega;

c) taotleja on tõestanud raamatupidamisdokumentide või arvestuskannete põhjal, et:

i) kõik protseduuri nõuded on täidetud;

ii) kaupa saab vajaduse korral asjaomase ajavahemiku jooksul identifitseerida;

iii) selliste raamatupidamisdokumentide või arvestuskannete põhjal on võimalik protseduuri kontrollida;

d) kõiki kauba olukorra lahendamiseks vajalikke formaalsusi on võimalik täita, sealhulgas vajaduse korral asjaomaseid tollideklaratsioone või kauba tolliprotseduurile suunamiseks esitatud või kättesaadavaks tehtud andmeid kehtetuks tunnistada;

e) taotlejale ei ole taotluse vastuvõtmise kuupäevale eelnenud kolme aasta jooksul antud sama eriprotseduuri jaoks tagasiulatuva mõjuga luba;

f) välja arvatud juhul, kui taotlus esitatakse loa uuendamiseks sama liiki toimingu ja kauba jaoks, ei pea ELi Tolliameti arvamuses hindama, kas loa andmine kahjustaks liidu tootjate olulisi huve;

g) taotlus ei ole seotud ladustamiskoha pidamisega kauba tolliladustamiseks ning

h) kui taotlus on esitatud loa uuendamiseks sama liiki toimingu ja kauba jaoks, esitatakse taotlus kolme aasta jooksul pärast algse loa kehtivuse lõppemist.

2. Toll võib anda tagasiulatuva mõjuga loa, kui tolliprotseduurile suunatud kaup ei ole sellise loa taotluse aktsepteerimise ajal enam kättesaadav.

Artikkel 127

Loa tagasiulatuv muutmine

1. Loa omaniku põhjendatud taotluse alusel, mis on esitatud artikli 125 lõigetes 1 ja 2 osutatud loa kehtivusaja jooksul, võib toll antud luba tagasiulatuvalt muuta.

Loa omanik võib esitada taotluse loa muutmiseks pärast loa kehtivusaja lõppu, kui asjaomane tolliprotseduur, millele kaup on suunatud, on lõpetamata.

2. Loa tagasiulatuva muutmise otsuses määrab toll kindlaks kuupäeva, millest alates muudatus jõustub.

3. Tagasiulatuv muudatus ei jõustu enne loa jõustumise kuupäeva.

4. Tagasiulatuvat muudatust ei lubata teha ühelgi järgmisel juhul:

a) taotlus esitatakse pärast seda, kui toll on teatanud loa omanikule, et ta kavatseb kauba läbi vaadata või teha kontrolli;

b) taotlus esitatakse pärast seda, kui toll on teatanud loa omanikule, et ta on kindlaks teinud, et loas esitatud andmed on ebaõiged;

c) taotlus on seotud loa omaniku pettuse- või kuritarvituskatsega.

5. Tagasiulatuva muutmise taotlus ei puuduta antud loa kehtivusaega.

6. Loa tagasiulatuvalt muutmiseks ei ole vaja ELi Tolliameti arvamust, nagu on osutatud artikli 125 lõigetes 5 ja 6.

Artikkel 128

Arvestuse pidamine

1. Artikli 125 lõigetes 1 ja 2 osutatud loa omanik, importija või eksportija ning isik, kes tegeleb kauba ladustamise, tootmise või töötlemisega või kauba müügi või ostmisega vabatsoonides, peab tolli poolt heakskiidetud vormis asjakohast arvestust ning, välja arvatud tollialastes õigusaktides sätestatud erandite korral, esitab või teeb need andmed kättesaadavaks ELi tolliandmekeskuses.

Selle arvestuse pidamine hõlmab teavet ja andmeid, mis võimaldavad tollil asjaomast protseduuri kontrollida, pidades eelkõige silmas kõnealusele protseduurile suunatud kauba identifitseerimist, tollistaatust ja liikumist.

2. Tollilihtsustusi kasutav volitatud ettevõtja või usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja loetakse lõikes 1 sätestatud kohustuse täitnuks, kui tema arvestuskanded on asjaomase eriprotseduuri jaoks sobivad.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks arvestuskannetes sisalduvad teabeliigid ja andmed ning käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud erandid kohustusest need andmed ELi tolliandmekeskuses esitada või kättesaadavaks teha.

Artikkel 129

Eriprotseduuri lõpetamine

1. Välja arvatud transiidiprotseduuri puhul ja ilma et see piiraks artikli 156 kohaldamist, lõpetatakse eriprotseduur, kui protseduurile suunatud kaup või töödeldud toode suunatakse järgmisele tolliprotseduurile, viiakse liidu tolliterritooriumilt välja, hävitatakse jäägitult või loovutatakse kooskõlas artikliga 96 riigile.

2. Toll lõpetab transiidiprotseduuri, kui ta saab lähtetolliasutusele ja sihttolliasutusele esitatud või kättesaadavaks tehtud andmete võrdlemise põhjal kinnitada, et protseduur on nõuetekohaselt lõppenud.

3. Toll võtab kõik vajalikud meetmed, et lahendada selle kauba olukord, mille puhul ei ole eriprotseduur ettenähtud tingimustel lõpetatud.

4. Eriprotseduuri lõpetamine toimub kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul, kui tollialastes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles täpsustatakse käesoleva artikli lõikes 4 osutatud ajavahemiku pikkus.

6. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse eriprotseduuri lõpetamise menetlusnormid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 130

Õiguste ja kohustuste üleandmine

1. Taotluse korral võib toll anda muu eriprotseduuri kui transiidi loa omanikule loa anda kõnealusele eriprotseduurile suunatud kaubaga seotud õigused ja kohustused täielikult või osaliselt üle importijale, eksportijale või muule isikule.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks järgmine:

a) juhud ja tingimused, mille puhul on käesoleva artikli lõikes 1 osutatud õiguste ja kohustuste üleandmine lubatud;

b) vorm, milles toll lubab selliste õiguste ja kohustuste üleandmist;

c) andmed ja teave, mida nõutakse sellise õiguste ja kohustuste üleandmise taotluste ja lubade puhul.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse menetlusnormid, mille kohaselt loa omanik annab üle oma õigused ja kohustused seoses kaubaga, mis on suunatud muule eriprotseduurile kui transiit. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 131

Kauba liikumine

1. Tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel võivad importijad, eksportijad, kauba tolliladustamiseks ettenähtud ladustamiskoha pidamise loa omanikud ja isikud, kellele on artikli 130 kohaselt üle antud õigused ja kohustused, vedada kaupa, mis on suunatud muule eriprotseduurile kui transiit või mis asub vabatsoonis, liidu tolliterritooriumi erinevate punktide vahel.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks erijuhud, mille korral võib kaupa vedada, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 1, ja sätestatakse tingimused, mille alusel see võib toimuda.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud muule eriprotseduurile kui transiit suunatud kauba või vabatsoonis asuva kauba liikumise menetlusnormid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 132

Tavalised käitlemistoimingud

1. Tolliladustamise protseduurile või töötlemise protseduurile suunatud või vabatsoonis asuva kaubaga võib teha tavalisi käitlemistoiminguid, mille eesmärgiks on kauba säilitamine, selle esitlus- või müügikõlblikkuse parandamine või turustamiseks või edasimüügiks ettevalmistamine.

2. Kaubaga, mis on ette nähtud kaugmüügiks artiklis 145 osutatud kaugmüügitollilaost, võib teha tavalisi käitlemistoiminguid, mis on rangelt vajalikud kaugmüügiks ettevalmistamise jaoks.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud tavalised kauba käitlemise toimingud.

Artikkel 133

Ekvivalentkaup

1. Ekvivalentkaup on liidu kaup, mida ladustatakse, kasutatakse või töödeldakse eriprotseduurile suunatud kauba asemel.

Välistöötlemisprotseduuri puhul on ekvivalentkaup liiduväline kaup, mida töödeldakse välistöötlemisprotseduurile suunatud liidu kauba asemel.

Välja arvatud tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel, on ekvivalentkaubal määruses (EMÜ) nr 2658/87 sätestatud kaupade kombineeritud nomenklatuuri (edaspidi „kombineeritud nomenklatuur“) sama kaheksakohaline kood, sama kaubanduslik kvaliteet ja samad tehnilised omadused kui kaubal, mida see asendab.

2. Tingimusel, et on tagatud eriprotseduuri nõuetekohane läbiviimine, eelkõige tollijärelevalve osas, lubab toll taotluse korral võtta järgmisi meetmeid:

a) ekvivalentkauba kasutamine tolliladustamis-, vabatsooni- ja lõppkasutusprotseduuril;

b) ekvivalentkauba kasutamine ajutise impordi protseduuril tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel;

c) ekvivalentkauba kasutamine seestöötlemisprotseduuril;

d) eelneva ekspordiga seestöötlemisprotseduuri puhul ekvivalentkaubast saadud töödeldud toote eksport enne selle kauba importi, mida see asendab;

e) ekvivalentkauba kasutamine välistöötlemisprotseduuril;

f) eelneva impordiga välistöötlemisprotseduuri puhul ekvivalentkaubast saadud töödeldud toote import enne selle kauba eksporti, mida see asendab.

Tollilihtsustusi kasutav volitatud ettevõtja või usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja loetakse eriprotseduuri nõuetekohase läbiviimise nõude täitnuks juhul, kui asjaomase protseduuri puhul ekvivalentkauba kasutamisega seotud tegevust võeti ettevõtjale või usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevale ettevõtjale artiklis 30 või 31 osutatud loa andmisel arvesse.

3. Ekvivalentkauba kasutamiseks ei anta luba ühelgi järgmisel juhul:

a) kui seestöötlemisprotseduuri käigus tehakse ainult artiklis 132 määratletud tavalisi käitlemistoiminguid;

b) kui imporditollimaksu tagasimaksed või imporditollimaksust vabastamine on keelatud sellise päritolustaatuseta kauba puhul, mida kasutatakse seestöötlemisprotseduuril selliste töödeldud toodete valmistamisel, mille kohta liidu ja teatavate kolmandate riikide või kõnealuste riikide rühmade vahelise sooduskohtlemise raames koostatakse või antakse välja päritolutõend;

c) kui see toob kaasa põhjendamatuid imporditollimaksusoodustusi või

d) kui see on sätestatud liidu õigusaktides.

4. Kui käesoleva artikli lõike 2 punktis d osutatud juhul tuleks töödeldud toodetelt tasuda eksporditollimaks, kui neid ei eksporditaks seoses seestöötlemisprotseduuriga, esitab loa omanik juhuks, kui liiduväline kaup ei ole artikli 159 lõikes 3 ette nähtud tähtaja jooksul imporditud, eksporditollimaksu tasumise kindlustamiseks tagatise.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles:

a) määratakse kindlaks käesoleva artikli lõike 1 kolmandas lõigus osutatud erijuhud;

b) sätestatakse tingimused, mille alusel ekvivalentkaupa kasutatakse kooskõlas käesoleva artikli lõikega 2;

c) määratakse kindlaks käesoleva artikli lõike 2 punktis b osutatud erijuhud, kui ekvivalentkaupa kasutatakse ajutise impordi protseduuril, ning

d) täpsustatakse juhud, kui ekvivalentkauba kasutamiseks ei anta luba kooskõlas käesoleva artikli lõike 3 punktiga c.

6. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse menetlusnormid ekvivalentkauba kasutamiseks, milleks on antud luba kooskõlas käesoleva artikli lõikega 2. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

2. PEATÜKK

Transiit

1. jagu

Üldreeglid

Artikkel 134

Kohaldamisala

1. Kui kaup siseneb liidu tolliterritooriumile, suunatakse see transiidiprotseduurile ning artikli 73 lõike 2 kohaselt selle tollistaatus ei muutu, välja arvatud juhul, kui see on juba suunatud artiklites 135 ja 136 osutatud transiidiprotseduurile või kui see suunatakse artikli 104 lõikes 5 osutatud tähtaja jooksul mõnele muule tolliprotseduurile.

2. Transiidiprotseduuri pidajat käsitatakse kauba importija või eksportijana ning ta vastutab tollimaksude ja muude maksude või tasude tasumise eest, välja arvatud juhul, kui tollil on mõne teise isiku kohta andmeid, mis näitavad, et see isik on importija või eksportija.

Artikkel 135

Välistransiit

1. Välistransiidiprotseduuri käigus võib liiduvälist kaupa liidu tolliterritooriumil viia ühest kohast teise, ilma et selle puhul kohaldataks järgmist:

a) imporditollimaksu või muid makse või tasusid, sealhulgas dumpinguvastaseid tollimakse, tasakaalustavaid tollimakse või kaitsemeetmeid;

b) kaubanduspoliitika meetmeid, kui need ei keela kauba toomist liidu tolliterritooriumile või kauba väljaviimist liidu tolliterritooriumilt.

2. Tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel suunatakse liidu kaup välistransiidiprotseduurile.

3. Lõikes 1 osutatud kauba liikumine toimub ühel järgmisel viisil:

a) liidu välistransiidiprotseduuri käigus;

b) TIR-konventsiooni kohaselt, tingimusel et kauba liikumine:

i) algas või lõpeb väljaspool liidu tolliterritooriumi;

ii) toimub kahe liidu tolliterritooriumil asuva punkti vahel, läbides kolmanda riigi territooriumi;

c) vastavalt 6. detsembril 1961 Brüsselis sõlmitud kaupade ajutise impordi ATA-märkmiku tollikonventsioonile (edaspidi „ATA-konventsioon“) või 26. juunil 1990 Istanbulis sõlmitud ajutise impordi konventsioonile (edaspidi „Istanbuli konventsioon“) ([39]), kui toimub transiidiliikumine;

([39]) EÜT L 130, 27.5.1993, lk 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/convention/1993/329/oj.

d) NATO vormi 302 alusel, mis on ette nähtud Põhja-Atlandi lepingu osalisriikide vahelises relvajõudude staatust reguleerivas kokkuleppes, mis on alla kirjutatud 19. juunil 1951 Londonis, või ELi vormi 302 alusel;

e) kasutades postisüsteemi kooskõlas Ülemaailmse Postiliidu õigusaktidega, kui kaupa toimetavad edasi nimetatud õigusaktide kohaste õiguste ja kohustuste valdajad või neid toimetatakse edasi nende huvides.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 2 osutatud erijuhud, kui liidu kaup tuleb suunata välistransiidiprotseduurile.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse menetlusnormid käesoleva artikli lõike 3 punktide b–e kohaldamiseks liidu tolliterritooriumil, võttes arvesse liidu vajadusi. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 136

Sisetransiit

1. Sisetransiidiprotseduuri käigus võib liidu kaupa liidu tolliterritooriumil toimetada ühest punktist teise ja läbida kolmanda riigi territooriumi, ilma et kauba tollistaatus muutuks.

2. Lõikes 1 osutatud kauba liikumine toimub ühel järgmisel viisil:

a) liidu sisetransiidiprotseduuri alusel, kui selline võimalus on ette nähtud rahvusvahelise lepinguga;

b) TIR-konventsiooni kohaselt;

c) ATA-konventsiooni või Istanbuli konventsiooni kohaselt, kui toimub transiidiliikumine;

d) NATO vormi 302 või ELi vormi 302 alusel;

e) kasutades postisüsteemi kooskõlas Ülemaailmse Postiliidu õigusaktidega, kui kaupa toimetavad edasi nimetatud õigusaktide kohaste õiguste ja kohustuste valdajad või neid toimetatakse edasi nende huvides.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse menetlusnormid käesoleva artikli lõike 2 punktide b–e kohaldamiseks liidu tolliterritooriumil, võttes arvesse liidu vajadusi. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 137

Ühtne territoorium transiidi eesmärgil

Kui kaupa veetakse liidu tolliterritooriumil ühest punktist teise TIR-konventsiooni, ATA-konventsiooni või Istanbuli konventsiooni kohaselt, NATO vormi 302 alusel, ELi vormi 302 alusel või kasutades postisüsteemi, käsitatakse liidu tolliterritooriumi niisuguse veo eesmärgil ühtse territooriumina.

Artikkel 138

Isikute väljajätmine TIR-veoetappidest

1. Kui liikmesriigi toll otsustab jätta isiku TIR-veoetappidest välja TIR-konventsiooni artikli 38 alusel, kohaldatakse seda otsust kogu liidu tolliterritooriumil ning ükski tolliasutus ei aktsepteeri asjaomase isiku esitatud TIR-märkmikke.

2. Liikmesriik teatab lõikes 1 osutatud otsusest ja selle kohaldamise alguskuupäevast teistele liikmesriikidele, komisjonile ja ELi Tolliametile.

Artikkel 139

Volitatud kaubasaaja ja volitatud kaubasaatja TIR-protseduuride puhul

1. Toll võib anda isikule (edaspidi „volitatud kaubasaaja“) taotluse alusel loa võtta vastu TIR-konventsiooni kohaselt veetud kaupa loas kindlaksmääratud kohas, et viia protseduur lõpule TIR-konventsiooni artikli 1 punkti d tähenduses.

2. Toll võib anda isikule (edaspidi „volitatud kaubasaatja“) taotluse alusel loa saata TIR-konventsiooni kohaselt veetavat kaupa loas kindlaksmääratud kohast, et alustada protseduuri TIR-konventsiooni artikli 1 punkti c tähenduses.

Sel eesmärgil on volitatud kaubasaatjal lubatud kasutada erilisi tõkendeid, nagu on osutatud käesoleva määruse artikli 140 lõike 4 punktis c.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud lubade andmise tingimused.

2. jagu

Liidu transiit

Artikkel 140

Liidu transiidiprotseduuri pidaja ning liidu transiidiprotseduuri alusel liikuva kauba vedaja ja saaja kohustused

1. Liidu transiidiprotseduuri pidaja vastutab järgmiste kohustuste täitmise eest:

a) nõutavate andmete esitamine või kättesaadavaks tegemine tollile;

b) kauba kättesaadavuse teate ja nõutavate andmete esitamine sihttolliasutusele ettenähtud tähtaja jooksul kooskõlas meetmetega, mille toll on võtnud kauba identifitseeritavuse tagamiseks;

c) liidu transiidiprotseduuriga seotud tollialaste õigusaktide sätete järgimine;

d) tagatise esitamine kaubaga seoses tekkida võivale tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu või muude maksude või tasude summa tasumiseks, kui tollialastes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti.

2. Tolliprotseduuri pidaja kohustused loetakse täidetuks ja liidu transiidiprotseduur lõpeb, kui protseduurile suunatud kaup ning nõutav teave on sihttolliasutusele kättesaadavad kooskõlas tollialaste õigusaktidega.

3. Kauba vedaja või saaja, kes võtab kauba vastu, teades, et see liigub liidu transiidiprotseduuri alusel, vastutab samuti sihttolliasutusele kauba kättesaadavuse teate esitamise eest ettenähtud tähtaja jooksul ja kooskõlas meetmetega, mille toll on võtnud selle kauba identifitseeritavuse tagamiseks.

4. Toll võib taotluse alusel lubada kasutada järgmisi kauba liidu transiidiprotseduurile suunamisega või selle protseduuri lõpetamisega seotud lihtsustusi:

a) volitatud kaubasaatja staatus, mis lubab loa omanikul suunata kauba liidu transiidiprotseduurile seda tollile esitamata;

b) volitatud kaubasaaja staatus, mis võimaldab loa omanikul võtta vastu liidu transiidiprotseduuri kohaselt liikunud kaupa loas kindlaksmääratud kohas, et lõpetada protseduur kooskõlas lõikega 2;

c) eriliste tõkendite kasutamine, kui tõkendamine on vajalik liidu transiidiprotseduurile suunatud kauba identifitseerimise tagamiseks;

d) vähendatud andmekoosseisu esitamine või kohaldataval juhul vähendatud andmekoosseisuga tollideklaratsiooni kasutamine kauba suunamiseks liidu transiidiprotseduurile;

e) elektroonilise transpordidokumendi kasutamine kauba suunamiseks liidu transiidiprotseduurile, tingimusel et see sisaldab vajalikku teavet ja see teave on kättesaadav lähtekoha ja sihtkoha tollile kauba tollijärelevalve ja protseduuri lõpetamise võimaldamiseks.

5. Toll kontrollib korrapäraselt volitatud kaubasaatjate ja kaubasaajate tegevust, et hinnata selle vastavust loanõuetele.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles:

a) täpsustatakse täiendavalt käesoleva artikli lõike 1 punktides a ja b sätestatud andmenõudeid ning käesoleva artikli lõikes 4 osutatud loa andmise tingimusi;

b) määratakse kindlaks andmed, mis tuleb esitada või teha kättesaadavaks tollile, et suunata kaup liidu transiidiprotseduurile, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 1 punktis a.

7. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse menetlusnormid järgmise kohta:

a) kauba suunamine liidu transiidiprotseduurile ja selle protseduuri lõpetamine;

b) käesoleva artikli lõikes 4 osutatud lihtsustuste toimimine.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 141

Liidu välistransiidiprotseduuri käigus kolmanda riigi territooriumi läbiv kaup

1. Liidu välistransiidiprotseduuri kohaldatakse kaubale, mis läbib kolmandat riiki, kui on täidetud mõni järgmine tingimus:

a) see võimalus on ette nähtud rahvusvahelise lepinguga;

b) vedu nimetatud kolmanda riigi kaudu toimub üheainsa transpordidokumendi alusel, mis on koostatud liidu tolliterritooriumil.

2. Lõike 1 punktis b osutatud juhul peatatakse liidu välistransiidiprotseduur ajaks, mil kaup asub väljaspool liidu tolliterritooriumi.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse menetlusnormid, mis käsitlevad liidu välistransiidiprotseduuri käigus kolmanda riigi territooriumi läbiva kauba tollijärelevalvet. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

3. PEATÜKK

Ladustamine

1. jagu

Üldsätted

Artikkel 142

Kohaldamisala

1. Ladustamisprotseduuril võib liiduvälist kaupa ladustada liidu tolliterritooriumil, ilma et kohaldataks:

a) imporditollimaksu;

b) muid liidu või liikmesriigi õiguses sätestatud makse või tasusid;

c) muid kaubanduspoliitika meetmeid peale nende, millega keelatakse kauba sisenemine liidu tolliterritooriumile või sealt väljumine.

2. Kauba ladustamisprotseduurile suunamise tingimused on järgmised:

a) tollile on esitatud või tehtud kättesaadavaks nõutavad andmed;

b) kaup vastab asjakohastele muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele;

c) kaup on saabunud protseduuri jaoks vabastamise kohta.

3. Liidu kauba võib suunata tolliladustamis- või vabatsooniprotseduurile kas kooskõlas asjaomaste muude tolli kohaldatavate õigusaktidega või selleks, et saada kasu imporditollimaksu tagasimaksmise või vähendamise otsusest.

4. Kui on olemas majanduslik vajadus ja tollijärelevalvet ei kahjustata, võib toll anda loa liidu kauba toomiseks tollilattu või vabatsooni, seal ladustamiseks, liikumiseks, kasutamiseks, töötlemiseks või tarbimiseks. Sellistel juhtudel ei loeta kõnealust kaupa ladustamisprotseduurile suunatuks.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles täpsustatakse andmeid, mida tuleb kauba ladustamisprotseduurile suunamiseks tollile esitada või kättesaadavaks teha, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 2 punktis a.

6. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse liidu kauba tolliladustamis- või vabatsooniprotseduurile suunamise kord, nagu on osutatud käesoleva artikli lõikes 3. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 143

Ladustamisprotseduuri kestus

1. Ajavahemik, mille jooksul võib kauba suhtes kohaldada ladustamisprotseduuri, ei ole piiratud.

2. Erandina lõikest 1 võib toll määrata tähtaja, mille jooksul tuleb ladustamisprotseduur lõpetada:

a) erandjuhtudel, eelkõige juhul, kui kauba olemus ja liik võib pikaajalise ladustamise korral ohustada inimeste, loomade või taimede tervist ja elu või keskkonda;

b) kui ladustamiskoha käitamise luba on kehtetuks tunnistatud.

2. jagu

Tolliladustamine

Artikkel 144

Ladustamine tollilaos

1. Tolliladustamisprotseduurile suunatud liiduvälist kaupa võib ladustada tollilt selleks protseduuriks loa saanud ja tollijärelevalve all olevates ruumides või muus kohas (tollilaod).

2. Tolliladusid võivad kauba tolliladustamiseks kasutada kõik importijad (avalik tolliladu) või seal võib kaupa ladustada tollilao pidamise loa omanik (eratolliladu).

3. Tolliladustamisprotseduurile suunatud kauba võib ajutiselt tollilaost välja viia. Välja arvatud vääramatu jõu korral, peab toll selliseks väljaviimiseks eelnevalt loa andma.

Artikkel 145

Kaugmüügi tolliladu

1. Ainult nendel kaugmüügiks mõeldud kauba importijatel, kes on otsustanud kasutada IOSS-korda ja kellel on usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatus või nende kaudsetel esindajatel võib lubada eratollilaos ladustada ja käitada kaupa enne kaugmüüki.

2. Kaugmüügiks ettenähtud kauba võib suunata kaugmüügi tollilattu tolliladustamisprotseduurile üksnes juhul, kui kaup vastab kõigile järgmistele tingimustele:

a) kaup vastab asjakohastele muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele, mida kohaldataks vabasse ringlusse lubamise suhtes;

b) kaup on kaugmüügi sõlmimise ajal pakitud sarnaseid kaupu sisaldavatesse koondpakenditesse kujul, mis eelneb üksiksaadetiste ettevalmistamisele;

c) kaup tuuakse liidu tolliterritooriumile kogustes, mis hõlbustavad tulemusliku tollikontrolli tegemist.

Kui toll hindab, kas esimese lõigu punktis c osutatud tingimus on täidetud, võtab ta arvesse tollilaost kaugmüüki kavandava ettevõtja tegevusmahtu.

3. Tollil ja muudel pädevatel asutustel on õigus kontrollida enne tolliladustamisprotseduurile suunamist ja ladustamise ajal, kas kaup vastab vabasse ringlusse lubamise nõuetele.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud loa andmise tingimused.

5. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 2 osutatud tingimustega seotud menetlusnormid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 146

Töötlemine tollilaos

Kui on olemas majanduslik vajadus ja tollijärelevalvet ei kahjustata, võib toll anda loa kauba töötlemiseks seestöötlemisprotseduuri või lõppkasutusprotseduuri alusel tollilaos nimetatud protseduuridega ettenähtud tingimustel.

Sellistel juhtudel ei loeta kaupa tolliladustamisprotseduurile suunatuks.

Artikkel 147

Loa omaniku kohustused

Ilma et see piiraks artikli 27 kohaldamist, vastutavad artikli 125 lõike 1 punktis b või artikli 125 lõike 2 punktis a osutatud loa omanik ja importija järgmise eest:

a) tagavad, et tolliladustamisprotseduurile suunatud kaupa ei viida tollijärelevalve alt välja;

b) täidavad tolliladustamisprotseduuriga hõlmatud kauba ladustamisest tulenevaid kohustusi ning

c) täidavad kauba tolliladustamisprotseduurile suunamisest tulenevaid kohustusi.

3. jagu

Vabatsoonid

Artikkel 148

Vabatsoonide määramine

1. Liikmesriigid võivad määrata osa liidu tolliterritooriumist vabatsoonideks.

Liikmesriik määrab kindlaks iga vabatsooni piirid ning sisse- ja väljapääsud.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile ja ELi Tolliametile teabe oma toimivate vabatsoonide kohta.

3. Vabatsoonid ümbritsetakse piirdega.

Vabatsoonide piirid ning sisse- ja väljapääsud kuuluvad tollijärelevalve alla.

4. Toll võib kontrollida vabatsooni sisenevaid või sealt väljuvaid isikuid, kaupu ja transpordivahendeid.

Artikkel 149

Ehitised ja tegevus vabatsoonis

1. Ehitiste rajamiseks vabatsoonis peab olema tolli eelnev luba.

2. Kui tollialastes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, on vabatsoonis lubatud tööstuse, kaubanduse või teenustega seotud tegevus. Sellisest tegevusest teatatakse eelnevalt tollile.

3. Võttes arvesse asjaomase kauba laadi või tollijärelevalve-, turvalisus- ja julgeolekunõudeid, võib toll lõikes 2 osutatud tegevuse suhtes kehtestada keelde või piiranguid.

4. Isikutel, kes ei suuda vajalikul määral tagada tollialaste sätete järgimist, võib toll vabatsoonis tegutsemise keelata.

Artikkel 150

Vabatsoonis olev liiduväline kaup

1. Liiduvälist kaupa võib selle vabatsoonis hoidmise ajal lubada vabasse ringlusse lubamise protseduurile või suunata seestöötlemise, ajutise impordi või lõppkasutuse protseduurile vastavalt kõnealuste protseduuride tingimustele.

Sellistel juhtudel ei loeta sellist kaupa vabatsooniprotseduurile suunatuks.

2. Ilma et see piiraks tarnete või pardavarude suhtes kehtivate sätete kohaldamist, kui asjaomane protseduur seda ette näeb ja olenemata lõikest 1, võib liiduvälist kaupa vabatsoonis kasutada või tarbida, tingimusel et:

a) selle vabasse ringlusse lubamine või ajutine import ei too kaasa imporditollimaksu kohaldamist, ühise põllumajanduspoliitika või kaubanduspoliitika raames kehtestatud meetmete rakendamist ega selliste meetmete kohaldamist, millega keelatakse kõnealuse kauba kasutamine liidus;

b) tollile esitatakse või tehakse kättesaadavaks asjakohane teave sellise kasutamise või tarbimise kohta.

Artikkel 151

Kauba vabatsoonist väljaviimine

1. Ilma et see piiraks muude asjakohaste tolli kohaldatavate õigusaktide kohaldamist, võib vabatsooni paigutatud kaupa liidu tolliterritooriumilt eksportida või reeksportida või viia liidu tolliterritooriumi teise osasse.

2. Vabatsoonist liidu tolliterritooriumi muudesse osadesse viidud kauba suhtes kohaldatakse artikleid 102 ja 103.

Artikkel 152

Tollistaatus

1. Asjaomase isiku taotluse alusel määrab toll kindlaks liidu kauba tollistaatuse järgmisele kaubale:

a) vabatsooni toodav liidu kaup;

b) liidu kaup, mis on vabatsoonis läbinud töötlemistoimingu;

c) vabatsoonis vabasse ringlusse lubatud kaup.

2. Kui kaup viiakse vabatsoonist liidu tolliterritooriumi teise osasse või suunatakse tolliprotseduurile, käsitatakse seda liiduvälise kaubana, kui kauba tollistaatust liidu kaubana ei ole tõendatud.

Eksporditollimaksu ja -litsentside või ühise põllumajandus- või kaubanduspoliitika raames kehtestatud ekspordikontrollimeetmete kohaldamisel loetakse selline kaup liidu kaubaks, välja arvatud juhul, kui on kindlaks tehtud, et kaubal puudub liidu kauba tollistaatus.

4. PEATÜKK

Erikasutus

1. jagu

Ajutine import

Artikkel 153

Kohaldamisala

1. Ajutise impordi protseduuri korral võib reekspordiks mõeldud liiduvälise kauba suhtes kohaldada liidu tolliterritooriumil täieliku või osalise imporditollimaksuvabastusega erikasutust, ilma et selle suhtes kohaldataks

a) muid liidu või liikmesriigi õiguses sätestatud makse või tasusid;

b) muid kaubanduspoliitika meetmeid peale nende, millega keelatakse kauba sisenemine liidu tolliterritooriumile või sealt väljumine.

2. Ajutise impordi protseduuri võib kohaldada üksnes järgmiste tingimuste täitmise korral:

a) kaup on mõeldud säilima muutmatul kujul, välja arvatud kasutamisest tingitud tavaline amortisatsioon;

b) on võimalik tagada tolliprotseduurile suunatud kauba identifitseeritavus, välja arvatud:

i) juhul, kui kauba liiki või kavandatavat kasutust silmas pidades on ilmne, et identifitseerimismeetmete puudumine ei too kaasa protseduuri kuritarvitamist, või

ii) artiklis 133 osutatud juhul, kui ekvivalentkauba suhtes ettenähtud tingimuste täitmine on kontrollitav;

c) vajaduse korral on antud luba vastavalt artiklile 125 ja käesolevale artiklile;

d) tollile on esitatud või tehtud kättesaadavaks nõutavad andmed;

e) on täidetud liidu tollialaste õigusaktidega kehtestatud täieliku või osalise imporditollimaksust vabastamise nõuded;

f) kaup on saabunud tolliprotseduuri jaoks vabastamise kohta ning

g) kaup vastab asjakohastele muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles:

a) määratakse kindlaks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud erikasutus;

b) täpsustatakse andmed, mis tuleb esitada või teha kättesaadavaks tollile, et suunata kaup ajutise impordi protseduurile, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 2 punktis d;

c) sätestatakse käesoleva artikli lõike 2 punktis d osutatud täieliku või osalise imporditollimaksuvabastuse nõuded.

Artikkel 154

Ajavahemik, mille jooksul võib kaup jääda ajutise impordi protseduurile

1. Toll määrab ajutise impordi protseduuri lõpetamise tähtaja. See tähtaeg peab olema piisavalt pikk, et saavutada loas märgitud kasutamise eesmärk.

2. Kauba suhtes võib ajutise impordi protseduuri ühel ja samal otstarbel ning sama loa omaniku vastutusel kohaldada maksimaalselt 24 kuud, isegi kui protseduur lõpetati kauba muule eriprotseduurile suunamisega ning seejärel kohaldati uuesti ajutise impordi protseduuri.

3. Kui loas märgitud kasutamist ei ole erandkorras võimalik lõikes 2 osutatud ajavahemiku jooksul saavutada, võib toll importija põhjendatud taotluse alusel nimetatud ajavahemikku mõistlikus ulatuses pikendada.

4. Kogu ajavahemik, mille jooksul võib kauba suhtes kohaldada ajutise impordi protseduuri, ei tohi ületada kümmet aastat, välja arvatud ettenägematu sündmuse korral.

Artikkel 155

Imporditollimaksu summa osalise imporditollimaksuvabastusega ajutise impordi korral

1. Osalise imporditollimaksuvabastusega ajutise impordi tolliprotseduurile suunatud kauba imporditollimaksumäär on 3 % sellest imporditollimaksust, mis oleks tulnud kaubalt maksta, kui see oleks lubatud vabasse ringlusse päeval, mil see suunati ajutise impordi protseduurile.

See summa makstakse iga kuu või kuu osa eest, mille jooksul kauba suhtes kohaldatakse osalise imporditollimaksuvabastusega ajutise impordi protseduuri.

2. Lõike 1 kohaselt makstava imporditollimaksu kogusumma ei tohi ületada summat, mis oleks makstud, kui kõnealune kaup oleks lubatud vabasse ringlusse päeval, mil see suunati ajutise impordi protseduurile.

2. jagu

Lõppkasutus

Artikkel 156

Lõppkasutusprotseduur

1. Lõppkasutusprotseduuri korral lubatakse kaup vabasse ringlusse tollimaksuvabastuse või vähendatud tollimaksumääraga, mis on sätestatud liidu õigusaktides, tingimusel et importija määrab kauba erikasutuseks.

2. Kauba lõppkasutusprotseduurile suunamise tingimused on järgmised:

a) antud on luba vastavalt artiklile 125 ja käesolevale artiklile;

b) tollile on esitatud või tehtud kättesaadavaks nõutavad andmed;

c) kõik tasumisele kuuluvad imporditollimaksud või muud maksud või tasud, sealhulgas dumpinguvastased tollimaksud, tasakaalustavad tollimaksud või kaitsemeetmed, on makstud või tagatud, välja arvatud juhul, kui kauba kohta on esitatud tariifikvoodi eraldamise taotlus;

d) kaup on saabunud tolliprotseduuri jaoks vabastamise kohta ning

e) kaup vastab asjakohastele muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele.

3. Kui kaup on sellises tootmisetapis, et majanduslikult otstarbekalt võib saavutada ainult ettenähtud lõppkasutuse, siis võib toll määrata loas kindlaks tingimused, mida see kaup peab täitma, et seda loetakse kasutatuks otstarbel, mis on sätestatud liidu õigusaktides, millega nähakse ette tollimaksuvabastus või vähendatud tollimaksumäär.

4. Kui kaup on kõlblik korduvaks kasutamiseks ja toll peab seda kuritarvitamise vältimiseks asjakohaseks, jätkub tollijärelevalve aja jooksul, mis ei ületa kaht aastat pärast kuupäeva, mil seda kasutati esimest korda otstarbel, mis on sätestatud liidu õigusaktides, millega nähakse ette tollimaksuvabastus või vähendatud tollimaksumäär.

5. Kui nõutakse tulemimäära, kohaldatakse lõppkasutusprotseduuri suhtes artiklit 157.

6. Ettenähtud lõppkasutuse kohasest kauba tootmisest ja töötlemisest tekkivaid jäätmeid ja jääke ning loomulikku kadu käsitatakse ettenähtud lõppkasutusele vastava kaubana.

7. Lõppkasutusprotseduurile suunatud kauba hävitamisest tekkivad jäätmed ja jäägid loetakse tolliladustamisprotseduurile suunatud kaubaks.

8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks andmed, mis tuleb kauba lõppkasutusprotseduurile suunamiseks tollile esitada või kättesaadavaks teha, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 2 punktis b.

5. PEATÜKK

Töötlemine

1. jagu

Üldsätted

Artikkel 157

Tulemimäär

Kui tulemimäär ei ole konkreetseid valdkondi reguleerivate liidu õigusaktidega kindlaks määratud, määrab toll kas töötlemistoimingu tulemimäära või keskmise tulemimäära või vajaduse korral selle määra arvutamise meetodi.

Töötlemistoimingu tulemimäära või keskmist tulemimäära määrates võetakse aluseks tegelik olukord, milles töötlemistoimingud läbi viiakse. Seda määra võib vajaduse korral kohandada kooskõlas artikliga 12.

2. jagu

Seestöötlemine

Artikkel 158

Kohaldamisala

1. Ilma et see piiraks artikli 133 kohaldamist, võib seestöötlemisprotseduuril kasutada liiduvälist kaupa liidu tolliterritooriumil ühe või mitme töötlemistoimingu käigus, ilma et selle suhtes kohaldataks

a) imporditollimakse või muid makse või tasusid, sealhulgas dumpinguvastaseid tollimakse, tasakaalustavaid tollimakse või kaitsemeetmeid;

b) muid kaubanduspoliitika meetmeid peale nende, millega keelatakse kauba sisenemine liidu tolliterritooriumile või sealt väljumine.

2. Kauba seestöötlemisprotseduurile suunamise tingimused on järgmised:

a) antud on luba vastavalt artiklile 125 ja käesolevale artiklile;

b) tollile on esitatud või tehtud kättesaadavaks nõutavad andmed;

c) kaup vastab asjakohastele muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele ning

d) kaup on saabunud tolliprotseduuri jaoks vabastamise kohta.

3. Muul juhul kui parandamine ja hävitamine, võib seestöötlemisprotseduuri kasutada üksnes tingimusel, et nimetatud protseduurile suunatud kaup on töödeldud toodetes identifitseeritav, ilma et see piiraks tootmise abivahendite kasutamist.

Artiklis 133 osutatud juhul võib seestöötlemisprotseduuri kasutada, kui selles artiklis ekvivalentkauba suhtes ette nähtud tingimuste järgimine on kontrollitav.

4. Lisaks käesoleva artikli lõigetes 1, 2 ja 3 sätestatule võib seestöötlemisprotseduuri kasutada ka järgmise kauba puhul:

a) kaup, millega kavatsetakse läbi viia toiminguid tagamaks selle vastavust vabasse ringlusse lubamisele seatud tehnilistele nõuetele;

b) kaup, mis peab vastavalt artiklile 132 läbima tavalisi käitlemistoiminguid.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks andmed, mis tuleb kauba seestöötlemisprotseduurile suunamiseks tollile esitada või kättesaadavaks teha, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 2 punktis b.

Artikkel 159

Lõpetamistähtaeg

1. Toll määrab seestöötlemisprotseduuri lõpetamistähtaja vastavalt artiklile 129.

Tähtaja arvutamine algab päevast, mil liiduväline kaup suunatakse seestöötlemisprotseduurile, ning seda määrates võetakse arvesse töötlemistoimingute läbiviimiseks ja kõnealuse protseduuri lõpetamiseks kuluvat aega.

2. Loa omaniku põhjendatud taotluse alusel võib toll lõike 1 alusel määratud tähtaega mõistlikus ulatuses pikendada.

Loas võidakse määrata, et kui tähtaja arvutamine algab kuu, kvartali või poolaasta jooksul, saabub lõpetamistähtaeg vastavalt järgmise kuu, kvartali või poolaasta viimasel päeval.

3. Artikli 133 lõike 2 punkti d kohase eelneva ekspordi korral täpsustatakse loas ajavahemik, mille jooksul liiduväline kaup suunatakse seestöötlemisprotseduurile. Kõnealuse ajavahemiku kindlaksmääramisel võtab toll arvesse taotleja märgitud aega, mis on vajalik hankimiseks ja liidu tolliterritooriumile transportimiseks.

See ajavahemik määratakse kuudes ja see ei tohi ületada 12 kuud. See algab kuupäevast, mil vastavast ekvivalentkaubast saadud töödeldud tooted suunatakse ekspordiprotseduurile.

Artikkel 160

Lisatöötlemiseks vajalik ajutine reeksport

1. Taotluse alusel võib toll lubada, et kõik seestöötlemisprotseduurile suunatud kaubad või töödeldud tooted või osa nendest reeksporditakse ajutiselt, et viia läbi lisatöötlemine väljaspool liidu tolliterritooriumi.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse tingimused käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kauba ajutiseks reekspordiks lisatöötlemise eesmärgil.

3. jagu

Välistöötlemine

Artikkel 161

Kohaldamisala

1. Välistöötlemisprotseduuri käigus võib liidu kaupa töötlemistoiminguteks ajutiselt liidu tolliterritooriumilt eksportida. Sellest kaubast saadud töödeldud tooted võib lubada vabasse ringlusse täieliku või osalise imporditollimaksust vabastamisega, tehes seda taotluse alusel, mille esitab loa omanik või muu isik, kelle asukoht on liidu tolliterritooriumil ja kes on saanud loa omanikult nõusoleku, ning tingimusel, et loa andmise tingimused on täidetud.

2. Kauba välistöötlemisele suunamise tingimused on järgmised:

a) antud on luba vastavalt artiklile 125 ja käesolevale artiklile;

b) tollile on esitatud või tehtud kättesaadavaks nõutavad andmed;

c) kõik tasumisele kuuluvad eksporditollimaksud või muud maksud või tasud on makstud või tagatud ning

d) kaup vastab asjakohastele muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele.

3. Toll ei anna välistöötlemisprotseduuri luba ühelegi järgmisele liidu kaubale:

a) kaup, mille eksport toob kaasa imporditollimaksu tagasimaksmise või selle vähendamise;

b) kaup, mis enne eksportimist lubati lõppkasutuse tõttu vabasse ringlusse tollimaksuvabalt või vähendatud tollimaksumääraga, kui kõnealust lõppkasutuseesmärki ei ole täidetud, välja arvatud juhul, kui kaupa tuleb parandada;

c) kaup, millele antakse ekspordi tõttu ühise põllumajanduspoliitika raames finantssoodustust.

4. Toll määrab ajavahemiku, mille jooksul tuleb ajutiselt eksporditud kaup töödeldud tootena liidu tolliterritooriumile reimportida ning vabasse ringlusse lubada, et seda saaks täielikult või osaliselt imporditollimaksust vabastada. Loa omaniku põhjendatud taotluse alusel võib toll kõnealust ajavahemikku mõistlikus ulatuses pikendada.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks andmed, mis tuleb kauba välistöötlemisprotseduurile suunamiseks tollile esitada või kättesaadavaks teha, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 2 punktis b.

Artikkel 162

Tasuta parandatud või ümber vahetatud kaup

1. Kui tollile tõendatakse, et kaup parandati või vahetati ümber tasuta lepingulise või seadusjärgse garantiikohustuse või tootmis- või materjalidefekti tõttu või selle tõttu, et see ei vastanud ostja poolt müüjale esitatud nõuetele, vabastatakse see imporditollimaksust täielikult.

2. Kui tootmis- või materjalidefekti võeti arvesse ajal, kui kõnealune kaup esimest korda vabasse ringlusse lubati, siis lõiget 1 ei kohaldata.

Artikkel 163

Parandatud või muudetud kaup rahvusvaheliste lepingute kontekstis

1. Imporditollimaksust vabastatakse täielikult töödeldud tooted, mis on saadud välistöötlemisprotseduurile suunatud kaubast, kui tollile on tõendatud, et:

a) kõnealust kaupa on parandatud või muudetud kolmandas riigis, kellega liit on sõlminud sellist maksuvabastust võimaldava rahvusvahelise lepingu, ning

b) punktis a osutatud lepingus sätestatud imporditollimaksust vabastamise tingimused on täidetud.

2. Käesoleva artikli lõiget 1 ei kohaldata artiklis 133 osutatud ekvivalentkaubast saadud töödeldud toodete suhtes ning artiklites 164 ja 165 osutatud asendustoodete suhtes.

Artikkel 164

Standardvahetussüsteem

1. Standardvahetussüsteem võimaldab kooskõlas lõigetega 2–5 asendada töödeldud toote imporditud tootega (asendustoode).

2. Toll lubab taotluse alusel standardvahetussüsteemi kasutada, kui töötlemistoiming hõlmab muu defektse liidu kauba parandamist peale ühise põllumajanduspoliitika raames kehtestatud meetmete alla kuuluva liidu kauba ja teatava põllumajandustoodete töötlemisel saadud kauba, mille suhtes kehtib erikord.

3. Asendustootel peavad olema sama kaheksakohaline kombineeritud nomenklatuuri kood, sama kaubanduslik kvaliteet ja samad tehnilised omadused kui defektsel kaubal, kui viimast oleks parandatud.

4. Kui defektset kaupa on enne eksportimist kasutatud, peab ka asendustoode olema vastavalt kasutatud.

Toll loobub sellest nõudmistest, kui asendustoode on tarnitud tasuta kas lepingulise või seadusjärgse garantiikohustuse või materjali- või tootmisdefekti tõttu.

5. Töödeldud toodete suhtes kohaldatavaid sätteid kohaldatakse ka asendustoodete suhtes.

Artikkel 165

Asendustoodete eelnev import

1. Toll lubab enda poolt ettenähtud tingimustel ja asjaomase isiku taotluse alusel importida asendustooteid enne defektse kauba eksportimist.

Asendustoote eelneva impordi korral tuleb esitada tagatis sellise imporditollimaksu summa tasumiseks, mis tulnuks maksta, kui defektset kaupa ei eksporditaks lõikes 2 ette nähtud viisil.

2. Defektne kaup tuleb eksportida kahe kuu jooksul alates asendustoote vabasse ringlusse lubamise kuupäevast.

3. Kui defektset kaupa ei saa erandliku olukorra tõttu lõikes 2 osutatud tähtaja jooksul eksportida, võib toll loa valdaja põhjendatud taotluse alusel nimetatud tähtaega mõistlikus ulatuses pikendada.

IX JAOTIS

KAUBA TARIIFNE KLASSIFIKATSIOON, PÄRITOLU JA TOLLIVÄÄRTUS

1. PEATÜKK

Ühine tollitariifistik ja kauba tariifne klassifikatsioon

Artikkel 166

Ühine tollitariifistik ja tolliseire

1. Tasumisele kuuluv impordi- ja eksporditollimaks põhineb ühisel tollitariifistikul.

Liidu õigusnormidega ette nähtud muid meetmeid, mis reguleerivad konkreetseid kaubavahetusega seotud valdkondi, kohaldatakse asjakohasel juhul vastavalt kõnealuste kaupade tariifsele klassifikatsioonile.

2. Ühise tollitariifistiku moodustab kõik järgnev:

a) kombineeritud nomenklatuur;

b) muu nomenklatuur, mis täielikult või osaliselt põhineb kombineeritud nomenklatuuril või milles nähakse ette selle lisaalajaotised ja mis on kehtestatud konkreetseid valdkondi reguleerivate liidu õigusaktidega, selleks et kohaldada kaubavahetusega seotud tariifimeetmeid;

c) kombineeritud nomenklatuuriga hõlmatud kauba suhtes kokkuleppeline või ühepoolne tollimaks;

d) liidu ning teatavate kolmandate riikide või kolmandate riikide rühmade vahel sõlmitud lepingutes sisalduvad tariifsed soodusmeetmed;

e) tariifsed soodusmeetmed, mille liit on teatavate kolmandate riikide või kolmandate riikide rühmade suhtes ühepoolselt kehtestanud;

f) ühepoolsed meetmed, millega nähakse ette teatava kauba suhtes kehtestatud tollimaksu vähendamine või sellest vabastamine;

g) teatava kauba suhtes selle liigi või lõppkasutuse tõttu kehtestatud tariifne sooduskohtlemine punktides c–f või punktis h kirjeldatud meetmete raames;

h) muud meetmed, mis on sätestatud põllumajanduspoliitikat, kaubanduspoliitikat või muid valdkondi käsitlevates liidu õigusaktides ning mis põhinevad kauba tariifsel klassifikatsioonil, eelkõige ajutised või lõplikud dumpinguvastased tollimaksud, tasakaalustavad tollimaksud või kaitsemeetmed.

3. Kui asjaomane kaup vastab lõike 2 punktides d–g osutatud meetmetes esitatud tingimustele, võidakse nimetatud lõike punktis c sätestatud meetmete asemel kohaldada neid meetmeid. Lõike 2 punktides d–g osutatud meetmeid võib kohaldada tagasiulatuvalt, eeldusel et asjaomastes meetmetes või käesolevas määruses sätestatud tähtajad ja tingimused on täidetud ning:

a) lõike 2 punktides d ja e sätestatud meetmete puhul on nende meetmetega selline tagasiulatuv kohaldamine ette nähtud;

b) lõike 2 punktis d sätestatud meetmete puhul lubab sellist tagasiulatuvat kohaldamist ka kolmas riik või kolmandate riikide rühm.

4. Kui lõike 2 punktides d–g kirjeldatud meetmete kohaldamine või kõnealuse lõike punktis h osutatud meetmetest vabastamine on piiratud teatava impordi- või ekspordimahuga, lõpetatakse kõnealuste meetmete kohaldamine või meetmetest vabastamine tariifikvootide või muude kvootide olemasolu korral niipea, kui ette nähtud impordi- või ekspordimaht on saavutatud.

Tariifilagede puhul lõpetatakse selliste meetmete kohaldamine liidu õigusaktiga.

5. Komisjon võib teha tolliseiret kauba vabasse ringlusse lubamise, ekspordi ja teatavatele eriprotseduuridele suunamise üle artikli 41 lõikes 4 osutatud eesmärkidel.

6. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse meetmed käesoleva artikli lõikes 4 osutatud tariifikvootide või muude kvootide ning tariifilagede ühtseks haldamiseks ning käesoleva artikli lõikes 5 osutatud tolliseire korraldamiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 167

Kauba tariifne klassifikatsioon

1. Ühise tollitariifistiku kohaldamisel seisneb kauba tariifne klassifikatsioon kombineeritud nomenklatuuri alamrubriigi või madalama alajaotise kindlaksmääramises, mille alla kõnealune kaup klassifitseeritakse.

2. Mittetariifsete meetmete kohaldamisel seisneb kauba tariifne klassifikatsioon kombineeritud nomenklatuuri või liidu õigusaktidega loodud ning täielikult või osaliselt kombineeritud nomenklatuuril põhineva või sellesse täiendavaid alajaotisi lisava muu nomenklatuuri alamrubriigi või madalama alajaotise kindlaksmääramises, mille alla kõnealune kaup klassifitseeritakse.

3. Lõigete 1 ja 2 kohaselt kindlaks määratud alamrubriiki või madalamat alajaotist kasutatakse asjaomase alamrubriigiga seotud meetmete kohaldamiseks.

4. Komisjon võib vastu võtta rakendusakte kauba tariifse klassifikatsiooni määramiseks kooskõlas käesoleva artikli lõigetega 1 ja 2. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Igakülgselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud vajadusega tagada kombineeritud nomenklatuuri korrektne ja ühetaoline kohaldamine, võtab komisjon kooskõlas artikli 283 lõikes 5 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

2. PEATÜKK

Kauba päritolu

Artikkel 168

Mittesooduspäritolu

Artiklites 169 ja 170 sätestatud norme kauba mittesooduspäritolu määramiseks kasutatakse selleks, et kohaldada:

a) ühist tollitariifistikku, välja arvatud artikli 166 lõike 2 punktides d ja e kirjeldatud meetmeid;

b) meetmeid, mis ei kuulu tariifsete meetmete hulka ja mis on kehtestatud konkreetseid kaubavahetusega seotud valdkondi reguleerivate liidu õigusaktidega, ning

c) muid kauba päritoluga seonduvaid liidu meetmeid.

Artikkel 169

Mittesooduspäritolu omandamine

1. Kaup, mis on täielikult saadud ühes riigis või ühel territooriumil, loetakse kõnealusest riigist või kõnealuselt territooriumilt pärinevaks kaubaks.

2. Kaup, mille tootmisega on seotud rohkem kui üks riik või territoorium, loetakse pärinevaks sellest riigist või sellelt territooriumilt, kus selleks seadmestatud ettevõttes toimus selle kauba viimane oluline majanduslikult põhjendatud töötlemine või toiming, mille tulemusena valmis uus toode või mis oli tähtis valmistamisetapp.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse reeglid, mille kohaselt kaup, mille mittesooduspäritolu kindlakstegemine on vajalik artiklis 168 osutatud liidu meetmete kohaldamiseks, loetakse käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 kohaselt täielikult saaduks ühes riigis või ühel territooriumil või läbinuks ühes riigis või ühel territooriumil selleks seadmestatud ettevõttes viimase olulise majanduslikult põhjendatud töötlemise või toimingu, mille tulemusena valmis uus toode või mis oli tähtis valmistamisetapp.

Artikkel 170

Mittesooduspäritolu tõend

1. Kui importija on märkinud kauba päritolu vastavalt tollialastele õigusaktidele, võib toll nõuda importijalt selle kauba päritolu tõendamist.

2. Kui vastavalt tollialastele õigusaktidele või muudele asjaomaseid valdkondi reguleerivatele liidu õigusaktidele esitatakse kauba päritolu tõend, võib toll põhjendatud kahtluse korral nõuda lisatõendeid, mis on vajalikud tagamaks, et märgitud päritolu on kooskõlas asjaomastes liidu õigusaktides sätestatud reeglitega.

3. Kui see on kaubanduslikel põhjustel vajalik, võib liit väljastada kauba päritolu tõendava dokumendi kooskõlas sihtkohariigis või -territooriumil kehtivate päritolureeglitega või muu meetodiga sellise riigi kindlaksmääramiseks, kus see kaup täielikult saadi või läbis viimase olulise töötlemise.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse kauba päritolu tõendamist ja kontrollimist käsitlevad menetlusnormid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 171

Sooduspäritolu

1. Et kauba suhtes saaks kohaldada artikli 166 lõike 2 punktis d või e osutatud meetmeid või mittetariifseid soodusmeetmeid, peab kaup vastama käesoleva artikli lõigetes 2–5 osutatud sooduspäritolureeglitele.

2. Kauba puhul, mille suhtes kohaldatakse soodusmeetmeid lepingute alusel, mille liit on sõlminud teatavate kolmandate riikide või selliste riikide rühmadega, kohaldatakse kõnealustes lepingutes sätestatud sooduspäritolureegleid.

3. Kauba puhul, mille suhtes kohaldatakse liidu tolliterritooriumi ning Ceuta ja Melilla vahelises kaubanduses kehtivaid soodusmeetmeid, mis sisalduvad 1985. aasta ühinemisakti protokollis nr 2, kohaldatakse kõnealuse protokolli artikli 9 kohaselt vastu võetud sooduspäritolureegleid.

4. Kauba puhul, mille suhtes kohaldatakse soodusmeetmeid, mis sisalduvad liiduga assotsieerunud ülemeremaade ja -territooriumide kasuks sõlmitud sooduskokkulepetes, kohaldatakse vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 203 vastu võetud sooduspäritolureegleid.

5. Komisjon võib omal algatusel või soodustatud riigi või territooriumi taotluse alusel teha sellele riigile või territooriumile teatavate kaupade osas ajutise erandi lõikes 9 osutatud sooduspäritolureeglitest (edaspidi „ajutine erand“).

Ajutise erandi tegemist tuleb põhjendada ühe järgmise põhjusega:

a) soodustatud riik või territoorium ei saa sisemiste või väliste asjaolude tõttu ajutiselt järgida sooduspäritolureegleid;

b) soodustatud riik või territoorium palub aega, et valmistuda sooduspäritolureeglite täitmiseks.

6. Asjaomane soodustatud riik või territoorium esitab komisjonile kirjaliku taotluse ajutise erandi tegemiseks. Taotluses põhjendatakse lõike 5 teise lõigu kohaselt ajutise erandi vajalikkust ning lisatakse asjakohased lisadokumendid.

7. Ajutine erand kehtib seni, kuni on olemas erandi aluseks olnud sisemiste või väliste asjaolude mõju, või ajavahemiku jooksul, mida soodustatud riik või territoorium vajab kõnealuste reeglite täitmise saavutamiseks.

8. Kui tehakse ajutine erand, peab asjaomane soodustatud riik või territoorium täitma kõik nõuded, millega nähakse ette komisjonile esitatav teave erandi kasutamise ja ajutise erandiga hõlmatud koguste haldamise kohta.

9. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse sooduspäritolureeglid kaubale, mille suhtes kohaldatakse soodusmeetmeid, mille liit on ühepoolselt vastu võtnud teatavate kolmandate riikide või selliste riikide rühmade suhtes ja mida ei ole nimetatud käesoleva artikli lõikes 4. Need reeglid põhinevad kriteeriumil, et kaup on täielikult saadud või kaup valmib piisava töötlemise või töö tulemusena.

10. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse:

a) kauba sooduspäritolu käsitlevad menetlusnormid lõikes 1 osutatud meetmete kohaldamiseks;

b) meede, millega tehakse soodustatud riigile või territooriumile ajutine erand.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 172

Konkreetse kauba päritolu määramine

Komisjon võib vastu võtta rakendusakte, milles sätestatakse meetmed konkreetse kauba päritolu määramiseks kooskõlas sellele kaubale kohaldatavate päritolureeglitega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Igakülgselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud vajadusega tagada päritolureeglite korrektne ja ühetaoline kohaldamine, võtab komisjon kooskõlas artikli 283 lõikes 5 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

3. PEATÜKK

Kauba tolliväärtus

Artikkel 173

Kohaldamisala

Kauba tolliväärtus ühise tollitariifistiku ja kaubavahetusega seonduvates, erinevaid valdkondi reguleerivates liidu õigusaktides sätestatud mittetariifsete meetmete kohaldamisel (edaspidi „tolliväärtus“) määratakse vastavalt artiklitele 174 ja 179.

Artikkel 174

Tehinguväärtusel põhinev tolliväärtuse määramise meetod

1. Esmane tolliväärtus on tehinguväärtus, milleks on liidu tolliterritooriumile eksportimiseks müüdud kauba eest tegelikult makstud või makstav hind, mida on korrigeeritud vastavalt artiklitele 176 ja 177.

2. Lõikes 1 osutatud tegelikult makstud või makstav hind on kogu summa, mille ostja on maksnud või maksab imporditud kauba eest müüjale või kolmandale isikule müüja kasuks ning mis hõlmab kõiki imporditud kauba müügi tingimusena tehtud või tehtavaid makseid.

3. Lõikes 1 osutatud tehinguväärtust kohaldatakse, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

a) ostjal ei ole kauba käsutamisel või kasutamisel muid piiranguid peale mõne järgmise piirangu:

   i) liidu õigusaktidega või liidu ametiasutuste poolt kehtestatud või ette nähtud piirangud;

   ii) kauba edasimüügi geograafilist piirkonda käsitlevad piirangud;

   iii) piirangud, mis ei mõjuta oluliselt asjaomase kauba tolliväärtust;

b) kauba müük ega hind ei sõltu mingitest tingimusest ega kaalutlustest, mille väärtust kauba väärtuse määramisel ei ole võimalik määrata;

c) ostja poolt kauba hilisemast edasimüügist, käsutamisest või kasutamisest saadud tulust ei laeku ühtegi osa otseselt ega kaudselt müüjale, välja arvatud juhul, kui hinda on võimalik korrigeerida, ning

d) ostja ja müüja ei ole teineteisega seotud või nendevaheline suhe ei mõjutanud hinda.

Artikkel 175

Kaugmüügi teel ostetud kauba tehinguväärtus

1. Kaugmüügi teel ostetud kauba tehinguväärtus määratakse kindlaks kõnealuse müügi alusel.

2. Kui kaup ostetakse kaugmüügi teel tolliladustamisprotseduurile suunamise ajal vastavalt artiklile 145 pärast selle toomist liidu tolliterritooriumile, määratakse tehinguväärtus kindlaks kõnealuse müügi alusel.

Artikkel 176

Tehinguväärtuse elemendid

1. Artikli 174 kohaselt tolliväärtuse määramisel lisatakse imporditud kauba eest tegelikult makstud või makstavale hinnale järgmised elemendid:

a) järgmised kulud sellisel määral, mil ostja on need kandnud, kuid mis ei ole lisatud kauba eest tegelikult makstud või makstavale hinnale:

   i) komisjoni- või vahendustasud, välja arvatud ostukomisjonitasud;

   ii) selliste konteinerite kulud, mida tollialaste õigusnormide kohaldamisel ei eristata vastavast kaubast, ning

   iii) pakkimiskulud nii töö kui ka materjali eest;

b) järgmiste kaupade ja teenuste asjakohaselt jaotatud väärtus, kui see ei ole osa tegelikult makstud või makstavast hinnast ning kui ostja on neid kaupu tarninud või teenuseid osutanud otse või kaudselt, tasuta või alandatud hinnaga selleks, et imporditud kaupa toota ja ekspordiks müüa:

   i) materjalid, komponendid, osad jms, millest imporditud kaup koosneb;

   ii) imporditud kauba tootmisel kasutatud tööriistad, stantsid, valuvormid jms;

   iii) imporditud kauba tootmisel tarvitatud materjal ning

   iv) inseneri-, arendus-, kunstniku- ja disaineritööd ning kavandid ja visandid, mis on tehtud väljaspool liitu ja on vajalikud imporditud kauba tootmiseks;

c) autori- ja litsentsitasu, mis on seotud selle kaubaga, mille väärtust määratakse, ja mida ostja peab selle kauba müügi tingimusena otseselt või kaudselt maksma, kui selline tasu ei ole arvestatud tegelikult makstud või makstava hinna sisse;

d) tulu see osa, mis imporditud kauba igast järgnevast edasimüügist, käsutamisest või kasutamisest laekub otse või kaudselt müüjale, ning

e) järgmised kulud kuni kohani, kus kaup tuuakse liidu tolliterritooriumile:

i) imporditud kauba veo- ja kindlustuskulud ning

ii) laadimis- ja käitlemiskulud, mis on seotud imporditud kauba veoga.

2. Tegelikult makstud või makstavale hinnale lisatakse vastavalt lõikele 1 ainult objektiivsete ja mõõdetavate andmete alusel määratud kulud.

3. Tolliväärtuse määramisel ei tohi tegelikult makstud või makstavale hinnale lisada käesolevas artiklis loetlemata kulusid.

Artikkel 177

Elemendid, mida ei lisata tolliväärtusesse

Artikli 174 kohaselt tolliväärtuse määramisel ei lisata järgmist:

a) imporditud kauba transpordikulud pärast selle toomist liidu tolliterritooriumile;

b) ehitus-, paigaldus-, kooste-, hooldus- või tehnoabikulud, kui neid teenuseid osutati pärast sellise kauba toomist liidu tolliterritooriumile, nagu tööstuslik sisseseade, masinad või seadmed;

c) intressid rahastamiskokkuleppe alusel, mille ostja on sõlminud ja mis on seotud imporditud kauba ostmisega, sõltumata sellest, kas rahastajaks on müüja või mõni muu isik, tingimusel et rahastamiskokkulepe on sõlmitud kirjalikult ja vajaduse korral saab ostja tõendada, et järgmised tingimused on täidetud:

i) sellist kaupa müüakse reaalselt hinnaga, mis on deklareeritud kui tegelikult makstud või makstav hind;

ii) nõutav intressimäär ei ületa taset, mida kõnealuse rahastamise ajal kohaldatakse selliste tehingute suhtes riigis, kus rahastamine toimub;

d) tasu imporditud kauba reprodutseerimise õiguse eest liidus;

e) ostukomisjonitasud;

f) imporditollimaksud või muud kauba impordi või müügiga seoses liidus makstavad maksud või tasud;

g) olenemata artikli 176 lõike 1 punktist c tasu, mida ostja maksab imporditud kauba turustamise või edasimüügi õiguse eest, kui see tasu ei ole kauba liitu eksportimiseks müümise tingimus.

Artikkel 178

Tollilihtsustused

1. Toll võib taotluse alusel lubada, et konkreetsete kriteeriumide alusel määratakse kindlaks järgmised summad, kui neid ei ole võimalik kindlaks määrata tollideklaratsiooni aktsepteerimise kuupäeval või kuupäeval, mil andmed peavad olema tollile kättesaadavad:

a) summad, mis tuleb arvestada tolliväärtuse sisse artikli 174 lõike 2 kohaselt, ning

b) artiklites 176 ja 177 osutatud summad.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud loa andmise tingimused.

Artikkel 179

Tolliväärtuse määramise teisesed meetodid

1. Kui tolliväärtust ei ole võimalik määrata artikli 174 alusel, siis kohaldatakse selle määramiseks lõike 2 punkte a–d nende järjekorras, kuni esimese punktini, mille alusel saab tolliväärtust määrata.

Importija või kohaldataval juhul deklarandi taotluse korral muudetakse lõike 2 punktide c ja d kohaldamise järjekorda.

2. Lõikele 1 vastav tolliväärtus on:

a) identse kauba tehinguväärtus, mis on liidu tolliterritooriumile ekspordiks müüdud ja eksporditud samal ajal või ligikaudu samal ajal kui see kaup, mille väärtust määratakse;

b) sarnase kauba tehinguväärtus, mis on liidu tolliterritooriumile ekspordiks müüdud ja eksporditud samal ajal või ligikaudu samal ajal kui see kaup, mille väärtust määratakse;

c) väärtus, mis põhineb ühikuhinnal, millega imporditud kaupa või identset või sarnast imporditud kaupa on müüdud liidu tolliterritooriumi piires kõige suuremas üldkoguses isikule, kes ei ole müüjaga seotud, või

d) arvutatud väärtus, mis koosneb järgmistest elementidest:

i) imporditud kauba tootmisel kasutatud materjalide ning kauba tootmise või muu töötlemise kulud või väärtus;

ii) kasum ja üldkulud summa ulatuses, mis tavaliselt kujuneb ekspordiriigi tootjate poolt liidu tolliterritooriumile eksportimiseks toodetud ning hinnatava kaubaga samasse klassi või liiki kuuluva kauba müügil;

iii) artikli 176 lõike 1 punktis e nimetatud elementide kulud või väärtus.

3. Kui tolliväärtust ei ole võimalik määrata käesoleva artikli lõike 1 alusel, määratakse see liidu tolliterritooriumil kättesaadavate andmete alusel, kasutades kohaseid meetodeid, mis on kooskõlas kõigis järgmistes õigusnormides sisalduvate põhimõtete ja üldsätetega:

a) 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VII artikli rakendamise leping;

b) üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VII artikkel;

c) käesolev peatükk.

4. Kaugmüügi korral, kui importija ei hajuta põhjendatud kahtlusi selle kohta, kas deklareeritud tehinguväärtus kajastab tegelikult makstud või makstavat koguhinda, nagu on osutatud artikli 174 lõikes 1, võib toll kõnealuse kauba tolliväärtuse uuesti määramiseks kasutada asjakohast tolliväärtuse määramise teisest meetodit. See ei piira importija võimalust esitada mõistliku aja jooksul vajalik teave, et põhjendada tolliväärtuse määramist käesoleva artikli lõikes 1 ettenähtud viisil.

Artikkel 180

Tolliväärtuse määramine eksporditollimaksu puhul

1. Eksporditollimaksu kehtestamisel määratakse eksporditollimaksu puhul tolliväärtus kindlaks järgmise põhjal:

a) liidu tolliterritooriumilt eksportimiseks müüdud kauba eest tegelikult makstud või makstav hind, tingimusel et ostja ja müüja ei ole teineteisega seotud või nendevaheline suhe ei mõjutanud kõnealust hinda, mida on vajaduse korral kohandatud vastavalt lõigetele 2 ja 3 ning mis tuleneb eksportija esitatud andmetest, või

b) väärtus, mis põhineb objektiivsetel ja kontrollitavatel andmetel, sealhulgas liidust samal ajal ja samas kohas eksporditud identse või sarnase kauba turuhinnal, kui käesoleva lõike punktis a osutatud hind ei ole kättesaadav, täielik või ei kajasta kauba majanduslikku väärtust.

2. Eksporditollimaksu puhul hõlmab tolliväärtus kõiki eksporditehinguga otseselt seotud kulusid.

3. Eksporditollimaksu puhul ei hõlma tolliväärtus kulusid, mis on tekkinud pärast kauba liidu tolliterritooriumilt väljaviimist, ega makseid, mis ei ole seotud eksporditava kaubaga.

4. Vajaduse korral võib toll nõuda lisatõendeid, et kontrollida eksportija esitatud andmeid või määrata eksporditollimaksu puhul tolliväärtus kooskõlas käesoleva artikliga.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks vajalikud andmed, et määrata eksporditollimaksu puhul tolliväärtus, nagu on osutatud käesolevas artiklis.

Artikkel 181

Tolliväärtuse määramise menetlusnormid

Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse menetlusnormid:

a) tolliväärtuse määramiseks tehinguväärtuse alusel vastavalt artikli 174 lõigetele 1 ja 2, sealhulgas reeglid tegelikult makstud või makstava hinna korrigeerimiseks vastavalt artiklitele 176 ja 177 ning artikli 174 lõikes 3 osutatud tingimuste kohaldamiseks;

b) tolliväärtuse määramiseks teiseste meetoditega vastavalt artiklile 179;

c) tolliväärtuse määramiseks eksporditollimaksu puhul vastavalt artiklile 180.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 182

Tolliväärtuse määramine erandolukordades

Komisjon võib vastu võtta rakendusakte, milles sätestatakse meetmed, millega kehtestatakse asjakohane tolliväärtuse määramise meetod või kriteeriumid, mida tuleb kasutada tolliväärtuse määramiseks erandolukordades, sealhulgas kaugmüügi puhul. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Käesoleva artikli esimeses lõigus osutatud meetmetega seonduvatel igakülgselt põhjendatud ja kiireloomulistel asjaoludel, mis on seotud vajadusega tagada kauba tolliväärtuse määramise reeglite korrektne ja ühetaoline kohaldamine, võtab komisjon kooskõlas artikli 283 lõikes 5 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

X JAOTIS

TOLLIVÕLG JA TAGATISED

1. PEATÜKK

Tollivõla tekkimine

1. jagu

Tollivõlg impordil

Artikkel 183

Vabasse ringlusse lubamine ja ajutine import

1. Tollivõlg impordil seoses kauba suunamisega vabasse ringlusse lubamise protseduurile või suunamisega osalise imporditollimaksust vabastamisega ajutise impordi protseduurile või lõppkasutusprotseduurile tekib siis, kui importija teatab kauba kättesaadavusest vastavalt artikli 74 lõikele 1.

2. Erandina käesoleva artikli lõikest 1 tekib tollivõlg järgmistel juhtudel:

a) kauba vabastamisel, kui kohaldatakse artikli 205 lõiget 5;

b) tollideklaratsiooni aktsepteerimisel, kui see on kohaldatav, kuni 28. veebruarini 2034;

c) kui makse aktsepteerib IOSS-korda kasutada otsustanud isik.

3. Importija on võlgnik. Kaudse esindamise korral on tolliesindaja ja isik, kelle eest tolliesindaja tegutseb, mõlemad võlgnikud ning vastutavad tollivõla eest solidaarselt.

4. Kui lõikes 1 osutatud protseduuride jaoks esitatud või kättesaadavaks tehtud teave toob kaasa olukorra, kus imporditollimaksu osaliselt või täielikult sisse ei nõuta, on võlgnik ka isik, kes selle teabe andis ja kes teadis või oleks pidanud teadma, et teave oli vale.

5. Kuni 28. veebruarini 2034 on tollideklaratsiooni esitamise korral deklarant võlgnik. Kaudse esindamise korral on isik, kelle eest tolliesindaja tegutseb, samuti võlgnik.

Artikkel 184

Erisätted päritolustaatuseta kauba kohta

1. Tollivõlg tekib toodete reekspordiks vabastamisel, kui:

a) liidu ja teatavate kolmandate riikide või selliste riikide rühmade vahel sõlmitud sooduskorraga on ette nähtud, et liidust pärit toodete tariifseks sooduskohtlemiseks tuleb nende valmistamiseks kasutatud päritolustaatuseta kaubalt tasuda imporditollimaksud, ning

b) nende toodete kohta on välja antud või koostatud päritolutõend.

2. Tollivõlg arvutatakse imporditollimaksu summana, mis vastab võlale, mis oleks tekkinud reeksporditavate toodete valmistamiseks kasutatud päritolustaatuseta kauba samal kuupäeval vabasse ringlusse lubamise korral.

3. Eksportija on võlgnik. Kaudse esindamise korral on tolliesindaja ja isik, kelle eest tolliesindaja tegutseb, mõlemad võlgnikud ning vastutavad tollivõla eest solidaarselt.

Artikkel 185

Kohustuste mittetäitmisest tulenev tollivõlg

1. Kauba puhul, mille eest tuleb tasuda imporditollimaksu, tekib tollivõlg impordil, kui ei ole täidetud:

a) tollialastes õigusaktides sätestatud kohustus, mis käsitleb liiduvälise kauba toomist liidu tolliterritooriumile, selle tollijärelevalve alt väljaviimist või sellise kauba liikumist, töötlemist, ladustamist, ajutist ladustamist, ajutist importi või käsutamist kõnealusel territooriumil;

b) tollialastes õigusaktides sätestatud kohustus, mis käsitleb kauba lõppkasutust liidu tolliterritooriumil;

c) tingimus, mis käsitleb liiduvälise kauba suunamist tolliprotseduurile või mille alusel kehtestati kaubale selle lõppkasutuse tõttu tollimaksuvabastus või vähendatud imporditollimaksumäär.

2. Tollivõlg tekib ühel järgmisel ajal:

a) kui kohustuse täitmata jätmise tõttu tekib tollivõlg, siis hetk, mil seda kohustust ei täideta või selle täitmine lõpetatakse;

b) hetk, mil kaup suunatakse tolliprotseduurile, kus selgub, et ei ole täidetud tingimus, mille alusel kaup sellele protseduurile suunati või mille alusel kehtestati asjaomasele kaubale selle lõppkasutuse tõttu tollimaksuvabastus või vähendatud imporditollimaksumäär.

3. Lõike 1 punktides a ja b esitatud juhtudel on võlgnik üks järgmine isik:

a) isik, kes pidi asjaomase kohustuse täitma;

b) isik, kes teadis või oleks pidanud mõistlikult käitudes teadma, et tollialaste õigusaktide kohane kohustus ei ole täidetud, ja kes tegutses isiku eest, kes pidi asjaomase kohustuse täitma, või kes osales tegevuses, mille tulemuseks oli kohustuse mittetäitmine;

c) isik, kes omandas asjaomase kauba või kes seda valdas ja kes kauba omandamise või saamise ajal teadis või oleks pidanud mõistlikult käitudes teadma, et tollialaste õigusaktide kohane kohustus ei ole täidetud.

4. Lõike 1 punktis c osutatud juhtudel on võlgnik isik, kes peab täitma kauba tolliprotseduurile suunamise või kauba lõppkasutuse tõttu tollimaksuvabastuse andmise või vähendatud imporditollimaksumäära kehtestamise tingimused.

5. Kui tollialaste õigusaktidega nõutav teave kauba kõnealusele tolliprotseduurile suunamise tingimuste kohta esitatakse tollile ning sellest teabest tulenevalt imporditollimaksu osaliselt või täielikult sisse ei nõuta, on võlgnik ka isik, kes esitas teabe ja kes teadis või oleks pidanud mõistlikult käitudes teadma, et asjaomane teave oli vale.

Artikkel 186

Juba tasutud imporditollimaksu summa mahaarvamine

1. Kui tollivõlg on tekkinud vastavalt artikli 185 lõikele 1 lõppkasutuse tõttu vähendatud imporditollimaksu määraga vabasse ringlusse lubatud kauba puhul, arvatakse kauba vabasse ringlusse lubamisel tasutud imporditollimaksu summa tollivõlale vastava imporditollimaksu summast maha.

Esimest lõiku kohaldatakse ka siis, kui tollivõlg on tekkinud asjaomase kauba hävitamise tagajärjel tekkinud jääkide ja jäätmete suhtes.

2. Kui tollivõlg on tekkinud vastavalt artikli 183 lõikele 1 või artikli 185 lõikele 1 osalise imporditollimaksust vabastamisega ajutisele impordile suunatud kauba puhul, arvatakse osalisel vabastamisel tasutud imporditollimaksu summa tollivõlale vastava imporditollimaksu summast maha.

2. jagu

Tollivõlg ekspordil

Artikkel 187

Eksport ja välistöötlemine

1. Tollivõlg ekspordil kauba suunamiseks ekspordiprotseduurile või välistöötlemisprotseduurile tekib hetkel, mil eksportija teatab kauba kättesaadavusest vastavalt artikli 74 lõikele 1.

2. Erandina lõikest 1 tekib tollivõlg:

a) kauba vabastamise hetkel, kui kohaldatakse artikli 205 lõiget 5;

b) kohaldataval juhul tollideklaratsiooni aktsepteerimise hetkel, kuni 28. veebruarini 2034.

3. Eksportija on võlgnik. Kaudse esindamise korral on tolliesindaja ja isik, kelle eest tolliesindaja tegutseb, mõlemad võlgnikud ning vastutavad tollivõla eest solidaarselt.

4. Kui kauba ekspordiprotseduurile või välistöötlemisprotseduurile suunamisel esitatud teabest tulenevalt eksporditollimaksu osaliselt või täielikult sisse ei nõuta, on võlgnik ka isik, kes esitas teabe ning teadis või oleks pidanud mõistlikult käitudes teadma, et asjaomane teave oli vale.

Artikkel 188

Kohustuste mittetäitmisest tulenev tollivõlg

1. Kauba puhul, mille eest tuleb tasuda eksporditollimaksu, tekib tollivõlg ekspordil, kui ei ole täidetud:

a) tollialastes õigusaktides sätestatud kohustus, mis käsitleb kauba väljaviimist, või

b) tingimus, mille kohaselt kaupa lubati liidu tolliterritooriumilt välja viia täieliku või osalise eksporditollimaksust vabastamisega.

2. Tollivõlg tekib ühel järgmisel ajal:

a) hetkel, mil kaup tegelikult liidu tolliterritooriumilt ilma selle ekspordi kohta tollile teavet esitamata või kättesaadavaks tegemata välja viidi;

b) hetkel, mil kaup saabub muusse sihtkohta kui see, kuhu seda lubati täielikult või osaliselt eksporditollimaksust vabastatuna liidu tolliterritooriumilt välja viia;

c) kui toll ei ole võimeline määrama kindlaks punktis b osutatud hetke, siis hetkel, mil möödub kauba eksporditollimaksust vabastamise aluseks olevate tingimuste täitmist kinnitavate tõendite esitamiseks määratud tähtaeg.

3. Lõike 1 punktis a esitatud juhtudel on võlgnik üks järgmine isik:

a) isik, kes pidi asjaomase kohustuse täitma;

b) isik, kes teadis või oleks pidanud mõistlikult käitudes teadma, et asjaomane kohustus ei ole täidetud, ja kes tegutses isiku eest, kes pidi selle kohustuse täitma;

c) isik, kes osales kohustuse mittetäitmiseni viinud tegevuses ja kes teadis või oleks pidanud mõistlikult käitudes teadma, et nõutavat teavet ei olnud esitatud, või kohaldataval juhul, et ei esitatud tollideklaratsiooni, mille oleks pidanud esitama.

4. Lõike 1 punktis b osutatud juhtudel on võlgnik isik, kes peab täitma tingimusi, mille alusel kaupa lubati liidu tolliterritooriumilt välja viia täieliku või osalise eksporditollimaksust vabastamisega.

3. jagu

Ühised sätted impordil ja ekspordil tekkiva tollivõla kohta

Artikkel 189

Tollivõlg, kui kauba käitlemist reguleeritakse muude tolli kohaldatavate õigusaktidega

1. Tollivõlg impordil või ekspordil tekib ka siis, kui tegemist on kaubaga, mille suhtes toll kohaldab mis tahes liiki impordil või ekspordil muid õigusakte.

2. Erandina lõikest 1 ei teki tollivõlg järgmistel juhtudel:

a) kui liidu tolliterritooriumile tuuakse ebaseaduslikult võltsitud raha;

b) kui liidu tolliterritooriumile tuuakse narkootilisi ja psühhotroopseid aineid peale nende, mis on sisse toodud pädevate asutuste range kontrolli all meditsiinilistel või teaduslikel eesmärkidel kasutamiseks.

Tollialaste õigusaktide rikkumise suhtes kohaldatavate karistuste puhul loetakse tollivõlg tekkinuks, kui käesoleva määruse või riigisisese õiguse alusel on karistuste määramise aluseks impordi- või eksporditollimaks või tollivõla olemasolu.

Artikkel 190

Mitu võlgnikku

Kui ühele tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu summa tasumise eest vastutab rohkem kui üks isik, vastutavad need isikud kõnealuse summa maksmise eest solidaarselt.

Artikkel 191

Impordi- või eksporditollimaksu summa arvutamise üldised normid

1. Impordi- või eksporditollimaksu summa arvutatakse kauba tariifse klassifitseerimise, tolliväärtuse, koguse, sihtkoha ja päritolu alusel. Tollimaksu arvutamisel kohaldatakse norme, mida kohaldati ajal, kui asjaomase kauba suhtes tekkis tollivõlg.

2. IOSS-korra alusel toimuva kaugmüügi puhul määratakse imporditollimaksu summa kindlaks tollimaksu arvutamise normide alusel, mida kohaldati ajal, kui asjaomase kauba suhtes kaugmüügi eest tehtav makse aktsepteeriti.

3. Kui tollivõla tekkimise aega ei ole võimalik täpselt määrata, loetakse tollivõla tekkimise ajaks aeg, mil toll jõuab järeldusele, et kaup on olukorras, mis toob kaasa tollivõla tekkimise.

Kui tollile kättesaadava teabe põhjal on võimalik tuvastada, et tollivõlg tekkis enne, kui toll jõudis vastavale järeldusele, loetakse tollivõla tekkimise ajaks kõige varasem aeg, mille kohta saab tuvastada olukorra, mis toob kaasa tollivõla tekkimise.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse käesolevas artiklis osutatud normid sellise impordi- või eksporditollimaksu summa arvutamiseks, mida kohaldatakse kauba suhtes, mille tollivõlg on tekkinud eriprotseduuri raames.

Artikkel 192

Erinormid imporditollimaksu summa arvutamiseks

1. Kui liidu tolliterritooriumil on tolliprotseduurile suunatud või ajutiselt ladustatava kauba suhtes tekkinud ladustamise või tavapärase käitluse kulud, ei võeta kõnealuseid kulusid või väärtuse kasvu imporditollimaksu summa arvutamisel arvesse, tingimusel et importija või kohaldataval juhul deklarant esitab kõnealuste kulude kohta piisavad tõendid.

Toimingutes kasutatud liiduvälise kauba tolliväärtust, kogust ja päritolu võetakse imporditollimaksu summa arvutamisel arvesse.

2. Kui tolliprotseduurile suunatud kauba tariifne klassifikatsioon liidu tolliterritooriumil tavapärase käitlemise tulemusena muutub, kohaldatakse importija või eksportija või kohaldataval juhul deklarandi taotluse korral tolliprotseduurile suunatud kauba suhtes esialgset tariifset klassifikatsiooni.

3. Kui tollivõlg on tekkinud seestöötlemisprotseduuri tulemusena saadud töödeldud toodete puhul, määratakse sellele võlale vastav imporditollimaksu summa kindlaks importija taotluse korral seestöötlemisele suunatud kauba tariifse klassifikatsiooni, tolliväärtuse, koguse ja päritolu alusel ajal, mil kaup sellele protseduurile suunati.

4. Kui töödeldud tooted tulenevad vastavalt lõikele 3 esimesele seestöötlemisprotseduurile suunatud kauba järgnevatest seestöötlemisprotseduuridest, võib importija üksnes taotleda võla arvutamist kõnealusele esimesele seestöötlemisprotseduurile suunatud kauba tariifse klassifikatsiooni, tolliväärtuse, koguse ja päritolu alusel.

5. Tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel määratakse imporditollimaksu summa kindlaks käesoleva artikli lõigete 2, 3 ja 4 kohaselt ilma importija või eksportija või kohaldataval juhul deklarandi taotluseta, et vältida artikli 166 lõike 2 punktis h osutatud meetmetest kõrvalehoidmist.

6. Kui tollivõlg on tekkinud välistöötlemisprotseduuri tulemusena saadud töödeldud toodete puhul või asendustoodete puhul, määratakse imporditollimaksu summa väljaspool liidu tolliterritooriumi läbi viidud töötlemistoimingute kulude alusel.

7. Kui tollivõlg on tekkinud vastavalt käesoleva määruse artiklile 185 või 188 ja kui tollivõla tekkimiseni viinud kohustuste täitmata jätmine ei kujutanud endast pettusekatset, kohaldatakse ka järgmist:

a) kauba tariifset sooduskohtlemist vastavalt tollialastele õigusaktidele;

b) täielikku või osalist vabastamist impordi- või eksporditollimaksust vastavalt käesoleva määruse artikli 166 lõike 2 punktidele d–g või artiklitele 111, 112 ja 113 või artiklitele 161–165 või

c) määruse (EÜ) nr 1186/2009 kohast maksuvabastust.

8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse käesolevas artiklis osutatud normid sellise impordi- või eksporditollimaksu summa arvutamiseks, mida kohaldatakse kauba suhtes, mille tollivõlg on tekkinud eriprotseduuri raames, ning käesoleva artikli lõikes 5 osutatud erijuhtudel.

Artikkel 193

Tollivõla tekkimise koht

1. Tollivõla tekkimise koht on:

a) artikli 6 lõike 1 punkti d alapunktis ii osutatud juhtudel koht, kus kaup asub;

b) artikli 6 lõike 2 punktis a osutatud juhtudel koht, kuhu kaup tarnitakse;

c) artikli 6 lõike 2 punktis c osutatud juhtudel keskse tollivormistuse luba omava deklarandi asukoht;

d) artikli 6 lõike 2 punktis b osutatud juhtudel usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja asukohaliikmesriigis.

Igal muul juhul on tollivõla tekkimise koht seal, kus leidsid aset tollivõla põhjustanud sündmused. Kui kõnealust kohta ei ole võimalik määrata, tekib tollivõlg kohas, kus toll otsustab, et kaup on olukorras, mis toob kaasa tollivõla tekkimise.

2. Kui kaup on suunatud tolliprotseduurile, mis on lõpetamata, või kui ajutine ladustamine ei lõppenud nõuetekohaselt ja tollivõla tekkimise kohta ei saa ettenähtud tähtaja jooksul lõike 1 teise või kolmanda lõigu kohaselt kindlaks määrata, tekib tollivõlg kohas, kus kaup asjaomasele protseduurile suunati või selle protseduuri alusel liidu tolliterritooriumile toodi või kus kaupa ajutiselt ladustati.

3. Kui tollile kättesaadava teabe põhjal on selgunud, et tollivõlg võib samaaegselt olla tekkinud mitmes kohas, loetakse tollivõla tekkimise kohaks koht, kus tollivõlg esimesena tekkis.

4. Kui toll avastab, et tollivõlg on tekkinud artikli 185 või 188 kohaselt mõnes teises liikmesriigis ja sellele võlale vastav impordi- või eksporditollimaksu summa on väiksem kui 10 000 eurot, loetakse tollivõlg tekkinuks liikmesriigis, kus see avastati.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 2 osutatud tähtaeg.

2. PEATÜKK

Tekkida võiva või tekkinud tollivõla tagatis

Artikkel 194

Üldsätted

1. Kui ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesolevat peatükki sellise tollivõla tasumiseks seatud tagatistele, mis on tekkinud (edaspidi „tekkinud tollivõlg“), ning tagatistele, mida nõutakse, kui tollivõlg võib tekkida (edaspidi „võimalik tollivõlg“).

2. Kui toll nõuab tekkida võiva või tekkinud tollivõla katteks tagatist, katab see tagatis kauba impordi või ekspordiga seoses makstava impordi- või eksporditollimaksu ja muude maksude või tasude summa, kui tagatist:

a) kasutatakse kauba suunamiseks liidu transiidiprotseduurile või

b) võib kasutada rohkem kui ühes liikmesriigis.

Tolli aktsepteeritud või lubatud tagatis kehtib eesmärgil, milleks see on esitatud, kogu liidu territooriumil.

Kui tagatis on seotud võlgniku tegevusega ühes liikmesriigis, katab see vähemalt impordi- või eksporditollimaksu summa.

3. Tagatise esitab võlgnik või isik, kellest võib saada võlgnik, või muu isik, kui toll seda lubab.

4. Ilma et see piiraks artikli 202 kohaldamist, nõuab toll iga konkreetse kauba kohta ainult ühe tagatise esitamist.

Teatava kauba kohta esitatud tagatis kehtib selle kauba tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu ja muude maksude või tasude summa kohta, sõltumata sellest, kas selle kauba kohta esitatud või kättesaadavaks tehtud teave on õige või mitte.

Kui tagatist ei ole vabastatud, võidakse seda tagatud summa piires kasutada ka asjaomase kauba vabastusjärgse kontrolli järel tasutavate impordi- või eksporditollimaksude ja muude maksude või tasude summade sissenõudmiseks.

5. Käesoleva artikli lõikes 3 osutatud isiku taotluse alusel võib toll vastavalt artikli 200 lõigetele 1, 2 ja 3 lubada üldtagatise esitamist kahte või enamat toimingut või tolliprotseduuri hõlmavale tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu summa katmiseks.

6. Toll teeb tagatise seiret.

7. Tagatist ei nõuta:

a) riikidelt, piirkondlikelt ja kohalikelt omavalitsustelt ning teistelt avalik-õiguslikelt organisatsioonidelt tegevuse suhtes, mida nad viivad ellu avaliku võimu kandjana;

b) kauba eest, mida veetakse Reini jõel, selle veeteedel, Doonau jõel ja selle veeteedel;

c) kauba eest, mida veetakse kinnistranspordiseadme abil;

d) tollialastes õigusaktides sätestatud erijuhtudel, kui kaup suunatakse ajutise impordi protseduurile, ning

e) kui kaup suunatakse liidu transiidiprotseduurile, kasutades artikli 140 lõike 4 punktis e osutatud lihtsustamist, ning seda veetakse meritsi või õhuteed pidi liidu sadamate või liidu lennujaamade vahel.

8. Toll võib tagatise nõudest loobuda, kui tagatav impordi- või eksporditollimaksu summa ei ületa teatavat läve.

9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks erijuhud, mille korral ajutise impordi protseduurile suunatud kauba puhul tagatist ei nõuta, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 7 punktis d, ja sätestatakse käesoleva artikli lõikes 8 osutatud lävi seoses tagatise esitamise nõudest loobumisega.

10. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesolevas artiklis osutatud tagatise esitamist ja seiret käsitlevad menetlusnormid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 195

Kohustusliku tagatise lähtesumma

1. Kui toll on kohustatud nõudma tagatist ja saab kindlaks määrata tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu ja muude maksude või tasude täpse summa tagatise nõudmise ajal, peab tagatis katma selle täpse summa.

Kui täpset summat ei ole võimalik määrata, määratakse tagatiseks tolli hinnangul põhinev maksimaalne summa, mis katab tekkinud või tekkida võivad tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu ja muud maksud või tasud.

2. Kui üldtagatis esitatakse tollivõlale vastavate impordi- või eksporditollimaksude ja muude maksude või tasude summa kohta, mis on ajas muutuv, määratakse sellise tagatise suurus tasemel, mis võimaldab tollivõlale vastavate impordi- või eksporditollimaksude ja muude maksude või tasude summa katmist igal ajal, ilma et see piiraks artikli 200 kohaldamist.

Artikkel 196

Ennetava tagatise lähtesumma

Kui tagatise esitamine ei ole kohustuslik, kuid toll ei ole kindel, et tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu summa ja muud maksud või tasud tasutakse ettenähtud tähtaja jooksul, nõuab ta tagatist summas, mis ei ületa artiklis 195 osutatud taset.

Artikkel 197

Tagatise esitamine

1. Tagatise võib esitada üksnes järgmises vormis:

a) iga maksevahend, mida toll tunnustab, kas eurodes või selle liikmesriigi vääringus, kus tagatist nõutakse;

b) käendaja võetud kohustus või

c) muus vormis tingimusel, et see annab samaväärse kindluse, et tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu ja muude maksude või tasude summa tasutakse.

2. Tolli tunnustatud makse vormis tagatise andmine toimub kooskõlas selle liikmesriigi õigusega, kus tagatist nõutakse.

Toll ei ole kohustatud sellelt intressi maksma.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse käesoleva artikli lõike 1 punktis c osutatud tagatise vorm.

Artikkel 198

Tagatise valik

Isik, kellelt nõutakse tagatise esitamist, võib valida artikli 197 lõikes 1 sätestatud tagatise vormide vahel.

Toll võib keelduda aktsepteerimast valitud tagatise vormi, kui see on vastuolus asjaomase tolliprotseduuri nõuetekohase käiguga.

Toll võib nõuda, et teatava ajavahemiku jooksul jäädaks valitud tagatise vormi juurde.

Artikkel 199

Käendaja

1. Artikli 197 lõike 1 punktis b osutatud käendaja on kolmas isik, kelle asukoht on liidu tolliterritooriumil. Käendajal peab olema tagatist nõudva tolli heakskiit, välja arvatud juhul, kui käendaja on kohaldatava liidu õiguse kohaselt liidus akrediteeritud krediidiasutus, finantseerimisasutus või kindlustusselts.

2. Käendaja võtab endale kirjalikult kohustuse tasuda tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu ja muude maksude või tasude tagatud summa.

3. Toll võib keelduda käendaja või esitatud tagatise vormi heakskiitmisest, kui ei ole selge, kas emb-kumb saab tagada tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu ja muude maksude või tasude summa tasumise ettenähtud aja jooksul.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse käesolevas artiklis osutatud tagatise vormid ja käendaja suhtes kohaldatavad normid.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesolevas artiklis osutatud käendaja võetud kohustuse kehtetuks tunnistamist ja tühistamist käsitlevad menetlusnormid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 200

Üldtagatis

1. Toll võib anda artikli 194 lõikes 5 osutatud loa üksnes isikutele, kes vastavad järgmistele tingimustele:

a) nende asukoht on liidu tolliterritooriumil;

b) nad vastavad artikli 30 lõike 1 punktis a sätestatud kriteeriumidele ning

c) nad kasutavad regulaarselt asjaomaseid tolliprotseduure või neil on luba pidada ajutise ladustamise kohti või nad vastavad artikli 30 lõike 1 punktis d sätestatud kriteeriumidele.

2. Toll võib lubada artikli 30 lõike 1 punktides b ja c sätestatud kriteeriumidele vastaval ettevõtjal või usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseval ettevõtjal esitada vähendatud summaga üldtagatise seoses tekkida võiva tollivõla ja muude maksude või tasudega või vabastada ta selle tagatise esitamisest.

3. Taotluse korral võib toll lubada tollilihtsustusi kasutaval volitatud ettevõtjal või usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseval ettevõtjal esitada tekkinud tollivõla ja muude maksude või tasude kohta vähendatud summaga üldtagatise. Selliseid üldtagatisi käsitatakse samaväärsena käesoleva määruse kohaselt esitatud tagatistega.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse tingimused käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 osutatud vähendatud summaga üldtagatise kasutamise lubamiseks või tagatisest vabastamiseks.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse menetlusnormid käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 osutatud tagatise summa, sealhulgas vähendatud summa kindlaksmääramiseks. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 201

Üldtagatiste ajutine kasutamiskeeld

1. Eriprotseduuride või ajutise ladustamise raames võib komisjon ajutiselt keelata:

a) artikli 200 lõikes 2 osutatud vähendatud summaga üldtagatise või tagatisest vabastuse;

b) artiklis 200 osutatud üldtagatise sellise kauba suhtes, mille puhul on kindlaks tehtud, et see on seotud ulatusliku pettusega.

2. Lõike 1 kohaldamisel võib lubada vähendatud summaga üldtagatise kasutamist või tagatisest vabastamist või artiklis 200 osutatud üldtagatise kasutamist järgmistel juhtudel:

a) kui asjaomane isik saab tõendada, et kõnealuse kauba osas ei ole tekkinud tollivõlga toimingute käigus, mida see isik on teinud kahe aasta jooksul enne käesoleva artikli lõikes 1 osutatud otsuse tegemist;

b) kui tollivõlg on tekkinud kahe aasta jooksul enne käesoleva artikli lõikes 1 osutatud otsust, saab asjaomane isik tõendada, et võlgnik, võlgnikud või käendaja tasusid tollivõla ettenähtud aja jooksul täielikult.

Selleks, et saada luba ajutiselt keelatud üldtagatise kasutamiseks, peab asjaomane isik täitma ka artikli 30 lõike 1 punktides b ja c sätestatud tingimusi.

3. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesolevas artiklis osutatud üldtagatiste ajutise kasutamise keelamist käsitlevad menetlusnormid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

Käesolevas artiklis osutatud meetmetega seonduvatel igakülgselt põhjendatud ja kiireloomulistel asjaoludel, mis on seotud vajadusega tagada kiiresti liidu ja tema liikmesriikide finantshuvide kaitse, võtab komisjon kooskõlas artikli 283 lõikes 5 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

Artikkel 202

Täiendav või asendustagatis

Kui toll teeb kindlaks, et esitatud tagatis ei taga või ei taga enam kindlalt või piisavalt tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu summa ja muude maksude või tasude tasumist ettenähtud aja jooksul, nõuab ta artikli 194 lõikes 3 osutatud isikult olukorra lahendamist kas täiendava tagatise andmisega või algse tagatise uuega asendamisega. Isik, kellele nõue esitatakse, saab nende kahe võimaluse vahel valida.

Artikkel 203

Tagatise vabastamine

1. Toll vabastab tagatise viivitamata, kui tollivõlg või muude maksude või tasude maksmise kohustus on lõppenud või seda ei saa enam tekkida.

2. Kui tollivõlg või muude maksude või tasude maksmise kohustus on lõppenud osaliselt või see võib tekkida ainult selle summa osa suhtes, mille tasumine on tagatud, vabastatakse asjaomase isiku taotluse korral vastav osa tagatisest, välja arvatud juhul, kui asjaomane summa sellist toimingut ei õigusta.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse tagatise vabastamise tähtajad.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse käesolevas artiklis osutatud tagatise vabastamist käsitlevad menetlusnormid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

3. PEATÜKK

Impordi- või eksporditollimaksu summa sissenõudmine, tasumine, tagasimaksmine ja vähendamine

1. jagu

Impordi- või eksporditollimaksu summa kindlaksmääramine, tollivõlast teatamine ja arvestuskande tegemine

Artikkel 204

Impordi- või eksporditollimaksu summa kindlaksmääramine

1. Toll, kes vastutab koha eest, kus artikli 193 kohaselt tollivõlg tekib või loetakse tekkinuks, määrab tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa. Selle kindlaksmääramisel võtab toll arvesse esitatud või kättesaadavaks tehtud andmeid.

2. Erandina lõikest 1 võib toll juhul, kui tollideklaratsioon on esitatud, aktsepteerida kuni 28. veebruarini 2034 tollideklaratsioonis esitatud impordi- või eksporditollimaksu summat, ilma et see piiraks vabastusjärgset kontrolli. Kui toll ei ole selle summaga nõus, määrab ta tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa kindlaks niipea, kui ta on saanud vajaliku teabe.

3. Kui määratud impordi- või eksporditollimaksu summa ei ole täisarv, võib selle summa üles- või allapoole ümardada.

Kui esimeses lõigus osutatud summa on väljendatud eurodes, ei ümardata seda rohkem kui üles- või allapoole lähima täisarvuni.

Liikmesriik, mille rahaühik ei ole euro, võib kohaldada

a) teise lõigu sätteid *mutatis mutandis* või

b) sellest lõigust kõrvale kalduda, tingimusel et ümardamisreeglite rahaline mõju ei ole suurem kui teises lõigus sätestatud reeglil.

Artikkel 205

Tollivõlast teatamine

1. Toll teatab tollivõlast võlgnikule kohas, kus tollivõlg tekkis või loetakse tekkinuks vastavalt artiklile 193.

2. Kui tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa on võrdne importija või eksportija esitatud või kättesaadavaks tehtud andmete põhjal arvutatud summaga, loetakse tolli poolt kauba vabastamist importijale või eksportijale tollivõlast teatamiseks.

3. Käesoleva artikli lõikes 1 või 2 osutatud teadet ei saadeta järgmistel juhtudel:

a) kui kuni impordi- või eksporditollimaksu summa lõpliku kindlaksmääramiseni on kehtestatud ajutine dumpinguvastane tollimaks või ajutine tasakaalustav tollimaks või ajutine kaitsemeede;

b) kui tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa ületab artikli 15 kohaselt tehtud otsuse alusel kindlaks määratud summa;

c) kui algne otsus jätta tollivõlast teatamata või otsus teatada sellest väiksema impordi- või eksporditollimaksu summaga kui tasumisele kuuluv impordi- või eksporditollimaksu summa tehti üldsätete alusel, mis tunnistati hiljem kohtuotsusega kehtetuks;

d) kui toll vabastatakse tollialaste õigusaktide kohaselt tollivõlast teatamisest.

4. Kui toll on kohustatud teatama lõike 1 kohaselt tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa, teatab toll võlgnikule tollivõlast, kui tal on võimalik see summa kindlaks määrata ja teha sellekohane otsus.

Kui liidu või liikmesriigi pädevad asutused teavitavad tolli sellest, et tollivõlast teatamine mõjutaks kriminaaluurimist tolli liikmesriigis või mõnes muus liikmesriigis, lükkab toll teatamise edasi seni, kuni see enam seda kriminaaluurimist ei mõjuta.

5. Usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja võib arvutada tollivõla, mis vastab impordi- või eksporditollimaksu kogusummale, mis on seotud kogu kaubaga, mille see ettevõtja on tolli eest vabastanud ajavahemiku jooksul, mis ei ületa 31 kalendripäeva, ning teatada viie päeva jooksul selle ajavahemiku lõppemisest tollile sellest tollivõlast, esitades muu hulgas iga konkreetse kaubaga seotud summade jaotuse.

Kõnealuse teate kättesaamisel loetakse, et toll on tollivõlast teatanud.

6. Kaugmüügiks mõeldud kauba importija, kes on otsustanud kasutada IOSS-korda ning kellel on usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatus, muudab käesoleva artikli lõikes 5 osutatud teates artikli 74 lõike 3 kohaselt esitatud teavet või tunnistab selle teabe kehtetuks, kui kõnealuse kaugmüügiks mõeldud kauba importija müüdud kaup tagastatakse kõnealuse teatega hõlmatud ajavahemikul kaugmüügi tollilattu, algse kaubasaatja aadressile või muule aadressile väljaspool liidu tolliterritooriumi. Kaugmüügiks mõeldud kauba importija esitab või teeb kättesaadavaks tõendi kauba tollilattu sisenemise või liidu tolliterritooriumilt väljaviimise kohta.

7. Kuni 28. veebruarini 2034 võib toll juhul, kui tollideklaratsioon on esitatud ja tasumine on tagatud, lubada impordi- või eksporditollimaksu kogusummale vastavast tollivõlast, mis on seotud tolli määratud ajavahemikul ühele ja samale isikule vabastatud kogu kaubaga, teatada selle ajavahemiku lõpus. Tolli määratud ajavahemik ei tohi ületada 31 päeva.

8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks

a) käesoleva artikli lõike 3 punktis d osutatud juhud, mil toll on tollivõlast teatamisest vabastatud;

b) teave, mida usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja ja kaugmüügiks mõeldud kauba importija peavad käesoleva artikli lõigetes 5 ja 6 osutatud teatamisel esitama.

Artikkel 206

Tollivõlast teatamise piiramine

1. Tollil on tollivõlast võlgnikule teatamiseks aega kolm aastat alates tollivõla tekkimise kuupäevast. Pärast selle tähtaja möödumist loetakse tollivõlg aegunuks.

2. Kui tollivõlg tekib sellise toimingu tagajärjel, mille alusel võis selle toimingu tegemise ajal algatada kriminaalasja, pikendatakse lõikes 1 sätestatud kolmeaastast tähtaega kooskõlas riigisisese õigusega minimaalselt viie aastani ja maksimaalselt kümne aastani.

3. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 ette nähtud tähtaja arvestamine peatatakse, kui:

a) kooskõlas artikliga 18 esitatakse kaebus – alates kaebuse esitamise kuupäevast kuni kaebuse menetlemise lõpuni;

b) toll on kooskõlas artikli 8 lõikega 6 esitanud võlgnikule alused, mille põhjal ta kavatseb tollivõlast teatada, – alates selle teate esitamise kuupäevast kuni sellise ajavahemiku lõpuni, mille jooksul on võlgnikul võimalus esitada oma seisukoht, või

c) tollivõlast teatamine lükatakse edasi vastavalt artikli 205 lõike 4 teisele lõigule.

4. Kui tollivõlg vastavalt artikli 217 lõikele 8 taaskehtestatakse, loetakse käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtajad peatatuks alates artikli 222 alusel tagasimaksmise või vähendamise taotluse esitamise kuupäevast kuni kuupäevani, mil tehti otsus tagasimaksmise või vähendamise kohta.

Artikkel 207

Arvestuskande tegemine

1. Artiklis 204 osutatud toll teeb vastavalt riigisisestele õigusaktidele arvestuskande artikli 205 kohaselt teatatud tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa kohta.

Käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud kohustust ei kohaldata artikli 205 lõikes 2 osutatud juhtudel.

2. Toll ei ole kohustatud tegema arvestuskannet impordi- või eksporditollimaksu summa kohta, mis vastavalt artiklile 206 vastab tollivõlale, millest ei saa enam võlgnikule teatada.

3. Liikmesriigid määravad kindlaks impordi- või eksporditollimaksu summa arvestuskande tegemise praktilise korra. Nimetatud kordade puhul võib esineda erinevusi olenevalt sellest, kas tollivõla tekkimise asjaolusid silmas pidades on toll sellest tuleneva maksusumma tasumises kindel.

Artikkel 208

Arvestuskande tegemise aeg

1. Toll teeb tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa arvestuskande 14 päeva jooksul alates kauba vabastamisest, välja arvatud juhul, kui see kaup suunatakse ajutise impordi protseduurile koos osalise imporditollimaksu-vabastusega.

2. Erandina lõikest 1 võib toll teha arvestuskande usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevale ettevõtjale vabastatud kogu kaubaga seotud impordi- või eksporditollimaksu kogusumma kohta, mis puudutab määratud ajavahemikku, nagu on sätestatud artikli 205 lõikes 5, tehes ühe arvestuskande selle ajavahemiku lõpus, tingimusel et kanne tehakse 14 päeva jooksul alates selle määratud ajavahemiku lõppemisest.

3. Kui tollivõlast teatatakse vastavalt artikli 205 lõikele 7, tehakse selle kohta arvestuskanne 14 päeva jooksul alates asjaomase ajavahemiku lõppemisest.

4. Kui kauba saab vabastada teatavate tingimuste alusel, mis reguleerivad kas tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa määramist või selle sissenõudmist, tehakse selle summa kohta arvestuskanne 14 päeva jooksul alates kuupäevast, mil tasumisele kuuluv impordi- või eksporditollimaksu summa määratakse või nimetatud tollimaksu tasumisele kuulumise kohustus kinnitatakse.

Kui tollivõlg on seotud ajutise dumpinguvastase tollimaksuga, ajutise tasakaalustava tollimaksuga või ajutise kaitsemeetmega tollimaksu vormis, tehakse arvestuskanne tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa kohta kahe kuu jooksul alates kuupäevast, mil *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatakse liidu õigusakt, millega kehtestatakse lõplik tollimaks või meede.

5. Kui tollivõlg tekib lõikes 1 mitte käsitletud juhtudel, tehakse tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa arvestuskanne 14 päeva jooksul alates kuupäevast, mil tollil on võimalik määrata kõnealuse impordi- või eksporditollimaksu summa ja teha otsus.

6. Lõiget 5 kohaldatakse tasumisele kuuluva või tasuda jääva impordi- või eksporditollimaksu summa suhtes, kui ei ole tehtud tasumisele kuuluva tollimaksu summa arvestuskannet vastavalt lõigetele 1–5 või kui tasumisele kuuluv tollimaks on kindlaks määratud ja märgitud arvestuskannetesse väiksemas summas kui tasumisele kuuluv summa.

7. Lõigetes 1–6 ette nähtud arvestuskande tähtajad ei kehti ettenägematus olukorras või vääramatu jõu korral.

8. Artikli 205 lõike 4 teises lõigus osutatud juhul võib arvestuskande tegemise edasi lükata kuni ajani, mil tollivõlast teatamine asjaomast kriminaaluurimist enam ei mõjuta, isegi kui see uurimine toimub mõnes muus liikmesriigis.

Sel juhul tehakse tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa kohta arvestuskanne 14 päeva jooksul alates kuupäevast, mil summast võlgnikule teatati.

Artikkel 209

Rakendamisvolituste andmine

Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse meetmed tollidevahelise vastastikuse abi tagamiseks tollivõla tekkimise korral. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

2. jagu

Impordi- või eksporditollimaksu summa tasumine

Artikkel 210

Tasumise üldised tähtajad ja tasumistähtaegade peatamine

1. Võlgnik tasub kooskõlas artikliga 205 teatatud tollivõlale vastavad impordi- või eksporditollimaksu summad tolli poolt ette nähtud tähtaja jooksul.

Ilma et see piiraks artikli 19 lõike 2 kohaldamist, ei tohi nimetatud tähtaeg olla pikem kui kümme päeva alates tasumisele kuuluvast tollivõlast võlgnikule teatamisest.

Toll võib võlgniku taotluse alusel nimetatud tähtaega pikendada, kui tasumisele kuuluv impordi- või eksporditollimaksu summa on kindlaks määratud artiklis 68 osutatud vabastusjärgse kontrolli käigus. Ilma et see piiraks artikli 214 lõike 2 kohaldamist, ei pikendata tähtaega rohkem, kui võlgnikul on vaja selleks, et võtta oma kohustuse täitmiseks vajalikke meetmeid.

2. Kui võlgnikul on õigus mõnele artiklites 212, 213 ja 214 ette nähtud tasumisvõimalusele, tuleb tasumisele kuuluv tollimaksusumma tasuda enne nimetatud võimalusega ette nähtud tähtaja või tähtaegade lõppemist.

3. Tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu summa tasumise tähtaeg peatatakse järgmistel juhtudel:

a) kui esitatakse artikli 222 kohane tollimaksu vähendamise taotlus;

b) kui kaup tuleb konfiskeerida, hävitada või riigile loovutada või

c) kui tollivõlg on tekkinud artikli 185 kohaselt ja võlgnikke on rohkem kui üks.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse käesoleva artikli lõikes 3 osutatud tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu summa tasumise tähtaja peatamise kord ja peatamise ajavahemik.

Artikkel 211

Tasumine

1. Tasumine toimub mis tahes maksevahendiga, mis vabastab võlast, sealhulgas varasema enammakse arvelt, kooskõlas riigisisese õigusega.

2. Võlgniku asemel võib tasuda kolmas isik.

3. Võlgnik võib tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa täielikult või osaliselt tasuda, ootamata ära võlgnikule tasumiseks määratud tähtaja möödumist.

Artikkel 212

Tasumise edasilükkamine

1. Toll lubab asjaomase isiku taotluse alusel ja tingimusel, et ta esitab tagatise, tasumisele kuuluva tollimaksusumma tasumise edasi lükata mõnel järgmisel viisil:

a) eraldi iga impordi- või eksporditollimaksu summa suhtes, mille kohta on tehtud arvestuskanne kooskõlas artikli 208 lõikega 1 või artikli 208 lõikega 6;

b) ühiselt kõigi impordi- või eksporditollimaksu summade suhtes, mille kohta tolli määratud tähtaja jooksul, mis ei ületa 31 päeva, on tehtud arvestuskanne kooskõlas artikli 208 lõikega 1 või

c) ühiselt kõigi impordi- või eksporditollimaksu summade suhtes, mis moodustavad ühe arvestuskande kooskõlas artikli 208 lõikega 3.

2. Tingimusel, et usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsev ettevõtja esitab tagatise, võib ta lükata edasi tasumisele kuuluva tollimaksu üldsumma tasumise kõigi impordi- või eksporditollimaksu summade puhul, mille kohta on tehtud üks arvestuskanne kooskõlas artikli 208 lõikega 2.

Artikkel 213

Ajavahemikud, mille võrra tasumine edasi lükatakse

1. Ajavahemik, mille võrra tasumist võib artikli 212 alusel edasi lükata (edaspidi „edasilükkamine“), on 30 päeva.

2. Kui tasumine lükatakse edasi kooskõlas artikli 212 lõike 1 punktiga a, algab edasilükkamine kuupäevast, mis järgneb võlgnikule tollivõlast teatamise kuupäevale.

3. Kui tasumine lükatakse edasi kooskõlas artikli 212 lõike 1 punktiga b, algab edasilükkamine summeerimisperioodi lõppemise päevale järgnevast kuupäevast. Seda vähendatakse päevade arvu võrra, mis vastab poolele summeerimisperioodi päevade arvust.

4. Kui tasumine lükatakse edasi kooskõlas artikli 212 lõike 1 punktiga c või artikli 212 lõikega 2, algab edasilükkamine kuupäevast, mis järgneb kõnealuse kauba vabastamiseks määratud tähtaja lõppemise päevale. Seda vähendatakse päevade arvu võrra, mis vastab poolele kauba vabastamiseks määratud tähtajast.

5. Kui lõikes 3 osutatud summeerimisperioodi või lõikes 4 osutatud kauba vabastamiseks määratud tähtaja pikkus on paaritu arv päevi, on edasilükkamisest nende lõigete kohaselt maha arvatavate päevade arv pool lähimast väiksemast paarisarvust.

6. Kui lõikes 3 osutatud summeerimisperiood või lõikes 4 osutatud kauba vabastamiseks määratud periood on väljendatud nädalates, võivad liikmesriigid ette näha, et impordi- või eksporditollimaksu summa, mille tasumine on edasi lükatud, tuleb tasuda hiljemalt maksetähtpäeva nädalale järgneva neljanda nädala reedel.

Kui lõikes 3 osutatud summeerimisperiood või lõikes 4 osutatud kauba vabastamiseks määratud periood on väljendatud kuudes, võivad liikmesriigid sätestada, et impordi- või eksporditollimaksu summa, mille tasumine edasi lükatakse, tuleb tasuda maksetähtpäeva kuule järgneva kuu 16. päevaks.

Artikkel 214

Muud tasumisvõimalused

1. Toll võib anda võlgnikule tollimaksu tasumisel muid võimalusi kui tasumise edasilükkamine (edaspidi „muu tasumisvõimalus“), tingimusel et esitatakse tagatis.

2. Kui lõike 1 kohaselt antakse muu tasumisvõimalus, arvutatakse impordi- või eksporditollimaksu summalt krediidiintress.

Liikmesriigi puhul, mille rahaühik on euro, on krediidiintressi määr võrdne *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud intressimääraga, mida Euroopa Keskpank kohaldas asjaomase võla maksetähtaja saabumise kuu esimesel päeval oma põhiliste refinantseerimistoimingute suhtes ja mida on suurendatud ühe protsendipunkti võrra.

Liikmesriigi puhul, mille rahaühik ei ole euro, on krediidiintressimäär võrdne intressimääraga, mida asjaomase liikmesriigi keskpank kohaldas asjaomase võla maksetähtaja saabumise kuu esimesel päeval oma põhiliste refinantseerimistoimingute suhtes ja mida on suurendatud ühe protsendipunkti võrra, ning liikmesriigi puhul, mille keskpanga intressimäär ei ole teada, võrdub intressimäär liikmesriigi rahaturul selle kuu esimesel kuupäeval kohaldatud määrale kõige paremini vastava intressimääraga, mida on suurendatud ühe protsendipunkti võrra.

3. Toll võib loobuda tagatise nõudmisest või krediidiintressi tasumise nõudmisest, kui võlgniku olukorrale antud dokumenteeritud hinnangu alusel on tehtud kindlaks, et tagatise nõudmine või krediidiintressi tasumine tekitaks tõenäoliselt tõsiseid majanduslikke või sotsiaalseid raskusi.

4. Toll hoidub krediidiintressi nõudmisest, kui nõude summa on väiksem kui 10 eurot.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesoleva artikli lõiget 4, ajakohastades selles sätestatud künnist, et võtta arvesse majandusolude muutusi.

Artikkel 215

Makse sissenõudmine

Kui tasumisele kuuluva impordi- või eksporditollimaksu summa ei ole ettenähtud tähtaja jooksul tasutud, kasutab toll summa tasumise tagamiseks kõiki asjaomase liikmesriigi õiguse alusel tema käsutuses olevaid vahendeid.

Artikkel 216

Viivis

1. Viivis arvestatakse impordi- või eksporditollimaksu summalt alates ettenähtud tähtaja möödumise kuupäevast kuni tasumise kuupäevani.

Liikmesriigi puhul, mille rahaühik on euro, on viivis võrdne *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud intressimääraga, mida Euroopa Keskpank kohaldas asjaomase võla maksetähtaja saabumise kuu esimesel päeval oma põhiliste refinantseerimistoimingute suhtes ja mida on suurendatud kahe protsendipunkti võrra.

Liikmesriigi puhul, mille rahaühik ei ole euro, on viivis võrdne intressimääraga, mida asjaomase liikmesriigi keskpank kohaldas asjaomase võla maksetähtaja saabumise kuu esimesel päeval oma põhiliste refinantseerimistoimingute suhtes ja mida on suurendatud kahe protsendipunkti võrra, ning liikmesriigi puhul, mille keskpanga intressimäär ei ole teada, võrdub viivis liikmesriigi rahaturul selle kuu esimesel kuupäeval kohaldatud määrale kõige paremini vastava intressimääraga, mida on suurendatud kahe protsendipunkti võrra.

2. Kui tollivõlg tekib artikli 185 või 188 alusel või kui tollivõlast teatatakse vabastusjärgse kontrolli tulemusel, tuleb lisaks impordi- või eksporditollimaksu summale tasuda ka viivis alates tollivõla tekkimise kuupäevast kuni teatamise kuupäevani.

Viivisemäär sätestatakse kooskõlas käesoleva artikli lõikega 1.

3. Toll võib loobuda viivise sissenõudmisest, kui võlgniku olukorrale antud dokumenteeritud hinnangu alusel on tehtud kindlaks, et selle nõudmine tekitaks tõenäoliselt tõsiseid majanduslikke või sotsiaalseid raskusi.

4. Toll hoidub viivise nõudmisest, kui nõude summa on väiksem kui 10 eurot.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesoleva artikli lõiget 4, ajakohastades selles sätestatud künnist, et võtta arvesse majandusolude muutusi.

3. jagu

Tollimaksu tagasimaksmine ja vähendamine

Artikkel 217

Tollimaksu tagasimaksmine ja vähendamine

1. Käesolevas jaos sätestatud tingimuste kohaselt maksab toll impordi- või eksporditollimaksu summad tagasi või vähendab neid järgmistel põhjustel:

a) enammääratud impordi- või eksporditollimaksu summad;

b) kaup oli defektne või ei vastanud lepingu tingimustele;

c) pädevad asutused tegid vea;

d) õigluse põhimõte;

e) vastava kauba tollivõla kindlakstegemise aluseks olnud andmed tunnistati kehtetuks või tunnistati kehtetuks tollideklaratsioon, kui see on kohaldatav.

2. Toll maksab lõikes 1 osutatud impordi- või eksporditollimaksu summa tagasi või vähendab seda, kui see on 10 eurot või rohkem. Toll maksab summa tagasivõi vähendab seda vaid juhul, kui asjaomane isik seda taotleb.

3. Kui toll leiab, et tuleks kohaldada tagasimaksmist või vähendamist artikli 220 või 221 alusel, edastab asjaomane liikmesriik toimiku komisjonile otsuse tegemiseks järgmistel juhtudel:

a) kui toll leiab, et eriasjaolud tulenevad sellest, et komisjon ei ole täitnud oma kohustusi;

b) kui toll leiab, et komisjon on teinud vea artikli 220 tähenduses;

c) kui asjaolud on seotud järeldustega, milleni on jõutud liidu uurimise käigus, mis on läbi viidud määruse (EÜ) nr 515/97 alusel, muu liidu õigusakti alusel või lepingu alusel, mille liit on sõlminud riikide või riikide rühmadega, kus on sätestatud kõnealuste liidu uurimiste läbiviimine;

d) kui summa, mida asjaomane isik võib ühe või mitme impordi- või eksporditoimingu eest olla kohustatud maksma, on vea või eriasjaolude tõttu võrdne 500 000 euroga või suurem.

4. Lõikes 3 sätestatud toimiku edastamise kohustust ei kohaldata, kui komisjon on juba vastu võtnud otsuse juhtumi kohta, mis puudutab võrreldavaid faktilisi ja õiguslikke küsimusi, või kui ta juba tegeleb sellise juhtumiga.

5. Kui toll ise avastab artikli 222 lõikes 1 osutatud ajavahemike jooksul, et impordi- või eksporditollimaksu summa tuleb tagasi maksta või seda tuleb vähendada vastavalt artiklile 218, 220 või 221 ja ta on pädev seda tegema, teeb toll nimetatud tagasimaksed või vähendamised omal algatusel.

6. Tagasimaksmist või vähendamist ei lubata, kui tollivõlast teatamine toimus võlgniku pettuse tulemusena.

7. Tagasimakstavalt summalt ei pea asjaomane toll intressi maksma.

Lõike 1 punktides a ja c osutatud juhtudel ei pea asjaomane toll maksma intressi vaid juhul, kui toll maksab impordi- või eksporditollimaksu summa tagasi põhjendamatu viivituseta pärast seda, kui on selgunud, et summa tuleb tagasi maksta. Kui toll ei maksa seda summat põhjendamatu viivituseta tagasi ja võlgnik algatab tagasimaksmiseks menetluse, makstakse intressi ajavahemiku eest alates tollimaksu tasumise kuupäevast kuni tagasimaksmise kuupäevani.

Lisaks tuleb maksta intressi, kui tagasimaksmise otsust ei täideta kolme kuu jooksul pärast nimetatud otsuse tegemist, välja arvatud juhul, kui tähtajast kinnipidamine ei sõltunud tollist. Seda intressi makstakse alates kolmekuulise tähtaja möödumisest kuni tagasimaksmise kuupäevani. Intressimäär kehtestatakse kooskõlas artikliga 214.

8. Kui toll on maksnud tagasi või vähendanud summat ekslikult, taaskehtestatakse esialgne tollivõlg, tingimusel et see ei ole artikli 206 lõike 1 kohaselt aegunud, ning käesoleva artikli lõike 7 teise lõigu alusel makstud intress nõutakse tagasi.

9. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesoleva artikli lõiget 2, ajakohastades selles sätestatud künnist, et võtta arvesse majandusolude muutusi.

10. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles sätestatakse reeglid, mida ta peab käesoleva artikli lõikes 3 osutatud otsuse tegemisel järgima, ja eelkõige seoses järgmisega:

a) toimiku aktsepteerimise tingimused;

b) otsuse tegemise tähtaeg ja selle tähtaja peatamine;

c) sellistest põhjustest teavitamine, millele komisjon kavatseb oma otsuses tugineda, enne kui ta teeb otsuse, mis võib asjaomast isikut kahjustada;

d) otsusest teatamine;

e) otsuse mittetegemise või sellest mitteteatamise tagajärjed.

11. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse tagasimaksmise ja vähendamise menetlusnormid. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

12. Komisjon võtab vastu otsuse vormis rakendusakti, millega lubatakse impordi- või eksporditollimaksu summa tagasimaksmist või vähendamist kõigil käesoleva artikli lõikes 3 osutatud juhtudel, kui selle lõike nõuded on täidetud. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Kui artikli 283 lõikes 1 osutatud komitee arvamus tuleb saada kirjaliku menetluse teel, kohaldatakse artikli 283 lõiget 6.

Artikkel 218

Enammääratud impordi- või eksporditollimaksu summad

1. Impordi- või eksporditollimaksu summa makstakse tagasi või seda vähendatakse, kui tollivõlale vastav summa, millest esialgu teatati, ületab tasumisele kuuluva summa, või kui tollivõlast teatati võlgnikule vastuolus artikli 205 lõike 3 punktidega c ja d.

2. Kui tollimaksu tagasimaksmise või vähendamise taotlus põhineb sellel, et kauba vabasse ringlusse lubamise ajal kohaldati kauba suhtes tariifikvoodi, tariifilae või muude soodsate tariifimeetmete alusel imporditollimaksu vähendatud või nullmäära, lubatakse tagasimaksmist või vähendamist siis, kui taotlus esitati koos vajalike dokumentidega ning kui tariifikvoodi puhul ei ole seda ammendatud ja muul juhul ei ole taaskehtestatud tavaliselt rakendatavat tollimaksumäära.

Artikkel 219

Defektne kaup või lepingu tingimustele mittevastav kaup

1. Toll maksab imporditollimaksu tagasi või vähendab seda, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) tollivõlast teatamine on seotud kaubaga, millest importija on keeldunud, sest vabastamise hetkel oli see kaup defektne või ei vastanud lepingu tingimustele, mille alusel see imporditi;

b) kaupa ei ole kasutatud, välja arvatud juhul, kui selle esialgne kasutamine oli vajalik, et teha kindlaks, kas see kaup on defektne või ei vasta lepingu tingimustele, ning

c) kaup on viidud liidu tolliterritooriumilt välja või asjaomase isiku taotluse alusel on toll lubanud suunata kauba seestöötlemisprotseduurile, sealhulgas hävitamiseks, või välistransiidi-, tolliladustamis- või vabatsooniprotseduurile.

2. Toll ei maksa imporditollimaksu tagasi ega vähenda seda järgmistel juhtudel:

a) enne vabasse ringlusse lubamist suunati kaup katsetamiseks eriprotseduurile, välja arvatud juhul, kui tehakse kindlaks, et selliste katsete käigus ei ole tavaliselt võimalik märgata asjaolu, et kaup on defektne või ei vasta lepingu tingimustele;

b) kauba defektsust võeti arvesse selle lepingu tingimusi, eriti hinda kindlaks määrates, enne kui kaup suunati tollivõla tekkimisega seotud tolliprotseduurile;

c) taotleja müüb kauba pärast seda, kui on kindlaks tehtud, et see on defektne või et see ei vasta lepingu tingimustele.

3. Defektse kaubana käsitatakse ka enne selle vabastamist kahjustunud kaupa.

Artikkel 220

Tolli eksimus

1. Muudel kui artikli 217 lõike 1 punktis e ning artiklites 218, 219 ja 221 osutatud juhtudel maksab toll impordi- või eksporditollimaksu summa tagasi või vähendab seda, kui ta on pädeva asutuse eksimuse tõttu teatanud summa, mis vastab tollivõlale, mis on väiksem kui tasumisele kuuluv summa, kui võlgnikul ei oleks olnud võimalik seda eksimust mõistlikult käitudes avastada ning ta tegutses heas usus.

2. Kui artikli 218 lõikes 2 sätestatud tingimused ei ole täidetud, maksab toll impordi- või eksporditollimaksu summa tagasi või vähendab seda, kui tolli enda eksimuse tõttu ei ole tollimaksu vähendatud või nullmäära kohaldatud ning andmed, mille alusel kaup vabastati, sisaldasid, või kohaldataval juhul vabasse ringlusse lubamise tollideklaratsioon sisaldas, kõiki vajalikke andmeid ning neile olid lisatud kõik dokumendid, mis on vajalikud tollimaksu vähendatud või nullmäära kohaldamiseks.

3. Kui sooduskohtlemine on kaubale määratud halduskoostöö süsteemi alusel, milles osalevad kolmanda riigi asutused, loetakse tõendi andmine nende asutuste poolt eksimuseks, mida ei oleks olnud võimalik lõike 1 tähenduses avastada, kui hiljem selgub, et selle andmine ei olnud õige.

Ebaõige tõendi väljaandmist ei loeta eksimuseks, kui tõend põhineb eksportija esitatud ebaõigetel faktidel, välja arvatud juhul, kui on ilmne, et tõendi välja andnud asutused olid või oleksid pidanud olema teadlikud, et kaup ei vasta sooduskohtlemise tingimustele.

Võlgnikku loetakse heausksena tegutsevaks, kui võlgnik suudab näidata, et asjaomase kauplemise ajal pööras ta vajalikul määral tähelepanu selle tagamisele, et kõik sooduskohtlemise tingimused oleksid täidetud.

Võlgnik ei saa toetuda heausksuse ettekäändele, kui komisjon on *Euroopa Liidu Teatajas* avaldanud teatise, kus avaldatakse kahtlust, kas abi saav kolmas riik kohaldab sooduskohtlemist nõuetekohaselt.

Artikkel 221

Õigluse põhimõte

1. Muudel kui artikli 217 lõike 1 punktis e ning artiklites 218, 219 ja 220 osutatud juhtudel maksab toll impordi- või eksporditollimaksu summa tagasi või vähendab seda õigluse huvides, kui tollivõlg on tekkinud eriasjaoludel, mille puhul võlgnikku ei saa süüdistada pettuses või ilmses hooletuses.

2. Lõikes 1 osutatud eriasjaolud loetakse esinevaks, kui juhtumi asjaoludest on selge, et võlgnik on eriolukorras võrreldes samal alal tegutsevate teiste ettevõtjatega, ning et selliste asjaolude puudumisel ei oleks võlgnik sattunud impordi- või eksporditollimaksu kogumisest tulenevasse ebasoodsasse olukorda.

Artikkel 222

Tagasimaksmise ja vähendamise kord

1. Artikliga 217 kooskõlas olevad impordi- või eksporditollimaksu summa tagasimaksmise või vähendamise taotlused esitatakse tollile järgmiste tähtaegade jooksul:

a) enammääratud impordi- või eksporditollimaksu summade, pädevate asutuste eksimuse või õiglusega seonduvate juhtumite puhul kolme aasta jooksul alates tollivõla teatamise kuupäevast;

b) defektse kauba või lepingu tingimustele mittevastava kauba puhul ühe aasta jooksul alates tollivõlast teatamise kuupäevast;

c) selliste andmete või kohaldataval juhul tollideklaratsiooni kehtetuks tunnistamise korral, mille alusel kaup vabastati, ühe aasta jooksul alates nende andmete või tollideklaratsiooni kehtetuks tunnistamise kuupäevast, kui kehtetuks tunnistamise suhtes kohaldatavates normides ei ole sätestatud teisiti.

Esimese lõigu punktides a ja b osutatud tähtaega pikendatakse, kui taotleja tõendab, et taotluse esitamist ettenähtud tähtaja jooksul takistasid ettenägematud asjaolud või vääramatu jõud.

2. Kui toll ei saa impordi- või eksporditollimaksu summat tagasi maksta või vähendada esitatud alustele tuginedes, peab ta tagasimaksmise või vähendamise taotluse läbivaatamisel võtma arvesse muid artiklis 217 osutatud tagasimaksmise või vähendamise aluseid.

3. Kui artikli 18 alusel on esitatud kaebus tollivõlast teatamise kohta, peatatakse käesoleva artikli lõike 1 esimeses lõigus määratud asjakohane tähtaeg ning tagasimaksmise ja vähendamise taotluste läbivaatamine ja seonduvad tähtajad alates kaebuse esitamise kuupäevast kuni kaebuse menetlemise lõpuni.

4. Kui toll maksab summa tagasi või vähendab summat artikli 220 või 221 kohaselt, teatab asjaomane liikmesriik sellest komisjonile.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse menetlusnormid komisjoni teavitamiseks käesoleva artikli lõikes 4 kohaselt ning määratakse kindlaks esitatav teave. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

4. PEATÜKK

Tollivõla lõppemine

Artikkel 223

Lõppemine

1. Ilma et see piiraks tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu summa sissenõudmata jätmist käsitlevate kehtivate sätete kohaldamist, kui võlgniku maksevõimetus on kohtulikult tuvastatud, lõpeb impordil või ekspordil tekkiv tollivõlg ühel järgmisel viisil:

a) tollivõlg loetakse aegunuks vastavalt artiklile 206;

b) impordi- või eksporditollimaksu summa tasutakse;

c) vähendatakse impordi- või eksporditollimaksu summat kooskõlas käesoleva artikli lõikega 5;

d) kauba puhul, mis on vabastatud tolliprotseduuri jaoks, millega kaasneb impordi- või eksporditollimaksu tasumise kohustus, tunnistatakse andmed, mille alusel kaup vabastati, või tollideklaratsioon kehtetuks;

e) kaup, millelt tuleb tasuda impordi- või eksporditollimaks, konfiskeeritakse või peetakse kinni ning samal ajal või seejärel konfiskeeritakse;

f) kaup, millelt tuleb tasuda impordi- või eksporditollimaks, hävitatakse tollijärelevalve all või loovutatakse riigile;

g) kaup läheb kaduma või kauba laadi või ettenägematute asjaolude või vääramatu jõu tõttu toimuva kauba täieliku hävimise või pöördumatult kahjustada saamise tulemusena jäävad täitmata tollialastest õigusaktidest tulenevad kohustused, või tolli korralduse tagajärjel, sealhulgas juhul, kui keegi ei saa kaupa enam kasutada ja seda tuleb seetõttu pidada pöördumatult kahjustunuks;

h) tollivõlg tekkis vastavalt artiklile 185 või 188 ja täidetud on järgmised tingimused:

i) kohustuse täitmata jätmine, mille tõttu tekkis tollivõlg, ei mõjutanud oluliselt ajutise ladustamise protseduuri või asjaomase tolliprotseduuri nõuetekohast läbiviimist ega kujutanud endast pettusekatset ning

ii) kõik kauba olukorra lahendamiseks nõutavad tolliformaalsused täidetakse tagantjärele;

i) kaup, mis on oma lõppkasutuse tõttu lastud vabasse ringlusse tollimaksuvabalt või vähendatud imporditollimaksumääraga, on eksporditud tolli loal;

j) kui tollivõlg tekkis vastavalt artiklile 184, tühistades nimetatud artiklis osutatud tariifseks sooduskohtlemiseks vajalikud tolliformaalsused;

k) kui tollivõlg tekkis vastavalt artiklile 185 ja esitatakse tõend, mille põhjal veendub toll, et kaupa ei ole kasutatud või tarbitud ja et kaup on liidu tolliterritooriumilt välja viidud, tingimusel et käesoleva artikli lõikest 6 ei tulene teisiti;

l) viie aasta möödumisel tollivõla tekkimise kuupäevast, kui tollivõlg tekkis eriprotseduuride loas märgitud kauba koguse või väärtuse ületamise tõttu, tingimusel et oleks olnud võimalik luba muuta või anda uus luba ilma majandustingimusi kontrollimata, et hõlmata kõnealune suurem kogus või väärtus, kui selle aja jooksul oleks esitatud vastav taotlus, ning tingimusel, et on täidetud kaks järgmist tingimust:

i) kohustuse täitmata jätmine, mille tõttu tekkis tollivõlg, ei mõjutanud oluliselt asjaomase tolliprotseduuri nõuetekohast läbiviimist ega kujutanud endast pettusekatset, ning

ii) kõik kauba olukorra lahendamiseks nõutavad tolliformaalsused täideti tagantjärele;

m) kaugmüügis oleva kauba puhul siis, kui:

i) see kaup jäetakse lõpuks liidu tolliterritooriumile toomata ja vabasse ringlusse lubamata või

ii) kaugmüük tühistatakse enne tollivõlast teatamist ning kaugmüügiks mõeldud kauba importija tunnistab kooskõlas artikli 80 lõike 1 esimese lõiguga kauba tolliprotseduurile suunamiseks esitatud andmed kehtetuks.

2. Lõike 1 punktis e osutatud juhtudel ja tollialaste õigusaktide rikkumise korral määratavate karistuste puhul ei loeta tollivõlg lõppenuks, kui käesoleva määruse või liikmesriigi õiguse kohaselt määratakse karistusi impordi- või eksporditollimaksu või tollivõla olemasolu alusel.

3. Kui vastavalt lõike 1 punktile i loetakse tollivõlg lõppenuks kauba puhul, mis on oma lõppkasutuse tõttu lastud vabasse ringlusse tollimaksuvabalt või vähendatud impordimaksumääraga, käsitatakse selle hävimise tagajärjel tekkinud jääke või jäätmeid liiduvälise kaubana.

4. Kehtivaid sätteid, mis käsitlevad kauba laadi tõttu tekkinud pöördumatu kahjustumise ühtseid määrasid, kohaldatakse siis, kui asjaomane isik ei suuda tõendada, et tegelik kahjustumine on suurem kui kõnealuse kauba jaoks ettenähtud ühtsete määrade alusel arvutatud kahjustumine.

5. Kui tollivõlale vastava impordi- või eksporditollimaksu summa tasumise eest vastutavad mitu isikut ja vähendamine on lubatud, lõpeb tollivõlg ainult selle isiku või nende isikute suhtes, kelle puhul tollimaksu vähendatakse.

6. Lõike 1 punktis k osutatud juhul ei lõpe tollivõlg isiku või isikute suhtes, kes on püüdnud petta.

7. Kui tollivõlg tekkis vastavalt artiklile 185, lõpeb see üksnes selle isiku suhtes, kes ei püüdnud petta ja kes andis oma panuse võitluses pettuse vastu.

8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles kehtestatakse selliste kohustuste täitmatajätmiste loetelu, millel ei ole olulist mõju ajutise ladustamise protseduuri või asjaomase tolliprotseduuri nõuetekohasele läbiviimisele ja millele on osutatud käesoleva artikli lõike 1 punkti h alapunktis i ja punkti l alapunktis i.

Artikkel 224

Karistuste kohaldamine

Asjaolu, et tollivõlg artikli 223 lõike 1 punkti h või punkti 1 alusel lõpeb, ei välista karistuste kohaldamist tollialaste õigusaktide seonduvate rikkumiste eest.

XI JAOTIS

PIIRAVAD MEETMED JA KRIISIOHJEMEHHANISM

1. PEATÜKK

Piiravad meetmed

Artikkel 225

ELi Tolliameti ja tolli ülesanded

1. ELi Tolliamet aitab kaasa ELi toimimise lepingu artikli 215 kohaselt vastu võetud piiravate meetmete (edaspidi „piiravad meetmed“) nõuetekohasele, järjepidevale ja tulemuslikule kohaldamisele, jälgides nende rakendamist tema pädevusse kuuluvates valdkondades ning andes tollile asjakohaseid suuniseid, mille komisjon peab läbi vaatama ja heaks kiitma.

2. Toll võtab kõik vajalikud meetmed piiravate meetmete järgimiseks, võttes arvesse ELi Tolliameti suuniseid.

Artikkel 226

Aruandlus

1. ELi Tolliamet esitab komisjonile korrapäraselt ja vajadusest lähtuvalt aruandeid piiravate meetmete rakendamise kohta tolli poolt, eelkõige tehes kindlaks võimalikud liikmesriikidevahelised lahknevused.

Lisaks kogub ja analüüsib toll teavet, mis käsitleb piiravate meetmete mõju kaubavoogudele ja tollinormide järgimisele.

2. Toll teavitab ELi Tolliametit, komisjoni ja piiravate meetmete rakendamise pädevusega liikmesriikide ametiasutusi piiravatest meetmetest kõrvalehoidmise juhtudest või kahtluse juhtudest ning võetud riskimaandamismeetmetest. See teave esitatakse võimaluse korral ELi tolliandmekeskuse kaudu.

2. PEATÜKK

Kriisiohjemehhanism

Artikkel 227

Protokollid ja menetlused

1. ELi Tolliamet koostab menetlused ja protokollid, võttes arvesse liikmesriikide seisukohti, et tagada asjakohane kriisiolukordadele reageerimine. Neid menetlusi ja protokolle võib aktiveerida artikli 228 lõike 1 kohaselt järgmistel juhtudel:

a) ühes või mitmes liikmesriigis esinev kriis, millel on märkimisväärne või võimalik märkimisväärne mõju tolliformaalsustele, mida tuleb täita, ja mis võib häirida kaubavoogu, tollikontrolli või sellega seotud protseduure;

b) konkreetses sektoris esinev kriis, mis nõuab tollilt koos asjaomaste asutustega koordineeritud meetmete võtmist.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud protokollid ja menetlused võivad hõlmata eelkõige järgmist:

a) ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade, ühiste riskikriteeriumide ja -standardite ning riskiprofiilide rakendamine, samuti asjakohased riskimaandamismeetmed, tollikontroll ja tolliformaalsused, mida tuleb täita, sealhulgas maksetingimused;

b) koostööraamistik, et toetada tolliametnike ja tollikontrolliseadmete ajutist lähetamist ühest liikmesriigist teise;

c) kiirkoridorid piiridel, et minimeerida viivitusi ja ummikuid kaubavoogudes;

d) erinevate meetmete ja kordade aktiveerimise, pikendamise ja deaktiveerimise tingimused kriisiolukordadega toimetulekuks, tuginedes selgelt kindlaks määratud vajadustele ja asjakohasele põhjendusele;

e) kaubanduspiirangute vältimine määruse (EL) 2024/2747 artikli 6 punktis 3 määratletud kriisi seisukohast oluliste kaupade puhul;

f) käesoleva määruse artikli 29 lõikes 9 ja artikli 31 lõikes 11 osutatud talitluspidevuse mehhanism.

Artikkel 228

Kriisiohjemehhanismi aktiveerimine

1. Komisjon võib omal algatusel või ühe või mitme liikmesriigi või ELi Tolliameti taotluse alusel võtta vastu rakendusakte, millega aktiveeritakse kriisi esinemisel kohaldatavad vajalikud meetmed ja korrad. Kõnealuste rakendusaktidega:

a) võetakse arvesse artiklis 227 osutatud protokolle ja menetlusi;

b) määratakse kindlaks konkreetsed meetmed ja korrad, mida on vaja kriisiolukorra lahendamiseks või selle negatiivse mõju leevendamiseks;

c) määratakse kindlaks kohaldatavate meetmete ja kordade kestus ning asjakohased nende pikendamise ja deaktiveerimise tingimused.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõigetes 4 ja 5 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Kriisi esinemisel loob ELi Tolliamet kriisidele reageerimise üksuse, mis on kogu kriisi vältel pidevalt kättesaadav.

Kriisidele reageerimise üksuse pädevus, eksperditeadmiste valdkonnad ja koosseis määratakse kindlaks selle loomise ajal, võttes arvesse artiklis 227 osutatud protokolle ja menetlusi ning kriisi laadi ja ulatust. Komisjon võib ELi Tolliametit kavandamise etapis ja sellise kriisidele reageerimise üksuse loomisel toetada. Kriisidele reageerimise üksust rahastatakse ELi Tolliametile eraldatud eelarveassigneeringutest.

3. Toll rakendab ja kohaldab käesoleva artikli kohaselt aktiveeritud meetmeid ja kordi ning annab ELi Tolliametile aru nende rakendamise ja kohaldamise kohta. Aruandluse ulatuse, vormi ja sageduse määrab kindlaks ELi Tolliamet liikmesriikidega konsulteerides ning kriisi laadi ja kohaldatavaid meetmeid arvesse võttes.

4. ELi Tolliamet koordineerib ja kontrollib lõikes 1 osutatud meetmete ja kordade rakendamist tolli poolt. Ta hindab nende rakendamise tulemuslikkust, võttes muu hulgas arvesse lõikes 3 osutatud tolli aruandeid, ning esitab selle hindamise tulemused komisjonile ja tollile.

XII JAOTIS

EUROOPA LIIDU TOLLIAMET

1. PEATÜKK

Põhimõtted

Artikkel 229

Asutamine ja õiguslik seisund

1. Asutatakse ELi Tolliamet, mis on liidu organ ja juriidiline isik.

2. ELi Tolliametil on igas liikmesriigis kõige ulatuslikum juriidilisele isikule õigusaktidega antud õigus- ja teovõime. Eelkõige võib ta omandada ja võõrandada vallas- ja kinnisvara ning olla kohtus menetlusosaline.

3. ELi Tolliametit esindab tegevdirektor.

Artikkel 230

Asukoht

ELi Tolliameti asukoht on Prantsusmaal Lille'is.

Artikkel 231

ELi Tolliameti missioon ja eesmärgid

1. ELi Tolliamet aitab tollil täita artiklis 2 sätestatud missiooni.

2. Ilma et see piiraks komisjoni, OLAFi ja liikmesriikide vastavate kohustuste täitmist, on ELi Tolliameti eesmärgid järgmised:

a) aidata arendada, käitada ja hooldada infotehnoloogialahendusi, mis on vajalikud, et rakendada käesolevas määruses sätestatud protseduure, ning aidata kasutada optimaalselt olemasolevaid andmeid tollijärelevalves ja -kontrollis ning riskijuhtimise eesmärgil;

b) toetada tolli tollialaste õigusaktide ühetaolise rakendamise saavutamisel, eelkõige seoses riskijuhtimise ja tollikontrolliga;

c) aidata korraldada tolliliidu tegevust, koordineerides ja hõlbustades tollidevahelist operatiivkoostööd ning koondades tehnilisi eksperditeadmisi ning jagades neid tõhususe ja tulemuste saavutamise parandamiseks;

d) aidata kaasa muude tolli kohaldatavate õigusaktide rakendamisele;

e) teha koostööd teiste liidu institutsioonide, organite ja asutustega valdkondades, kus nende tegevus on seotud liidu tolliterritooriumi välispiiri ületavate kaupade haldamisega.

2. PEATÜKK

Ülesanded

Artikkel 232

Ülesanded

1. Alates kuupäevast, mil ELi Tolliametile usaldatakse kooskõlas artikli 51 lõikega 2 ELi tolliandmekeskuse arendamise, käitamise ja hooldamise ülesanded, vastutab ELi Tolliamet nende ülesannete eest ning aitab kaasa elektroonilise tollikeskkonna tõhusale toimimisele liidu tasandil.

2. ELi Tolliamet teeb oma ülesannete täitmiseks vajalikke andmehaldus- ja -töötlustoiminguid.

3. ELi Tolliamet täidab kooskõlas IV jaotise 2. peatükiga riskijuhtimisülesandeid.

4. ELi Tolliamet täidab vastavalt XI jaotisele piiravate meetmete ja kriisiohjemehhanismidega seotud ülesandeid.

5. ELi Tolliamet toetab komisjoni ja liikmesriike, et võimaldada neil tõhusamalt kontrollida selliste kaubavoogu mõjutavate piiravate meetmete kohaldamist, mida nõukogu võib võtta vastu vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 215 lõikele 2, tagamaks, et nendest meetmetest ei hoita kõrvale.

6. ELi Tolliamet töötab artikli 57 lõike 1 ja artikli 57 lõike 2 punkti c kohaselt tehtud ohuhinnangu alusel korrapäraselt välja soovitusi, et toetada tolli artiklis 2 osutatud missiooni täitmisel. ELi Tolliamet esitab need soovitused komisjonile, kes võtab neid arvesse, kui ta teeb kindlaks valdkonnad, mida tuleks nõukogu teavitamise ja võimaliku kaalumise seisukohast käsitleda esmatähtsana.

7. ELi Tolliamet tegeleb suutlikkuse suurendamisega ning toetab ja koordineerib tollide ja komisjoni tegevust. Eelkõige teeb ta järgmist:

a) seoses käesoleva määruse rakendamisega töötab tolliasutuste diagnostikast ja hindamisest lähtuvalt välja soovituslikud ühised standardid ja annab soovitusi parimate tavade kohta ning jälgib nende kasutamist;

b) mõõdab kooskõlas XV jaotise 1. peatükiga tolliliidu toimimise tulemuslikkust ja toetab komisjoni tolliliidu tulemuslikkuse hindamisel;

c) valmistab ette liidu tolliametnike ja -spetsialistide koolituse sisu, et vajaduse korral täiendada ja toetada liikmesriikide pakutavat koolitust;

d) aitab kaasa liidu süsteemi loomisele, et tunnustada tollivaldkonnas koolitus- ja haridusprogramme pakkuvate haridusasutuste tipptaset, sealhulgas volitatud ettevõtja staatust ning usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatust;

e) koordineerib ja toetab liikmesriike vabatahtlikul, asjakohastes tollivaldkondades kogu liitu hõlmavate spetsialiseerunud tippkeskuste loomisel, eelkõige tolliametnike, -spetsialistide ja -laborite koolitamiseks;

f) hõlbustab ja koordineerib teadus- ja innovatsioonitegevust tollivaldkonnas;

g) valmistab koostöös tolliga ette tolliprotseduuride ja töömeetodite praktilise kohaldamise käsiraamatud ja levitab neid ning töötab välja asjakohased ühised standardid;

h) valmistab ette lihtsustatud suunised ja käsiraamatud mikro- ja väikeettevõtjatele ning toetab neid liidu tollialaste õigusaktide kohaldamisel ja tolliformaalsuste täitmisel;

i) esitab kooskõlas artikli 125 lõigetega 5, 6 ja 7 arvamuse selle kohta, kas eriprotseduuride loa andmine kahjustaks liidu tootjate huve;

j) teeb kooskõlas artikli 268 lõikega 10 koostööd teiste liidu institutsioonide, organite ja asutustega ning teiste riigisiseste asutustega peale tolli;

k) koordineerib ja toetab kooskõlas XIII jaotisega eri liikmesriikide tollide vahelist operatiivkoostööd ning eri liikmesriikides tolli ja muude pädevate asutuste vahelist koostööd;

l) hõlbustab ja toetab kooskõlas XIII jaotisega liikmesriigi taotluse alusel tollidevahelist koostööd ning ühes liikmesriigis tolli ja teiste pädevate asutuste vahelist koostööd;

m) kavandab, korraldab ja koordineerib artiklis 267 osutatud ühiskontrolle;

n) toetab komisjoni ja pakub talle eksperdiabi keeruliste klassifitseerimis-, hindamis- ja päritolujuhtude lahendamisel ja otsuste hindamisel ja otsuste kohaldamisel sellega seoses;

o) pakub tollile tuge ja eksperditeadmisi, et lahendada arusaamatusi seoses ettevõtja asukoha kindlaksmääramisega, kui kohaldatavad kriteeriumid viitavad rohkem kui ühele liikmesriigile;

p) abistab komisjoni taotluse alusel komisjoni tema suhetes kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega käesoleva määrusega hõlmatud küsimustes.

8. ELi Tolliamet arendab välja teabevahetuskanalid sidusrühmadega seoses ELi tolliandmekeskusega ning haldab neid ja hõlbustab juurdepääsu tollitariife, kvoote ja piiravaid meetmeid käsitlevale teabele.

9. Komisjon võib teha ELi Tolliametile ülesandeks toetada tollikontrolliseadmete ja muude tolli käsitlevate programmidega seotud tegevuse strateegia väljatöötamist ja rakendamist. Sellisel juhul teeb ELi Tolliamet komisjoniga koostööd ja võib täita selliseid ülesandeid nagu vajaduste hindamine, rahastuse haldamine, ühishangete koordineerimine, seadmete ostmine ja nende jagamise hõlbustamine.

Artikkel 233

Lisaülesanded

ELi Tolliametile võib määrata lisaülesandeid kolmanda riigi kauba vaba liikumise, impordi ja ekspordi valdkonnas, kui nii on sätestatud asjakohastes liidu õigusaktides. Kui ELi Tolliametile sellised ülesanded määratakse või usaldatakse, tagatakse nende täitmiseks vajalikud rahalised vahendid ja inimressursid.

3. PEATÜKK

ELi Tolliameti struktuur

1. jagu

Haldus- ja juhtimisstruktuur

Artikkel 234

Haldus- ja juhtimisstruktuur

ELi Tolliameti haldus- ja juhtimisstruktuuri moodustavad:

a) haldusnõukogu artiklis 238 sätestatud ülesannete täitmiseks;

b) juhatus artiklis 240 sätestatud ülesannete täitmiseks;

c) tegevdirektor artiklis 242 sätestatud ülesannete ja kohustuste täitmiseks;

d) tegevdirektori asetäitja artiklis 244 sätestatud ülesannete ja kohustuste täitmiseks, kui haldusnõukogu otsustab sellise ametikoha luua;

e) tollinõuandekogu artiklis 245 sätestatud ülesannete täitmiseks.

2. jagu

Haldusnõukogu

Artikkel 235

Haldusnõukogu koosseis

1. Haldusnõukogusse kuuluvad:

a) üks liige igast liikmesriigist;

b) kaks komisjoni määratud liiget;

c) üks Euroopa Parlamendi määratud liige.

Esimese lõigu punktides a ja b osutatud liikmed on hääleõiguslikud.

2. Igal haldusnõukogu liikmel on asendusliige. Asendusliige esindab liiget tema puudumise korral.

3. Haldusnõukogu liikmed ja nende asendusliikmed nimetatakse ametisse nende tollialaste teadmiste alusel, võttes arvesse nende asjakohaseid juhtimis-, haldus- ja eelarvealaseid oskusi ja nende kogemusi tolliliidu poliitika alal. Haldusnõukogu töö järjepidevuse tagamiseks püüavad kõik haldusnõukogus esindatud pooled piirata nende määratud liikmete vahetumist. Kõigi poolte eesmärk on tagada haldusnõukogus sooline tasakaal.

4. Haldusnõukogu liikmete ja nende asendusliikmete ametiaeg on neli aastat ja seda võib pikendada.

5. Euroopa Parlamendil, komisjonil ja liikmesriikidel on õigus oma määratud liikmed ja asendusliikmed tagasi kutsuda. Kui haldusnõukogu määratud liige või asendusliige kutsutakse tagasi, teavitab Euroopa Parlament, komisjon või asjaomane liikmesriik haldusnõukogu eesistujat ja ase-eesistujat nende määratud liikmete tagasikutsumisest ning kõnealuse liikme või asendusliikme asendamisest.

6. Iga liige ja asendusliige allkirjastab ametisseastumisel kirjaliku deklaratsiooni huvide konflikti puudumise kohta. Iga liige ja asendusliige ajakohastab oma deklaratsiooni huvide konfliktiga seotud asjaolude muutumisel ja igal juhul vähemalt kord aastas.

Artikkel 236

Haldusnõukogu eesistuja

1. Haldusnõukogu valib oma hääleõiguslike liikmete hulgast eesistuja ja ase-eesistuja. Kui eesistujaks ei valita komisjoni määratud liiget, nimetatakse üks komisjoni määratud liikmetest automaatselt ase-eesistujaks. Kui eesistujaks valitakse komisjoni määratud liige, valitakse ase-eesistuja haldusnõukogu teiste hääleõiguslike liikmete hulgast.

2. Ase-eesistuja asendab eesistujat automaatselt juhul, kui eesistujal ei ole võimalik oma kohustusi täita.

3. Eesistuja ja ase-eesistuja ametiaeg on neli aastat ja seda võib üks kord pikendada. Ent kui eesistuja või ase-eesistuja liikmesus haldusnõukogus lõpeb tema ametiaja jooksul, lõpeb tema ametiaeg samal ajal.

4. Eesistuja ja ase-eesistuja valimise ja nende ametiaja pikendamise üksikasjalikud reeglid määratakse kindlaks haldusnõukogu kodukorras.

Artikkel 237

Haldusnõukogu koosolekud

1. Haldusnõukogu koosolekud kutsub kokku eesistuja.

2. Tegevdirektor osaleb koosolekutel hääleõiguseta.

3. Haldusnõukogul on aastas vähemalt kaks korralist koosolekut. Lisaks tuleb haldusnõukogu kokku oma eesistuja algatusel, komisjoni taotluse alusel või vähemalt ühe kolmandiku liikmete taotluse alusel. Kui juhatus on teinud kooskõlas artikli 240 lõikega 4 esialgse otsuse, tuleb haldusnõukogu lisaks kokku artikli 240 lõikes 5 sätestatud tähtaja jooksul.

4. Haldusnõukogu võib vastavalt vajadusele kutsuda oma koosolekutele isikuid, kelle arvamus on arutelu jaoks asjakohane, kuid kellel ei ole hääleõigust.

5. Haldusnõukogu liikmed ja nende asendusliikmed võivad vastavalt haldusnõukogu kodukorrale kasutada koosolekutel nõustajate või ekspertide abi.

6. Kui koosoleku päevakorras on konfidentsiaalsusküsimus või huvide konflikti küsimus, arutab haldusnõukogu seda küsimust ja teeb selle kohta otsuse ilma asjaomase liikme kohaloluta. See ei mõjuta Euroopa Parlamendi, komisjoni ja liikmesriikide õigust olla esindatud asendusliikmega. Käesoleva sätte üksikasjalikud rakendusreeglid võib kindlaks määrata haldusnõukogu kodukorras.

7. Haldusnõukogule osutab sekretariaaditeenust ELi Tolliamet.

Artikkel 238

Haldusnõukogu ülesanded

1. Haldusnõukogu valib eesistuja ja ase-eesistuja ning pikendab asjakohasel juhul eesistuja ja ase-eesistuja ametiaega vastavalt artiklile 236.

2. Haldusnõukogu moodustab juhatuse hiljemalt 21. septembril 2029.

3. Haldusnõukogu teeb järgmist:

a) annab ELi Tolliameti tegevusele üldise suuna;

b) võtab vastu ELi Tolliameti aastaeelarve ja täidab muid selle eelarvega seotud ülesandeid vastavalt 4. peatükile;

c) annab hinnangu ELi Tolliameti konsolideeritud iga-aastasele tegevusaruandele, sealhulgas ülevaate ülesannete täitmisest ja üldisest tulemuslikkusest tollipoliitika eesmärkide saavutamisel, võtab selle aruande vastu ja teeb selle üldsusele kättesaadavaks ning saadab nii aruande kui ka hinnangu iga aasta 1. juuliks Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale;

d) võtab vastavalt artiklile 248 vastu ELi Tolliameti suhtes kohaldatavad finantsreeglid;

e) võtab vastu asutusesisese pettustevastase strateegia, mis on proportsionaalne pettusteohuga, pidades silmas rakendatavate meetmete kulusid ja tulusid;

f) võtab vastu ja teeb üldsusele kättesaadavaks oma liikmete huvide konfliktide ennetamise ja haldamise normid ning avaldab igal aastal ELi Tolliameti veebisaidil haldusnõukogu liikmete deklaratsioonid huvide konflikti puudumise kohta;

g) võtab vajaduste analüüsi põhjal vastu artiklis 258 lõikes 3 osutatud teabevahetus- ja levitamiskava ja ajakohastab neid korrapäraselt;

h) võtab vastu ja teeb üldsusele kättesaadavaks oma kodukorra;

i) võtab vastu rakendusnormid, et jõustada Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjad (edaspidi „personalieeskirjad“) ja Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimused (edaspidi „teenistustingimused“) ([40]) kooskõlas personalieeskirjade artikli 110 lõikega 2;

j) kasutab kooskõlas lõikega 4 ELi Tolliameti töötajate suhtes volitusi, mis on antud ametisse nimetavale asutusele või ametiisikule personalieeskirjadega ning teenistuslepingute sõlmimise pädevust omavale asutusele teenistustingimustega (edaspidi „ametisse nimetava asutuse või ametiisiku volitused“);

k) võtab vastu normid, millega reguleeritakse riiklike ekspertide lähetamist ELi Tolliametisse, nagu on osutatud artikli 256 lõikes 2;

l) loob vajaduse korral siseauditi üksuse;

m) võtab vastu ELi Tolliameti julgeolekunormid, millele on osutatud artiklis 260;

n) nimetab kooskõlas artikliga 241 ametisse tegevdirektori, kui selline ametikoht luuakse, ja tegevdirektori asetäitja, ning vajaduse korral pikendab nende ametiaega või vabastab nad ametist;

o) võtab vastu tegevdirektori tegevust hinnata võimaldavad tulemusnäitajad;

p) nimetab ametisse juhatuse liikmed ja vajaduse korral pikendab nende ametiaega või vabastab nad ametist;

q) nimetab ametisse peaarvepidaja, kes võib olla komisjoni peaarvepidaja ja kelle suhtes kohaldatakse personalieeskirju ja teenistustingimusi ning kes on oma ülesannete täitmisel sõltumatu;

r) teeb kõik otsused ELi Tolliameti sisestruktuuri loomise ja vajaduse korral selle muutmise kohta, võttes arvesse ELi Tolliameti tegevusega seotud vajadusi ja lähtudes eelarve usaldusväärsest haldamisest;

s) annab loa sõlmida kooskõlas artikliga 268 koostöökokkuleppeid;

t) koostab ja võtab vastu tollinõuandekogu kodukorra;

u) moodustab töö- ja eksperdirühmi, et toetada ELi Tolliametit tema ülesannete täitmisel, ning võtab vastu nende kodukorra;

v) võtab enne, kui see esitatakse arvamuse saamiseks komisjonile, vastu artiklis 249 osutatud ühtse programmdokumendi kavandi;

([40]) Nõukogu 29. veebruari 1968. aasta määrus (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjad ja ühenduste muude teenistujate teenistustingimused ning komisjoni ametnike suhtes ajutiselt kohaldatavad erimeetmed (EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj).

w) võtab komisjoni arvamusest lähtudes ja kooskõlas artikliga 239 vastu ELi Tolliameti ühtse programmdokumendi;

x) võtab vastu tõhususe suurendamise ja koostoime strateegia;

y) võtab vastu kolmandate riikidega ja rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtava koostöö strateegia;

z) võtab vastu organisatsiooni juhtimise ja sisekontrollisüsteemide strateegia;

za) täidab artiklis 258 sätestatud ülesandeid;

zb) annab loa sõlmida kooskõlas artikliga 270 koostöökokkuleppeid;

zc) võtab vastu artiklis 227 osutatud protokollid ja menetlused;

zd) kinnitab kooskõlas artikli 240 lõikega 5 juhatuse poolt artikli 240 lõike 4 kohaselt tehtud esialgsed otsused;

ze) algatab artikli 31 lõikes 6 osutatud ELi Tolliameti tehtava kontrolli;

zd) võtab vastu artikli 268 lõikes 3 osutatud raamistiku koostöö tegemiseks tollide ning teiste liidu ja riigi tasandi pädevate asutuste või organitega.

4. Haldusnõukogu võtab kooskõlas personalieeskirjade artikliga 110 vastu personalieeskirjade artikli 2 lõikel 1 ja teenistustingimuste artiklil 6 põhineva otsuse, millega delegeeritakse asjakohased ametisse nimetava asutuse või ametiisiku volitused tegevdirektorile ja kehtestatakse tingimused, mille alusel võib volituste delegeerimise peatada. Tegevdirektoril on õigus need volitused edasi delegeerida.

5. Erandjuhtudel võib haldusnõukogu teha otsuse ajutiselt peatada tegevdirektorile delegeeritud ja tegevdirektori poolt edasi delegeeritud ametisse nimetava asutuse või ametiisiku volitused ning täita kõnealuseid volitusi ise või delegeerida need ühele oma liikmetest või teisele töötajale kui tegevdirektor.

Artikkel 239

Haldusnõukogu hääletuskord

1. Haldusnõukogu otsused võetakse üldjuhul vastu hääleõiguslike liikmete absoluutse häälteenamusega, välja arvatud artikli 238 lõike 1 ning artikli 238 lõike 3 punktide b, f, n ja w kohased otsused, mis nõuavad hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulist häälteenamust.

2. Igal hääleõiguslikul liikmel on üks hääl. Hääleõigusliku liikme puudumise korral võib tema eest hääletada tema asendusliige.

3. Tegevdirektor ei osale hääletamisel.

4. Haldusnõukogu kodukorraga kehtestatakse üksikasjalikum hääletuskord, eelkõige seoses hääletamisest hoidumise, kirjaliku menetluse kasutamise ja asjaoludega, mil üks liige võib tegutseda teise liikme nimel.

3. jagu

Juhatus

Artikkel 240

Juhatus

1. Haldusnõukogu abistab juhatus.

2. Juhatus teeb järgmist:

a) suunab ja jälgib haldusnõukogus vastu võetavate otsuste ettevalmistamist;

b) tagab koos haldusnõukoguga piisavate järelmeetmete võtmise sise- või välisauditiaruannetest ja hinnangutest, samuti OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri uurimistest tulenevate järelduste ja soovituste põhjal;

c) kontrollib haldusnõukogu otsuste rakendamist, et tugevdada haldus- ja eelarvejuhtimise järelevalvet.

3. Juhatus annab aru haldusnõukogule.

4. Kiireloomulistel juhtudel võib juhatus vajaduse korral teha haldusnõukogu nimel teatavaid esialgseid otsuseid, eelkõige:

a) haldusjuhtimisküsimustes, sealhulgas ametisse nimetava asutuse või ametiisiku volituste delegeerimise peatamine, ja eelarveküsimustes;

b) kui vastavalt XI jaotises sätestatule on tuvastatud kriisiolukord, mis nõuab viivitamatut tegutsemist või ELi Tolliameti tegevuse viivitamatut kohandamist.

5. Lõike 2 kohaselt tehtud juhatuse esialgse otsuse peab haldusnõukogu ametliku otsusega kinnitama hiljemalt 90 päeva jooksul pärast nimetatud esialgse otsuse tegemist. Kui haldusnõukogu ei tee selle tähtaja jooksul ametlikku otsust, lõpetatakse juhatuse esialgse otsuse kohaldamine.

6. Juhatusse kuulub üks kahest komisjoni määratud haldusnõukogu liikmest ja neli muud liiget, kelle määrab haldusnõukogu oma hääleõiguslike liikmete hulgast. Juhatuse liikmete ametisse nimetamisel püüab haldusnõukogu tagada soolise tasakaalu.

Juhatus valib oma liikmete hulgast eesistuja.

Tegevdirektor osaleb juhatuse koosolekutel, kuid tal ei ole hääleõigust.

7. Juhatuse otsused tehakse tema liikmete absoluutse häälteenamusega.

8. Juhatuse liikmete ametiaeg on kaks aastat ja seda võib üks kord pikendada. Juhatuse liikme ametiaeg lõpeb haldusnõukogu otsusega või samal ajal tema haldusnõukogu liikmesuse lõppemisega.

9. Juhatusel on aastas vähemalt neli korralist koosolekut. Lisaks tuleb juhatus kokku oma eesistuja algatusel või liikmete taotluse alusel.

10. Haldusnõukogu võtab vastu juhatuse kodukorra. See kodukord sisaldab juhatuse liikmete ametisse nimetamise üksikasjalikke norme, mille eesmärk on tagada liikmesriikide määratud liikmete vahel asjakohane rotatsioon, võttes muu hulgas arvesse liikmesriikide mitmekesisust.

4. jagu

Tegevdirektor

Artikkel 241

Ametisse nimetamine, ametist vabastamine ja ametiaja pikendamine

1. Tegevdirektor võetakse tööle ELi Tolliameti ajutise teenistujana vastavalt teenistustingimuste artikli 2 punktile a.

Tegevdirektori nimetab ametisse haldusnõukogu vähemalt kolmest kandidaadist koosnevast nimekirjast, mille komisjon esitab pärast avatud, mittediskrimineerivat ja läbipaistvat, soolise tasakaalu tagamist silmas pidades kavandatud valikumenetlust, võttes arvesse kandidaadi saavutusi, dokumenteeritud haldus- ja juhtimisoskusi, asjakohast pädevust ja kogemusi.

Valikumenetluse käigus avaldatakse osalemiskutse *Euroopa Liidu Teatajas* ja muude asjakohaste kanalite kaudu. Komisjon konsulteerib osalemiskutse kavandi üle haldusnõukoguga.

2. Euroopa Parlamendi asjaomane komisjon võib enne tegevdirektori ametisse nimetamist kutsuda tegevdirektori kandidaadid vastama asjaomase komisjoni liikmete küsimustele, ilma et see pidurdaks ametisse nimetamise menetlust või piiraks haldusnõukogu otsuste tegemist.

3. Tegevdirektoriga lepingu sõlmimisel esindab ELi Tolliametit haldusnõukogu eesistuja.

4. Tegevdirektori ametiaeg on viis aastat. Enne selle ajavahemiku lõppu koostab komisjon haldusnõukoguga konsulteerides aegsasti hinnangu, milles võetakse arvesse tegevdirektori tegevusele antud hinnangut ning ELi Tolliameti tulevasi ülesandeid ja probleemküsimusi.

5. Komisjoni ettepanekul, milles võetakse arvesse lõikes 4 osutatud hinnangut, võib haldusnõukogu pikendada tegevdirektori ametiaega üks kord kuni viieks aastaks.

Euroopa Parlamendi asjaomane komisjon võib enne tegevdirektori ametiaja pikendamist kutsuda ta vastama asjaomase komisjoni liikmete küsimustele, ilma et see pidurdaks ametisse nimetamise menetlust või piiraks haldusnõukogu otsuste tegemist.

6. Tegevdirektor, kelle ametiaega on pikendatud, ei tohi pikendatud ametiaja lõppedes osaleda uues sama ametikoha jaoks läbiviidavas valikumenetluses.

7. Tegevdirektori võib ametist vabastada üksnes otsusega, mille haldusnõukogu teeb komisjoni ettepaneku alusel. Euroopa Parlamenti ja nõukogu teavitatakse sellise otsuse põhjustest.

8. Haldusnõukogu teeb tegevdirektori ja tegevdirektori asetäitja ametisse nimetamise, ametiaja pikendamise ja ametist vabastamise otsused hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega.

Artikkel 242

Tegevdirektori ülesanded ja kohustused

1. Tegevdirektor juhib ELi Tolliametit. Tegevdirektor annab aru haldusnõukogule.

2. Ilma et see piiraks komisjoni ja haldusnõukogu volitusi, on tegevdirektor oma ülesannete täitmisel sõltumatu ja ta ei või küsida ega vastu võtta juhiseid üheltki valitsuselt ega muult organilt.

3. Tegevdirektor annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aru oma ülesannete täitmisest ja ELi Tolliameti üldisest tegevusest, kui tal palutakse seda teha. Euroopa Parlament või nõukogu võib igal ajal kutsuda tegevdirektori osalema kuulamisel, kus käsitletakse ELi Tolliameti tegevusega seotud küsimusi.

4. Tegevdirektor on ELi Tolliameti seaduslik esindaja.

5. Tegevdirektor vastutab ELi Tolliametile käesoleva määrusega pandud ülesannete täitmise eest. Eelkõige teeb tegevdirektor järgmist:

a) koostab artikli 232 lõikes 6 osutatud soovitused ja esitab need haldusnõukogule vastuvõtmiseks;

b) tagab ELi Tolliameti igapäevase töö jätkusuutliku ja tõhusa juhtimise;

c) rakendab haldusnõukogu otsuseid;

d) koostab artiklis 249 osutatud ühtse programmdokumendi kavandi ja esitab selle pärast komisjoniga konsulteerimist haldusnõukogule;

e) rakendab artiklis 249 osutatud ühtset programmdokumenti ning annab juhatusele ja haldusnõukogule aru selle rakendamisest;

f) koostab konsolideeritud aastaaruande ameti tegevuse kohta ning esitab selle haldusnõukogule hindamiseks ja vastuvõtmiseks;

g) koostab tegevuskava sise- või välisauditiaruannetest ja hinnangutest ning OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri juurdlustest ja uurimistest tulenevate järelduste põhjal järelmeetmete võtmiseks ning annab komisjonile kaks korda aastas ning haldusnõukogule ja juhatusele korrapäraselt aru tehtud edusammudest;

h) ilma et see piiraks OLAFi ja Euroopa Prokuratuuri juurdlus- ja uurimispädevust, kaitseb liidu finantshuve seoses ELi Tolliameti sisemise toimimisega, kohaldades ennetusmeetmeid pettuse, kelmuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemiseks, tehes tulemuslikke kontrolle ning nõudes õigusnormide rikkumise avastamise korral sisse valesti makstud summad ja kohaldades asjakohasel juhul mõjusaid, proportsionaalseid ning hoiatavaid haldus- ja rahalisi karistusi;

i) koostab ELi Tolliameti pettusevastase sisestrateegia, tõhususe suurendamise ja koostoime strateegia, kolmandate riikide tollide ja muude asutustega või rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtava koostöö strateegia ning organisatsiooni juhtimise ja sisekontrollisüsteemide strateegia ning esitab need haldusnõukogule heakskiitmiseks;

j) koostab ELi Tolliameti suhtes kohaldatavate finantsreeglite kavandi ja esitab selle vastu võtmiseks haldusnõukogule;

k) koostab vastavalt artiklile 250 ELi Tolliameti tulude ja kulude eelarvestuse projekti ning täidab ameti eelarvet;

l) teostab ELi Tolliameti töötajate suhtes artikli 238 lõike 3 punktis j osutatud ametisse nimetava asutuse või ametiisiku volitusi, kui need volitused on talle delegeeritud vastavalt artikli 238 lõikele 4;

m) teeb otsuseid ELi Tolliameti sisestruktuuride kohta, sealhulgas vajaduse korral asendusülesannete kohta, mis on seotud ELi Tolliameti igapäevase juhtimisega, ja vajaduse korral neid muuta, võttes arvesse ELi Tolliameti tegevuse ja usaldusväärse eelarvehaldusega seotud vajadusi;

n) peab läbirääkimisi ELi Tolliameti asukohta käsitleva peakorterilepingu üle ja kohaldataval juhul samalaadsete lepingute üle kohalike büroode asukohaliikmesriikide valitsusega ning allkirjastab sellised lepingud, kui haldusnõukogu on need heaks kiitnud;

o) koostab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1049/2001 ([41]) kohaldamise praktilise korra ja esitab selle haldusnõukogule vastuvõtmiseks;

([41]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj).

p) edendab ELi Tolliameti töötajate värbamisel mitmekesisust ja tagab soolise tasakaalu;

q) seab eesmärgiks värvata ELi Tolliameti töötajaid võimalikult laialt geograafiliselt alalt, pidades silmas, et töölevõtmise kriteeriumid peavad põhinema üksnes saavutustel.

Artikkel 243

Tegevdirektori asetäitja

Haldusnõukogu võib otsustada luua tegevdirektorit tema töös abistava asetäitja ametikoha. Kui luuakse tegevdirektori asetäitja ametikoht, kohaldatakse tegevdirektori asetäitja suhtes vastavalt artiklit 241.

Artikkel 244

Tegevdirektori asetäitja ülesanded ja kohustused

Tegevdirektori asetäitja ametikoha loomise korral abistab asetäitja tegevdirektorit ELi Tolliameti juhtimisel ja artiklis 242 osutatud ülesannete täitmisel. Kui tegevdirektor puudub, ei saa oma kohustusi täita või see ametikoht on täitmata, täidab tegevdirektori ülesandeid tema asetäitja.

Artikkel 245

Tollinõuandekogu

1. ELi Tolliamet moodustab tollinõuandekogu.

2. Tollinõuandekogu abistab ELi Tolliametit, toimides mehhanismina asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimiseks ELi Tolliameti vastutusalasse kuuluvates küsimustes. Nõuandekogu annab nõu järgmistel teemadel:

a) tehniliste meetmete ja otsuste rakendamine;

b) rakendamise ja standardimisega seotud küsimused, sealhulgas ühtlustamistegevus;

c) muude tolli kohaldatavate õigusaktide rakenduslikud aspektid;

d) asjakohasel juhul ja taotluse korral ELi Tolliameti muu tegevus.

3. Tollinõuandekogu koosneb ELi Tolliameti tööga seotud sidusrühmade esindajatest, sealhulgas ettevõtlussektori esindajatest, ja nende sidusrühmade ühenduste esindajatest. Tollinõuandekogu koosseisu määrab kindlaks haldusnõukogu.

4. Tollinõuandekoguga konsulteeritakse korrapäraselt ja ta võib anda ELi Tolliametile omal algatusel nõu lõike 2 punktides a, b ja c loetletud küsimustes.

5. Tollinõuandekogu peab vähemalt ühe korralise koosoleku kuue kuu jooksul. Lisaks võib ta kokku tulla haldusnõukogu, juhatuse või tegevdirektori taotluse korral.

5. jagu

Andmeaudiitor

Artikkel 246

Andmeaudiitori ametisse nimetamine, staatus ja sõltumatus

1. Andmeaudiitori nimetab ametisse haldusnõukogu, võttes arvesse kandidaadi saavutusi, dokumenteeritud kutseoskusi ning asjakohast pädevust ja kogemusi andmeturbe, küberturvalisuse ja andmekaitse valdkonnas.

2. Andmeaudiitor on ELi Tolliameti töötaja ja tegutseb sõltumatult.

3. Andmeaudiitor tegutseb täielikus kooskõlas konfidentsiaalsust ja salastatust käsitleva liidu õigusega.

Artikkel 247

Andmeaudiitori kohustused ja ülesanded

1. Andmeaudiitor seirab ja hindab ELi tolliandmekeskusele juurdepääsu seaduslikkust kooskõlas kohaldatava liidu õigusega.

2. Andmeaudiitor annab igal aastal haldusnõukogule aru oma tegevusest.

3. Andmeaudiitor täidab oma ülesandeid kooskõlastatult ELi Tolliameti andmekaitseametnikuga ja ilma et see piiraks teiste liidu või riiklike järelevalveasutuste kohustuste täitmist.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles täpsustatakse andmeaudiitori sõltumatust ning sätestatakse tema üksikasjalikud ülesanded ja kohustused. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

4. PEATÜKK

ELi Tolliameti eelarve koostamine ja struktuur

Artikkel 248

Üldsätted

Haldusnõukogu võtab pärast komisjoniga konsulteerimist vastu ELi Tolliameti suhtes kohaldatavad finantsreeglid. Need ei või lahkneda komisjoni delegeeritud määrusest (EL) 2019/715 ([42]), välja arvatud juhul, kui see on ELi Tolliameti toimimiseks tingimata vajalik ning komisjon on selleks andnud eelnevalt nõusoleku.

Artikkel 249

Ühtne programmdokument

1. Tegevdirektor koostab igal aastal ühtse programmdokumendi kavandi, mis hõlmab iga-aastaseid ja mitmeaastaseid programme, kooskõlas delegeeritud määrusega (EL) 2019/715 ja käesoleva määruse artikli 248 kohaselt vastu võetud ELi Tolliameti finantsreeglite asjakohaste sätetega ning võttes arvesse komisjoni kehtestatud suuniseid. Sellised iga- ja mitmeaastased programmid peavad olema kooskõlas tollipoliitikaga ja tolliliidu üldiste prioriteetidega.

2. Haldusnõukogu saadab ühtse programmdokumendi kavandi Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile ning kontrollikojale programmitöö perioodile eelneva aasta 31. jaanuariks.

3. Haldusnõukogu võtab ühtse programmdokumendi vastu iga aasta 30. novembriks. Ta edastab selle ühtse programmdokumendi ja kõik selle hilisemad ajakohastatud versioonid Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile. Ühtne programmdokument jõustub pärast liidu üldeelarve lõplikku kinnitamist ja vajaduse korral kohandatakse seda vastavalt.

4. ELi Tolliameti iga-aastane tööprogramm sisaldab üksikasjalikke eesmärke ja oodatavaid tulemusi, sealhulgas tulemusnäitajaid. Samuti sisaldab see rahastatavate meetmete kirjeldust koos igale meetmele ligikaudselt eraldatavate rahaliste vahendite ja inimressurssidega. Iga-aastane tööprogramm peab olema kooskõlas lõikes 5 osutatud mitmeaastase tööprogrammiga. Selles näidatakse selgelt ära ülesanded, mis võrreldes eelmise eelarveaastaga on lisatud või välja jäetud või mida on muudetud.

Kui ELi Tolliametile antakse mõni käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluv uus ülesanne, muudab haldusnõukogu vastuvõetud iga-aastast tööprogrammi. Kõik iga-aastase tööprogrammi olulised muudatused võetakse vastu sama korra kohaselt kui algne programm. Haldusnõukogu võib delegeerida tegevdirektorile õiguse teha iga-aastases tööprogrammis vähetähtsaid muudatusi.

([42]) Komisjoni 18. detsembri 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/715 raamfinantsmääruse kohta asutustele, mis on asutatud Euroopa Liidu toimimise lepingu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu alusel ning millele osutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artiklis 70 (ELT L 122, 10.5.2019, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/715/oj).

5. ELi Tolliameti mitmeaastases tööprogrammis esitatakse üldine strateegiline programm, sealhulgas eesmärgid, oodatavad tulemused ja tulemusnäitajad. Selles esitatakse ka iga tegevuse kohta ligikaudsed rahalised vahendid ja inimressursid, mida on vaja seatud eesmärkide täitmiseks. Strateegilist programmi ajakohastatakse vajaduse korral ja selles esitatakse ELi Tolliameti panus liidu poliitiliste prioriteetide saavutamisse.

Artikkel 250

Eelarve koostamine

1. Tegevdirektor koostab igal aastal ELi Tolliameti järgmise eelarveaasta tulude ja kulude esialgse eelarvestuse projekti, mis sisaldab ametikohtade loetelu, ning saadab selle haldusnõukogule. Esialgses eelarvestuse projektis sisalduv teave peab olema kooskõlas artikli 249 lõikes 1 osutatud ühtse programmdokumendi kavandiga.

2. Haldusnõukogu võtab lõikes 1 osutatud tulude ja kulude esialgse eelarvestuse projekti põhjal vastu ELi Tolliameti järgmise eelarveaasta tulude ja kulude eelarvestuse projekti (edaspidi „eelarvestuse projekt“).

3. Haldusnõukogu saadab eelarvestuse projekti komisjonile iga aasta 31. jaanuariks.

4. Komisjon saadab eelarvestuse projekti eelarvepädevatele institutsioonidele koos liidu üldeelarve projektiga.

5. Eelarvestuse projekti alusel kannab komisjon liidu üldeelarve projekti arvestuslikud summad, mida ta peab ametikohtade loetelu jaoks vajalikuks, ja üldeelarvest makstava toetuse suuruse ning esitab need kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklitega 313 ja 314 eelarvepädevatele institutsioonidele.

6. Eelarvepädevad institutsioonid kinnitavad liidu üldeelarvest ELi Tolliameti toetuseks kasutatavad assigneeringud.

7. Eelarvepädevad institutsioonid võtavad vastu ELi Tolliameti ametikohtade loetelu.

8. ELi Tolliameti eelarve võtab vastu haldusnõukogu. See eelarve on lõplik pärast liidu üldeelarve vastuvõtmist. Vajaduse korral kohandatakse ELi Tolliameti eelarvet vastavalt.

Artikkel 251

Eelarve struktuur

1. Igal eelarveaastal koostatakse ELi Tolliameti kõigi tulude ja kulude eelarvestus, mis esitatakse ELi Tolliameti eelarves. Eelarveaasta vastab kalendriaastale.

2. ELi Tolliameti eelarve tulud ja kulud peavad olema tasakaalus.

3. Ilma et see piiraks muid sissetulekuallikaid, koosnevad ELi Tolliameti tulud järgmistest vahenditest:

a) liidu pakutav rahaline toetus, mis on kantud liidu üldeelarvesse;

b) vabatahtlik rahaline toetus liikmesriikidelt;

c) liidu võimalikud rahalised vahendid rahalist toetust käsitlevate lepingute või sihttoetuste vormis kooskõlas artikli 248 kohaste ELi Tolliameti finantsreeglitega ja liidu poliitikavaldkondade toetamiseks mõeldud rahastamisvahendeid käsitlevate asjaomaste sätetega;

d) ELi Tolliameti avaldatud väljaannete ja muude pakutavate kaupade või teenuste eest saadud tulu või tasu.

4. ELi Tolliameti kulud hõlmavad töötajate töötasu, haldus- ja taristukulusid ning tegevuskulusid.

5. Eelarvelised kulukohustused, mis on seotud rohkem kui üht eelarveaastat hõlmavate suuremahuliste projektidega, võib jaotada mitme aasta peale.

Artikkel 252

Eelarve täitmine

1. ELi Tolliameti eelarvet täidab tegevdirektor, järgides säästlikkuse, tõhususe, tulemuslikkuse ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtteid.

2. Tegevdirektor saadab igal aastal eelarvepädevatele institutsioonidele kogu teabe, mida nad vajavad oma hindamisülesannete täitmiseks.

Artikkel 253

Raamatupidamisaruanded ja eelarve täitmisele heakskiidu andmine

1. ELi Tolliameti peaarvepidaja saadab esialgse raamatupidamise aastaaruande eelarveaasta (aasta N) kohta komisjoni peaarvepidajale ja kontrollikojale järgmise eelarveaasta (aasta N + 1) 1. märtsiks.

2. ELi Tolliamet saadab aasta N eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ja kontrollikojale aasta N + 1 31. märtsiks.

3. Komisjoni peaarvepidaja saadab ELi Tolliameti esialgse raamatupidamise aastaaruande, mis on konsolideeritud komisjoni raamatupidamise aastaaruannetega, kontrollikojale aasta N + 1 31. märtsiks.

4. Pärast seda, kui ELi Tolliameti peaarvepidaja on saanud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2024/2509 ([43]) artikli 252 kohaselt kontrollikoja tähelepanekud ELi Tolliameti esialgse raamatupidamise aastaaruande kohta, koostab ta ELi Tolliameti lõpliku raamatupidamise aastaaruande. Tegevdirektor saadab selle lõpliku raamatupidamisaruande haldusnõukogule arvamuse saamiseks. Sellise arvamuse võtab vastu haldusnõukogu.

([43]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2024. aasta määrus (EL, Euratom) 2024/2509, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid (ELT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

5. ELi Tolliameti peaarvepidaja saadab aasta N + 1 1. juuliks aasta N lõpliku raamatupidamise aastaaruande ja haldusnõukogus vastu võetud arvamuse Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikojale.

6. Aasta N lõplik raamatupidamise aastaaruanne avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* aasta N + 1 15. novembriks.

7. Tegevdirektor saadab kontrollikoja tähelepanekute kohta vastuse aasta N + 1 30. septembriks. Tegevdirektor saadab selle vastuse ka haldusnõukogule.

8. Euroopa Parlamendi taotluse korral esitab tegevdirektor kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 267 lõikega 3 kogu teabe, mis on vajalik, et aasta N eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlus sujuks tõrgeteta.

9. Kvalifitseeritud häälteenamusega otsuse teinud nõukogu soovituse põhjal annab Euroopa Parlament enne aasta N + 2 15. maid heakskiidu tegevdirektori tegevusele aasta N eelarve täitmisel.

Artikkel 254

Pettusevastane võitlus

1. Selleks et võidelda pettuse, kelmuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu ELi Tolliametis, kohaldatakse piiranguteta määrust (EL, Euratom) nr 883/2013.

2. ELi Tolliamet ühineb Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni vahelise 25. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) sisejuurdlust, ([44]) 21. märtsiks 2027 ja võtab kõnealuse kokkuleppe lisas esitatud vormi kasutades vastu oma töötajate suhtes kohaldatavad asjakohased sätted.

3. Kontrollikojal on õigus auditeerida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki sihttoetuse saajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, kes on saanud liidu vahendeid ELi Tolliametilt.

4. OLAF võib määruses (EL, Euratom) nr 883/2013 ja nõukogu määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ([45]) sätestatud korra kohaselt läbi viia juurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas seoses ELi Tolliameti rahastatud sihttoetuse või lepinguga on esinenud pettust, kelmust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

([44]) ELT L 136, 31.5.1999, lk 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/1999/531/oj.

([45]) Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramise eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj).

5. Ilma et see piiraks lõigete 1–4 kohaldamist, sisaldavad ELi Tolliameti lepingud, sihttoetuslepingud ja sihttoetuse andmise otsused sätteid, millega sõnaselgelt volitatakse kontrollikoda ja OLAFit korraldama selliseid auditeid ja juurdlusi vastavalt oma pädevusele. Koostöökokkulepped kolmandate riikide pädevate asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega hõlmavad nende asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonide abi ja koostööd seoses kontrollikoja ja OLAFi korraldatud auditite ja juurdlustega.

6. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida liidu finantshuve kahjustavaid pettusi ja muud ebaseaduslikku tegevust, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2017/1371 ([46]), ja nende eest süüdistusi esitada. Euroopa Prokuratuurile asjaomasest kuriteost teatamise suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2017/1939 artiklit 24.

5. PEATÜKK

Töötajaid käsitlevad sätted

Artikkel 255

Üldsäte

ELi Tolliameti töötajate suhtes kohaldatakse personalieeskirju, teenistustingimusi ning nende personalieeskirjade ja teenistustingimuste täitmise tagamiseks liidu institutsioonide kokkuleppel vastu võetud norme.

Artikkel 256

Liikmesriikide lähetatud eksperdid ja muud töötajad

1. ELi Tolliamet võib kasutada liikmesriikide lähetatud eksperte või muid töötajaid, kes ei tööta ELi Tolliametis.

2. Haldusnõukogu võtab vastu otsuse, milles sätestatakse normid liikmesriikide ekspertide lähetamise kohta ELi Tolliametisse.

Artikkel 257

Privileegid ja immuniteedid

ELi Tolliameti ja selle töötajate suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 7 Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide kohta.

([46]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

6. PEATÜKK

Üld- ja lõppsätted

Artikkel 258

Läbipaistvus ja teabevahetus

1. ELi Tolliameti valduses olevate dokumentide suhtes kohaldatakse määrust (EÜ) nr 1049/2001. Haldusnõukogu võtab kuue kuu jooksul alates oma esimese koosoleku kuupäevast vastu üksikasjalikud normid nimetatud määruse kohaldamiseks.

2. ELi Tolliametis toimuva isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse määrust (EL) 2018/1725. Haldusnõukogu kehtestab kuue kuu jooksul alates oma esimese koosoleku kuupäevast meetmed nimetatud määruse kohaldamiseks ELi Tolliametis, sealhulgas meetmed, mis käsitlevad ELi Tolliameti andmekaitseametniku ametisse nimetamist. Need meetmed kehtestatakse pärast Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteerimist.

3. ELi Tolliamet võib vahetada teavet omal algatusel ja oma pädevuse ulatuses. Teabevahetuse jaoks vahendite eraldamine peab aitama kaasa ELi Tolliameti ülesannete tulemuslikule täitmisele. Teabevahetust korraldatakse kooskõlas haldusnõukogus vastu võetud asjakohaste teabevahetus- ja -levitamiskavadega.

Artikkel 259

Ametisaladuse hoidmise kohustus

1. Haldusnõukogu ja juhatuse liikmete, tegevdirektori, tegevdirektori asetäitja, andmeaudiitori ja kõigi ELi Tolliameti töötajate, sealhulgas liikmesriikidest ajutiselt lähetatud ametnike ning kõigi teiste ELi Tolliameti heaks lepingulisel alusel töötavate isikute suhtes kohaldatakse ametisaladuse hoidmise nõudeid vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 339 ja direktiivi (EL) 2024/1640 artiklile 67, sealhulgas pärast oma ametikohustuste lõppemist.

2. Isikute suhtes, kes osutavad otseselt või kaudselt, pidevalt või vahetevahel ELi Tolliameti ülesannetega seotud teenuseid, kohaldatakse lõikes 1 sätestatutega samaväärseid ametisaladuse hoidmise nõudeid.

3. Käesoleva määruse kohaste ülesannete täitmiseks on ELi Tolliametil käesolevas määruses sätestatud piirides ja tingimustel õigus vahetada teavet teiste liidu institutsioonide, organite ja asutustega või riiklike asutuste ja organitega.

4. ELi Tolliamet kehtestab lõigetes 1 ja 2 osutatud ametisaladuse hoidmise nõuete rakendamise praktilise korra.

Artikkel 260

Julgeolekunormid salastatud teabe ja tundliku salastamata teabe kaitse kohta

1. ELi Tolliamet võtab vastu oma julgeolekunormid, lähtudes põhimõtetest ja normidest, mis on sätestatud komisjoni julgeolekunormides, mis käsitlevad Euroopa Liidu salastatud teabe ja tundliku, kuid salastamata teabe kaitset, sealhulgas sellise teabe kolmandate riikidega vahetamise ning töötlemise ja säilitamise normidest, mis on sätestatud komisjoni otsustes (EL, Euratom) 2015/443 ([47]) ja (EL, Euratom) 2015/444 ([48]). Halduskokkulepete sõlmimine salastatud teabe vahetamiseks kolmanda riigi asjaomaste asutustega või sellise kokkuleppe puudumise korral ELi salastatud teabe erakorraline ühekordne avaldamine nimetatud asutustele toimub üksnes komisjoni eelneval loal.

2. Haldusnõukogu võtab ELi Tolliameti julgeolekunormid vastu pärast seda, kui komisjon on need heaks kiitnud. Esildatud julgeolekunormide hindamisel tagab komisjon nende normide vastavuse otsustega (EL, Euratom) 2015/443 ja (EL, Euratom) 2015/444.

3. ELi Tolliamet võib võtta vajalikke meetmeid, et hõlbustada oma ülesannetega seotud teabe vahetamist komisjoni ja liikmesriikidega ning vajaduse korral muude asjaomaste liidu institutsioonide, organite ja asutustega. Sel otstarbel ELi salastatud teabe jagamiseks sõlmitud halduskokkulepe või sellise halduskokkuleppe puudumisel igasugune erandlik sihipärane ELi salastatud teabe avaldamine peab saama komisjoni eelneva heakskiidu.

Artikkel 261

Keeltekasutuse kord

1. ELi Tolliameti suhtes kohaldatakse nõukogu määrust nr 1 ([49]).

2. Haldusnõukogu teeb otsuse ELi Tolliameti keeltekasutuse sisekorra kohta.

3. ELi tolliameti jaoks vajalikke kirjaliku tõlke ja muid keeleteenuseid, välja arvatud suulise tõlke teenus, osutab Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus.

Artikkel 262

Hindamine

1. Komisjon tagab, et hiljemalt 21. septembril 2031 ja seejärel iga viie aasta tagant hinnatakse kooskõlas komisjoni kindlaks määratud suunistega ELi Tolliameti tegevust tema eesmärkidest, volitustest, ülesannetest, juhtimisest ja asukohtadest lähtuvalt.

([47]) Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/443 komisjoni julgeoleku kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/443/oj).

([48]) Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/444 ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj).

([49]) Nõukogu 15. aprilli 1958. aasta määrus nr 1, millega määratakse kindlaks Euroopa Majandusühenduses kasutatavad keeled (EÜT 17, 6.10.1958, lk 385, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1958/1(1)/oj).

2. Lõikes 1 osutatud hindamisel keskendutakse eelkõige võimalikule vajadusele muuta ELi Tolliameti volitusi ja sellise muutmise finantsmõjule.

3. Iga teise lõikes 1 osutatud hindamise käigus hinnatakse ka ELi Tolliameti saavutatud tulemusi, arvestades tema eesmärke, volitusi ja ülesandeid, sealhulgas seda, kas ELi Tolliameti tegevuse jätkamine on tema eesmärke, volitusi, ülesandeid ja juhtimist silmas pidades endiselt põhjendatud.

4. Komisjon annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aru lõikes 1 osutatud hindamise tulemustest. Hindamise tulemused avalikustatakse.

Artikkel 263

ELi Tolliameti vastutus

1. ELi Tolliameti lepingulist vastutust reguleerib vastava lepingu suhtes kohaldatav õigus.

2. Otsuste tegemine vastavalt ELi Tolliameti sõlmitud lepingus sisalduvale vahekohtuklauslile kuulub Euroopa Liidu Kohtu alluvusse.

3. Lepinguvälise vastutuse korral heastab ELi Tolliamet vastavalt liikmesriikide õiguse ühistele üldpõhimõtetele kogu kahju, mida tema osakonnad või töötajad on oma ülesannete täitmisel tekitanud.

4. Lõikes 3 osutatud kahju hüvitamisega seotud vaidluste lahendamine kuulub Euroopa Liidu Kohtu alluvusse.

5. ELi Tolliameti töötajate isiklikku vastutust ameti ees reguleeritakse nende suhtes kohaldatavate personalieeskirjade või teenistustingimustega.

6. Liidu ja liikmesriikide rahaline vastutus ELi Tolliameti võlgade eest piirdub nende poolt halduskulude jaoks juba tehtud osamaksega.

Artikkel 264

Peakorterileping ja tegutsemistingimused

1. Vajalikud kokkulepped, mis käsitlevad ELi Tolliametile asukohaliikmesriigis antavaid ruume ja selle liikmesriigi pakutavaid vahendeid ning ELi Tolliameti asukohaliikmesriigis tegevdirektori, haldusnõukogu liikmete, töötajate ja nende perekonnaliikmete suhtes kohaldatavaid erinorme, määratakse kindlaks ELi Tolliameti ja asukohaliikmesriigi vahelises peakorterilepingus, mis sõlmitakse pärast haldusnõukogult heakskiidu saamist ja hiljemalt 21. septembril 2028.

2. ELi Tolliameti asukohaliikmesriik tagab ameti toimimiseks parimad võimalikud tingimused, sealhulgas mitmekeelse ja Euroopale orienteeritud koolisüsteemi ning asjakohase transpordiühenduse.

3. Erandlike asjaolude korral võib tegevdirektor otsustada asutada kohalikud bürood teistes liikmesriikides, et täita ELi Tolliameti ülesandeid tõhusamalt, tulemuslikumalt ja sidusamalt.

Enne kui tegevdirektor otsustab asutada kohaliku büroo, peab ta saama eelneva nõusoleku komisjonilt, haldusnõukogult ja asjaomaselt liikmesriigilt. Otsus peab põhinema asjakohasel kulude-tulude analüüsil, mis tõendab eelkõige sellise otsuse lisaväärtust. Otsuses määratakse kindlaks kohaliku büroo tegevuse ulatus, et vältida tarbetuid kulusid ja ELi Tolliameti haldusülesannete dubleerimist.

Artikkel 265

ELi Tolliameti tegevuse algus

Komisjon vastutab ELi Tolliameti asutamise ja esialgse toimimise eest, kuni ELi Tolliamet on saavutanud oma eelarve täitmiseks vajaliku tegevussuutlikkuse. Selleks:

a) võib komisjon kuni ajani, mil tegevdirektor, kelle haldusnõukogu on artikli 241 kohaselt ametisse nimetanud, asub täitma oma ülesandeid, määrata ajutiseks tegevdirektoriks ja tema ülesandeid täitma komisjoni ametniku;

b) on ajutisel tegevdirektoril, erandina artikli 238 lõike 3 punktist j ja kuni artikli 238 lõikes 4 osutatud otsuse vastuvõtmiseni, ametisse nimetava asutuse või ametiisiku volitused;

c) võib komisjon pakkuda ELi Tolliametile abi eelkõige seeläbi, et lähetab komisjoni ametnikke täitma ELi Tolliameti ülesandeid ajutise tegevdirektori või tegevdirektori juhtimisel;

d) võib ajutine tegevdirektor lubada kõigi ELi Tolliameti eelarves ette nähtud assigneeringutega kaetud maksete tegemist ning võib pärast ELi Tolliameti ametikohtade loetelu vastuvõtmist sõlmida lepinguid, sealhulgas töölepinguid;

e) erandina artikli 237 lõikest 1 võib ajutine tegevdirektor kuni haldusnõukogu eesistuja valimiseni kutsuda kokku ja juhatada haldusnõukogu koosolekuid, ilma et tal oleks hääleõigus.

XIII JAOTIS

TOLLIKOOSTÖÖ

1. PEATÜKK

Tollidevaheline koostöö liidus

Artikkel 266

ELi-sisene tollikoostöö

1. Ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 515/97 kohaldamist, teevad tollid omavahel, komisjoniga ja ELi Tolliametiga koostööd vastavalt tollialastele õigusaktidele ja muudele sellist koostööd sätestavatele liidu õigusaktidele, et tagada nende õigusaktide korrektne ja ühetaoline kohaldamine ning toetada käesoleva määruse artiklis 2 sätestatud tolli missiooni täitmist.

2. Toll võib teise liikmesriigi tolli taotluse alusel lubada oma tolliametnikel ajutiselt töötada asjaomase teise liikmesriigi tollis. Tollid teavitavad sellisest ajutisest tööle lähetamisest ELi Tolliametit. ELi Tolliamet võib pakkuda oma toetust ja asjaomaste tollide nõusolekul sellist tööle lähetamist koordineerida. Asjaomased liikmesriigid võivad selliseks tööle lähetamiseks vajalikud tingimused sätestada lepingus või koostöökokkuleppes.

3. Lisaks artiklis 267 osutatud ühiskontrollidele võivad eri liikmesriikide tollid teha ühiskontrolle omal algatusel. Tollid teavitavad sellistest ühiskontrollidest ELi Tolliametit.

4. Komisjon, OLAF ja ELi Tolliamet võivad kooskõlas III jaotisega käesolevas peatükis osutatud koostöö eesmärgil andmeid vahetada. Kui selline andmevahetus hõlmab teavet riski kohta, tagab ELi Tolliamet sellise teabe tõhusa kasutamise riskijuhtimismeetmete kontekstis kooskõlas käesoleva jaotisega ja XII jaotisega.

Artikkel 267

Ühiskontrollid

1. ELi Tolliamet kavandab, korraldab ja koordineerib koostöös liikmesriikidega tollide tehtavaid ühiskontrolle.

Asjakohasel juhul võivad ühiskontrollid hõlmata koostööd komisjoni või muude liidu institutsioonide, organite ja asutustega kooskõlas artikliga 268.

2. Lõikes 1 osutatud ühiskontrollide tegemisel järgib ELi Tolliamet tollipoliitika prioriteete ja tagab koostöö asjaomaste liidu institutsioonide, organite ja asutuste pettustevastases tegevuses ning tollide läbiviidavates uurimistes.

3. Selleks et ELi Tolliamet saaks koostada aruande ja viia läbi hindamise, annavad tollid ELi Tolliametile tagasisidet lõikes 1 osutatud ühiskontrollide raames tehtud toimingute ja kontrollide kohta.

2. PEATÜKK

Liidusisene koostöö teiste asutustega

Artikkel 268

Tollikoostöö liidus asuvate teiste asutustega

1. Ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 515/97 kohaldamist ja käesoleva määruse artiklite 41, 42 ja 43 kohaldamist, teevad ELi Tolliamet ja tollid kohaldatava õigusraamistiku piires koostööd teiste liidu ja riigi tasandi pädevate asutuste või organitega, sealhulgas turujärelevalveasutuste, sanitaar- ja fütosanitaarasutuste, õiguskaitseasutuste või -organite, statistikaasutuste ja maksuhalduritega.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud koostööd tehakse korrapäraselt ja struktureeritult. Eelkõige püütakse koostööga saavutada järgmisi eesmärke:

a) osaleda tolli jaoks oluliste poliitikavaldkondade õigusaktide väljatöötamises ja jälgida nende poliitikavaldkondade õigusloome arengut;

b) vahetada andmeid, eelkõige riskijuhtimise seisukohast olulisi andmeid kooskõlas IV jaotise 2. peatükiga;

c) töötada välja ühtsed ja koordineeritud järelevalvestrateegiad nii tolli kui ka muude asutuste vastutusalasse kuuluva kaubaga seotud riskide juhtimiseks kooskõlas IV jaotise 2. peatükiga;

d) hõlbustada operatiivset rakendamist, sealhulgas artikli 267 kohaste ühiskontrollide tegemist;

e) asjakohasel juhul vahetada oskuseid ja parimaid tavasid ühiste, nõuetele mittevastavate toodete avastamist käsitlevate koolituste kaudu;

f) tolli jaoks olulistes valdkondades aidata kaasa innovatsioonile ja teadustegevusele, töötada välja uusi tehnoloogiaid ja hõlbustada ühishankeid.

3. Ilma et see piiraks komisjoni volitusi ja tingimusel, et komisjon on selle eelnevalt heaks kiitnud, võtab ELi Tolliamet koostöös tollidega vastu käesolevas artiklis osutatud koostööd toetava raamistiku ja ajakohastab seda korrapäraselt, tehes ettepanekuid eesmärkide ja peamiste koostöövaldkondade kohta ning andes suuniseid selle raamistiku praktiliseks rakendamiseks. ELi Tolliamet võib sõlmida koostöökokkuleppeid sellise raamistiku väljatöötamiseks ja ajakohastamiseks. ELi Tolliamet kaasab käesolevas lõikes osutatud raamistiku või koostöökokkuleppe väljatöötamisse teisi asjaomaseid pooli.

4. Kui toll saab lõikes 1 osutatud koostöö raames teiselt riigi tasandi pädevalt asutuselt taotluse ELi tolliandmekeskuses kättesaadavatest andmetest väljavõtte tegemiseks ja nende andmete edastamiseks, esitatakse sellised andmed üksnes põhjendatud taotluse korral ja nende andmetega seotud tolli nõusolekul.

Väljavõtete tegemine ja edastamine piirdub andmetega, mida andmeid saaval asutusel on õigus saada vastavalt õigusraamistikule, mille alusel ta tegutseb, ja mis on rangelt vajalikud asjaomases taotluses nimetatud eesmärgil. Liikmesriigid võtavad vastu meetmed, et tagada konfidentsiaalsust ja andmekaitset käsitlevate liidu normide järgimine.

Toll määrab käesolevas lõikes osutatud taotluste vastuvõtmiseks ja nende menetlemise tagamiseks kesküksuse.

5. Toll ja ELi Tolliamet kasutavad lõikes 4 loetletud kohustuste täitmiseks elektroonilisi vahendeid.

6. Kui toll kahtlustab, et kaup ei vasta muudele tolli kohaldatavatele õigusaktidele, jagab ta seda teavet viivitamata asjaomaste pädevate asutustega, kasutades tehnilisi vahendeid ja järgides kohaldatavates õigusaktides sätestatud tähtaegu.

7. Kui toll teeb koostööd teise liikmesriigi muu asutusega, teavitab ta koostööst kõnealuse liikmesriigi tolli. Kui koostöö hõlmab rohkem kui kaht liikmesriiki, teavitavad osalevad tollid sellest ELi Tolliametit, kes võib toetada nende tegevust ja koordineerimist kooskõlas artikliga 232.

8. Kui liikmesriigid kohaldavad käesoleva artikli lõikes 3 osutatud koostööraamistikku, esitavad nad ELi Tolliametile korrapäraselt ja vähemalt iga kahe aasta järel aruande selle kohaldamise kohta. ELi Tolliamet võtab selle aruande tulemusi arvesse artikli 232 lõike 7 punktis a osutatud jälgimistoimingutes ning siis, kui mõõdab toimimise tulemuslikkust, nagu on osutatud artikli 232 lõike 7 punktis b.

9. Kuni 21. septembrini 2027 võib ELi Tolliameti ülesandeid täita komisjon.

10. ELi Tolliamet võib teha koostööd teiste riigi tasandi asutustega ning komisjoni ja muude liidu institutsioonide, asutuste, võrgustike ja organitega, et aidata kaasa lõikes 2 osutatud eesmärkide saavutamisele. Kui ELi Tolliamet teeb koostööd liikmesriigi muude asutustega, teavitab ta sellest asjaomase liikmesriigi tolli.

11. ELi Tolliamet teeb tihedat koostööd OLAFi ja Euroopa Prokuratuuriga, kui koostöös toimuva tegevuse käigus esineb pettust, kelmust või pettuse- või kelmusekahtlus.

12. ELi Tolliamet võib osaleda oma ülesannete täitmiseks olulistes, asjaomaste liidu institutsioonide, organite ja asutuste korraldatud strateegilistes analüüsides ja ohtude hindamises, innovatsiooniprogrammides, koolitustegevuses, võrgustikes ja muus tegevuses ning sellisele tegevusele kaasa aidata.

Artikkel 269

Tolli võetavad meetmed

1. Toll rakendab muudes tolli kohaldatavates õigusaktides sätestatud meetmeid kooskõlas nende õigusaktide sätetega, näiteks järgmisi meetmeid:

a) konkreetsete andmete kogumine kõigi saadetiste kohta, sealhulgas liidu tolliväliste formaalsuste automaatne kontroll, tingimusel et neid andmeid hoitakse liidu keskregistris;

b) statistika, analüütilise teabe ning suundumuste esitamine, eelkõige riskide valdkonnas;

c) teiste asutuste tehtavate kontrollide hõlbustamine ja koordineerimine;

d) selliste teatavate saadetiste kontrollimine, mis on valitud riskijuhtimise alusel kooskõlas IV jaotisega ja käesoleva lõike punktis b osutatud analüüsi arvesse võttes;

e) teiste asutustega konsulteerimine enne kauba vabastamist kooskõlas artikliga 77;

f) nõuetele mittevastava kauba suhtes vajalike meetmete võtmine, sealhulgas sellise kauba müümine või hävitamine;

g) artiklis 268 osutatud koostööraamistiku rakendamine;

h) teiste asutuste hoiatamine nende tööga seotud riskidest ning teistele asutustele pettuse- ja kuriteokahtlustest teatamine;

i) järelmeetmete võtmine, kui kauba liikumine rikub muid tolli kohaldatavaid õigusakte;

j) muud täiendavad meetmed.

2. Kui liikmesriik määrab teatavate muude tolli kohaldatavate õigusaktide kohaldamiseks spetsiaalse piiritollipunkti, teavitab ta sellest määramisest ELi Tolliametit. ELi Tolliamet koostab selliste spetsiaalsete piiritollipunktide loetelu ja ajakohastab seda korrapäraselt ning avaldab selle oma veebisaidil. Piirangud, mis tulenevad kohustusest läbida selline määratud spetsiaalne piiritollipunkt, ei tohi sellist kohustust põhjendavaid asjaolusid igakülgselt arvesse võttes olla ettevõtjate seisukohast kõnealuse taotletava eesmärgi suhtes ebaproportsionaalsed.

3. Selleks et hõlbustada muude tolli kohaldatavate õigusaktide kindlakstegemist, kohaldamist ja täitmise tagamist, koostab komisjon avalike huvide kaitseks selliste liidu õigusaktide koondloetelu, milles sätestatakse tollikontrolli alla kuuluva kauba suhtes kohaldatavad nõuded, ajakohastab seda loetelu korrapäraselt ja avaldab selle oma veebisaidil.

3. PEATÜKK

Tollikoostöö väljaspool liitu asuvate teiste asutustega

Artikkel 270

Tollikoostöö kolmandate riikide asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega

1. Niivõrd kui see on tema ülesannete täitmiseks vajalik, võib ELi Tolliamet pärast komisjoniga konsulteerimist ja tema eelneval nõusolekul sõlmida koostöökokkuleppeid kolmandate riikide tollide ja muude pädevate asutustega ning rahvusvaheliste organisatsioonidega. Kõnealused koostöökokkulepped võivad hõlmata ühismeetmeid ja parimate tavade jagamist.

2. Lõikes 1 osutatud koostöökokkulepped piirduvad ELi Tolliameti ülesannetega ega loo liidule ega liikmesriikidele õiguslikke kohustusi.

3. ELi Tolliamet teavitab liikmesriikide tolle lõikes 1 osutatud koostöökokkulepetest.

Artikkel 271

Kahepoolsed lepingud kolmandate riikidega

1. Kui liikmesriik alustab kolmanda riigiga läbirääkimisi tollialaste õigusaktide rakendamist käsitleva kahepoolse lepingu sõlmimiseks, teavitab ta põhjendamatu viivituseta komisjoni selle lepingu eelnõust, millele ta kavatseb alla kirjutada.

2. Enne kolmandast riigist naaberriigiga ühiseid piiripunkte käsitleva kahepoolse lepingu sõlmimist või sõlmitud lepingu muutmist konsulteerivad asjaomased liikmesriigid komisjoniga, et kontrollida selle lepingu kooskõla liidu õigusega. Kui komisjon leiab, et see leping ei ole liidu õigusega kooskõlas, teavitab ta sellest asjaomast liikmesriiki. Kõnealune liikmesriik võtab kõik vajalikud meetmed, et muuta lepingut mõistliku aja jooksul selliselt, et need vastuolud saaksid kõrvaldatud.

3. Liikmesriigid teavitavad komisjoni oma kehtivatest kahepoolsetest lepingutest hiljemalt 21. septembriks 2027.

Artikkel 272

Andmevahetus kolmandate riikidega

1. Komisjon, tollid ja ELi Tolliamet võivad kooskõlas kohaldatava liidu õigusega vahetada ja jagada käesoleva määruse kohaselt töödeldud andmeid tollikoostöö eesmärgil kolmandate riikide tollide ja muude asutustega, sealhulgas süstemaatilise ja automaatse andmevahetuse kaudu, kui:

a) selline andmevahetus on ette nähtud liidu ja asjaomase kolmanda riigi või asjaomaste kolmandate riikide vahel sõlmitud rahvusvahelise lepinguga;

b) selline andmevahetus on ette nähtud liidu õigusaktidega tolli, ühise kaubanduspoliitika või ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas või muude tolli kohaldatavate liidu õigusaktidega või

c) selline andmevahetus on ette nähtud liikmesriigi ja kolmanda riigi vahel lõigetes 6–9 sätestatud korras ja tingimustel sõlmitud või kehtima jäetud kahepoolse lepinguga.

2. Kui tollid või ELi Tolliamet vahetavad andmeid kolmandate riikide tollide ja muude asutustega, teavitavad nad sellisest andmevahetusest komisjoni.

3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud andmevahetuse puhul:

a) tagatakse, et isikuandmete edastamine on kohaldataval juhul kooskõlas määruse (EL) 2016/679 V peatükiga;

b) tagatakse kooskõlas käesoleva määrusega teabe konfidentsiaalsus ning

c) tagatakse, et andmevahetus toimub asjakohaste turvaliste sidevahendite kaudu.

4. Lõikes 1 osutatud andmevahetus võib puudutada eelkõige järgmisi andmekategooriaid:

a) tolli otsustes või kolmandates riikides tehtud samalaadsetes otsustes sisalduvad andmeelemendid, mis on seotud siduva informatsiooni, volitatud ettevõtja staatuse, usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse, tolliväärtuse määramise, kauba tollistaatuse või eriprotseduuridega;

b) andmeelemendid, mis sisalduvad deklaratsioonides, teadetes ja kauba tollistaatuse tõendites ja lisadokumentides või mis on muul viisil esitatud või kättesaadavaks tehtud liikmesriikide tollidele, komisjonile või kolmandate riikide tollidele või mille need asutused on välja andnud;

c) andmed ühest küljest liikmesriikide tollide või komisjoni ja teisest küljest kolmandate riikide tollide läbi viidud riskianalüüside ja kontrollide käigus avastatud riskide, tehtud tähelepanekute ja saavutatud tulemuste kohta.

5. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud andmevahetus ei piira teabevahetust, mis toimub liidu ja kolmandate riikide vaheliste lepingute vastastikuse haldusabi sätete ning määruse (EÜ) nr 515/97 sätete alusel.

6. Lõike 8 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga võib liikmesriigile anda õiguse alustada kolmanda riigiga läbirääkimisi lõikes 1 osutatud kahepoolse teabevahetuslepingu sõlmimiseks, järgib nimetatud delegeeritud õigusaktis sätestatud korda ja tingimusi.

Kui jõustub lõikes 1 osutatud liidu ja asjaomase kolmanda riigi vaheline teabevahetusleping, on see leping ülimuslik kehtivate kahepoolsete lepingute asjakohaste osade suhtes, mida ei või enam kohaldada.

7. Käesoleva määruse jõustumisel teatavad liikmesriigid komisjonile oma olemasolevatest kahepoolsetest lepingutest, millega nähakse ette tolliteabe vahetamine. Kui komisjon leiab, et selline leping ei ole liidu õigusega kooskõlas, teavitab ta sellest asjaomast liikmesriiki. Kõnealune liikmesriik võtab kõik vajalikud meetmed, et muuta lepingut komisjoni määratud mõistliku aja jooksul selliselt, et need vastuolud saaksid kõrvaldatud.

8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks tingimused ja kord, millega kooskõlas võib anda liikmesriigile õiguse alustada lõikes 6 osutatud läbirääkimisi. Need tingimused hõlmavad asjaomase liikmesriigi kohustust teatada komisjonile, ELi Tolliametile ja kõigile teistele liikmesriikidele oma kavatsusest selline kahepoolne leping sõlmida ja selle sisust. Komisjon hindab selle mõju liidu õigusele ja tulevastele läbirääkimistele liidu tasandil. Samuti nähakse delegeeritud õigusaktiga ette järelevalve kõnealuste lepingute rakendamise üle.

9. Komisjon võib 60 päeva jooksul alates käesoleva artikli lõikes 8 osutatud teate saamisest võtta vastu rakendusakti, millega antakse asjaomasele liikmesriigile õigus sõlmida asjaomane kahepoolne leping. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 283 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Sellise õigusega seonduvatel igakülgselt põhjendatud ja kiireloomulistel asjaoludel, mis on seotud vajadusega kiiresti lubada taotletud teabevahetust, võtab komisjon kooskõlas artikli 283 lõikes 5 osutatud menetlusega vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.

Komisjon teavitab sama ajavahemiku jooksul asjaomast liikmesriiki, kui ta otsustab käesoleva lõike kohast rakendusakti mitte vastu võtta.

XIV JAOTIS

TOLLIALASTE ÕIGUSAKTIDE RIKKUMISED JA MUUD KUI KRIMINAALKARISTUSED

Artikkel 273

Reguleerimisese ja üldsätted

1. Käesolevas jaotises nähakse ette tollialaste õigusaktide rikkumiste miinimumloetelu ja nende eest määratavad muud kui kriminaalkaristused.

Liikmesriigid sätestavad oma õiguses tollialaste õigusaktide rikkumised ja nende rikkumiste suhtes kohaldatavad muud kui kriminaalkaristused kooskõlas käesoleva jaotisega.

2. Käesolev jaotis ei takista liikmesriike nägemast ette täiendavaid tollialaste õigusaktide rikkumisi ega võtmast tollialaste õigusaktide rikkumise korral rangemaid meetmeid.

3. Karistused tollialaste õigusaktide rikkumise eest on mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

4. Liikmesriigid teatavad komisjonile oma käesoleva jaotise kohaselt vastuvõetavatest õigusnormidest hiljemalt 19. märtsiks 2028 ja annavad viivitamata teada kõigist neid õigusnorme mõjutavatest hilisematest muudatustest.

Artikkel 274

Tollialaste õigusaktide rikkumine

1. Ilma et see piiraks artiklite 224, 273 ja 275 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et nende õiguses on sätestatud karistused vähemalt järgmiste tollialaste õigusaktide rikkumiste eest:

a) tolliotsuse saaja jätab otsusest tulenevad kohustused täitmata;

b) tollile vastavalt tollialastele õigusaktidele täielike ja õigete andmete esitamise või kättesaadavaks tegemise kohustuse täitmata jätmine;

c) tollialaste õigusaktidega nõutava arvestuse pidamise kohustuse täitmata jätmine;

d) kauba tollijärelevalve alt väljaviimist käsitlevate normide täitmata jätmine;

e) tolliprotseduuridega seotud kohustuste täitmata jätmine;

f) artikli 27 lõikes 2 sätestatud importija kohustuste täitmata jätmine;

g) artikli 28 lõikes 1 sätestatud eksportija kohustuste täitmata jätmine.

2. Lõige 1 ei piira liikmesriikide õigust näha ette, et tollialaste õigusaktide rikkumist kujutab endast ka muu käitumine, tegevus või tegevusetus.

Artikkel 275

Karistused

1. Liikmesriigid tagavad, et karistuse liigi või raskusastme üle otsustamisel võetakse igakülgselt arvesse järgmist:

a) kas tollialaste õigusaktide rikkumine pandi toime tahtlikult või hooletuse tõttu;

b) tollialaste õigusaktide rikkumise laad, raskus, korduvus ja kestus;

c) tollialaste õigusaktide rikkumise mõju liidu ja liikmesriikide finantshuvidele ning muudele turvalisuse ja julgeolekuga seotud huvidele;

d) tolliga tollialaste õigusaktide rikkumise heastamiseks ja selle võimaliku kahjuliku mõju leevendamiseks tehtava koostöö ulatus;

e) juhtumi muud kergendavad või raskendavad asjaolud kooskõlas riigisisese õigusega.

2. Karistused on ühes või mitmes järgmises vormis:

a) tolli määratud rahatrahv või asjakohasel juhul karistus, mille pädev toll on määranud kriminaalkaristuse asemel kohaldatava kokkuleppemenetluse teel;

b) asjaomasele isikule antud lubade kehtetuks tunnistamine, peatamine või muutmine;

c) tollialaste õigusaktide rikkumisega seotud kauba konfiskeerimine;

d) hoiatus;

e) muu karistus.

3. Kõik tolli poolt tollialaste õigusaktide rikkumise eest määratud karistused, mis ei ole kriminaalkaristused, registreeritakse, näidates ära rikkumise laadi ja rahatrahvi suuruse või muud kõnealuse rikkumise eest määratud karistused, mis ei ole kriminaalkaristused. See teave tehakse ELi Tolliametile kättesaadavaks ELi tolliandmekeskuse kaudu.

4. Komisjon hindab ELi Tolliametiga konsulteerides hiljemalt 21. septembriks 2032 käesoleva artikli kohaldamist ja seda, kas rahatrahve määratakse kõigis liikmesriikides tõhusalt, ilma et see põhjustaks siseturu moonutusi, või kas rikkumiste eest on vaja kehtestada ühtlustatud rahatrahvid. Selle hindamise tulemusest lähtuvalt võib komisjon asjakohasel juhul esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks.

Artikkel 276

Karistused kohustuste süstemaatilise mittetäitmise eest kaugmüügi kontekstis

1. Kui toll teeb kaugmüügi teel müüdava kauba vabasse ringlusse lubamise kontekstis kindlaks, et sama ettevõtja ei täida süstemaatiliselt artikli 274 lõikes 1 osutatud kohustusi, käsitatakse seda süstemaatilise rikkumisena. Liikmesriigid tagavad, et süstemaatilise rikkumise eest määratav karistus on vähemalt rahatrahv, mis moodustab vähemalt 1 % ja kuni 4 % kõnealuse ettevõtja poolt eelneva 12 kuu jooksul liitu imporditud kauba koguväärtusest.

2. Käesoleva artikli kohaldamisel käsitatakse ettevõtjapoolset kohustuste mittetäitmist süstemaatilisena, kui märkimisväärse arvu ühe kalendrikuu jooksul tehtud tollikontrollide tulemused näitavad kohustused täitmata piisavalt representatiivsel arvul juhtudel.

3. Lõikes 1 osutatud süstemaatilise rikkumise korral pädevad asutused samuti peatavad, tunnistavad kehtetuks või tühistavad selle rikkumise toime pannud ettevõtjale käesoleva määruse alusel antud volitatud ettevõtja või usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse või samaväärse hõlbustusmeetme.

4. Kui toll teeb kindlaks, et sama ettevõtja paneb kuue kuu jooksul pärast lõikes 1 osutatud karistuse määramist toime uue süstemaatilise rikkumise, on selle rikkumise eest määratav karistus vähemalt rahatrahv, mis moodustab vähemalt 3 % ja kuni 6 % kõnealuse ettevõtja poolt eelneva 12 kuu jooksul liitu imporditud kauba koguväärtusest.

5. Kui toll teeb kindlaks, et sama ettevõtja paneb kuue kuu jooksul pärast käesoleva artikli lõikes 4 osutatud karistuse määramist toime uue süstemaatilise rikkumise, määratakse selle edasise süstemaatilise rikkumise eest vähemalt üks nimetatud lõikes osutatud karistus. Kui see on asjakohane ja võttes arvesse sellise uue süstemaatilise rikkumise raskust, võib ajutiselt piirata juurdepääsu selle ettevõtja veebipõhisele kasutajaliidesele. Selleks edastab pädev toll rikkumist käsitleva teabe põhjendamatu viivituseta asjaomastele asutustele. Lisaks võetakse meetmeid kooskõlas artikli 77 lõike 5 esimese lõigu punktiga a.

6. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 282 käesoleva määruse täiendamiseks vastu delegeeritud õigusaktid, milles määratakse kindlaks tollikontrollide märkimisväärne arv, võttes arvesse asjaomase kaugmüügi mahtu ja mõju, ning rikkumise raskusastmel põhinev juhtumite künnis, mida peetakse piisavalt representatiivseks, et teha kindlaks käesoleva artikli lõikes 2 osutatud süstemaatiline rikkumine.

Artikkel 277

Suure riskiga ettevõtjaks liigitamine

1. Kui artikli 276 alusel määratakse karistus, liigitatakse asjaomane kaugmüügiks mõeldud kauba importija ELi tolliandmekeskuses suure riskiga ettevõtjaks kooskõlas artikli 55 lõikega 2.

2. Suure riskiga ettevõtjaks liigitamist võetakse arvesse:

a) tollivaldkonna riskijuhtimisel kooskõlas artikliga 55 ning

b) ühiste prioriteetsete kontrollivaldkondade ja ühiste riskikriteeriumide ja -standardite kehtestamisel ja rakendamisel kooskõlas artiklitega 56, 57 ja 58.

Artikkel 278

Liikmesriikide koostöö

1. Kui tollialaste õigusaktide rikkumine kuulub rohkem kui ühe liikmesriigi jurisdiktsiooni alla, teevad nende liikmesriikide pädevad asutused koostööd kooskõlas kohaldatava õigusega.

2. ELi Tolliamet võib toetada ja hõlbustada liikmesriikide pädevate asutuste vahelist koostööd lõikes 1 osutatud eesmärkidel.

XV JAOTIS

LÕPPSÄTTED

1. PEATÜKK

Tolliliidu toimimise tulemuslikkuse mõõtmine

Artikkel 279

Hindamine ja aruandlus

1. Komisjon hindab tolliliidu toimimise tulemuslikkust vähemalt kord aastas. Selle käigus mõõdetakse liikmesriikide ja võimaluse korral kandidaatriikide tolli tegevust riigi ja kohalikul tasandil. Selliseks mõõtmiseks võib kasutada komisjonis ja liikmesriikides sel eesmärgil välja töötatud olemasolevaid vahendeid.

2. Liikmesriigid ja ELi Tolliamet abistavad komisjoni lõikes 1 osutatud ülesande täitmisel. Eelkõige esitavad nad ELi Tolliametile andmed nii riigi kui kohaliku tasandi kohta. Nende andmete põhjal peab olema võimalik välja töötada sisendil, tegevusel ja tulemustel põhinevad tulemusnäitajad.

Nende andmete ja muu kättesaadava teabe põhjal teeb ELi Tolliamet kindlaks, kuidas tollialane tegevus ja tollialased toimingud ning selliseks tegevuseks ja toiminguteks eraldatud vahendid toetavad tolliliidu strateegiliste eesmärkide ja prioriteetide saavutamist ning aitavad täita artiklis 2 sätestatud tolli missiooni. Eelkõige koostab ELi Tolliamet koostöös tollidega aastaaruannete kavandid ja muud liiki dokumendid, et teha kindlaks peamised suundumused, tugevad ja nõrgad küljed, lüngad ja võimalikud riskid, ning annab komisjonile soovitusi olukorra parandamiseks. Need aastaaruannete kavandid sisaldavad teavet volitatud ettevõtja staatuse ning artiklis 31 osutatud usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutseva ettevõtja staatuse toimimise kohta.

3. ELi Tolliamet esitab lõike 2 teises lõigus osutatud aastaaruannete kavandid komisjonile, kes kiidab need heaks ja esitab liikmesriikidele teadmiseks.

4. Komisjon hindab hiljemalt 21. septembriks 2027 artikli 20 lõikes 2 osutatud liidu käitlustasu toimimist, sealhulgas selle mõju kaugmüügi toimimisele. Komisjon esitab selle hinnangu Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles määratakse kindlaks liikmesriikide poolt käesoleva artikli lõike 2 esimese lõigu kohaselt esitatavad andmed, samuti nende konfidentsiaalsuse tase ja kavandatav tulemuslikkuse mõõtmise ülesehitus. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu vastavalt artikli 283 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusele.

2. PEATÜKK

Seire, hindamine ja aruandlus

Artikkel 280

Seire

Komisjon seirab korrapäraselt käesoleva määruse rakendamist, võttes muu hulgas arvesse seire seisukohast asjakohast teavet ja analüüsi, mille tollid ja ELi Tolliamet ELi tolliandmekeskuses esitavad või kättesaadavaks teevad.

Artikkel 281

Hindamine ja aruandlus

1. Komisjon esitab enne 31. detsembrit 2027 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande artiklis 91 osutatud keskse tollivormistuse hindamise kohta. Nimetatud aruande mittekonfidentsiaalne osa tehakse üldsusele kättesaadavaks. Asjakohasel juhul võib komisjon esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandliku ettepaneku, et tagada liikmesriikide õiguste ja kohustuste õiglane jaotus seoses impordil tekkiva tollivõla hindamisega ja selle eest vastutamisega.

2. Komisjon hindab hiljemalt 21. septembriks 2031 ja seejärel iga viie aasta tagant käesolevat määrust selle eesmärkide saavutamise seisukohast ning esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele selle kohta aruande.

Nimetatud aruanne peab sisaldama järgmist:

a) ülevaade käesoleva määruse rakendamise seisust;

b) hinnang käesoleva määruse tulemuslikkusele, tõhususele, sidususele, asjakohasusele ja liidu lisaväärtusele, eelkõige seoses artiklis 2 osutatud eesmärkidega;

c) ülevaade liidu ja liikmesriikide poolt käesoleva määruse rakendamisel kantud kulude jaotusest.

3. Komisjoni taotluse korral ja kooskõlas 1. peatükiga annavad liikmesriigid käesoleva määruse rakendamist käsitlevat teavet, mida on vaja käesoleva artikli lõikes 1 osutatud aruande koostamiseks ning mis ei ole kättesaadav ELi tolliandmekeskuses.

4. Komisjon esitab 31. detsembriks 2031 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse eelkõige järgmist:

a) asukohaliikmesriigi tolli poolt usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate ettevõtjate üle tehtava tollijärelevalve tulemuslikkus ning tollivõla tekkimise kohta käsitlevate sätete kohaldamise tulemuslikkus;

b) muude ettevõtjate kui usaldus- ja kontrollipõhimõttel tegutsevate ettevõtjate tollijärelevalve tulemuslikkus;

c) lõikega 5 ette nähtud muudatuste võimalik mõju.

5. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 282 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta artikli 6 lõiget 2 ja artikli 193 lõike 1 punkte b, c ja d, jättes välja või muutes nendes sätestatud erandeid, kui see on käesoleva artikli lõikes 4 osutatud aruannet silmas pidades asjakohane.

3. PEATÜKK

Volituste delegeerimine ja komiteemenetlus

Artikkel 282

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Komisjonile antakse artiklis 4, artikli 6 lõikes 6, artikli 8 lõigetes 8 ja 9, artikli 9 lõikes 9, artikli 12 lõikes 6, artikli 16 lõikes 13, artikli 20 lõikes 10, artikli 26 lõikes 6, artikli 29 lõikes 10, artikli 33 lõikes 8, artikli 38 lõikes 5, artikli 41 lõikes 11, artikli 43 lõikes 7, artiklis 49, artikli 71 lõikes 4, artikli 73 lõikes 3, artikli 74 lõikes 8, artikli 77 lõikes 10, artikli 78 lõikes 7, artikli 79 lõikes 4, artikli 80 lõikes 3, artikli 81 lõikes 4, artikli 83 lõikes 3, artikli 84 lõikes 6, artikli 89 lõikes 4, artikli 91 lõikes 7, artikli 92 lõikes 5, artikli 94 lõikes 4, artikli 97 lõikes 11, artikli 98 lõikes 3, artikli 99 lõikes 3, artikli 101 lõikes 11, artikli 103 lõikes 5, artikli 104 lõikes 8, artikli 105 lõikes 4, artikli 106 lõikes 3, artikli 107 lõikes 2, artikli 108 lõikes 8, artikli 109 lõikes 4, artikli 111 lõikes 7, artikli 114 lõikes 7, artikli 116 lõikes 7, artikli 117 lõikes 12, artikli 118 lõikes 3, artikli 119 lõikes 3, artikli 121 lõikes 5, artikli 125 lõikes 10, artikli 128 lõikes 3, artikli 129 lõikes 5, artikli 130 lõikes 2, artikli 131 lõikes 2, artikli 132 lõikes 3, artikli 133 lõikes 5, artikli 135 lõikes 4, artikli 139 lõikes 3, artikli 140 lõikes 6, artikli 142 lõikes 5, artikli 145 lõikes 4, artikli 153 lõikes 3, artikli 156 lõikes 8, artikli 158 lõikes 5, artikli 160 lõikes 2, artikli 161 lõikes 5, artikli 169 lõikes 3, artikli 171 lõikes 9, artikli 178 lõikes 2, artikli 180 lõikes 5, artikli 191 lõikes 4, artikli 192 lõikes 8, artikli 193 lõikes 5, artikli 194 lõikes 9, artikli 197 lõikes 3, artikli 199 lõikes 4, artikli 200 lõikes 4, artikli 203 lõikes 3, artikli 205 lõikes 8, artikli 210 lõikes 4, artikli 214 lõikes 5, artikli 216 lõikes 5, artikli 217 lõigetes 9 ja 10, artikli 223 lõikes 8, artikli 272 lõikes 8, artikli 276 lõikes 6 ja artikli 281 lõikes 5 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 4, artikli 6 lõikes 6, artikli 8 lõigetes 8 ja 9, artikli 9 lõikes 9, artikli 12 lõikes 6, artikli 16 lõikes 13, artikli 20 lõikes 10, artikli 26 lõikes 6, artikli 29 lõikes 10, artikli 33 lõikes 8, artikli 38 lõikes 5, artikli 41 lõikes 11, artikli 43 lõikes 7, artiklis 49, artikli 71 lõikes 4, artikli 73 lõikes 3, artikli 74 lõikes 8, artikli 77 lõikes 10, artikli 78 lõikes 7, artikli 79 lõikes 4, artikli 80 lõikes 3, artikli 81 lõikes 4, artikli 83 lõikes 3, artikli 84 lõikes 6, artikli 89 lõikes 4, artikli 91 lõikes 7, artikli 92 lõikes 5, artikli 94 lõikes 4, artikli 97 lõikes 11, artikli 98 lõikes 3, artikli 99 lõikes 3, artikli 101 lõikes 11, artikli 103 lõikes 5, artikli 104 lõikes 8, artikli 105 lõikes 4, artikli 106 lõikes 3, artikli 107 lõikes 2, artikli 108 lõikes 8, artikli 109 lõikes 4, artikli 111 lõikes 7, artikli 114 lõikes 7, artikli 116 lõikes 7, artikli 117 lõikes 12, artikli 118 lõikes 3, artikli 119 lõikes 3, artikli 121 lõikes 5, artikli 125 lõikes 10, artikli 128 lõikes 3, artikli 129 lõikes 5, artikli 130 lõikes 2, artikli 131 lõikes 2, artikli 132 lõikes 3, artikli 133 lõikes 5, artikli 135 lõikes 4, artikli 139 lõikes 3, artikli 140 lõikes 6, artikli 142 lõikes 5, artikli 145 lõikes 4, artikli 153 lõikes 3, artikli 156 lõikes 8, artikli 158 lõikes 5, artikli 160 lõikes 2, artikli 161 lõikes 5, artikli 169 lõikes 3, artikli 171 lõikes 9, artikli 178 lõikes 2, artikli 180 lõikes 5, artikli 191 lõikes 4, artikli 192 lõikes 8, artikli 193 lõikes 5, artikli 194 lõikes 9, artikli 197 lõikes 3, artikli 199 lõikes 4, artikli 200 lõikes 4, artikli 203 lõikes 3, artikli 205 lõikes 8, artikli 210 lõikes 4, artikli 214 lõikes 5, artikli 216 lõikes 5, artikli 217 lõigetes 9 ja 10, artikli 223 lõikes 8, artikli 272 lõikes 8, artikli 276 lõikes 6 ja artikli 281 lõikes 5 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 4, artikli 6 lõike 6, artikli 8 lõigete 8 ja 9, artikli 9 lõike 9, artikli 12 lõike 6, artikli 16 lõike 13, artikli 20 lõike 10, artikli 26 lõike 6, artikli 29 lõike 10, artikli 33 lõike 8, artikli 38 lõike 5, artikli 41 lõike 11, artikli 43 lõike 7, artikli 49, artikli 71 lõike 4, artikli 73 lõike 3, artikli 74 lõike 8, artikli 77 lõike 10, artikli 78 lõike 7, artikli 79 lõike 4, artikli 80 lõike 3, artikli 81 lõike 4, artikli 83 lõike 3, artikli 84 lõike 6, artikli 89 lõike 4, artikli 91 lõike 7, artikli 92 lõike 5, artikli 94 lõike 4, artikli 97 lõike 11, artikli 98 lõike 3, artikli 99 lõike 3, artikli 101 lõike 11, artikli 103 lõike 5, artikli 104 lõike 8, artikli 105 lõike 4, artikli 106 lõike 3, artikli 107 lõike 2, artikli 108 lõike 8, artikli 109 lõike 4, artikli 111 lõike 7, artikli 114 lõike 7, artikli 116 lõike 7, artikli 117 lõike 12, artikli 118 lõike 3, artikli 119 lõike 3, artikli 121 lõike 5, artikli 125 lõike 10, artikli 128 lõike 3, artikli 129 lõike 5, artikli 130 lõike 2, artikli 131 lõike 2, artikli 132 lõike 3, artikli 133 lõike 5, artikli 135 lõike 4, artikli 139 lõike 3, artikli 140 lõike 6, artikli 142 lõike 5, artikli 145 lõike 4, artikli 153 lõike 3, artikli 156 lõike 8, artikli 158 lõike 5, artikli 160 lõike 2, artikli 161 lõike 5, artikli 169 lõike 3, artikli 171 lõike 9, artikli 178 lõike 2, artikli 180 lõike 5, artikli 191 lõike 4, artikli 192 lõike 8, artikli 193 lõike 5, artikli 194 lõike 9, artikli 197 lõike 3, artikli 199 lõike 4, artikli 200 lõike 4, artikli 203 lõike 3, artikli 205 lõike 8, artikli 210 lõike 4, artikli 214 lõike 5, artikli 216 lõike 5, artikli 217 lõigete 9 ja 10, artikli 223 lõike 8, artikli 272 lõike 8, artikli 276 lõike 6 ja artikli 281 lõike 5 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle kohta vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

7. Erandina käesoleva artikli lõikest 6 jõustub esimene artikli 20 lõike 10 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole 30 päeva jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle kohta vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet.

Artikkel 283

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab tolliseadustiku komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes artikliga 4.

4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

5. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 8 koostoimes artikliga 5.

6. Kui komitee arvamus saadakse kirjaliku menetlusega ja viidatakse käesolevale lõikele, lõpetatakse nimetatud menetlus ilma tulemust saavutamata ainult siis, kui sellise arvamuse esitamiseks ettenähtud tähtaja jooksul selle komitee eesistuja nii otsustab.

4. PEATÜKK

Lõppsätted

Artikkel 284

Kehtetuks tunnistamine

1. Määrus (EL) nr 952/2013 tunnistatakse kehtetuks.

Määruse (EL) nr 952/2013 kohaselt vastu võetud kehtivaid delegeeritud õigusakte ja rakendusakte või kõnealuse määrusega asendatud õigusaktide või kõnealuse määruse varasemate versioonide kohaselt vastu võetud õigusakte kohaldatakse jätkuvalt, kuni komisjon need käesoleva määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktide või rakendusaktidega kehtetuks tunnistab.

Viiteid määrusele (EL) nr 952/2013 käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja neid loetakse vastavalt käesoleva määruse lisas esitatud vastavustabelile.

2. Alates 1. juulist 2028:

a) tuleb viiteid tollideklaratsioonile mõista nii, et asjakohasel juhul hõlmab see ka selliste andmete esitamist, mida on vaja kauba suunamiseks tolliprotseduurile, kasutades ELi tolliandmekeskuse võimalusi;

b) tuleb viiteid deklarandile mõista nii, et asjakohasel juhul hõlmab see ka vedajat, importijat, eksportijat või transiidiprotseduuri pidajat.

Artikkel 285

ELi tolliandmekeskuse loomisega seotud üleminekumeetmed

1. Kuni 30. juunini 2028 on kõik tolliprotseduurile suunamiseks ettenähtud kaubad hõlmatud selle protseduuri jaoks sobiva tollideklaratsiooniga.

2. Alates 1. juulist 2028 esitavad kaugmüügiks mõeldud kauba importijad ja isikud, kes on otsustanud kasutada IOSS-korda, kauba tolliladustamisprotseduurile suunamise eesmärgil kaugmüügi tollilattu ladustamiseks või kauba vabasse ringlusse lubamise protseduurile suunamiseks andmed või teevad need kättesaadavaks ELi tolliandmekeskust kasutades kooskõlas artikliga 74. Selle võimaldamiseks hakkavad ELi tolliandmekeskuse funktsioonid toimima hiljemalt 1. juunil 2028.

3. Kuni 28. veebruarini 2031 esitavad muud importijad kui lõikes 2 osutatud isikud, eksportijad ja transiidiprotseduuri pidajad kauba tolliprotseduurile suunamiseks sellele tolliprotseduurile vastava tollideklaratsiooni.

4. Alates 1. märtsist 2031 võivad importijad, eksportijad ja transiidiprotseduuri pidajad kauba tolliprotseduurile suunamiseks esitada tollideklaratsiooni või kooskõlas artikliga 74 ELi tolliandmekeskust kasutades esitada või teha kättesaadavaks vastava protseduuri jaoks asjakohase teabe.

5. Alates 1. märtsist 2034 peavad importijad, eksportijad ja transiidiprotseduuri pidajad kauba tolliprotseduurile suunamiseks kooskõlas artikliga 74 ELi tolliandmekeskust kasutades esitama või tegema kättesaadavaks vastava protseduuri jaoks asjakohase teabe.

6. Artiklis 38 sätestatud ELi tolliandmekeskuse funktsioonid hakkavad täielikult toimima 1. veebruariks 2034.

7. Erandlike asjaolude korral, kui mõni ELi tolliandmekeskuse asjakohane funktsioon ei toimi käesolevas määruses sätestatud tähtajaks, pakub komisjon liikmesriikidega koordineerides samaks tähtajaks üleminekulahendust. Üleminekulahendus kehtib maksimaalselt kuus kuud pärast käesolevas määruses sätestatud tähtaega. Komisjon tagab, et ELi tolliandmekeskuse asjakohane funktsioon toimib enne üleminekulahenduse aegumist.

Artikkel 286

Teatavate delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide vastuvõtmise kuupäev

1. Komisjon võtab järgmised õigusaktid esimest korda vastu järgmiste tähtaegade jooksul:

a) delegeeritud õigusakt, millega kehtestatakse artikli 20 lõigetes 2 ja 3 osutatud liidu käitlustasu summa vastavalt artikli 20 lõikes 10 sätestatud õigusele, hiljemalt 29. septembril 2026;

b) artikli 276 lõikes 6 osutatud delegeeritud õigusakt hiljemalt 1. märtsil 2028.

2. Komisjon võtab vastu:

a) artikli 38 lõigetes 5 ja 6 ning artiklis 49 osutatud delegeeritud õigusaktid ja rakendusaktid, mida on vaja artikli 285 lõike 2 kohaldamiseks, hiljemalt 1. juulil 2027;

b) artikli 38 lõigetes 5 ja 6 ning artiklis 49 osutatud delegeeritud õigusaktid ja rakendusaktid, mida on vaja artikli 285 lõike 4 kohaldamiseks, hiljemalt 1. märtsil 2029;

c) artikli 38 lõigetes 5 ja 6 ning artiklis 49 osutatud delegeeritud õigusaktid ja rakendusaktid, mida on vaja artikli 285 lõike 5 kohaldamiseks, hiljemalt 31. jaanuaril 2033.

Artikkel 287

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

2. Käesolevat määrust kohaldatakse alates 21. septembrist 2027.

3. Erandina käesoleva artikli lõikest 2 kohaldatakse järgmisi sätteid alates käesoleva määruse jõustumisest:

a) artikli 5 punktid 15, 16, 44 ja 78;

b) artikkel 20, välja arvatud lõiked 1, 2 ja 4;

c) artiklid 35–39 ja artikkel 51;

d) artikli 41 lõige 10;

e) artikli 85 lõige 2;

f) artikkel 175 ja artikli 179 lõige 4;

g) artikkel 180;

h) artiklid 229, 230, 231, 234–244 ja 255–265;

i) artikli 268 lõige 9;

j) artikli 272 lõige 7;

k) kõik käesoleva määruse sätted, millega antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ja rakendusakte, ning artiklid 282 ja 283.

4. Erandina käesoleva artikli lõikest 2 hakatakse artikli 20 lõiget 2 kohaldama kümne päeva möödumisel artikli 20 lõike 10 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakti jõustumisest.

5. Erandina käesoleva artikli lõikest 2 kohaldatakse järgmisi sätteid alates 1. juulist 2028:

a) artikli 20 lõige 4, artiklid 74 ja 75, artikli 109 lõike 3 punkt b, artikkel 145, artikli 183 lõike 2 punkt c, artikli 191 lõige 2 ja artikli 223 lõike 1 punkt m;

b) artikkel 41, välja arvatud lõige 10, ja artiklid 42–45;

c) artikkel 78;

d) artikli 205 lõiked 5 ja 6, artikli 208 lõige 2.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 16. september 2026

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*
R. METSOLA	T. BYRNE

LISA

VASTAVUSTABEL

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
I jaotis	I jaotis
Artikli 1 lõige 1	Artikli 1 lõige 1
Artikli 1 lõige 2	Artikli 1 lõige 3
Artikli 1 lõige 3	Artikli 1 lõige 4
Artikkel 2	Artikkel 4
Artikkel 3	Artikkel 2
Artikkel 4	Artikkel 3
Artikli 5 punkt 1	Artikli 5 punkt 1
Artikli 5 punkt 2	Artikli 5 punkt 2
Artikli 5 punkt 3	Artikli 5 punkt 27
Artikli 5 punkt 4	Artikli 5 punkt 5
Artikli 5 punkt 5	Artikli 5 punkt 6
Artikli 5 punkt 6	Artikli 5 punkt 20
Artikli 5 punkt 7	Artikli 5 punkt 23
Artikli 5 punkt 8	Artikli 5 punkt 12
Artikli 5 punkt 9	Artikli 5 punkt 49
Artikli 5 punkt 10	Artikli 5 punkt 50

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 5 punkt 11	Artikli 5 punkt 51
Artikli 5 punkt 12	Artikli 5 punkt 52
Artikli 5 punkt 13	Artikli 5 punkt 55
Artikli 5 punkt 14	Artikli 5 punkt 56
Artikli 5 punkt 15	Artikli 5 punkt 54
Artikli 5 punkt 16	Artikli 5 punkt 11
Artikli 5 punkt 17	Artikli 5 punkt 59
Artikli 5 punkt 18	Artikli 5 punkt 67
Artikli 5 punkt 19	Artikli 5 punkt 68
Artikli 5 punkt 20	Artikli 5 punkt 69
Artikli 5 punkt 21	Artikli 5 punkt 70
Artikli 5 punkt 22	Artikli 5 punkt 45
Artikli 5 punkt 23	Artikli 5 punkt 46
Artikli 5 punkt 24	Artikli 5 punkt 47
Artikli 5 punkt 25	Artikli 5 punkt 25
Artikli 5 punkt 26	Artikli 5 punkt 48
Artikli 5 punkt 27	Artikli 5 punkt 26
Artikli 5 punkt 28	Artikli 5 punkt 71
Artikli 5 punkt 29	Artikli 5 punkt 72
Artikli 5 punkt 30	Artikli 5 punkt 62

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 5 punkt 31	Artikli 5 punkt 7
Artikli 5 punkt 32	Artikli 5 punkt 8
Artikli 5 punkt 33	Artikli 5 punkt 53
Artikli 5 punkt 34	Artikli 5 punkt 32
Artikli 5 punkt 35	—
Artikli 5 punkt 36	Artikli 5 punkt 4
Artikli 5 punkt 37	Artikli 5 punkt 63
Artikli 5 punkt 38	Artikli 5 punkt 65
Artikli 5 punkt 39	Artikli 5 punkt 10
Artikli 5 punkt 40	Artikli 5 punkt 33
Artikli 5 punkt 41	Artikli 5 punkt 73
Artikli 6 lõige 1	Artikkel 9, artikli 74 lõige 1, artikli 77 lõige 4, artikli 81 lõige 1, artikli 108 lõige 4, artikli 125 lõige 8
Artikli 6 lõige 2	Artikkel 49
Artikli 6 lõige 3	Artikli 74 lõige 6, artikli 81 lõiked 2 ja 4
Artikli 6 lõige 4	Artikkel 53
Artikli 7 punkt a	Artikkel 49
Artikli 7 punktid b ja c	—
Artikli 8 lõige 1	—
Artikli 8 lõige 2	Artikkel 53
Artikli 9 lõige 1	Artikli 26 lõige 1

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 9 lõige 2	Artikli 26 lõige 3
Artikli 9 lõige 3	Artikli 26 lõige 4
Artikli 9 lõige 4	Artikli 26 lõige 5
Artikli 10 punkt a	Artikli 26 lõike 6 punkt b
Artikli 10 punkt b	Artikli 26 lõike 6 punkt c
Artikli 10 punkt c	Artikli 26 lõike 6 punkt d
Artikkel 11	Artikli 26 lõige 7
Artikli 12 lõige 1	Artikli 23 lõige 1
Artikli 12 lõige 2	Artikli 272 lõige 1
Artikli 12 lõige 3	Artikli 23 lõige 4
Artikkel 13	Artikkel 24
Artikkel 14	Artikkel 25
Artikkel 15	—
Artikkel 16	—
Artikkel 17	—
Artikli 18 lõige 1	Artikli 33 lõige 1
Artikli 18 lõige 2	Artikli 33 lõige 4
Artikli 18 lõike 3 esimene lause	—
Artikli 18 lõike 3 teine lause	Artikli 33 lõike 7 punkt a
Artikli 18 lõige 4	—

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 19 lõige 1	Artikli 34 lõige 1
Artikli 19 lõike 2 esimene lõik	Artikli 34 lõige 2
Artikli 19 lõike 2 teine lõik	—
Artikli 19 lõige 3	Artikli 34 lõige 3
Artikli 20 punkt a	Artikli 33 lõige 8
Artikli 20 punkt b	—
Artikkel 21	—
Artikli 22 lõike 1 esimene ja teine lõik	Artikli 8 lõige 1
Artikli 22 lõike 1 kolmas lõik	Artikli 6 lõike 1 punkt a
Artikli 22 lõige 2	Artikli 8 lõike 2 esimene ja teine lõik
Artikli 22 lõige 3	Artikli 8 lõike 3 esimene, teine ja kolmas lõik
Artikli 22 lõige 4	Artikli 8 lõige 4
Artikli 22 lõige 5	Artikli 8 lõige 5
Artikli 22 lõige 6	Artikli 8 lõige 6
Artikli 22 lõige 7	Artikli 8 lõige 7
Artikli 23 lõige 1	Artikli 9 lõige 1
Artikli 23 lõige 2	Artikli 9 lõige 2
Artikli 23 lõige 3	Artikli 9 lõike 7 esimene lause
Artikli 23 lõike 4 punkt a	Artikli 9 lõige 8
Artikli 23 lõike 4 punkt b	Artikli 12 lõige 2

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 23 lõige 5	Artikli 9 lõige 4
Artikli 24 punkt a	Artikli 6 lõige 6
Artikli 24 punkt b	Artikli 8 lõike 8 punkt b
Artikli 24 punkt c	Artikli 8 lõike 8 punkt c
Artikli 24 punkt d	Artikli 8 lõike 8 punkt d
Artikli 24 punkt e	Artikli 8 lõike 8 punkt e
Artikli 24 punkt f	Artikli 8 lõike 8 punkt f
Artikli 24 punkt g	Artikli 8 lõike 8 punkt g
Artikli 24 punkt h	Artikli 9 lõike 9 punkt b
Artikli 25 punkt a	Artikli 8 lõike 10 punkt a
Artikli 25 punkt b	Artikli 8 lõike 10 punkt b
Artikli 25 punkt c	Artikli 9 lõike 9 punkt a
Artikkel 26	Artikkel 10
Artikkel 27	Artikkel 11
Artikli 28 lõige 1	Artikli 12 lõige 1
Artikli 28 lõige 2	Artikli 12 lõige 3
Artikli 28 lõige 3	Artikli 12 lõige 4
Artikli 28 lõige 4	Artikli 12 lõige 5
Artikkel 29	Artikkel 13
Artikkel 30	Artikkel 14

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 31 punkt a	Artikli 12 lõike 6 punkt a
Artikli 31 punkt b	Artikli 12 lõike 6 punkt b
Artikkel 32	Artikli 11 lõige 4
Artikkel 33	Artikkel 15
Artikli 34 lõige 1	Artikli 16 lõige 1
Artikli 34 lõige 2	Artikli 16 lõige 2
Artikli 34 lõige 3	Artikli 16 lõige 4
Artikli 34 lõige 4	Artikli 16 lõige 5
Artikli 34 lõige 5	Artikli 16 lõige 6
Artikli 34 lõige 6	Artikli 16 lõige 7
Artikli 34 lõike 7 punkt a	Artikli 16 lõige 8
Artikli 34 lõike 7 punkt b	—
Artikli 34 lõike 8 punkt a	Artikli 16 lõige 9
Artikli 34 lõike 8 punkt b	—
Artikli 34 lõige 9	Artikli 16 lõige 10
Artikli 34 lõige 10	Artikli 16 lõige 11
Artikli 34 lõige 11	Artikli 16 lõike 12 esimene lõik
Artikkel 35	—
Artikkel 36	
Artikli 37 lõike 1 punkt a	Artikli 16 lõike 14 punkt a

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 37 lõike 1 punkt b	Artikli 16 lõike 14 punkt b
Artikli 37 lõike 1 punktid c ja d	—
Artikli 37 lõike 2 punkt a	Artikli 16 lõige 12
Artikli 37 lõike 2 punkt b	—
Artikli 38 lõike 1 esimene lõik	Artikli 29 lõige 1
Artikli 38 lõike 1 teine lõik	Artikli 29 lõige 2
Artikli 38 lõige 2	Artikli 29 lõige 2
Artikli 38 lõige 3	Artikli 29 lõige 3
Artikli 38 lõige 4	Artikli 29 lõige 5
Artikli 38 lõige 5	Artikli 29 lõige 6
Artikli 38 lõige 6	Artikli 29 lõige 7
Artikli 38 lõige 7	Artikli 29 lõige 8
Artikli 39 punkt a	Artikli 30 lõike 1 punkt a
Artikli 39 punkt b	Artikli 30 lõike 1 punkti b alapunkt i
Artikli 39 punkt c	Artikli 30 lõike 1 punkt c
Artikli 39 punkt d	Artikli 30 lõike 1 punkt d
Artikli 39 punkt e	Artikli 30 lõike 1 punkt e
Artikli 40 punkt a	Artikli 29 lõike 10 punkt a
Artikli 40 punkt b	Artikli 29 lõike 10 punkt b
Artikli 40 punkt c	Artikli 29 lõike 10 punkt b

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikkel 41	Artikli 30 lõige 2
Artikli 42 lõige 1	Artikli 273 lõike 1 teine lõik ja artikli 273 lõige 3
Artikli 42 lõike 2 punkt a	Artikli 275 lõike 2 punkt a
Artikli 42 lõike 2 punkt b	Artikli 275 lõike 2 punkt b
Artikli 42 lõige 3	Artikli 273 lõige 4
Artikkel 43	Artikkel 17
Artikkel 44	Artikkel 18
Artikkel 45	Artikkel 19
Artikli 46 lõike 1 esimene lõik	Artikli 63 lõige 1
Artikli 46 lõike 1 teine lõik	Artikli 63 lõige 2
Artikli 46 lõige 2	Artikli 55 lõige 1
Artikli 46 lõige 3	—
Artikli 46 lõike 4 esimene lõik	Artikli 55 lõige 2
Artikli 46 lõike 4 teine lõik	Artikli 55 lõige 3
Artikli 46 lõige 5	—
Artikli 46 lõige 6	Artikli 59 lõige 2
Artikli 46 lõige 7	Artikli 59 lõige 1
Artikli 46 lõige 8	Artikli 5 punkt 41
Artikli 47 lõige 1	Artikli 63 lõige 3
Artikli 47 lõige 2	Artikli 268 lõige 2

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 48 esimene lõik	Artikli 68 lõike 1 punktid a, b ja c
Artikli 48 teine lõik	Artikli 68 lõige 2
Artikli 49 lõige 1	Artikli 70 lõige 1
Artikli 49 lõige 1	Artikli 70 lõige 2
Artikli 50 lõike 1 esimene ja teine lõik	Artikli 62 lõige 1
Artikli 50 lõike 1 kolmas lõik	Artikli 62 lõige 2
Artikli 50 lõige 2	Artikli 70 lõige 3
Artikli 51 lõige 1	Artikli 76 lõige 6
Artikli 51 lõike 2 esimene lõik	Artikli 76 lõige 7
Artikli 51 lõike 2 teine lõik	Artikli 76 lõige 8
Artikli 52 lõige 1	Artikli 20 lõige 1
Artikli 52 lõige 2	Artikli 20 lõige 9
Artikli 53 lõige 1	Artikli 21 lõige 1
Artikli 53 lõige 2	Artikli 21 lõige 2
Artikkel 54	Artikli 21 lõige 3
Artikkel 55	Artikkel 22
II jaotis	IX jaotis
Artikli 56 lõige 1	Artikli 166 lõige 1
Artikli 56 lõige 2	Artikli 166 lõige 2
Artikli 56 lõige 3	Artikli 166 lõige 3

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 56 lõige 4	Artikli 166 lõige 4
Artikli 56 lõige 5	Artikli 166 lõige 5
Artikli 57 lõige 1	Artikli 167 lõige 1
Artikli 57 lõige 2	Artikli 167 lõige 2
Artikli 57 lõige 3	Artikli 167 lõige 3
Artikli 57 lõige 4	Artikli 167 lõige 4
Artikli 58 lõige 1	Artikli 166 lõige 6
Artikli 58 lõige 2	Artikli 167 lõige 4
Artikkel 59	Artikkel 168
Artikli 60 lõige 1	Artikli 169 lõige 1
Artikli 60 lõige 2	Artikli 169 lõige 2
Artikli 61 lõige 1	Artikli 170 lõige 1
Artikli 61 lõige 2	Artikli 170 lõige 2
Artikli 61 lõige 3	Artikli 170 lõige 3
Artikkel 62	Artikli 169 lõige 3
Artikkel 63	Artikli 170 lõige 4
Artikli 64 lõige 1	Artikli 171 lõige 1
Artikli 64 lõige 2	Artikli 171 lõige 2
Artikli 64 lõige 3	Artikli 171 lõige 9
Artikli 64 lõige 4	Artikli 171 lõige 3

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 64 lõige 5	Artikli 171 lõige 4
Artikli 64 lõike 6 esimene ja teine lõik	Artikli 171 lõige 5
Artikli 64 lõike 6 kolmas lõik	Artikli 171 lõige 6
Artikli 64 lõike 6 neljas lõik	Artikli 171 lõige 7
Artikli 64 lõike 6 viies lõik	Artikli 171 lõige 8
Artikkel 65	Artikli 171 lõige 9
Artikkel 66	Artikli 171 lõige 10
Artikkel 67	Artikli 172 esimene lõik
Artikkel 68	Artikkel 172
Artikkel 69	Artikkel 173
Artikkel 70	Artikkel 174
Artikkel 71	Artikkel 176
Artikkel 72	Artikkel 177
Artikkel 73	Artikli 178 lõige 1
Artikli 74 lõige 1	Artikli 179 lõige 1
Artikli 74 lõige 2	Artikli 179 lõige 2
Artikli 74 lõige 3	Artikli 179 lõige 3
Artikkel 75	Artikli 178 lõige 2
Artikkel 76	Artikkel 181
III jaotis	X jaotis

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 77 lõige 1	Artikli 183 lõige 1, artikli 183 lõike 2 punkt a
Artikli 77 lõige 2	Artikli 183 lõike 2 punkt b
Artikli 77 lõige 3	Artikli 183 lõiked 3 ja 4
Artikkel 78	Artikkel 184
Artikli 79 lõige 1	Artikli 185 lõige 1
Artikli 79 lõige 2	Artikli 185 lõige 2
Artikli 79 lõige 3	Artikli 185 lõige 3
Artikli 79 lõike 4 esimene lõik	Artikli 185 lõige 4
Artikli 79 lõike 4 teine lõik	Artikli 185 lõige 5
Artikkel 80	Artikkel 186
Artikli 81 lõige 1	Artikli 187 lõige 1, artikli 187 lõike 2 punkt a
Artikli 81 lõige 2	Artikli 187 lõike 2 punkt b
Artikli 81 lõike 3 esimene lõik	Artikli 187 lõige 3
Artikli 81 lõike 3 teine lõik	Artikli 187 lõige 4
Artikkel 82	Artikkel 188
Artikli 83 lõige 1	Artikli 189 lõige 1
Artikli 83 lõige 2	Artikli 189 lõike 2 esimene lõik
Artikli 83 lõige 3	Artikli 189 lõige 3
Artikkel 84	Artikkel 190
Artikli 85 lõige 1	Artikli 191 lõige 1

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 85 lõige 2	Artikli 191 lõige 3
Artikli 86 lõige 1	Artikli 192 lõige 1
Artikli 86 lõige 2	Artikli 192 lõige 2
Artikli 86 lõige 3	Artikli 192 lõige 3
Artikli 86 lõige 4	Artikli 192 lõige 5
Artikli 86 lõige 5	Artikli 192 lõige 6
Artikli 86 lõige 6	Artikli 192 lõige 7
Artikli 87 lõige 1	Artikli 193 lõige 1
Artikli 87 lõige 2	Artikli 193 lõige 2
Artikli 87 lõige 3	Artikli 193 lõige 3
Artikli 87 lõige 4	Artikli 193 lõige 4
Artikli 88 punkt a	Artikli 191 lõige 4, artikli 192 lõige 8
Artikli 88 punkt b	Artikli 192 lõige 8
Artikli 88 punkt c	Artikli 193 lõige 5
Artikli 89 lõige 1	Artikli 194 lõige 1
Artikli 89 lõige 2	Artikli 194 lõige 2
Artikli 89 lõige 3	Artikli 194 lõige 3
Artikli 89 lõige 4	Artikli 194 lõige 4
Artikli 89 lõige 5	Artikli 194 lõige 5
Artikli 89 lõige 6	Artikli 194 lõige 6

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 89 lõige 7	Artikli 194 lõike 7 punkt a
Artikli 89 lõike 8 punkt a	Artikli 194 lõike 7 punkt b
Artikli 89 lõike 8 punkt b	Artikli 194 lõike 7 punkt c
Artikli 89 lõike 8 punkt c	Artikli 194 lõike 7 punkt d
Artikli 89 lõike 8 punkt d	Artikli 194 lõike 7 punkt e
Artikli 89 lõige 9	Artikli 194 lõige 8
Artikkel 90	Artikkel 195
Artikkel 91	Artikkel 196
Artikli 92 lõige 1	Artikli 197 lõige 1
Artikli 92 lõige 2	Artikli 197 lõige 2
Artikkel 93	Artikkel 198
Artikli 94 lõige 1	Artikli 199 lõige 1
Artikli 94 lõige 2	Artikli 199 lõige 2
Artikli 94 lõige 3	Artikli 199 lõige 3
Artikli 95 lõige 1	Artikli 200 lõige 1
Artikli 95 lõige 2	Artikli 200 lõige 2
Artikli 95 lõige 3	Artikli 200 lõige 3
Artikli 95 lõige 4	Artikli 200 lõige 3
Artikli 96 lõige 1	Artikli 201 lõige 1
Artikli 96 lõige 2	Artikli 201 lõige 2

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikkel 97	Artikkel 202
Artikli 98 lõige 1	Artikli 203 lõige 1
Artikli 98 lõige 2	Artikli 203 lõige 2
Artikli 99 punkt a	Artikli 194 lõige 9
Artikli 99 punkt b	Artikli 197 lõige 3, artikli 199 lõige 4
Artikli 99 punkt c	Artikli 200 lõige 4
Artikli 99 punkt d	Artikli 203 lõige 3
Artikli 100 lõike 1 punkt a	Artikli 200 lõige 5
Artikli 100 lõike 1 punkt b	Artikli 194 lõige 10, artikli 199 lõige 5, artikli 203 lõige 4
Artikli 100 lõike 1 punkt c	Artikli 201 lõige 3
Artikli 100 lõige 2	Artikli 201 lõige 3
Artikkel 101	Artikkel 204
Artikli 102 lõike 1 esimene lõik	Artikli 205 lõige 1
Artikli 102 lõike 1 teine lõik	Artikli 205 lõige 3
Artikli 102 lõige 2	Artikli 205 lõige 2
Artikli 102 lõige 3	Artikli 205 lõige 4
Artikli 102 lõige 4	Artikli 205 lõige 7
Artikkel 103	Artikkel 206
Artikkel 104	Artikkel 207
Artikli 105 lõike 1 esimene lõik	Artikli 208 lõige 1

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 105 lõike 1 teine lõik	—
Artikli 105 lõige 2	Artikli 208 lõige 4
Artikli 105 lõige 3	Artikli 208 lõige 5
Artikli 105 lõige 4	Artikli 208 lõige 6
Artikli 105 lõige 5	Artikli 208 lõige 7
Artikli 105 lõige 6	Artikli 208 lõike 8 esimene lõik
Artikkel 106	Artikli 205 lõike 8 punkt a
Artikkel 107	Artikkel 209
Artikli 108 lõige 1	Artikli 210 lõige 1
Artikli 108 lõige 2	Artikli 210 lõige 2
Artikli 108 lõige 3	Artikli 210 lõige 3
Artikkel 109	Artikkel 211
Artikkel 110	Artikli 212 lõige 1
Artikkel 111	Artikkel 213
Artikli 112 lõige 1	Artikli 214 lõige 1
Artikli 112 lõige 2	Artikli 214 lõige 2
Artikli 112 lõige 3	Artikli 214 lõige 3
Artikli 112 lõige 4	Artikli 214 lõige 4
Artikkel 113	Artikkel 215

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 114 lõige 1	Artikli 216 lõige 1
Artikli 114 lõige 2	Artikli 216 lõige 2
Artikli 114 lõige 3	Artikli 216 lõige 3
Artikli 114 lõige 4	Artikli 216 lõige 4
Artikkel 115	Artikli 210 lõige 4
Artikli 116 lõike 1 esimese lõigu punkt a	Artikli 217 lõike 1 punkt a
Artikli 116 lõike 1 esimese lõigu punkt b	Artikli 217 lõike 1 punkt b
Artikli 116 lõike 1 esimese lõigu punkt c	Artikli 217 lõike 1 punkt c
Artikli 116 lõike 1 esimese lõigu punkt d	Artikli 217 lõike 1 punkt d
Artikli 116 lõike 1 teine lõik	Artikli 217 lõike 1 punkt e
Artikli 116 lõige 2	Artikli 217 lõige 2
Artikli 116 lõike 3 esimene lõik	Artikli 217 lõige 3
Artikli 116 lõike 3 teine lõik	Artikli 217 lõige 4
Artikli 116 lõige 4	Artikli 217 lõige 5
Artikli 116 lõige 5	Artikli 217 lõige 6
Artikli 116 lõige 6	Artikli 217 lõige 7
Artikli 116 lõige 7	Artikli 217 lõige 8
Artikkel 117	Artikkel 218
Artikli 118 lõike 1 esimene lõik	Artikli 219 lõike 1 punkt a

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 118 lõike 1 teine lõik	Artikli 219 lõige 3
Artikli 118 lõige 2	Artikli 219 lõike 1 punktid b ja c
Artikli 118 lõige 3	Artikli 219 lõige 2
Artikli 118 lõige 4	Artikli 219 lõike 1 punkt c
Artikkel 119	Artikkel 220
Artikkel 120	Artikkel 221
Artikli 121 lõige 1	Artikli 222 lõige 1
Artikli 121 lõige 2	Artikli 222 lõige 2
Artikli 121 lõige 3	Artikli 222 lõige 3
Artikli 121 lõige 4	Artikli 222 lõige 4
Artikkel 122	Artikli 217 lõige 10
Artikli 123 lõike 1 punkt a	Artikli 217 lõige 11
Artikli 123 lõike 1 punkt b	Artikli 222 lõige 5
Artikli 123 lõige 2	Artikli 217 lõige 12
Artikli 124 lõike 1 punkt a	Artikli 223 lõike 1 punkt a
Artikli 124 lõike 1 punkt b	Artikli 223 lõike 1 punkt b
Artikli 124 lõike 1 punkt c	Artikli 223 lõike 1 punkt c
Artikli 124 lõike 1 punkt d	Artikli 223 lõike 1 punkt d
Artikli 124 lõike 1 punkt e	Artikli 223 lõike 1 punkt e

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 124 lõike 1 punkt f	Artikli 223 lõike 1 punkt f
Artikli 124 lõike 1 punkt g	Artikli 223 lõike 1 punkt g
Artikli 124 lõike 1 punkt h	Artikli 223 lõike 1 punkt h
Artikli 124 lõike 1 punkt i	Artikli 223 lõike 1 punkt i
Artikli 124 lõike 1 punkt j	Artikli 223 lõike 1 punkt j
Artikli 124 lõike 1 punkt k	Artikli 223 lõike 1 punkt k
Artikli 124 lõige 2	Artikli 223 lõige 2
Artikli 124 lõige 3	Artikli 223 lõige 3
Artikli 124 lõige 4	Artikli 223 lõige 4
Artikli 124 lõige 5	Artikli 223 lõige 5
Artikli 124 lõige 6	Artikli 223 lõige 6
Artikli 124 lõige 7	Artikli 223 lõige 7
Artikkel 125	Artikkel 224
Artikkel 126	Artikli 223 lõige 8
IV jaotis	VI jaotis
Artikli 127 lõige 1	Artikli 97 lõige 1
Artikli 127 lõike 2 punkt a	Artikli 97 lõike 10 punkt a
Artikli 127 lõike 2 punkt b	Artikli 97 lõike 10 punkt e
Artikli 127 lõike 3 esimene lõik	Artikli 97 lõige 1

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 127 lõike 3 teine lõik	Artikli 97 lõige 13
Artikli 127 lõike 4 kolmas lõik	Artikli 97 lõige 1
Artikli 127 lõike 4 teise lõigu punkt a	Artikli 97 lõige 4
Artikli 127 lõike 4 teise lõigu punkt b	Artikli 97 lõige 13
Artikli 127 lõige 5	Artikli 97 lõiked 3 ja 8
Artikli 127 lõige 6	Artikli 97 lõige 7
Artikli 127 lõige 7	Artikli 97 lõige 13
Artikli 127 lõige 8	Artikli 97 lõige 13
Artikkel 128	Artikli 98 lõiked 1 ja 5
Artikli 129 lõike 1 esimene lõik	Artikli 99 lõige 1
Artikli 129 lõike 1 teise lõigu punkt a	Artikli 99 lõike 2 punkt b
Artikli 129 lõike 1 teise lõigu punkt b	Artikli 99 lõike 2 punkt c
Artikli 129 lõike 1 teise lõigu punkt c	Artikli 97 lõige 13
Artikli 129 lõige 2	Artikli 100 lõige 1
Artikkel 130	Artikli 97 lõige 13
Artikli 131 punkt a	—
Artikli 131 punkt b	Artikli 97 lõike 11 punkt c
Artikli 131 punkt c	Artikli 97 lõike 11 punkt d
Artikli 132 punkt a	Artikli 97 lõige 12

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 132 punkt b	Artikli 97 lõige 12
Artikli 132 punkt c	Artikli 98 lõige 3
Artikli 132 punkt d	Artikli 99 lõige 4
Artikli 132 punkt e	Artikli 100 lõige 3
Artikli 133 lõike 1 esimene lõik	Artikli 101 lõige 1
Artikli 133 lõike 1 teine lõik	Artikli 101 lõige 13
Artikli 133 lõige 2	Artikli 101 lõige 7
Artikli 134 lõike 1 esimene lõik	Artikli 54 lõiked 1 ja 2
Artikli 134 lõike 1 teine lõik	Artikli 54 lõiked 3–7
Artikli 134 lõike 1 kolmas lõik	Artikli 54 lõike 3 punkt b
Artikli 134 lõike 1 neljas lõik	Artikli 54 lõike 3 punkt a
Artikli 134 lõige 2	Artikli 54 lõige 8
Artikli 135 lõige 1	Artikli 102 lõige 1
Artikli 135 lõige 2	Artikli 102 lõige 2
Artikli 135 lõige 3	Artikli 97 lõige 13
Artikli 135 lõige 4	Artikli 102 lõige 5
Artikli 135 lõige 5	Artikli 102 lõige 6
Artikli 135 lõige 6	Artikli 102 lõige 7
Artikli 136 lõige 1	Artikli 97 lõike 10 punkt b

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 136 lõige 2	Artikli 97 lõike 10 punkt c
Artikli 136 lõige 3	Artikli 97 lõike 10 punkt d, artikli 101 lõike 8 punkt b, artikli 103 lõige 4
Artikli 137 lõige 1	Artikli 102 lõige 3
Artikli 137 lõige 2	Artikli 102 lõige 3
Artikli 137 lõige 3	Artikli 102 lõige 4
Artikli 138 punkt a	Artikli 101 lõige 12
Artikli 138 punkt b	—
Artikli 139 lõiked 1–6	Artikli 103 lõige 1
Artikli 139 lõige 7	Artikli 103 lõige 3
Artikli 140 lõige 1	Artikli 101 lõiked 9 ja 10, artikli 101 lõige 13
Artikli 140 lõige 2	Artikli 65 lõige 1
Artikkel 141	—
Artikkel 142	Artikli 103 lõige 5
Artikkel 143	Artikli 103 lõige 6
Artikkel 144	Artikli 104 lõige 1
Artikli 145 lõige 1	Artikli 105 lõige 1
Artikli 145 lõige 2	Artikli 105 lõige 1
Artikli 145 lõige 3	Artikli 105 lõige 2
Artikli 145 lõige 4	—

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 145 lõige 5	—
Artikli 145 lõige 6	—
Artikli 145 lõige 7	Artikkel 64
Artikli 145 lõige 8	—
Artikli 145 lõige 9	Artikli 105 lõike 3 punkt a
Artikli 145 lõige 10	—
Artikli 145 lõige 11	—
Artikli 146 lõike 1 esimene lõik	Artikli 106 lõige 1
Artikli 146 lõike 1 teise lõigu punkt a	Artikli 106 lõike 2 punkt a
Artikli 146 lõike 1 teise lõigu punkt b	Artikli 106 lõike 2 punkt b
Artikli 146 lõige 2	Artikli 107 lõige 1
Artikli 147 lõige 1	Artikli 104 lõige 3
Artikli 147 lõige 2	Artikli 104 lõike 4 punkt b
Artikli 147 lõige 3	Artikli 104 lõike 4 punkt a
Artikli 147 lõige 4	Artikli 104 lõige 7
Artikli 148 lõige 1	Artikli 108 lõige 1
Artikli 148 lõige 2	Artikli 108 lõige 2
Artikli 148 lõige 3	Artikli 108 lõige 3
Artikli 148 lõike 4 esimene ja teine lõik	Artikli 108 lõige 4

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 148 lõike 4 kolmas lõik	Artikli 108 lõige 5
Artikli 148 lõige 5	Artikli 108 lõige 6
Artikli 148 lõige 6	Artikli 108 lõige 7
Artikkel 149	Artikli 104 lõige 5
Artikkel 150	—
Artikli 151 punkt a	Artikli 104 lõige 8
Artikli 151 punkt b	Artikli 108 lõike 8 punkt a
Artikli 151 punkt c	Artikli 108 lõike 8 punkt c
Artikli 152 punkt a	Artikli 105 lõige 5
Artikli 152 punkt b	Artikli 106 lõige 4
Artikli 152 punkt c	Artikli 107 lõige 3
Artikli 152 punkt d	Artikli 108 lõige 9
V jaotis	V jaotis
Artikli 153 lõige 1	Artikli 71 lõige 1
Artikli 153 lõige 2	Artikli 71 lõige 2
Artikli 153 lõige 3	Artikli 71 lõige 3
Artikkel 154	Artikkel 72
Artikli 155 lõige 1	Artikli 73 lõige 1
Artikli 155 lõige 2	Artikli 73 lõige 2
Artikli 156 punkt a	Artikli 71 lõike 4 punkt a

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 156 punkt b	Artikli 71 lõike 4 punkt b
Artikli 156 punkt c	Artikli 71 lõike 4 punkt c
Artikli 156 punkt d	Artikli 73 lõige 3
Artikkel 157	Artikli 71 lõige 5
Artikli 158 lõige 1	—
Artikli 158 lõige 2	Artikli 81 lõige 2
Artikli 158 lõige 3	Artikli 54 lõiked 5 ja 6
Artikli 159 lõige 1	Artikli 7 lõige 1
Artikli 159 lõige 2	Artikli 7 lõige 2
Artikli 159 lõige 3	Artikli 81 lõige 3
Artikkel 160	Artikli 81 lõige 4
Artikli 161 punkt a	Artikli 81 lõike 5 punkt b
Artikli 161 punkt b	Artikli 81 lõike 5 punkt a
Artikkel 162	Artikli 82 lõige 1
Artikli 163 lõike 1 esimene lõik	Artikli 76 lõige 2
Artikli 163 lõike 1 teine lõik	Artikli 76 lõige 3
Artikli 163 lõige 2	Artikli 76 lõige 4
Artikli 163 lõige 3	Artikli 76 lõige 5
Artikkel 164	—
Artikli 165 punkt a	Artikli 82 lõige 2

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 165 punkt b	—
Artikli 166 lõige 1	Artikli 83 lõige 1
Artikli 166 lõige 1	Artikli 83 lõige 2
Artikli 167 lõige 1	Artikli 84 lõige 1
Artikli 167 lõige 2	Artikli 84 lõige 2
Artikli 167 lõige 3	Artikli 84 lõige 3
Artikli 167 lõige 4	Artikli 84 lõige 4
Artikli 167 lõige 5	Artikli 84 lõige 5
Artikli 168 punkt a	Artikli 83 lõige 3
Artikli 168 punkt b	Artikli 84 lõike 6 punkt a
Artikli 168 punkt c	Artikli 84 lõike 6 punkt b
Artikli 168 punkt d	Artikli 84 lõike 6 punkt c
Artikli 169 punkt a	Artikli 83 lõige 4
Artikli 169 punkt b	Artikli 84 lõige 7
Artikli 170 lõige 1	Artikli 85 lõige 1
Artikli 170 lõige 2	Artikli 85 lõige 3
Artikli 170 lõige 3	Artikli 85 lõige 4
Artikli 170 lõige 4	—
Artikkel 171	Artikli 86 lõige 1
Artikli 172 lõige 1	Artikli 87 lõige 1

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 172 lõige 2	Artikli 87 lõige 2
Artikli 173 lõige 1	Artikli 88 lõige 1
Artikli 173 lõige 2	Artikli 88 lõige 2
Artikli 173 lõige 3	Artikli 88 lõige 3
Artikli 174 lõige 1	Artikli 89 lõige 1
Artikli 174 lõige 2	Artikli 89 lõige 3
Artikkel 175	Artikli 89 lõige 4
Artikli 176 punkt a	Artikli 86 lõige 2
Artikli 176 punkt b	Artikli 87 lõige 3
Artikli 176 punkt c	Artikli 88 lõige 4
Artikli 177 lõige 1	Artikli 90 lõige 1
Artikli 177 lõige 2	Artikli 90 lõike 2 punkt b
Artikkel 178	—
Artikli 179 lõige 1	Artikli 91 lõige 1
Artikli 179 lõige 2	Artikli 91 lõige 2
Artikli 179 lõige 3	Artikli 91 lõige 3
Artikli 179 lõige 4	Artikli 91 lõige 4
Artikli 179 lõige 5	Artikli 91 lõige 5
Artikli 179 lõige 6	Artikli 91 lõige 6
Artikkel 180	Artikli 91 lõige 7

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 181 punkt a	Artikli 91 lõige 8
Artikli 181 punkt b	Artikli 92 lõige 6
Artikli 182 lõige 1	Artikli 92 lõige 1
Artikli 182 lõige 2	Artikli 92 lõige 2
Artikli 182 lõige 3	Artikli 92 lõige 3
Artikli 182 lõige 4	Artikli 92 lõige 4
Artikkel 183	Artikli 92 lõige 5
Artikkel 184	Artikli 92 lõige 6
Artikkel 185	—
Artikkel 186	—
Artikkel 187	—
Artikli 188 punkt a	Artikli 64 lõike 1 punkt a
Artikli 188 punkt b	Artikli 64 lõike 1 punktid b ja c
Artikli 188 punkt c	Artikli 64 lõike 1 punkt d
Artikli 188 punkt d	Artikli 64 lõike 1 punkt e
Artikli 189 lõige 1	Artikli 65 lõige 2
Artikli 189 lõige 2	Artikli 65 lõige 3
Artikli 189 lõige 3	Artikli 65 lõige 4
Artikli 190 lõige 1	Artikli 65 lõike 5 esimene ja teine lõik

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 190 lõige 2	—
Artikli 191 lõige 1	Artikli 66 lõige 1
Artikli 191 lõige 2	Artikli 66 lõige 3
Artikli 191 lõige 3	Artikli 66 lõige 2
Artikli 192 lõige 1	Artikli 67 lõige 1
Artikli 192 lõige 1	Artikli 67 lõige 2
Artikkel 193	Artikli 64 lõige 2, artikli 65 lõige 6, artikli 66 lõige 5
Artikli 194 lõige 1	Artikli 77 lõiked 1 ja 3
Artikli 194 lõige 2	—
Artikkel 195	—
Artikkel 196	—
Artikkel 197	Artikli 95 lõige 1
Artikli 198 lõige 1	Artikli 94 lõige 1
Artikli 198 lõige 2	Artikli 94 lõige 2
Artikli 198 lõige 3	Artikli 94 lõige 3
Artikkel 199	Artikli 96 lõige 1
Artikli 200 punkt a	Artikli 95 lõige 3
Artikli 200 punkt b	Artikli 94 lõige 5
Artikli 200 punkt c	Artikli 96 lõige 2

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
VI jaotis	VI jaotis (osaliselt)
Artikli 201 lõige 1	Artikli 109 lõige 1
Artikli 201 lõige 2	Artikli 109 lõike 3 punktid c ja e
Artikli 201 lõige 3	Artikli 109 lõige 2
Artikkel 202	Artikkel 110
Artikli 203 lõige 1	Artikli 111 lõige 1
Artikli 203 lõige 2	Artikli 111 lõige 2
Artikli 203 lõige 3	Artikli 111 lõige 3
Artikli 203 lõige 4	Artikli 111 lõige 4
Artikli 203 lõige 5	Artikli 111 lõige 5
Artikli 203 lõige 6	Artikli 111 lõige 6
Artikkel 204	—
Artikli 205 lõige 1	Artikli 112 lõige 1
Artikli 205 lõige 2	Artikli 112 lõige 3
Artikli 205 lõige 3	Artikli 112 lõige 4
Artikli 206 punkt a	Artikli 111 lõige 7
Artikli 206 punkt b	—
Artikkel 207	Artikli 111 lõige 8
Artikli 208 lõige 1	Artikli 113 lõige 1

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 208 lõige 2	Artikli 113 lõige 2
Artikkel 209	Artikli 113 lõige 3
VII jaotis	VIII jaotis
Artikkel 210	Artikkel 124
Artikli 211 lõige 1	Artikli 125 lõiked 1 ja 3
Artikli 211 lõige 2	Artikkel 126
Artikli 211 lõige 3	Artikli 125 lõike 4 esimese lõigu punktid a, b, c, e ja f
Artikli 211 lõige 4	Artikli 125 lõike 4 esimese lõigu punktid d ja g, artikli 125 lõige 12
Artikli 211 lõiked 5 ja 6	Artikli 125 lõiked 5–9
Artikli 212 punkt a	Artikli 125 lõike 10 punkt a
Artikli 212 punkt b	Artikli 125 lõike 10 punkt b
Artikli 212 punkt c	Artikli 125 lõike 10 punktid c, d ja e
Artikkel 213	Artikli 125 lõike 11 punkt b
Artikli 214 lõige 1	Artikli 128 lõige 1
Artikli 214 lõige 2	Artikli 128 lõige 2
Artikli 215 lõige 1	Artikli 129 lõige 1
Artikli 215 lõige 2	Artikli 129 lõige 2
Artikli 215 lõige 3	Artikli 129 lõige 3

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 215 lõige 4	Artikli 129 lõige 4
Artikkel 216	Artikli 129 lõige 5
Artikkel 217	Artikli 129 lõige 6
Artikkel 218	Artikli 130 lõige 1
Artikkel 219	Artikli 131 lõige 1
Artikkel 220	Artikli 132 lõige 1
Artikli 221 punkt a	Artikli 131 lõige 2
Artikli 221 punkt b	Artikli 132 lõige 3
Artikli 222 punkt a	Artikli 130 lõige 3
Artikli 222 punkt b	Artikli 131 lõige 3
Artikli 223 lõige 1	Artikli 133 lõige 1
Artikli 223 lõige 2	Artikli 133 lõige 2
Artikli 223 lõige 3	Artikli 133 lõige 3
Artikli 223 lõige 4	Artikli 133 lõige 4
Artikkel 224	Artikli 133 lõige 5
Artikkel 225	Artikli 133 lõige 6
Artikli 226 lõige 1	Artikli 135 lõige 1
Artikli 226 lõige 2	Artikli 135 lõige 2
Artikli 226 lõige 3	Artikli 135 lõige 3

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 227 lõige 1	Artikli 136 lõige 1
Artikli 227 lõige 2	Artikli 136 lõige 2
Artikkel 228	Artikkel 137
Artikkel 229	Artikkel 138
Artikkel 230	Artikli 139 lõige 1
Artikkel 231	Artikli 135 lõige 4, artikli 139 lõige 3
Artikkel 232	Artikli 135 lõige 5, artikli 136 lõige 3
Artikli 233 lõige 1	Artikli 140 lõige 1
Artikli 233 lõige 2	Artikli 140 lõige 2
Artikli 233 lõige 3	Artikli 140 lõige 3
Artikli 233 lõige 4	Artikli 140 lõige 4
Artikli 234 lõige 1	Artikli 141 lõige 1
Artikli 234 lõige 2	Artikli 141 lõige 2
Artikkel 235	Artikli 140 lõike 6 punkt a
Artikkel 236	Artikli 140 lõige 7, artikli 141 lõige 3
Artikli 237 lõige 1	Artikli 142 lõige 1
Artikli 237 lõige 2	Artikli 142 lõige 3
Artikli 237 lõige 3	Artikli 142 lõige 4
Artikkel 238	Artikli 238 lõige 1, artikli 238 lõike 2 punkt a

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikkel 239	Artikli 142 lõige 6
Artikkel 240	Artikkel 144
Artikkel 241	Artikkel 146
Artikkel 242	Artikkel 147
Artikkel 243	Artikkel 148
Artikkel 244	Artikkel 149
Artikkel 245	Artikli 102 lõiked 1, 2 ja 4, artikkel 103
Artikli 246 lõige 1	Artikli 142 lõige 4
Artikli 246 lõige 2	Artikli 152 lõige 1
Artikkel 247	Artikkel 150
Artikkel 248	Artikkel 151
Artikkel 249	Artikli 152 lõige 2
Artikli 250 lõige 1	Artikli 153 lõige 1
Artikli 250 lõige 2	Artikli 153 lõige 2
Artikkel 251	Artikkel 154
Artikkel 252	Artikkel 155
Artikli 253 punktid a ja b	Artikli 153 lõike 3 punktid a ja c
Artikkel 254	Artikkel 156

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikkel 255	Artikkel 157
Artikkel 256	Artikkel 158
Artikkel 257	Artikkel 159
Artikkel 258	Artikkel 160
Artikkel 259	Artikkel 161
Artikkel 260	Artikkel 162
Artikkel 260a	Artikkel 163
Artikkel 261	Artikkel 164
Artikkel 262	Artikkel 165
VIII jaotis	VII jaotis
Artikli 263 lõige 1	Artikli 117 lõige 1
Artikli 263 lõige 2	Artikli 117 lõige 9
Artikli 263 lõige 3	Artikli 117 lõige 14
Artikli 263 lõige 4	Artikli 117 lõige 2
Artikli 264	Artikli 118 lõige 1
Artikli 265 punktid a ja b	Artikli 117 lõike 12 punktid b ja c
Artikkel 266	Artikli 118 lõige 3
Artikli 267 lõige 1	Artikli 54 lõige 5, artikli 118 lõike 2 punkt d

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikli 267 lõige 2	Artikkel 122
Artikli 267 lõige 3	Artikli 114 lõiked 2 ja 3
Artikli 267 lõige 4	Artikli 117 lõiked 11 ja 14
Artikkel 268	Artikli 114 lõige 8
Artikli 269 lõige 1	Artikli 114 lõige 1
Artikli 269 lõige 2	Artikli 114 lõige 4
Artikli 269 lõige 3	Artikli 114 lõige 5
Artikli 270 lõige 1	Artikli 116 lõige 1
Artikli 270 lõige 2	Artikli 116 lõige 3
Artikli 270 lõige 3	Artikli 116 lõige 4
Artikkel 271	Artikli 117 lõige 14
Artikli 272 lõige 1	Artikkel 119, artikli 117 lõige 14
Artikli 272 lõige 2	Artikkel 120, artikli 117 lõige 14
Artikli 273 punkt a	Artikli 117 lõiked 13 ja 14
Artikli 273 punkt b	Artikli 119 lõige 4, artikli 117 lõige 14
Artikli 273 punkt c	Artikli 120 lõige 3, artikli 117 lõige 14
Artikkel 274	Artikli 116 lõiked 5 ja 6, artikli 117 lõige 14
Artikkel 275	Artikli 116 lõige 6, artikli 117 lõige 14
Artikkel 276	Artikli 116 lõige 8

Määrus (EL) nr 952/2013	Käesolev määrus
Artikkel 277	Artikkel 115
IX jaotis	XV jaotis (osaliselt)
Artikkel 278	—
Artikkel 278a	—
Artikkel 279	—
Artikkel 280	—
Artikkel 281	—
Artikkel 282	—
Artikkel 283	—
Artikkel 284	Artikkel 282
Artikkel 285	Artikkel 283
Artikkel 286	Artikkel 284
Artikkel 287	Artikli 287 lõige 1
Artikkel 288	Artikli 287 lõiked 2–5